

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZEMĚDĚLSTVÍ 2007

Připravili:

MZe

- Ústřední komise pro ochranu zvířat 10001
- Odbor komunikace 11110
- Odbor legislativní a právní 11140
- Odbor ekonomiky a financování 13210
- Odbor Řídící orgán EAFRD 14110
- Odbor Řídící orgán OP Zemědělství a OP Rybářství 14120
- Odbor Řídící orgán HRDP 14130
- Odbor environmentální politiky a obnovitelných zdrojů energie 14140
- Odbor pro vztahy s EU 14210
- Odbor rybářství, myslivosti a včelařství 16230
- Odbor živočišných komodit 17210
- Odbor rostlinných komodit 17220
- Odbor přímých plateb 17240

PGRLF

SZIF

VÚZE

Redakční uzávěrka: 31.5.2008 ^{)}*

Redakce: Ing. Miloslav Veinert

Vyrobil:

Profi Press, s. r. o.

Drtinova 8, 150 00 Praha 5

^{*)} Některé údaje uvedené v publikaci Zemědělství 2007 se mohou lišit od údajů uvedených v publikaci Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2007 („Zelená zpráva“) z důvodu, že termíny a zdroje podkladů pro tyto publikace jsou odlišné.

ZEMĚDĚLSTVÍ
2007

Obsah

Úvodní slovo ministra zemědělství	3
Použité zkratky	5
OBECNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ	8
Národohospodářský rámec	8
Vývoj sektoru zemědělství	10
Souhrnný zemědělský účet ČSÚ	14
Vývoj na vnitřním agrárním trhu	16
Agrární zahraniční obchod	19
Podpurná a dotační politika MZe (podle Zásad – State Aid)	21
Státní zemědělský intervenční fond	25
Strukturální politika	46
Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond	57
Legislativní změny národní a evropské	60
ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA	69
ROSTLINNÁ VÝROBA	69
Výrobní faktory RV	69
Počasí	69
Výživa rostlin	70
Ochrana rostlin	71
Osivo a sadba	73
Rostlinné komodity	74
Obiloviny	74
Cukrová řepa, cukr	77
Brambory	80
Bramborový škrob	82
Olejniny	82
Luskoviny	82
Len přadný a konopí seté	83
Zelenina	85
Ovoce	86
Chmel	87
Réva vinná, víno	88
Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny	92
Květiny a okrasné rostliny	93
ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA	94
Výrobní faktory ŽV	94
Plemenářská práce a evidence zvířat	94
Krmiva	95
Ochrana zvířat	98
Živočišné komodity	99
Mléko, mléčné výrobky	99
Skot, hovězí maso	104
Prasata, vepřové maso	109
Drůbež, drůbeží maso a vejce	111
Ostatní živočišné komodity (Ovce a kozy, Králíci, Ryby, Včely, Koně)	113
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	117
BIOPALIVA	120
GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY	123

Úvodní slovo ministra zemědělství

Vážení čtenáři,

české zemědělství se nachází v období velkých změn, které mají kořeny ve změnách evropských a globálních. Vývoj cen většiny důležitých komodit v uplynulém roce ukázal, jak je zemědělství celosvětově provázané a jak celosvětová vzrůstající poptávka po potravinách spolu s dalšími vlivy zahýbá cenami v Evropě i u nás. Přestože světové ceny některých zemědělských surovin v současné době klesají, jsou prakticky u všech na podstatně vyšších hodnotách v porovnání s počátkem loňského roku a prognózy se shodují na tom, že se na původní hodnoty asi nevrátí.

Vzhledem k přibývajícimu počtu lidí na planetě a zvyšujícím se nárokům na spotřebu potravin lze očekávat, že nejde o dočasný výkyv, ale dlouhodobý trend. To přináší pro evropské i naše zemědělství zcela nové výzvy, kterým je nutné přizpůsobit jednotlivé zemědělské politiky. Do hry se tak vrací řada v minulých letech

opomíjených pojmů, jako je globální potravinová bezpečnost nebo urychlení změn v rámci Společné zemědělské politiky EU. V rámci EU se musí především změnit dosavadní dlouholetý přístup, podle kterého Evropa výrobu spíše omezovala a svazovala různými kvótami. Nyní je třeba naopak odstraňovat bariéry bránící produkci a vytvořit prostor pro její nárůst.

Naše zemědělství prokázalo, že dokáže velmi rychle a efektivně reagovat na příležitosti, které mu tento vývoj dává. Dokazují to například výsledky agrárního zahraničního obchodu. V porovnání s rokem 2006 vzrostl v loňském roce náš agrární vývoz o 23,7 procenta a naopak agrární dovoz poklesl o 11,2 procenta. Dovoz ze zemí původní EU-15 v porovnání s rokem 2006 vzrostl zhruba o 11 miliard korun, náš vývoz do těchto zemí ale také vzrostl, a to asi o 9 miliard korun. V důsledku toho došlo k prohloubení pasivní bilance obchodu s těmito státy o 1 385 mil. Kč. Bilance s EU-15 je tedy v roce 2007 záporná, a to – 37 096 mil Kč. Ve vztahu k novým evropským zemím jsme si v loňském roce o více než 7 miliard korun zlepšili obchodní bilanci a její výsledek je kladný. Dlouhodobá pasivní bilance agrárního obchodu se meziročně snížila téměř o šest miliard korun na necelých minus 28 miliard.

Přestože víme, že na tomto vývoji má největší podíl vývoz pšenice a mléka jakožto surovin, nikoli výrobků, jde o první známku pozitivního vývoje po mnoha letech.

V rozporu s názory na snižování rozměru zemědělství v ČR se v loňském roce podstatně zvýšila zemědělská produkce. Potvrzují to údaje takzvaného Souhrnného zemědělského účtu. Ze statistických údajů vyplývá, že v loňském roce došlo v ČR v porovnání s okolními zeměmi meziročně ke zvýšení celkové produkce zemědělství o 15,6 procenta, z toho v rostlinné výrobě o 30,6 procenta a v živočišné výrobě o 0,2 procenta. Z našich sousedů se může obdobným růstem produkce pochlubit jen Polsko (meziroční nárůst o 17,9 procenta), v Rakousku ale vzrostla zemědělská produkce v loňském roce jen o 9,4 procenta, na Slovensku o 1,2 procenta a v Maďarsku dokonce došlo ke snížení zemědělské produkce o 1,5 procenta.

I české zemědělství se tak mění ze ztrátového odvětví v ziskovou a rozvíjející se součást našeho hospodářství a musíme udělat vše pro to, aby mohlo této šance využít k dalšímu rozvoji. Zároveň je ale nutné, aby se zvýšená zemědělská produkce neděla na úkor kvality životního prostředí, především půdy a vody, a aby uchovala krajinu v dostatečné kvalitě a s potřebnými vlastnostmi dalším generacím.

Chystaná reforma českého zemědělství na všechny aktuální výzvy, které před zemědělstvím stojí, reaguje. Vytváří prostor pro svobodné zemědělské podnikání a zvýšení produkce tam, kde je to možné, a na druhé

straně dává pro tento rozvoj pevná pravidla. Její hlavní cíle se dají shrnout do čtyř oblastí: 1. kvalita života na venkově, 2. konkurenceschopnost zemědělských podniků a odstranění byrokratických bariér pro jejich produkci, 3. důraz na vlastnická práva k půdě a péči o krajinu a 4. aktivní vystupování České republiky v Bruselu, kde se pravidla pro naše zemědělství formují.

Naše koncepce zemědělské politiky je určena k tomu, aby pro zemědělce vytvořila co největší prostor pro podnikání, pro širší spektrum aktivit na venkově, podporuje zvyšování přidané hodnoty k zemědělské surovině, investice do nových technologií a omezuje byrokracii. Stabilizuje podnikatelské podmínky i prostřednictvím transparentních nájemních a vlastnických práv k půdě a hlavně zachovává produkční potenciál české krajiny. To vše dává předpoklady pro úspěšnou budoucnost zemědělství a potravinářství. Je na nás všech, jak tyto možnosti, které nové podnikatelské výzvy a reforma zemědělské politiky u nás nabídnou, využijeme ve prospěch svůj i celé společnosti.

Mgr. Petr Gandalovič
ministr zemědělství ČR

Použité zkratky

a. s.	akciová společnost
AEO	agroenvironmentální opatření
AZO	agrární zahraniční obchod
b. c.	běžné ceny
BSE	bovinní spongiformní encefalopatie (nemoc šílených krav)
CEFTA	Central European Free Trade Agreement (Středoevropská dohoda v oblasti volného obchodu)
CPV	ceny průmyslových výrobců
CZV	ceny zemědělských výrobců
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČSCHMS	Český svaz chovatelů masného skotu
ČSN	česká státní norma (česká technická norma)
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
ČZU	Česká zemědělská univerzita v Praze
č. ž.	čisté živiny
DPH	daň z přidané hodnoty
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EAGGF (EZOZF)	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (Evropský zemědělský orientační a záruční fond)
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ERDF	European Regional Development Fund (Evropský fond pro regionální rozvoj nebo Evropský fond regionálního rozvoje)
ES	Evropské společenství
EU-10	státy přistoupivší do Evropské unie 1. 5. 2004 (Česko, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Slovinsko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Kypr, Malta)
EU-15	Evropská unie po roce 1994 (Belgie, Dánsko, Německo, Španělsko, Francie, Velká Británie, Řecko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Finsko, Švédsko)
EU-25	Evropská unie od 1. 5. 2004
EUR	euro = společná měna Evropské měnové unie (platnost od 1. 1. 1999)
EUROSTAT	Evropské statistické centrum
EZ	ekologické zemědělství
FADN	Farm Accountancy Data Network (Síť testovacích podniků)
FAO	Food and Agriculture Organisation (Organizace pro výživu a zemědělství)
FEFAC	Evropské sdružení výrobců krmiv (European Feed Manufacturers Federation)
GA ČR	Grantová agentura České republiky
GIS	geograficko-informační systém
GMO	geneticky modifikované organismy
GM plodiny	geneticky modifikované plodiny
HDP	hrubý domácí produkt
HPH	hrubá přidaná hodnota
HRDP	Horizontal Rural Development Plan (Horizontální plán rozvoje venkova)

CHKO	chráněná krajinná oblast
IP	Integrovaná produkce
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control (Integrovaná prevence a omezování znečištění)
ISAA	International Service for the Acquisition of Agri-Biotech Applications (Mezinárodní servis informací pro biotechnologické aplikace)
ISTA	International Seed Testing Association (Mezinárodní asociace pro zkoušení semen)
KBTPM	krávy bez tržní produkce mléka
KEZ	Kontrola ekologického zemědělství
LFA	Less Favoured Areas (méně příznivé oblasti)
LPIS	Land Parcel Identification System (Systém pro identifikaci pozemků)
MEŘO	metylester řepkového oleje
MF	Ministerstvo financí
MJ	měrná jednotka
MD	Ministerstvo dopravy
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
Natura 2000	Evropská ekologická síť chráněných území
NAZV	Národní agentura pro zemědělský výzkum
NH	národní hospodářství
NO ₃ ⁻	dušičnany
NP	národní park
NPK	dušík – fosfor – draslík
NUTS	Nomenclature des unités territoriales statistique (územní statistické jednotky)
o. p.	orná půda
OECD	Organization for Economic Cooperation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)
OFIVAL	Office National Interprofessionel des Viandes, de l'Elevage et de l'Aviculture (Národní meziprofesionální agentura pro maso, chov domácích zvířat a drůbeže)
OKEČ	odvětvová klasifikace ekonomických činností
OP	Operační program
OR	ochrana rostlin
OZE	obnovitelné zdroje energie
p. a.	per annum (ročně)
p. b.	procentní bod
PCB	polychlorované bifenylly
PCDD/F	polychlorované dibenzodioxiny a polychlorované dibenzofurany (dioxiny)
PF ČR	Pozemkový fond ČR
PFO	podniky fyzických osob
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
Phare	Poland and Hungary Assistance for Restructuring Economy (Pomoc pro Polsko a Maďarsko na restrukturalizaci ekonomiky)
PHM	pohonné hmoty a mazadla
PHO	pásma hygienické ochrany
PPO	podniky právnických osob
RO SZIF	Regionální odbory SZIF

RRD	rychle rostoucí dřeviny
s. c.	stálá cena
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SAPARD	Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development (Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova)
SAPS	Single Area Payment Scheme (zjednodušená přímá platba na plochu)
Sb.	sbírka zákonů
SEUROP	Klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat (podíl svaloviny)
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí ČR
SNS	Společenství nezávislých států
SOT	společná organizace trhu
SROP	Společný regionální operační program
SRS	Státní rostlinolékařská správa
SÚJB	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
SVS ČR	Státní veterinární správa ČR
SVÚ	Státní veterinární ústav
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SZÚ	Souhrnný zemědělský účet
TTP	trvalé travní porosty
ÚKOZ	Ústřední komise pro ochranu zvířat
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
USD	americký dolar
USDA	United State Department of Agriculture (Ministerstvo zemědělství USA)
ÚSES	územní systém ekologické stability
ÚZPI	Ústav zemědělských a potravinářských informací
VaV	výzkum a vývoj
VDJ	velká dobytčí jednotka
VFU	Veterinární a farmaceutická univerzita Brno
VÚMOP	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby
VÚVeL	Výzkumný ústav veterinárního lékařství
VÚZE	Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky
VÚZT	Výzkumný ústav zemědělské techniky
VÚŽV	Výzkumný ústav živočišné výroby
WTO	World Trade Organization (Světová obchodní organizace)
z. p.	zemědělská půda
ZCHÚ	zvláště chráněné území
ZOD	zranitelná oblast dusíkem
ZPF	zemědělský půdní fond
ZVHS	Zemědělská vodohospodářská správa
ž. hm.	živá hmotnost

OBECNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ

Národohospodářský rámec

Vybrané makroekonomické údaje o ČR v letech 2000, 2006 a 2007

Ukazatel	Rok		
	2000	2006	2007
Počet obyvatel (střední stav v milionech)	10,21	10,27	10,38
HDP celkem (v mld. Kč, běžné ceny)	2 189	3 232	3 558
HDP běžné ceny – meziroční přírůstek (v %)	+ 3,6	+ 6,4	+ 6,5
HDP běžné ceny – vývoj (v %, 2000 = 100)	100,0	146,8	160,7
HDP běžné ceny na 1 obyvatele (v Kč)	213 110	314 765	344 644
Směnný kurz – průměr roku (Kč/USD)	38,6	22,6	20,3
Směnný kurz – průměr roku (Kč/EUR)	35,6	28,3	27,8
Saldo celkového zahraničního obchodu (v mld. Kč)	-120,8	+ 39,8	+ 84,9
Výdaje na konečnou spotřebu domácností (meziroční index v %)	101,3	105,4	105,7
Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu (meziroční index v %)	105,1	105,5	106,1
Tržby v průmyslu (meziroční index v %)	107,7	111,6	110,0
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ ČSÚ (mld. Kč, s. c. roku 2000)	–	96,8	99,6
z toho: produkce rostlinných výrobků (mld. Kč, s. c. roku 2000)	–	49,5	51,9
produkce živočišných výrobků a zvířat (mld. Kč, s. c. roku 2000)	–	47,3	47,7
Zaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	4 731,9	4 828,1	4 922,0
Nezaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	454,5	371,3	276,3
Míra obecné nezaměstnanosti (průměr v %)	8,8	7,1	5,3
Míra dlouhodobé nezaměstnanosti (průměr v %)	4,1	3,9	2,8
Průměrná hrubá měsíční mzda v národním hospodářství (NH) (v Kč)	13 614	19 618	21 021
Průměrné hrubé nominální mzdy (meziroční index v %)	6,4	6,4	7,2
Průměrné reálné mzdy (meziroční index v %)	2,4	3,8	4,4
Souhrnná produktivita práce (meziroční index v %)	103,8	104,4	104,6
Hrubé národní úspory (v mld. Kč, běžné ceny)	542,4	769,5	893,6
Průměrný starobní důchod/průměrná mzda (v %)	44,2	40,8	40,6
Průměrná míra inflace (meziroční index v %)	3,9	2,5	2,8
Vládní deficit (přebytek) (v mld. Kč)	-81,5	-85,9	-56,1
Vládní deficit (přebytek)/HDP (v %)	-3,7	-2,7	-1,6
Saldo státního rozpočtu (SR) (v mld. Kč)	-46,1	-97,6	-66,4
Saldo SR/HDP (v %)	-2,1	-3,0	-1,9
Vládní dluh (v mld. Kč)	405,4	951,5	1 019,4
Vládní dluh/HDP (v %)	18,5	29,4	28,7

Pramen: ČSÚ

- Česká ekonomika v roce 2007 zvýšila tempo růstu HDP a vzrostla o rekordních 6,5 procenta. Pokračoval tak solidní hospodářský růst z předchozích let, který podstatně převýšil růstový výkon vyspělých evropských ekonomik, což znamenalo další pokrok v procesu reálné konvergence k těmto zemím.

- Pro rok 2007 byla podle srovnatelných údajů Eurostatu ekonomická úroveň ČR, měřená ukazatelem HDP v mezinárodně srovnatelné paritě kupní síly na jednoho obyvatele, na 81,1 % úrovně EU-27. Pro srovnání činí stejný ukazatel 103,8 % pro EU-25 a 111,4 % pro EU-15.
- Hlavním zdrojem růstu HDP v roce 2007 bylo zvýšení hrubé přidané hodnoty o 6,4 procenta. Přírůstek úhrnné přidané hodnoty byl téměř z jedné třetiny dosažen zvýšením celkové zaměstnanosti a z více než dvou třetin růstem souhrnné produktivity práce. Dílčím zdrojem růstu HDP byl i vývoj daní z produktů.
- Na nabídkové straně ekonomiky se na zvýšení celkové hrubé přidané hodnoty (HPH) podílel především zpracovatelský průmysl růstem o 11,1 procenta, což znamenalo příspěvek k růstu hrubé přidané hodnoty o tři procentní body. Výrazný byl i přínos odvětví obchodu, pohostinství a dopravy, která v úhrnu přispěla 2,5 procentního bodu, a částečně i přínos peněžnictví a podnikatelských služeb s přínosem 1,7 procentního bodu. Meziroční pokles HPH ve stálých cenách byl zaznamenán zejména v zemědělství (o 6,6 %) a energetice.
- Výdaje na celkovou konečnou spotřebu vzrostly proti roku 2006 o 4,2 procenta, tvorba hrubého kapitálu byla vyšší o 9,2 procenta.
- Vyšší meziroční zvýšení vývozu (o 14,5 procenta) než dovozu (o 13,7 procenta) přispělo 1,1 procentního bodu k celkovému růstu HDP.
- Výdaje domácností na konečnou spotřebu se zvýšily meziročně reálně o 5,7 procenta, v běžných cenách pak o 8,7 procenta, takže úhrnná cenová hladina této poptávkové složky vzrostla o 2,8 procenta.
- Tvorba hrubého fixního kapitálu byla meziročně vyšší reálně o 6,1 procenta, přičemž vzrostly investice do dopravních prostředků o 8,6 procenta, strojů a zařízení o 7,9 procenta, obydlí o 7,2 procenta a také do ostatních budov a staveb o 4,8 %.
- Opět se během roku 2007 výrazně zvýšily zásoby, které v běžných cenách vzrostly o 105,4 miliardy Kč.
- V České republice se nadále projevují efekty přílivu přímých zahraničních investic. Počet firem pod zahraniční kontrolou v české ekonomice stoupá a tyto vysoce exportně zaměřené firmy mají velkou zásluhu na dobré exportní výkonnosti domácího strojírenství i na velmi solidním růstu průmyslové výroby.
- Navzdory silné domácí poptávce i vysokým cenám paliv a dalších surovin na světových trzích zůstává česká inflace stále pod kontrolou. Spotřebitelská inflace se ve většině roku pohybovala pod inflačním cílem ČNB ve výši 3 %. Průměrná míra inflace v roce 2007 dosáhla meziročně růstu o 2,8 %.
- Důležitou roli při stlačování spotřebitelských a výrobních cen v české ekonomice má pokračující posilování české měny. Koruna v průměru posílila proti oběma hlavním měnám, EUR i USD – vůči euru dosáhlo průměrné zhodnocení 1,8 %, vůči USD 10,2 %.
- Hlavním neuralgickým bodem české ekonomiky nadále zůstávají veřejné finance. Záporné saldo státního rozpočtu se v roce 2007 významně snížilo (téměř o 32 procent), avšak před vstupem do eurozóny je třeba výrazně pokročit v reformě veřejných financí, zejména v reformě penzijního systému, financování zdravotnictví a sociálních služeb.

Vývoj sektoru zemědělství

Sklizeň některých zemědělských plodin v letech 2006 a 2007

Plodina	Sklizňová plocha (ha)		Výnos (t/ha)		Sklizeň (t)	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Pšenice ozimá	719 529	750 103	4,58	5,01	3 297 658	3 761 674
Pšenice jarní	61 991	60 884	3,36	2,91	208 594	177 250
Žito	22 481	37 504	3,33	4,73	74 811	177 507
Ječmen ozimý	102 509	129 514	3,75	4,81	384 852	623 063
Ječmen jarní	425 633	369 177	3,55	3,44	1 512 851	1 270 345
Oves	57 697	59 016	2,68	2,70	154 906	159 408
Kukuřice na zrno	89 798	111 660	6,75	6,80	606 366	758 781
Ostatní obiloviny vč. tritikale	52 358	61 927	2,79	3,63	146 040	224 833
OBILOVINY CELKEM	1 531 996	1 579 785	4,17	4,53	6 386 078	7 152 861
Hrách setý	27 148	22 886	2,64	2,40	71 540	55 002
Brambory – rané	1 566	1 819	18,89	16,59	29 585	30 179
– ostatní (bez sadbových)	24 416	25 931	23,90	27,03	583 586	700 836
Cukrovka technická	60 958	54 271	51,48	53,25	3 138 326	2 889 871
Řepka na semeno	292 247	337 571	3,01	3,06	880 172	1 031 920
Slunečnice na semeno	47 071	24 426	2,15	2,13	100 973	52 000
Mák	57 785	56 914	0,55	0,58	31 591	33 101
Hořčice na semeno	21 166	21 348	0,76	0,60	16 044	12 802
Ostatní olejniný	19 672	11 399	1,39	1,38	27 365	15 703
Len – stonky	2 903	704	3,02	2,65	8 757	1 868
Kukuřice na zeleno a siláž	185 700	161 884	32,66	34,41	6 065 651	5 569 698
Víceleté pícniny na o. p. celkem	212 621	205 844	6,67	6,49	1 418 740	1 336 136
Trvalé trav. porosty (píce v seně)	889 388	932 137	3,14	2,98	2 793 477	2 777 083
Chmel (chmelnice plodné)	5 414	5 389	1,01	1,04	5 453	5 631
Vinné hrozny (vinice plodné)	15 519	17 008	3,71	5,82	57 635	99 029

Pramen: ČSÚ

Celková produkce jednotlivých plodin vychází z osevních ploch zjišťovaných ČSÚ v květnu a z vývoje vegetačních podmínek. Ozimům mírná zima umožnila dobře přezimovat. Jarní sucho pak zasáhlo především jařiny a zeleninu. Jarní mraz místně ovlivnil sklizeň ovoce.

Sklizňová **plocha obilnin** (včetně kukuřice na zrno a ostatních obilnin) se meziročně zvýšila o 47,8 tis. ha, tj. o 3,1 % na 1 579,8 tis. ha. Celková sklizeň ve výši 7 152,9 tis. tun byla proti roku 2006 vyšší o 776,8 tis. tun, tj. o 12,0 %. Pod úrovní roku 2006 byla sklizeň pšenice jarní, a to 177,3 tis. tun, což je o 31,3 tis. tuny méně (o 15,0 %) a také sklizeň ječmene jarního, a to 1 270,3 tis. tun, což je o 242,5 tis. tun méně (o 16,0 %). Pšenice bylo sklizeno 3 938,9 tis. tun, tj. o 432,7 tis. tun více (o 12,3 %) než v roce minulém. U ječmene byla sklizeň 1 893,4 tis. tun, tj. o 4,3 tis. tun méně (o 0,2 %), žita bylo sklizeno o 102,7 tis. tun více (o 137,3 %) a také sklizeň ovsu byla o 4,5 tis. tun (o 2,9 %) vyšší než v loňském roce.

Hektarový **výnos obilovin** 4,53 t je ve srovnání s předchozím rokem vyšší o 0,36 t (tj. o 8,6 %), z toho u pšenice ozimé byl dosažen hektarový výnos 5,01 t (4,58 t v roce 2006), pšenice jarní 2,91 t (3,36 t), žita 4,73 t (3,33 t), ječmene ozimého 4,81 t (3,75 t), ječmene jarního 3,44 t (3,55 t), ovsu 2,70 t (2,68 t), kukuřice na zrno 6,80 t (6,75 t) a tritikale 4,11 t (3,20 t). Produkce **luskovin** byla nižší než v roce předešlém. Celkem bylo sklizeno 65,3 tis. tun luskovin. Z toho hrachu setého 55,0 tis. tun, tj. v porovnání

s rokem 2006 o 16,5 tis. tun méně. Celková produkce **zrnin** (obiloviny a luskoviny) 7 218,1 tis. tun je proti předchozímu roku vyšší o 744,6 tis. tun (tj. o 11,5 %).

Celková sklizeň **brambor** po zahrnutí sklizně domácností ve výši 997,7 tis. tun představuje proti roku 2006 zvýšení o 161,1 tis. tun (o 19,3 %). Hektarový výnos ve výši 24,79 t je o 3,09 t vyšší. Raných brambor bylo sklizeno 58,5 tis. tun. Průměrný výnos brambor ostatních z jednoho hektaru je 26,10 t, tj. o 3,69 t více a také produkce 849,7 tis. tun je o 150,6 tis. tun vyšší než v roce 2006.

Cukrovky technické bylo sklizeno při výnosu 53,25 t z jednoho hektaru 2 889,9 tis. tun bulev (3 138,3 tis. tun v roce 2006), tzn. snížení o 7,9 %.

V roce 2007 došlo ke zvýšení osevních ploch **olejnin** celkem o 13,7 tis. ha (o 3,1 %) na výměru 451,7 tis. ha. Dosažená produkce z této plochy 1 145,5 tis. tun je o 89,4 tis. tun vyšší než v roce minulém. Řepky bylo sklizeno 1 031,9 tis. tun, v roce předchozím 880,2 tis. tun, tzn. zvýšení o 151,7 tis. tun. Výnos řepkového semene z jednoho hektaru 3,06 t je také o 0,05 t vyšší. Vyšší byla produkce máku, kdy se z plochy 56,9 tis. ha při průměrném hektarovém výnosu 0,58 t sklídilo 33,1 tis. tun (31,6 tis. tun při hektarovém výnosu 0,55 t v roce 2006) makového semene.

Jednoletých **pícnin** na orné půdě bylo sklizeno 6 131,3 tis. tun zelené píce, tj. o 734,5 tis. tun méně než v roce 2006. Z toho bylo sklizeno 5 569,7 tis. tun kukuřice na zeleno a siláž, tj. o 496,0 tis. tun méně než v roce minulém. Sklizeň sena víceletých pícnin byla 1 336,1 tis. tun, z toho sklizeň sena jetele červeného 432,3 tis. tun.

Produkce **chmele** ve výši 5 631 tun se proti roku 2006 zvýšila o 177 tun (tj. o 3,3 %). Výnos chmele z jednoho hektaru 1,04 t je také vyšší, a to o 0,04 t než v roce minulém.

Na 17 tis. ha **plodících vinic** se při hektarovém výnosu 5,82 t (3,71 t v roce 2006) sklídilo 99,0 tis. tun hroznů, tj. o 41,4 tis. tun více než v roce 2006.

Produkce **zeleniny a ovoce** po zahrnutí sklizně domácností byla proti předchozímu roku nižší. Ve sledovaném roce bylo sklizeno 282,0 tis. tun zeleniny (291,6 tis. tun v roce 2006) a ovoce 359,5 tis. tun (414,2 tis. tun v roce 2006).

Některé ukazatele živočišné produkce v letech 2006 a 2007

Ukazatel	2006	2007	Index (%) 2007/2006
Stavy skotu celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	1 374	1 391	101,2
z toho: býci vč. volů – Soupis k 1.4. (tis. ks)	120	122	101,7
jalovice od 1 do 2 let – Soupis k 1.4. (tis. ks)	199	201	101,0
jalovice nad 2 roky – Soupis k 1.4. (tis. ks)	71	71	100,0
krávy celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	564	565	100,2
Průměrné stavy dojnic (tis. ks)	423	410	96,9
Užitkovost dojených krav – průměr (l/ks/rok)	6 370	6 548	102,8
Produkce mléka celkem (mil. l)	2 694	2 684	99,6
Celkový prodej mléka (mil. l)	2 612	2 619	100,2
z toho: dodávky mléka do mlékáren (mil. l)	2 330	2 381	102,2
Domácí spotřeba mléka (mil. l)	2 191	2 244	102,4
Vývoz mléka (mil. l)	851	958	112,6
Dovoz mléka (mil. l)	701	836	119,2
CZV za mléko – I. a vyšší třídy (Kč/1 000 l)	7 830	8 219	105,0
Soběstačnost ČR – mléko (%)	123,0	119,6	97,2
Porážky skotu celkem (tis. ks)	274	270	98,5
z toho: býci (tis. ks)	121	129	106,6
krávy (tis. ks)	120	111	92,5
jalovice (tis. ks)	24	22	91,7
telata (tis. ks)	8	8	100,0

pokračování tabulky

Ukazatel	2006	2007	Index (%) 2007/2006
Průměrná živá hmotnost porážených býků (kg ž. hm.)	601,9	619,9	103,0
Produkce hovězího masa celkem (tis. t ž. hm.)	170,6	170,3	99,8
Domácí spotřeba hovězího masa (tis. t ž. hm.)	159,7	159,5	99,9
Vývoz hovězího masa (tis. t ž. hm.)	42,4	49,8	117,5
Dovoz hovězího masa (tis. t ž. hm.)	31,6	34,1	107,9
Soběstačnost ČR – hovězí maso (%)	106,8	106,8	100,0
Stavy prasat celkem – Soupis k I.4. (tis. ks)	2 840	2 830	99,6
z toho: prasnice celkem – Soupis k I.4. (tis. ks)	229	225	98,3
prasničky celkem – Soupis k I.4. (tis. ks)	93	96	103,2
selata – Soupis k I.4. (tis. ks)	882	884	100,2
Opraseno prasnic a prasniček (tis. ks)	534	514	96,3
Narozeno selat (tis. ks)	5 269	5 151	97,8
Počet odchovaných selat (tis. ks)	4 690	4 585	97,8
Produkce vepřového masa (tis. t ž. hm.)	449,3	463,7	103,2
Porážky jatečných prasat bez prasnic a kanců – (tis. ks)	3 721	3 881	104,3
Průměr. porážková hmotnost prasat bez prasnic a kanců (kg ž. hm.)	108,1	114,0	105,5
Domácí spotřeba vepřového masa (tis. t ž. hm.)	564	589	104,4
Vývoz vepřového masa (tis. t ž. hm.)	42	57	135,7
Dovoz vepřového masa (tis. t ž. hm.)	155	184	118,7
Soběstačnost ČR – vepřové maso (%)	79,7	78,7	98,7
Stavy drůbeže celkem (bez hobby aktivit) – Soupis k I.4. (tis. ks)	25 736	24 592	95,6
z toho: kuřata na výkrm – Soupis k I.4. (tis. ks)	14 670	14 310	97,6
Produkce drůbežího masa celkem (tis. tun ž. hm.)	306	290	94,8
Domácí spotřeba drůbežího masa (tis. tun ž. hm.)	356	335	94,1
Vývoz drůbežího masa (tis. tun ž. hm.)	32	29	90,6
Dovoz drůbežího masa (tis. tun ž. hm.)	81	71	87,7
Soběstačnost ČR – drůbeží maso (%)	86,0	86,6	100,7
Stavy slepic – po dopočtu domácích hospodářství (tis. ks)	10 389	10 661	102,6
Produkce vajec – včetně samozásobení (mil. ks)	2 191	2 203	100,5
Průměrná roční snáška vajec (ks/slepice)	238,3	241,8	101,5
Domácí spotřeba vajec (mil. ks)	3 026	2 629	86,9
Vývoz vajec, vč. násadových (mil. ks)	154	370	240,3
Dovoz vajec, vč. násadových (mil. ks)	989	796	80,5
Soběstačnost ČR – vejce (%)	72,4	83,8	115,7
Stavy ovcí a beranů celkem – Soupis k I.4. (tis. ks)	148	169	114,2
Stavy koz a kozlů celkem – Soupis k I.4. (tis. ks)	14	16	114,3
Produkce skopového a kozího masa (t ž. hm.)	3 478	3 696	106,3
Domácí spotřeba skopového a kozího masa (t ž. hm.)	4 217	4 696	111,4
Vývoz skopového a kozího masa (t ž. hm.)	261	196	75,1
Dovoz skopového a kozího masa (t ž. hm.)	1 000	1 196	119,6
Soběstačnost ČR – skopové a kozí maso (%)	82,5	78,7	95,4

Pramen: ČSÚ, Výsledky statistického zjišťování MZe, Situační a výhledové komoditní zprávy MZe

V oblasti živočišné výroby se v roce 2007 zastavil dlouhodobý trend poklesu stavů skotu a podle soupisu k I.4. byl u všech jeho kategorií zaznamenán meziroční mírný nárůst, resp. stagnace stavů. U průměrných stavů dojených krav však pokračoval pokles (meziročně o 3,1 %), přičemž jejich užitkovost meziročně vzrostla o 2,8 %. Výsledně to však znamenalo mírný meziroční pokles produkce mléka (o 0,4 %). Domácí

spotřeba mléka meziročně mírně vzrostla o 2,4 %. Dovoz i vývoz mléka byl v zásadě vyrovnaný na úrovni 850 mil. l. Přes meziroční nárůst stavů býků (o 1,7 %) a nárůstu stavů jalovic a krav došlo v roce 2007 k mírnému meziročnímu poklesu produkce hovězího masa o 0,2 %. Jeho domácí spotřeba zůstala v roce 2007 na úrovni předchozího roku. Návazně na skutečnost, že domácí produkce hovězího masa je vyšší než domácí spotřeba, dochází k růstu jeho vývozu. V roce 2007 export meziročně vzrostl o 17,5 %, přičemž meziročně vzrostl i dovoz hovězího masa, avšak pouze o 7,9 %.

V roce 2007 došlo k mírnému meziročnímu poklesu stavů prasat (o 0,4 %), a to především v důsledku poklesu stavů prasníc (o 1,7 %), což bylo kompenzováno nárůstem stavů prasiček (o 3,2 %) a také selat (o 0,2 %). Produkce vepřového masa meziročně vzrostla o 3,2 %, přičemž významně vzrostl jeho vývoz (o 35,7 %). Meziročně vzrostl i dovoz vepřového masa, avšak pouze o 18,7 %. Domácí spotřeba vepřového masa meziročně vzrostla o 4,4 %, což zhoršilo ukazatel soběstačnosti ČR.

Některé ukazatele vývoje agrárního sektoru ČR v letech 2000, 2006 a 2007

Ukazatel	Rok		
	2000	2006	2007
Zemědělská půda (tis. ha)	4 280	4 254	4 249
Orná půda (tis. ha)	3 082	3 040	3 032
Zornění ¹⁾ (%)	72,01	71,46	71,37
Půda v klidu (tis. ha)	300,0	44,0	30,0
Podniky zemědělské prvovýroby celkem (počet k 31.12.) ⁶⁾	56 487	46 279	50 887
z toho: Podniky fyzických osob (počet k 31.12.) ⁶⁾	53 460	43 296	47 463
Zemědělská družstva (počet k 31.12.) ⁶⁾	746	596	601
Obchodní společnosti (počet k 31.12.) ⁶⁾	2 107	2 275	2 624
Ostatní podniky, vč. státních (počet k 31.12.) ⁶⁾	174	112	199
Podíl odvětví zemědělství na HDP dle statistiky národních účtů (%)	3,03	1,94	2,11
Podíl zaměstnanosti v zemědělství na celk. počtu pracovníků NH (%)	4,02	3,08	2,87
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ – v běžných cenách (mld. Kč)	100,3	95,6	113,8
z toho: Produkce rostlinných výrobků – v běžných cenách (mld. Kč)	49,8	48,9	65,5
Produkce živočišných výrobků a zvířat – v běž. cenách (mld. Kč)	50,5	46,7	48,3
Vývoj cen zemědělských výrobců (CZV) (v %, meziroční index)	109,2	102,2	116,8
z toho: CZV rostlinné výrobky celkem (v %, meziroční index)	112,69	113,3	132,8
CZV živočišné výrobky (v %, meziroční index)	108,0	97,1	101,7
Vývoj cen vstupů do zemědělství (v %, meziroční index)	108,5	101,6	105,9
Počet pracovníků v zemědělství (tis. osob)	164,9	134,0	130,4
Vývoj počtů pracovníků v zemědělství (v %, index 1989 = 100)	30,9	25,1	24,5
Čistá přidaná hodnota (ČPH) v zemědělství v běžných cenách (mld. Kč)	19,1	11,6	20,1
Produktivita práce – ČPH v běžných cenách na pracovníka (tis. Kč)	115,6	86,6	154,1
Průměrná měsíční nominální mzda v zemědělství (Kč/pracovník)	10 134	14 514	15 953
Rentabilita (výnosnost celkového kapitálu) ³⁾ v zemědělství (v %)	+1,76 ⁸⁾	+3,36	– ⁹⁾
Míra zadluženosti ⁴⁾ v zemědělství (v %)	39,18 ⁷⁾	39,27	– ⁹⁾
Hospodářské výsledky zemědělství (+ zisk/– ztráta) (mld. Kč) ²⁾	+3,7	+7,2	+ 13,7
Celková podpora agrokompexu (mld. Kč) ⁵⁾	10,85	35,92	34,48
v tom: ze zdrojů ČR (mld. Kč) ⁵⁾	10,85	17,22	16,19
ze zdrojů EU (mld. Kč) ⁵⁾	x	18,70	18,29
Saldo agrárního zahraničního obchodu (mld. Kč)	–17,3	–33,9	–19,7

Pramen: ČSÚ, MF ČR, VÚZE – FADN CZ

Poznámky:

¹⁾ zornění = podíl celkové výměry orné půdy na celkové výměře zemědělské půdy v %

²⁾ dle Souhrnného zemědělského účtu (SZÚ) ČSÚ

³⁾ (výsledek hospodaření / aktiva celkem) x 100; pramen: šetření FADN CZ

⁴⁾ (cizí zdroje (resp. součet závazků)/aktiva celkem) x 100; pramen: šetření FADN CZ

⁵⁾ rok 2006 = vyplaceno do 30.6.2007; rok 2007 = předpoklad vyplacení do 30.6.2008

⁶⁾ zemědělsky aktivní subjekty s velikostními parametry dle prahových hodnot šetření ČSÚ Agrocensus (v letech 2000, 2006 a 2007)

⁷⁾ v roce 2000 odlišná metodika (cizí kapitál/celkový kapitál) x 100, jen za podniky hospodařící na z. p.

⁸⁾ v roce 2000 odlišná metodika (hosp. výsledek za účetní období/celkový kapitál) x 100, jen za podniky hospodařící na z. p.

⁹⁾ údaje za rok 2007 nejsou k dispozici

Stavy drůbeže, vč. kuřat ve výkrmu, v roce 2007 meziročně mírně poklesly, s výjimkou slepic po dopočtu domácích hospodářství, kde byl zaznamenán nárůst stavů o 2,6 %. Tento vývoj se promítl v poklesu produkce drůbežího masa (o 5,2 %) návazně na pokles jeho domácí spotřeby (o 5,9 %), při současném meziročním poklesu dovozu (o 12,3 %) i vývozu (o 9,4 %). Naopak produkce vajec meziročně mírně stoupla (o 0,5 %), přičemž jejich domácí spotřeba významně poklesla (o 13,1 %), při současném výrazném růstu exportu (o 140,3 %) a poklesu dovozu o 19,5 %.

V roce 2007 pokračoval trend růstu stavů ovcí a koz, což se projevilo jak v růstu produkce skopového a kozího masa, tak jeho domácí spotřeby, při současném nárůstu dovozu a poklesu vývozu.

Souhrnný zemědělský účet (SZÚ), semidefinitivní výsledky za rok 2006 a předběžné výsledky za rok 2007

Tab. 1: SZÚ – výsledky účtu výroby v mil. Kč

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2007/06 (%)
		2006	2007	
01	OBILOVINY (včetně osiva)	18 375,5	30 826,1	167,8
01.1	Pšenice a špalda	10 305,7	17 121,21	166,1
01.2	Žito a ozimé směsky	207,8	773,3	372,2
01.3	Ječmen	5 425,2	7 934,0	146,2
01.4	Oves a letní směsky	371,5	539,0	145,1
01.5	Kukuřice na zrno	1 761,2	3 788,8	215,4
01.7	Ostatní obiloviny	304,1	669,8	220,3
02	TECHNICKÉ PLODINY	13 159,1	14 033,3	106,6
02.1	Výsevy olejnin a olejnaté plody (včetně osiva)	7 925,7	9 887,8	124,8
02.2	Luskoviny (včetně osiva)	304,8	299,3	98,2
02.4	Cukrová řepa	3 326,6	2 485,3	74,7
02.5	Ostatní technické plodiny	1 602,0	1 360,9	84,9
03	KRMNÉ PLODINY	7 382,7	8 671,1	117,5
04	ZELENINA A ZAHRADNICKÉ VÝROBKÝ	4 530,0	4 423,7	97,7
04.1	Čerstvá zelenina	1 613,8	1 519,8	94,2
04.2	Sazenice a květiny	2 916,2	2 903,9	99,6
05	BRAMBORY (včetně sadby)	2 921,8	4 385,7	150,1
06	OVOCE	1 506,5	1 586,9	105,3
06.1	Čerstvé ovoce	1 506,5	1 586,9	105,3
07	VÍNO ¹⁾	503,8	1 057,4	209,9
09	OSTATNÍ ROSTLINNÉ VÝROBKÝ	496,5	523,4	105,4
10	ROSTLINNÁ PRODUKCE (01 AŽ 09)	48 875,9	65 507,5	134,0
11	ZVÍŘATA	24 656,1	25 016,0	101,5
11.1	Skot	7 079,4	7 478,0	105,6
11.2	Prasata	11 713,0	11 103,9	94,8
11.4	Ovce a kozy	93,5	128,3	137,2
11.5	Drůbež	5 661,9	6 211,4	109,3
11.6	Ostatní zvířata	108,3	94,4	87,2
12	ŽIVOČIŠNÉ VÝROBKÝ	22 043,5	23 275,3	105,6
12.1.	Mléko	20 173,7	21 126,4	104,7
12.2.	Vejce	1 840,2	2 123,3	115,4
12.3	Ostatní živočišné výrobky	29,6	25,6	86,5
13	ŽIVOČIŠNÁ PRODUKCE (11 + 12)	46 699,5	48 291,3	103,4
14	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH VÝROBKŮ (10 + 13)	95 575,4	113 798,8	119,1
15	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH SLUŽEB	2 346,4	2 322,9	99,0
16	ZEMĚDĚLSKÁ PRODUKCE (14 + 15)	97 921,8	116 121,7	118,6
17	NEZEMĚDĚLSKÉ VEDLEJŠÍ ČINNOSTI (NEODDĚLITELNÉ)	3 164,0	3 956,7	125,1
17.1.	Zpracování zemědělských výrobků	2 902,8	3 571,2	123,0
17.2.	Jiné neoddělitelné vedlejší činnosti (zboží a služby)	261,2	385,5	147,6

pokračování tabulky

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2007/06 (%)
		2006	2007	
18	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÉHO ODVĚTVÍ (10 + 13 + 15 + 17)	101 085,8	120 078,4	118,8
19	MEZISPOTŘEBA CELKEM	76 535,9	86 790,6	113,4
19.1	Osivo a sadba	3 068,2	3 481,0	113,5
19.2	Energie; maziva	9 264,8	9 940,5	107,3
19.3	Hnojiva a prostředky zlepšující půdu	4 359,3	5 054,4	115,9
19.4	Prostředky na ochranu rostlin	4 972,3	5 568,0	112,0
19.5	Veterinární náklady	2 599,0	2 601,1	100,1
19.6	Krmiva	28 978,1	35 472,6	122,4
19.7	Údržba a oprava strojů a zařízení	4 745,6	4 982,0	105,0
19.8	Údržba a oprava budov	3 426,0	3 939,9	115,0
19.9	Zemědělské služby	2 346,4	2 322,9	99,0
19.10, 11	Ostatní zboží a služby	12 776,1	13 427,4	105,1
20	HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (18 – 19)	24 549,9	33 287,8	135,6
21	SPOTŘEBA FIXNÍHO KAPITÁLU	12 940,6	13 198,6	102,0
22	ČISTÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (20 – 21)	11 609,3	20 089,2	173,0

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ vinné hrozny určené k výrobě stolního vína

Tab. 2: SZÚ – výsledky účtu tvorby důchodu v mil. Kč

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2007/06 (%)
		2006	2007	
23	NÁHRADY ZAMĚSTNANCŮM	20 585,4	21 017,7	102,1
24	OSTATNÍ DANĚ NA VÝROBU	1 463,9	1 538,7	105,1
25	OSTATNÍ DOTACE NA VÝROBU	21 679,8	20 446,2	94,3
26	DŮCHOD Z FAKTORŮ (22 – 24 + 25)	31 825,1	38 996,6	122,5
27	ČISTÝ PROVOZNÍ PŘEBYTEK/SMÍŠENÝ DŮCHOD (22 – 23 – 24 + 25)	11 239,7	17 978,9	160,0

Pramen: ČSÚ

Tab. 3: SZÚ – výsledky účtu podnikatelského důchodu v mil. Kč

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2007/06 (%)
		2006	2007	
28	PŘEDEPSANÉ PACHTOVNÉ A OSTATNÍ NÁJEMNÉ Z NEMOVITOSTÍ	3 244,9	3 445,1	106,2
29	NÁKLADOVÉ ÚROKY	1 494,6	1 563,0	104,6
30	VÝNOSOVÉ ÚROKY	709,5	737,5	103,9
31	PODNIKATELSKÝ DŮCHOD (27 – 28 – 29 + 30)	7 209,8	13 708,3	190,1

Pramen: ČSÚ

Poznámka: rok 2006 = semidefinitivní výsledky; rok 2007 = předběžné výsledky

Komentář k předběžným výsledkům SZÚ 2007

Produkce zemědělského odvětví (PZO) vyjádřená v běžných základních cenách představovala v předběžných výsledcích za rok 2007 výši 120 078,4 mil. Kč (index 2007/2006 = 118,8 %), z toho rostlinná produkce činila 65 507,5 mil. Kč (index 2007/2006 = 134,0 %) a živočišná produkce 48 291,3 mil. Kč (index 2007/2006 = 103,4 %). Zbytek do celkové produkce zemědělského odvětví vedle rostlinné a živočišné produkce tvořila jednak zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb (2 322,9 mil. Kč), a jednak nezemědělské vedlejší činnosti (neoddělitelné) ve výši 3 956,7 mil. Kč. Prudký nárůst rostlinné produkce v roce byl výsledkem jednak celkově vyšších sklizní obilovin (pšenice, žito, tritikale, kukuřice na zrno), brambor a řepky, a jednak výrazného navýšení cen zemědělských výrobků. Celkový odhadnutý objem dotací na výrobky za rok 2007 činil 3 019,2 mil. Kč, z toho 132,7 mil. Kč na

rostlinné výrobky a 2 886,5 mil. Kč na živočišné výrobky, zatímco celkový objem dotací na výrobky v roce 2006 představoval 2 270,1 mil. Kč.

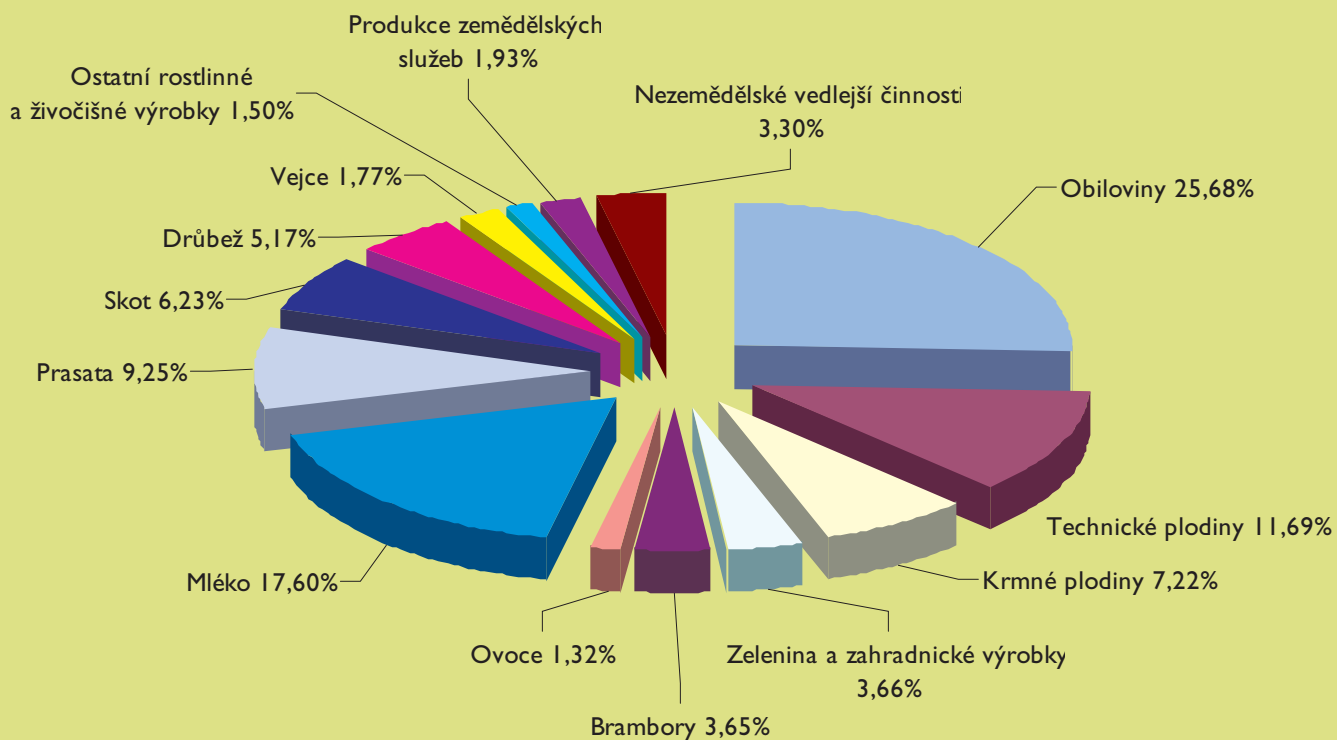
Rostlinná produkce se v roce 2007 podílela na produkci zemědělského odvětví v běžných základních cenách 54,6 %, přičemž nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly obiloviny (47,1 %) a technické plodiny (21,4 %). Živočišná produkce byla zastoupena na produkci zemědělského odvětví v běžných základních cenách 40,2 %, nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly produkce mléka (43,7 %) a chov jatečných prasat (23,0 %).

Mezispotřeba (MS) se podílela na produkci zemědělského odvětví (bez dotací na výrobky) 74,1 %, v mezispotřebě byla nejvíce zastoupena krmiva (40,9 %).

Podnikatelský důchod v běžných základních cenách (v podstatě zisk) v zemědělství dosáhl v roce 2007 objemu více než 13,7 mld. Kč, což ve srovnání s rokem 2006 (7 209,8 mil. Kč) představuje výrazný nárůst, vyjádřený indexem 190,1 %.

Celkově je možno hodnotit výsledky zemědělství za rok 2007 jako velmi příznivé, jak v oblasti produkce a mezispotřeby, tak zejména v oblasti dosaženého hospodářského výsledku (podnikatelského důchodu).

Struktura produkce zemědělského odvětví v ČR v roce 2007

Pramen: ČSÚ

Vývoj na vnitřním agrárním trhu

Vývoj cen zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců (CZV) zaznamenaly v roce 2007 ve srovnání s předchozím rokem výrazný nárůst, a to o 16,8 %. Přitom CZV rostlinných produktů meziročně vzrostly o 32,8 % a CZV živočišných produktů také vzrostly, avšak pouze o 1,7 %. V rámci živočišných produktů meziročně vzrostly CZV živočišných výrobků (o 5,1 %), a naopak meziročně poklesly CZV zvířat (o 1,9 %).

Důvody výrazného meziročního růstu CZV u rostlinných produktů lze spatřovat jednak v nižší úrodě v některých tradičních pěstebních oblastech a v navazujícím růstu poptávky. Rovněž růst poptávky, zejména po obilovinách, v rozvíjejících se ekonomikách (Čína a další) nemalou měrou přispěl k růstu cen. Dalším

významným faktorem růstu poptávky po potravinářských obilovinách byla orientace některých významných producentů (USA a další) na produkci obilovin pro výrobu biopaliv.

V roce 2007 došlo k výraznému meziročnímu růstu CZV téměř u všech významných **rostlinných komodit**. Největší dynamiku růstu CZV zaznamenaly obiloviny, luskoviny a brambory, ale významný nárůst CZV se projevil také u semene řepky olejné, chmele a technické cukrovky. Meziroční pokles CZV byl zaznamenán pouze u rosených stonků lnu a u vinných hroznů moštových.

Ceny zemědělských výrobců vybraných zemědělských komodit – indexy 2007/2006 (%)¹⁾

Název	Průměr roku 2007	Průměr čtvrtletí roku 2006			
		I.	II.	III.	IV.
Rostlinné produkty celkem	132,8	133,6	124,9	128,3	141,2
z toho: pšenice potravinářská	147,7	135,9	139,4	151,8	160,8
pšenice krmná	153,7	143,8	140,4	154,6	172,4
ječmen sladovnický	145,5	121,3	130,8	151,4	176,1
ječmen krmný	149,9	127,1	131,0	152,7	186,1
žito	153,7	149,0	159,9	149,9	155,5
oves krmný	146,6	133,3	141,1	142,9	165,9
kukuřice krmná	144,5	137,9	134,6	134,5	167,1
hrách jedlý	143,3	116,4	139,8	163,7	155,3
hrách krmný	133,6	117,4	126,1	128,7	160,5
semeno řepky olejné	111,7	113,0	104,5	109,3	119,9
chmel sušený	106,3	95,2	91,8	105,8	128,3
stonky lnu odsemeněné rosené	92,9	117,1	101,7	84,3	72,6
cukrovka technická	115,2	141,5	141,5	110,2	81,1
brambory konzumní	117,2	261,3	130,6	90,9	68,3
brambory průmyslové	128,4	198,5	141,0	93,8	89,6
vinné hrozny moštové	78,1	70,2	70,2	76,1	107,3
jablka konzumní	119,3	102,4	90,8	117,2	142,9
třešně	93,2	-	99,5	91,2	-
mrkev	114,2	114,2	119,1	105,2	117,6
zelí bílé hlávkové	109,6	64,2	88,8	105,3	128,5
cibule kuchyňská	106,7	172,3	96,3	104,4	97,9
Živočišné produkty celkem	101,7	96,0	97,6	102,2	110,8
Zvířata (bez živočišných výrobků)	98,1	95,2	96,7	99,8	100,6
z toho: býci jateční (tř. jak. EUROP v živém)	95,8	98,0	96,3	94,4	94,7
jalovice jatečné (tř. jak. EUROP v živém)	97,0	97,8	94,6	96,3	99,7
krávy jatečné (tř. jak. EUROP v živém)	99,4	100,6	98,8	98,2	99,7
telata jateční savá (tř. jak. EUROP v živém)	99,9	99,9	98,7	96,9	104,6
prasata jatečná (tř. jak. EUROP v živém)	92,2	90,9	90,9	94,9	92,0
jehňata jatečná výkrm v živém	100,3	111,5	114,5	104,3	74,2
ovce, berani, skopci jateční v živém	141,3	200,3	133,5	133,5	120,1
kuřata jatečná (tř. jak. I.)	109,2	97,4	105,5	112,0	122,2
krůty brojlerové v živém	120,3	104,9	122,8	129,8	125,1
králíci jateční v živém	105,2	106,3	119,3	100,5	95,3
kapr (tř. jak. I. v živém)	101,3	100,7	103,0	102,3	99,3
Živočišné výrobky	105,1	96,9	98,4	104,7	121,3
Mléko kravské (tř. jak. Q)	104,5	96,2	98,1	103,5	120,7
Vejce slepičí (konzumní tříděná)	113,2	104,1	102,5	118,7	127,4
Med včelí	73,9	7606	56,8	74,5	99,5
Zemědělské produkty úhrnem	116,8	113,3	110,9	115,0	126,1

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ stejné období předchozího roku = 100

CZV **živočišných komodit** sice zaznamenaly v roce 2007 meziroční nárůst o 1,7 %, avšak tento nárůst táhly především živočišné výrobky. Nárůst CZV představoval u vajec 13,2 % a u mléka kravského 4,5 %. Naopak, významný meziroční pokles CZV byl zaznamenán u včelího medu (o 26,1%). U zvířat byl v roce 2007 zaznamenán meziroční pokles CZV u hovězího dobytka (v rozmezí od 0,1 % /telata/ do 4,2 % /býci/) a dále u prasat (o 7,8 %). Meziroční nárůst CZV byl naopak vykázan u ovcí, beranů a skopců (o 41,3 %, a u jatečných kuřat (o 9,2 %). CZV meziročně vzrostly i u brojlerových krůt (o 20,3 %), jatečných králíků (o 5,2 %) a kapra (o 1,3 %).

Vzhledem k vývoji CZV v průběhu roku 2007 lze očekávat jejich další růst v roce 2008, a to jak u významných rostlinných produktů, tak u živočišných výrobků, ale i významně u CZV zvířat.

Vývoj cen vstupů do zemědělství

Meziročně se celkový průměrný **index cen vstupů do zemědělství** v roce 2007 zvýšil o 5,9 %. Z toho ceny výrobků a služeb běžně spotřebovávaných v zemědělství vzrostly o 6,6 % a ceny výrobků a služeb přispívajících do zemědělských investic se navýšily jen o 0,7 %.

Ceny vstupů do zemědělství – indexy 2007/2006 (%)¹⁾

Název	Průměr roku 2007	Průměr čtvrtletí roku 2007			
		I.	II.	III.	IV.
Osiva a sadba	112,6	109,3	109,0	118,3	113,6
Zvířata pro chov a výrobu	101,6	96,0	97,6	102,2	110,8
Energie a maziva	102,2	100,5	99,2	100,0	109,3
z toho: paliva na topení	104,5	106,5	102,6	102,2	106,8
motorová paliva	98,9	96,3	94,7	96,0	109,2
elektřina	109,2	109,3	109,1	109,1	109,2
maziva	102,4	95,3	100,7	100,4	113,2
Umělá hnojiva, půdní zlepšovací prostředky	102,1	99,7	100,6	103,3	104,9
Chemické prostředky, pesticidy	101,8	100,6	102,3	101,4	103,0
Krmiva	117,1	108,8	110,6	117,6	130,9
z toho: jednoduchá krmiva	125,0	124,0	119,4	122,8	133,0
krmné směsi	115,0	105,1	108,2	116,1	130,3
Údržba a oprava strojního zařízení	101,3	101,3	101,9	101,5	100,5
Údržba a oprava budov	105,0	106,4	105,9	104,7	102,9
Veterinární služby	101,3	100,8	100,7	101,5	102,1
Ostatní výdaje	101,8	101,6	101,8	101,8	101,9
z toho: voda, její úprava a rozvod	106,6	106,4	106,7	106,7	106,7
doprava silniční nákladní	108,9	108,8	108,5	109,0	109,1
služby pošt a telekomunikací	99,6	100,1	99,9	99,5	98,7
pojištění zemědělské produkce	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
služby právní, účetní a poradenství	102,1	102,1	102,1	102,1	102,2
Služby pro zemědělství ²⁾	98,6	97,7	97,5	99,2	100,2
Stroje a ostatní zařízení pro zemědělství	98,7	98,5	98,6	99,0	98,6
Budovy	103,9	103,4	103,7	104,1	104,5
Výrobky a služby běžně spotř. v zem. celkem	106,6	103,2	103,7	106,9	112,5
Výrobky a služby přisp. do zem. investic celkem	100,7	100,4	100,6	101,1	100,9
Vstupy do zemědělství celkem	105,9	102,8	103,4	106,2	111,1

Pramen: ČSÚ

Poznámky: ¹⁾stejně období předchozího roku = 100

²⁾agrochemické služby, polní práce a posklizňová úprava, plemenářské služby

K meziročnímu růstu cen vstupů do zemědělství v roce 2007 nejvyšší mírou přispělo zvýšení cen krmiv (o 17,1 %), osiv a sadby (o 12,6 %) a cen zvířat pro chov a výrobu (o 1,6 %). Dále meziročně výrazněji vzrostly ceny elektrické energie (o 9,2 %), ceny silniční nákladní dopravy (o 8,9 %) a ceny vodného a stočného (o 6,6 %). Mírněji meziročně zdražila údržba a opravy budov (o 5,0 %), paliva na topení (o 4,5 %), maziva (o 2,4 %), umělá hnojiva (o 2,1 %), chemické prostředky, pesticidy (o 1,8 %) a veterinární služby (o 1,3 %).

K mírnému meziročnímu poklesu došlo u cen za služby pro zemědělství (o 1,4 %), cen motorových paliv (o 1,1 %), cen za služby pošt a telekomunikací (o 0,4 %) a u cen strojů a ostatních zařízení pro zemědělství (o 1,3 %).

Celkově lze konstatovat, že průměrný meziroční nárůst cen vstupů do zemědělství v roce 2007 nekopíroval průměrný meziroční nárůst cen zemědělských výrobců, který dosáhl 16,8 %. Znamená to, že v roce 2007 došlo k významnějšímu uzavírání cenových nůžek mezi oběma ukazateli. Přesto je nutno uvést, že meziroční průměrný nárůst cen vstupů do zemědělství v průběhu roku 2007 zvyšoval svoje tempo a je nutno předpokládat jeho další stupňování v roce 2008, zejména u výrobků a služeb běžně spotřebovávaných v zemědělství.

Agrární zahraniční obchod

Charakteristika celkového a agrárního zahraničního obchodu v letech 2006 a 2007

Ukazatel	MJ	2006	2007	Meziroční změna	
				mil. Kč, resp. mil. EUR	%
Zahraníční obchod ČR celkem					
Obrat celkem	mil. Kč	4 249 385,8	4 859 746,5	610 360,7	14,4
	mil. EUR	150 004,8	175 236,4	25 231,6	16,8
Vývoz celkem	mil. Kč	2 144 573,4	2 472 350,7	327 777,3	15,3
	mil. EUR	75 699,4	89 144,8	13 445,4	17,8
Dovoz celkem	mil. Kč	2 104 812,4	2 387 395,8	282 583,4	13,4
	mil. EUR	74 305,4	86 091,6	11 786,2	15,9
Bilance celkem	mil. Kč	39 761,0	84 954,9	45 193,9	113,7
	mil. EUR	1 394,0	3 053,2	1 659,2	119,0
Agrární zahraniční obchod ČR¹⁾					
Obrat celkem	mil. Kč	191 007,1	212 881,5	21 874,4	11,5
	mil. EUR	6 743,0	7 682,1	939,1	13,9
Vývoz celkem	mil. Kč	78 532,8	96 590,4	18 057,6	23,0
	mil. EUR	2 772,6	3 486,7	714,1	25,8
Dovoz celkem	mil. Kč	112 474,3	116 291,1	3 816,8	3,4
	mil. EUR	3 970,4	4 195,4	225,0	5,7
Bilance celkem	mil. Kč	-33 941,5	-19 700,7	14 240,8	-42,0
	mil. EUR	-1 197,8	-708,7	489,1	-40,8
Podíl obratu AZO na celkovém obratu	%	4,5	4,4	-0,1	-
Podíl agrárního vývozu na celkovém vývozu	%	3,7	3,9	0,2	-
Podíl agrárního dovozu na celkovém dovozu	%	5,3	4,9	-0,5	-

Pramen: ČSÚ – zahraniční obchod (k 23. 3. 2007)

Poznámka: ¹⁾ kapitoly 01 až 24 celního sazebníku

Za zahraniční obchod lze považovat pouze obchod realizovaný mimo EU. V obchodě s třetími zeměmi je využíván systém licencování vývozu a dovozu agrárních výrobků a jsou uplatňována přísná pravidla poskytování vývozních subvencí, přičemž pro získání preferencí na dovoz a subvencí na vývoz je nutné skládat kauce.

Obchodní činnost ČR na jednotném trhu EU v pravém slova smyslu zahraničním obchodem není, přesto je v rámci tzv. Intrastatu (statistiky vnitrounijního pohybu zboží mezi členskými státy) sledován a při hodnocení zahraničního obchodu ČR zahrnut.

Společnou zemědělskou politiku, její režimy a mechanismy (včetně vydávání licencí, poskytování subvencí, administrací kaucí a jejich kontroly) provádí Státní zemědělský intervenční fond (SZIF).

Obrat agrárního zahraničního obchodu ČR se v roce 2007 v meziročním porovnání zvýšil o 21 874,4 mil. Kč (11,5 %). Vyšší dynamiku růstu vykázal v roce 2007 (po meziroční stagnaci v roce předchozím) vývoz, jehož hodnota se zvýšila o 18 057,6 mil. Kč, tj. necelou jednu čtvrtinu, zatímco současný nárůst dovozu činil 3 816,8 mil. Kč (3,4 %). Bilance agrárního zahraničního obchodu se díky výše uvedeným změnám zlepšila – bilanční schodek se snížil o 14 240,8 mil. Kč.

V roce 2007 vzrostla významně participace zemí EU-27 na celkovém obratu AZO ČR. Na straně vývozu dosáhl jejich podíl 91,2 % a meziročně se zvýšil o 2,5 p. b. Na straně dovozu se prakticky všechny agrární výrobky poprvé importovaly pouze ze zemí EU-27 (v roce 2006 tvořil dovoz z EU 92,3 %).

Podíl českého agrárního vývozu do EU-15 na agrárním exportu ČR do EU-27 se v roce 2007 v meziročním porovnání téměř nezměnil a činil 48,9 %. Odpovídající podíl EU-15 na straně dovozu se na úkor nových členských zemí EU-12 mírně zvýšil a dosáhl 68,9 %.

V peněžním vyjádření se hodnota českého agrárního vývozu do EU-15 v roce 2007 v porovnání s předchozím rokem zvýšila o 9 166,4 mil. Kč (27,1 %) a český dovoz z EU-15 vzrostl o 10 551,4 mil. Kč. V důsledku toho došlo k prohloubení pasivní bilance obchodu s těmito státy o 1 385 mil. Kč.

Naopak se státy EU-12 zaznamenala ČR zlepšení obchodní bilance, a to o 7 369,3 mil. Kč. Zásahu na tom měl vyšší přírůstek vývozu (o 9 277,6 mil. Kč, tj. cca jednu čtvrtinu) než dovozu (o 1 908,3 mil. Kč, tj. 5,6 %).

Největší měrou směřuje agrární vývoz ČR na Slovensko, do Německa, Polska, Rakouska a Maďarska. Dohromady bylo v roce 2007 do těchto 5 států vyvezeno 71,2 % agrárních výrobků. Meziročně se zastoupení těchto států téměř nezměnilo s výjimkou mírného nárůstu podílů Slovenska (na 27,1 %) a Polska (na 24 %).

Naopak hlavními dodavateli agrárního zboží jsou pro ČR Německo, Polsko, Slovensko, Nizozemsko a Rakousko. Nejvýraznější meziroční nárůst podílu na celkovém agrárním dovozu ČR v roce 2007 vykázalo Německo (z 24,6 % na 28,8 %), podíl druhého nejvýznamnějšího obchodního partnera, Polska, mírně poklesl (na 14 %).

Z hlediska komoditní skladby agrárního dovozu můžeme zkonstatovat, že nejdůležitějšími dovozními agregacemi zůstaly v roce 2007 (pouze s nepatrnými změnami v pořadí) KN 02 „Maso a droby“, KN 04 „Mléko a mléčné výrobky, ptáčej vejce a med“, KN 08 „Ovoce a ořechy“, KN 21 „Různé potravinové přípravy“ a KN 22 „Nápoje, lihovité tekutiny a ocet“.

Import všech uvedených kapitol vykázal v porovnání s rokem 2006 s výjimkou kapitoly KN 08 meziroční nárůst hodnoty, přičemž k nejvýraznějšímu zvýšení došlo v případě prvních dvou uvedených kapitol KN 04 „Mléko a mléčné výrobky, ptáčej vejce a med“ (o 1 909,3 mil. Kč) a KN 02 „Maso a droby“ (o 1 311,6 mil. Kč).

Meziroční změny v komoditní struktuře agrárního exportu byly výraznější. Hlavní zastoupení ve vývozu měly v roce 2007 produkty kapitol KN 04 „Mléko a mléčné výrobky, ptáčej vejce a med“, KN 22 „Nápoje, lihovité tekutiny a ocet“, KN 21 „Různé potravinové přípravy“ a KN 10 „Obiloviny“. Po několika letech se mezi nejdůležitějšími vývozními agregacemi opět objevila kapitola KN 12 „Olejnatá semena a plody“. Ta zároveň zaznamenala nejvyšší meziroční nárůst vývozu o 3 738,9 mil. Kč. Dalšími kapitolami s velmi vysokými přírůstky exportu byly KN 04 „Mléko a mléčné výrobky, ptáčej vejce a med“ (o 3 112,5 mil. Kč), KN 24 „Tabák a tabákové výrobky“ (o 2 413 mil. Kč) a KN 22 „Nápoje, lihovité tekutiny a ocet“ (o 2 046,4 mil. Kč). Naopak význam kapitoly KN 17 „Cukr a cukrovinky“ poklesl a vývoz těchto produktů se meziročně výrazně snížil (o 1 678 mil. Kč).

Podpůrná a dotační politika MZe

Přehled o financování z rozpočtové kapitoly MZe na podporu agrokomplexu v roce 2007

Ukazatel	Rozpočet pro rok 2007		Limit k čerpání ¹⁾ (tis. Kč)	Čerpání limitu	
	schválený (tis. Kč)	upravený (tis. Kč)		(tis. Kč)	(v %)
Podpory podle „Zásad“ ²⁾	1 290 144	1 123 988	1 379 958	1 376 931	99,8
NV č. 505/2000 Sb. ³⁾	10 000	x	10 000	6 358	63,6
Podpora zemědělství celkem	1 300 144	1 123 988	1 389 958	1 383 289	99,5
Vinařský fond ⁴⁾	45 000	29 000	29 000	28 775	99,2
Povodňové škody 2006	x	14 383	14 383	14 330	99,6
Podpora agrokomplexu úhrnem	1 345 144	1 167 371	1 433 341	1 426 394	99,5

Pramen: MZe

Poznámky:

¹⁾ Limit = upravený rozpočet + prostředky uvolněné z rezervního fondu MZe na dofinancování dotací do zemědělství v roce 2007²⁾ Zásady MZe, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2007 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů³⁾ nařízení vlády č. 505/2000 Sb., kterým se stanoví podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny, programy pomoci k podpoře méně příznivých oblastí a kritéria pro jejich posuzování, ve znění nařízení vlády č. 500/2001 Sb. a nařízení vlády č. 203/2004 Sb.⁴⁾ prostředky převedené na Vinařský fond podle zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství

Podpůrné a dotační programy podle Zásad

Cílem podpůrných a dotačních programů podle „Zásad“ je udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkovského prostoru a zajištění konkurenceschopnosti českého zemědělství na evropském i světovém trhu.

Dotace a podpory podle „Zásad“ poskytované v roce 2007 v podstatě navazovaly na obdobné, nebo stejné programy předchozích let. V roce 2007 byly některé programy ukončeny, nebo přesunuty či jinak strukturovány.

Podpůrné programy pro zemědělství podle „Zásad“ MZe v roce 2007

Program	Název programu	Podpory 2006	Podpory 2007	Index 2007/2006 (v %)
		(tis. Kč)		
1.	D. Podpora včelařství	79 771	79 523	99,7
	I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích	22 177	28 900	130,3
	R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů	103 252	74 998	72,6
	S. Podpora komplexní sklizně máku setého	7 977	6 884	86,3
	U. Podpora pěstování bylin pro energetické využití	2 066	5 123	248,0
2.	A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat	232 796	219 086	94,1
3.	Podpora ozdravování polních a spec. plodin	413 172	201 059	48,7
5.	Podpora NH Kladruby n. L., ZH Písek a ZH Tlumačov	68 000	61 500	90,4
6.	Podpora genetických zdrojů	36 641	60 000	163,8
8.	Nákazový fond	298 991	181 861	60,8
9.	A. Speciální poradenství	38 248	37 593	98,3
	E. Školní závody	15 429	13 136	85,1
	F. Podpora poradenství v zemědělství	38 037	14 111	37,1
	H. Podpora marketingu a propagace	856	605	70,7
10.	D. Podpora evropské integrace nevládních organizací	13 478	13 110	97,3
13.	Zpracování zemědělských produktů	243 948	309 975	127,1
15.	Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků	69 415	69 467	100,1
999.	ZI. Povodně 2006	95 717	7 926	8,3
Celkem PP podle „Zásad“		1 779 751	1 384 857	77,8

Pramen: MZe

I.D. Podpora včelařství

Účelem dotace bylo zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných plodin a tento účel byl splněn. Záslouhou tohoto dotačního programu se daří držet takový stav včelstev, který je nutný pro minimální zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných plodin. Příjemcem dotace byl včelař chovající včely na území ČR. Výše dotace činila 153 Kč/včelstvo. Byla přijata pouze 1 žádost (podává souhrnně Český svaz včelařů), která byla schválena. Podpořeno bylo celkem 520 140 včelstev a vyplaceno 79 523 tis. Kč.

I.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích

Účelem dotace bylo zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele a vinných hroznů a tento účel byl splněn. Systém kapkové závlahy je způsob zavlažování, kterým se docílí stabilita produkce a zvýšení její kvality, při minimalizaci spotřeby vody. Příjemci dotací byli podnikatelé (dle § 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila 60 000 Kč/ha. Bylo přijato 53 a schváleno celkem 51 žádostí. Podpořeno bylo 69,9 ha vinic, 80,9 ha chmelnic a 330,9 ha ovocných sadů. Celkem bylo vyplaceno 28 900 tis. Kč.

I.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Účelem dotace byla restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Účel dotace byl splněn. Pokud by restrukturalizace sadů nebyla podpořena přímou dotací, výsadba v nutném rozsahu by se nerealizovala vzhledem k vysokým investičním nákladům a dlouhé době návratnosti investice. Příjemci dotace byli podnikatelé (podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila 179,2 tis. Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 800/ha, 89,6 tis. Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 400/ha a 44,8 tis. Kč/ha u sadů drobného ovoce. Počet přijatých a zároveň i schválených žádostí činil 93. Podpořeno bylo celkem 495 ha a vyplaceno celkem 74 998 tis. Kč.

I.S. Podpora komplexní sklizně máku setého

Cílem dotace bylo zajištění bezpečnosti území z hlediska omamných a psychotropních látek. Účel dotace byl splněn; komplexně byl sklizen mák včetně makoviny na 26 101 ha. Příjemci dotací byli podnikatelé (podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace představovala 293 Kč/ha. Bylo přijato 292 žádostí a z toho jich bylo schváleno 290. Podpořeno bylo celkem 26 101 ha a celkem bylo vyplaceno 6 884 tis. Kč.

I.U. Pěstování bylin pro energetické využití

Účelem dotace byla podpora založení a údržby porostů bylin pro energetické využití a tento účel byl plněn. Příjemci dotací byli podnikatelé (podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila do 3 000 Kč/ha orné půdy. Počet přijatých žádostí byl 54 a schválených bylo 50. Podpořeno bylo celkem 1 707 ha a vyplaceno bylo celkem 5 123 tis. Kč.

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Cílem programu bylo zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči. Příjemci dotací byly oprávněné osoby (uznaná chovatelská sdružení a chovatelé). Podpory byly vypláceny na ověřování původu, zavádění a vedení plemenných knih, nákup plemenných býků, přenos embryí, kontrolu užitkovosti a výkonnostní zkoušky u vyjmenovaných hospodářských zvířat. Účel dotace byl ve všech vyjmenovaných směrech plněn. Na tento podpůrný program bylo vyplaceno celkem 219 086 tis. Kč. Přijato bylo 258 žádostí, schváleno 256.

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Cílem programu bylo zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření karanténních virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem. Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin byla podpořena částkou 5 837 tis. Kč na celkové ploše 12 810 ha. Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu ovocných plodin, révy vinné a chmele se zaměřením na ochranu proti šíření hospodářsky závažných virových chorob byla podpořena ve výši 11 139 tis. Kč. Testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických a metod PCR bylo podpořeno v celkové částce 6 578 tis. Kč. Novošlechtění, udržovací šlechtění polních plodin, chmele, révy vinné, zelenin, ovocných plodin a léčivých rostlin v souladu se zákonem č. 219/2003 Sb., o oběhu osiva a sadby bylo podpořeno částkou 146 400 tis. Kč. Podpora používání certifikované sadby brambor na produkčních plochách u pěstitelů hospodařících v uzavřené sadbové oblasti vymezené zákonem č. 219/2003Sb. o uvádění osiva a sadby do oběhu, jako prevence proti šíření bakterióz, byla poskytnuta ve výši 20 077 tis. Kč. Použití uznané certifikované sadby chmele ve zdravotní třídě „VT“ nebo „VF“ (dle vyhlášky č. 147/2004 Sb.) bylo podpořeno částkou 9 827 tis. Kč. Účel dotace byl ve všech uvedených směrech splněn. Celková částka podpory podle tohoto programu dosáhla částky 201 059 tis. Kč.

5. Podpora Národnímu hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik, Zemskému hřebčinci Písek, státní podnik a Zemskému hřebčinci Tlumačov, státní podnik

Účelem této dotace bylo zachování chovu starokladrubského koně v Národním hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik a zajištění plnění úkolů státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ČR v Zemském hřebčinci Písek, státní podnik a v Zemském hřebčinci Tlumačov, státní podnik. Účel dotace byl plněn, chov starokladrubských koní v prostorách historického hřebčína v Kladrubech nad Labem je zachován a nejnütnější genetický základ památkově chráněného stáda starokladrubských koní je udržován. Úkoly státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ČR jsou plněny v požadované kvalitě. Je zajištěn dostatečný sortiment pro výběr plemeníků u chovaných plemen i plemenných rázů. V rámci tohoto programu bylo celkem vyplaceno 61 500 tis. Kč, z toho 48 000 tis. Kč Národnímu hřebčínu Kladruby nad Labem, s. p., 7 500 tis. Kč Zemskému hřebčinci Písek, s. p. a 6 000 tis. Kč Zemskému hřebčinci Tlumačov, s. p.

6. Podpora genetických zdrojů

Cílem dotace byla ochrana genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Tento program zahrnoval tři samostatné podprogramy: Národní program ochrany a využití genetických zdrojů hospodářských a užitkových zvířat, ryb a včel ve farmovém chovu, Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiverzity a Národní program konzervace a využití genetických zdrojů mikroorganismů a drobných organismů hospodářského významu. Účel podpory je plněn; těmito národními programy plní MZe závazky vyplývající z mezinárodní Dohody o biologické rozmanitosti, která se stala součástí legislativy ČR jako sdělení MZV č. 134/1999 Sb., a závazky vyplývající z členství ČR ve FAO. Zahrnuje veškeré subjekty zabývající se ochranou genetických zdrojů pro výživu a zemědělství, tj. fyzické osoby, univerzity, výzkumné soukromé a příspěvkové organizace. Z těchto programů je vyloučena podpora genových rezerv starokladrubských koní chovaných v Národním hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik, které jsou dotované z dotačního programu č. 5. Příjemci podpory byly fyzické osoby, univerzity, příspěvkové a privátní výzkumné organizace. Přijato bylo celkem 57 žádostí a schváleno 57 žádostí. V rámci programu bylo celkem vyplaceno 60 000 tis. Kč.

8. Nákazový fond

Cílem programu byla podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nálezů hospodářských zvířat, a částečná úhrada nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů a masokostních mouček (MKM) a kafilerních tuků (TK) z kadáverů. Program byl rozdělen do třech podprogramů:

8.A. Podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat, v rámci kterého bylo podpořeno vyšetření na paratuberkulózu skotu částkou 250 Kč za jedno bakteriologické vyšetření provedené v akreditované laboratoři. Celkem bylo vyšetřeno 18 630 ks skotu a vyplaceno 4 658 tis. Kč. Účel podpory byl plněn, postupné vyřazování pozitivně vyšetřených jedinců nadále vedlo k ozdravování chovů od paratuberkulózy skotu pod epizootologickou kontrolou KVS.

8.B. Podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů, masokostních mouček (MKM) a kafilerních tuků (KT) z kadáverů. Neškodné odstraňování bylo podpořeno částkou 140 741 tis. Kč u kadáverů a částkou 2 118 tis. Kč u MKM a KT. Účel podpory byl plněn. Podpora na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů, masokostních mouček a kafilerních tuků byla stanovena po legislativní úpravě, která zakazuje využití těchto odpadů ke krmným účelům.

8.E. Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu (IBR). Podpořeno bylo 69 505 odběrů krve částkou 904 tis. Kč a 836 002 aplikovaných dávek markerových vakcín částkou 33 440 tis. Kč. Účel programu byl plněn; postupné vyřazování pozitivně vyšetřených jedinců a vakcinace vedly k zahájení ozdravování chovů pod epizootologickou kontrolou OVS. Zároveň je zajištěna depistáž IBR v celé České republice.

9. Poradenství a vzdělávání

Cílem programu bylo poskytnout podnikatelům v resortu zemědělství dostatek informací a vzdělání potřebných k jejich podnikání a dále zajistit vzdělávání nastupující generace zemědělců a pracovníků v zemědělství. Účel dotací byl ve všech následujících směrech plněn. Finanční prostředky na jednotlivé podprogramy byly poskytnuty následovně:

9.A. Speciální poradenství, zaměřené na podporu pořádání seminářů a školení pro pěstitele i chovatele, pořádání výstav pěstovaných rostlin a zajištění samostatných zkoušek odrůd po registraci, bylo podpořeno částkou 37 593 tis. Kč.

9.E. Školní závody, které sloužily k vytvoření podmínek pro zajištění praktické přípravy ve vybraných zemědělských, lesnických a potravinářských oborech, byly podpořeny částkou 13 136 tis. Kč.

9.F. Podpora poradenství v zemědělství, zaměřená na dodržování principů ochrany životního prostředí v zemědělské praxi, pomoc při zpracování optimalizace hospodaření zemědělského podniku, byla podpořena částkou 14 111 tis. Kč.

9.H. Podpora marketingu a propagace na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí, zaměřená na podporu marketingu a propagace vystavovatelů z České republiky, jejich výrobků, případně služeb na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí. Částečná úhrada nájmu výstavní plochy bez vybavení, u subjektů účastnících se české národní expozice organizované pod gescí MZe v době od 1.10.2005 do 30.9.2006, byla podpořena částkou 605 tis. Kč.

10. D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem dotace bylo zlepšení efektivnosti a odborné úrovně činnosti nevládních organizací formou podpory integrace v rámci EU. Příjemci dotací byly české stavovské agrární nevládní organizace s významnou celostátní působností v zemědělsko-potravinářském komplexu, s minimální dobou registrace 2 roky k datu podání žádosti o dotaci a minimálním počtem 150 členů (právnických i fyzických osob) ve vyjmenovaných mezinárodních organizacích. Účel dotace byl plněn; program napomáhá začleňování českých nevládních agrárních organizací do evropských struktur. Na tuto podporu bylo poskytnuto 13 110 tis. Kč.

13. Podpora zpracování zemědělských produktů

Účelem dotace bylo zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů a zlepšení hygienických podmínek zabezpečením transferu nových technologií a inovací do zpracování zemědělských produktů včetně integrované prevence a omezování znečištění. Příjemci dotací byli podnikatelé (§ 2 zákona

č. 513/1991 Sb.), podnikající na základě zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, jejichž podíl tržeb z vlastní výroby potravin je vyšší než 50 %. Účel dotace byl plněn; realizované projekty vedly ke zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů. Na tuto podporu bylo poskytnuto 309 975 tis. Kč.

15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

Cílem této dotace byla částečná kompenzace újmy rybářským subjektům vzniklé zajišťováním vodohospodářských a celospolečenských funkcí rybníků (akumulace vody v krajině, retenční účinek při povodních, zajišťování sportovních a rekreačních účelů a pod.). Příjemci dotací byli podnikatelé (§ 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Účel dotace byl plněn; zásluhou tohoto programu jsou plněna rozhodnutí vydaná vodohospodářskými orgány nebo orgány ochrany přírody. V rámci tohoto programu bylo vyplaceno celkem 69 467 tis. Kč.

999.ZI. Povodně 2006

Účelem dotace bylo zmírnění škod způsobených povodněmi v roce 2006 na polních kulturách a zvěři. Příjemci dotací byli podnikatelé (§ 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě, nebo uživatelé honiteb. Výše dotace byla stanovována Ministerstvem zemědělství na základě propočtu výše škody dle normativních nákladů a na základě výše škod uvedených v protokolech o zjištěných škodách. Účelu i cíle dotace bylo dosaženo. Celkově bylo v rámci této podpory vyplaceno 7 926 tis. Kč.

Státní zemědělský intervenční fond

Státní zemědělský intervenční fond byl zřízen zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, v platném znění, je právnickou osobou se sídlem v Praze a náleží do působnosti Ministerstva zemědělství České republiky.

V současné době je SZIF tvořen centrálním pracovištěm a 7 regionálními odbory SZIF (Praha, České Budějovice, Brno, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Olomouc a Opava). Statutární orgány SZIF tvoří ředitel SZIF a Dozorčí rada SZIF.

SZIF je jedním z ekonomických nástrojů k plnění závazků vyplývajících ze Společné zemědělské politiky a v souladu s právními předpisy, právem Evropských společenství a mezinárodními smlouvami zajišťuje zejména následující činnosti:

- rozhoduje o poskytnutí dotace a kontroluje plnění podmínek poskytnutí dotace,
- provádí intervenční nákupy zemědělských výrobků a potravin a zajišťuje skladování těchto výrobků,
- prodává nebo jiným způsobem převádí intervenčně nakoupené zemědělské výrobky a potraviny,
- provádí vládou schválené programy zaměřené na nepotravinářské využití a zpracování zemědělských výrobků,
- provádí činnosti související se systémem produkčních kvót,
- poskytuje subvence při vývozu zemědělských výrobků a potravin,
- rozhoduje o poskytnutí licence při dovozu a vývozu zemědělských výrobků a potravin,
- provádí činnosti související se systémem záruk,
- ukládá, vybírá a odvádí finanční dávky z výroby cukru a v odvětví mléka dle zvláštních právních předpisů,
- provádí programy strukturální podpory podle zvláštních právních předpisů,
- provádí opatření společných organizací trhu podle zvláštních předpisů,
- provádí podporu marketingu zemědělských výrobků a potravin.

V roce 2004 byla SZIF udělena akreditace Platební agentury pro provádění opatření Společné zemědělské politiky, financované ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Vzhledem ke skutečnosti, že se od roku 2007 zásadně mění charakter Společné zemědělské politiky, byla SZIF dne 10. října 2007 udělena akreditace jako Platební agentuře pro provádění Společné zemědělské politiky financované z evropských fondů pro programové období 2007 – 2013.

Přehled výdajů SZIF v roce 2007 (k 31. 12. 2007) (tis. Kč)

Ukazatel	Rozpočet schválený PSP	Rozpočet po změnách	Čerpání rozpočtu	Plnění (%)
Přímé platby celkem	17 052 768	24 008 993	18 845 545	78,5
Společná organizace trhu celkem	9 888 517	6 845 439	1 189 740	17,4
Program rozvoje venkova celkem	10 800 000	10 800 000	2 827 536	26,2
Horizontální plán rozvoje venkova celkem	800 000	5 392 767	3 954 802	73,3
Marketingová podpora celkem	200 000	221 368	186 234	84,1
Propagace spotřeby výrobků celkem	0	8 119	1 367	16,8
Ostatní výdaje celkem	0	268 890	1 940 791	721,8
Výdaje na SZP EU	38 741 285	47 545 576	28 946 015	60,9
Správní výdaje SZIF celkem	1 494 425	1 949 370	1 452 293	74,5
Výdaje úhrnem	40 235 710	49 494 946	30 398 308	61,4

Pramen: SZIF

V rámci Společné zemědělské politiky EU zajišťoval SZIF v roce 2007 především poskytování Přímých plateb (PP) a realizaci programů rozvoje venkova, tzn. jak dobíhajícího Horizontálního plánu rozvoje venkova (HRDP), tak nově uplatněného Programu rozvoje venkova (PRV). Tyto programy jsou zaměřeny na podporu multifunkčního zemědělství, včetně zpracování zemědělských produktů a zajištění trvale udržitelného rozvoje venkova. Další aktivitou byla tržní opatření Společné organizace trhu (SOT), která řeší výkyvy poptávky a nabídky na trhu a zabezpečuje zemědělským podnikatelům větší jistotu a lepší stabilitu v podnikání. SZIF rovněž prováděl kontrolu a vedení dobíhajícího předvstupního programu SAPARD a plnil také roli marketingové agentury při propagaci domácích potravinářských produktů (např. udělování značky KLASA).

Podrobný přehled o výdajích SZIF za rok 2007 – k 31. 12. 2007 (tis. Kč)

Druh podpory	Použito prostředků		Celkem
	ČR	EU	
I. Přímé platby celkem (PP)	7 940 677	10 904 868	18 845 545
v tom: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	10 187 627	10 187 627
Národní doplňková přímá platba (Top-Up)	7 920 677	0	7 920 677
Oddělená platba za cukr (SSP)	0	515 026	515 026
Splátka úvěru na PP	0	202 215	202 215
Splátka (vratka) půjčky PGRLF	20 000	0	20 000
II. Společná organizace trhu (SOT) celkem	366 191	823 549	1 189 740
1) Finanční podpory celkem	61 076	66 734	127 810
v tom: Podpora spotřeby „školního mléka“	42 482	14 934	57 416
Podpora ostatního užití mlékařenských výrobků	0	1 480	1 480
Podpora zlepš. výroby včel. produktů, vč. uvedení na trh	16 961	16 961	33 922
Podpora organizací producentů ovoce a zeleniny s OP	0	15 571	15 571
Podpora předběž. uzn. organizací producentů ovoce a zel.	1 633	4 173	5 806
Podpora ovoce a zeleniny ke zpracování	0	9 392	9 392
Podpora výroby vína	0	4 223	4 223
2) Vývozní subvence celkem	0	257 992	257 992
v tom: Vývozní subvence na zpracované výrobky	0	40 294	40 294
Vývozní subvence na nezpracované výrobky	0	217 698	217 698

pokračování tabulky

Druh podpory	Použito prostředků		Celkem
	ČR	EU	
3) Dotace celkem	79 037	157 806	236 843
v tom: Prémie pro výrobce bramborového škrobu	0	15 736	15 736
Národní doplňková platba pěstitelům brambor	54 986	0	54 986
Podpora výroby MEŘO	23 217	0	23 217
Výrobní náhrada na výrobky zpracované ze škrobu	0	324	324
Náhrady na cukr pro chemický průmysl	0	4 981	4 981
Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic	0	90 575	90 575
Dotace zpracování lněných a konopných stonků na vlákno	0	14 246	14 246
Podpora na zpracování sušených krmiv	0	31 110	31 110
Podpora na odstranění následků ptačí chřipky	834	834	1 668
4) Intervenční nákupy (IN) celkem	225 625	341 017	566 642
v tom: IN másla	0	2 598	2 598
IN cukru	0	21 070	21 070
IN obilovin	2 497	317 349	319 846
Splátka úvěrů na IN	219 947	0	219 947
Odvod DPH z prodeje	3 181	0	3 181
5) Ostatní náklady související se SOT celkem	453	0	453
Výběrová řízení, poplatky	453	0	453
III. Program rozvoje venkova celkem (PRV)	570 508	2 257 028	2 827 536
v tom: Osa I. Zahájení činnosti mladých zemědělců	25 000	75 000	100 000
Osa II. LFA a Natura 2000	545 508	2 182 028	2 727 536
IV. Horizontální plán rozvoje venkova celkem (HRDP)	791 705	3 163 097	3 954 802
v tom: Méně příznivé oblasti pro zemědělství (LFA)	19 014	76 054	95 068
Agroenvironmentální opatření (AEO)	708 044	2 828 454	3 536 498
Lesnictví (LES)	22 558	90 234	112 792
Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)	11 581	46 323	57 904
Zakládání skupin výrobců (ZSV)	30 508	122 032	152 540
V. Marketingová podpora celkem	186 234	0	186 234
VI. Propagace spotřeby výrobků – marketing celkem	401	966	1 367
Propagace spotřeby medu	401	966	1 367
VII. Ostatní výdaje celkem	1 940 791	0	1 940 791
v tom: Soudní vyrovnání, služby peněžních ústavů apod.	-5	0	-5
Odvod dávek z cukru do EU	213 367	0	213 367
Převod části dávek z cukru do správních výdajů	71 122	0	71 122
Odvod restrukturalizační částky za cukr do EU	1 656 307	0	1 656 307
Podpory dle SZP celkem	11 796 507	17 149 508	28 946 015

Pramen: SZIF

Přímé platby

Legislativa platná pro žádosti SAPS 2004

- nařízení Rady (ES) č. 1259/1999, nařízení Komise (ES) č. 2199/2003, nařízení vlády ČR č. 243/2004 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti SAPS 2005 – 2007

- nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 144/2005 Sb., nařízení vlády ČR č. 47/2007 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti Top-Up

- nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 145/2005 Sb., nařízení vlády ČR č. 141/2006 Sb., nařízení vlády ČR č. 155/2007 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti SSP

- nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení vlády ČR č. 142/2006 Sb., nařízení vlády ČR č. 45/2007 Sb., v platném znění.

V souladu s Přístupovou smlouvou EU je členským státům povoleno dorovnávat přímé platby (Top-Up) z vlastních zdrojů do výše 30 % unijního průměru. S ohledem na potřebu cílené podpory u některých komodit, které by byly v systému SAPS výrazněji poškozeny, byly vybrány komodity, které budou cíleně dorovnány v maximálně možné výši.

Přehled komodit podporovaných v rámci Národních doplňkových plateb v roce 2006

Komodita	MJ	Sazba (Kč/MJ)	Počet MJ
Chmel	ha	6 430,0	5 660,77
Len na vlákno	ha	3 843,4	2 639,63
Orná půda	ha	1 755,1	2 570 218,21
Bramborový škrob – couplovaný	tun	1 825,9	33 660,00
Bramborový škrob – decouplovaný	tun	810,5	33 316,66
Přežvýkavci	VDJ	2 548,9	1 021 602,15

Pramen: SZIF

Přehled vyplacených prostředků na přímé platby v roce 2007

Přímé platby	Počet jednotek	Počet vyplacených žádostí	Finanční prostředky vyplacené v roce 2007 (v tis. Kč)			
			ČR	EU	Celkem	
SAPS	žádosti 2004	118 ha	18	0	216	216
	žádosti 2005	257 ha	8	0	543	543
	žádosti 2006	386 878 ha	6 284	0	974 081	974 081
	žádosti 2007	3 300 300 ha	18 873	0	9 212 787	9 212 787
	SAPS celkem		25 183	0	10 187 627	10 187 627
SSP	žádosti 2006	3 018,73 tis.t	799	0	515 026	515 026
	SSP celkem II		799	0	515 026	515 026
TOP-UP	žádosti 2005	–	13	1 687	0	1 687
	žádosti 2006	–	14 399	3 952 916	0	3 952 916
	žádosti 2007	–	2 706	3 966 074	0	3 966 074
	TOP UP celkem		17 118	7 920 677	0	7 920 677
Přímé platby celkem			43 100	7 920 677	10 702 653	18 623 330

Pramen: SZIF

V roce 2007 byl splacen úvěr na přímé platby ve výši 202 215 tis. Kč a půjčka PGRLF ve výši 20 000 tis. Kč (jedná se o vrácení nevyužitých prostředků z půjčky PGRLF).

Celkem bylo v rámci přímých plateb vyplaceno 18 845 545 tis. Kč, z toho z rozpočtu ČR celkem 7 940 677 tis. Kč a z rozpočtu EU celkem 10 904 868 tis. Kč.

Společná organizace trhu

I. Finanční podpory

a) Podpora spotřeby „školního mléka“

Podpora spotřeby mléka a vybraných mléčných výrobků žáky je v ČR poskytována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1255/1999, ve znění nařízení Rady (ES) č. 1787/2003 a nařízením Komise (ES) č. 2707/2000, v platném znění. Bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, stanovuje nařízení vlády ČR č. 205/2004 Sb., v platném znění.

Ve školním roce 2006/2007 bylo do programu „školní mléko“ zapojeno 7 mlékárenských subjektů, které dodávaly podporované mléčné výrobky do cca 2 600 škol. Počty škol a odebírajících žáků se v jednotlivých obdobích školního roku měnily. Žáci ve školách plně nevyužívali možnosti odběru podporovaných mléčných výrobků 5x v týdnu. Z těchto důvodů nebyly schválené rozpočtované prostředky plně vyčerpány.

Podpora spotřeby školního mléka ve školním roce 2006/2007

Období	Počet škol	Počet žáků	Podíl žáků, kteří výrobky odebírali (%)	Počet dodaných mléčných výrobků (ks)	Celkové dodané množství (kg)	Celková výše podpory (tis. Kč)	
						z rozpočtu ČR	z rozpočtu EU
IX. – XII. 06	2 620	586 070	18,10	7 859 872	1 786 610	17 867	6 557
I. – III. 07	2 656	607 408	18,12	6 193 315	1 413 047	14 104	5 055
IV. – VI. 07	2 441	572 378	12,96	4 368 033	981 439	10 498	3 317
Celkem	x	x	16,54	14 969 812	4 181 096	42 469	14 929

Pramen: SZIF

V roce 2007 bylo na podporu spotřeby školního mléka **vyplaceno celkem 57 416 tis. Kč, z toho z rozpočtu ČR 42 482 tis. Kč a z rozpočtu EU 14 934 tis. Kč.**

V prosinci 2007 byly na základě správního řízení se dvěma mlékárenskými subjekty vráceny SZIF finanční prostředky celkem ve výši 17,8 tis. Kč, z toho do rozpočtu ČR 13,3 tis. Kč a do rozpočtu EU 4,5 tis. Kč.

b) Podpora výroby kaseinu a kaseinátů

Tato podpora je poskytována na základě nařízení Komise (ES) č. 2921/1990 a v souladu s nařízením vlády ČR č. 225/2004 Sb., v platném znění.

V průběhu roku 2007 nebyla na tento program vyplacena **žádná finanční podpora**. Tato situace nastala již v roce 2006, kdy byla snížena podpora na výrobu kaseinu a kaseinátů nařízením Komise (ES) č. 1487/2006 na 0,00 €/100 kg odstředěného mléka, které se při výrobě kaseinu a kaseinátů používá.

S uvedeným programem souvisí i program „Použití kaseinu a kaseinátů při výrobě sýrů“, který vychází z nařízení Rady (ES) č. 2204/1990, nařízení Komise (ES) č. 1547/2006 a je rovněž upraven nařízením vlády ČR č. 225/2004 Sb., v platném znění. V tomto programu podpora není vyplácena, pouze v případě porušení podmínek daných nařízením se vypočítává a ukládá sankce. V průběhu roku 2007 byla jednomu subjektu uložena sankce ve výši 740 tis. Kč.

c) Podpora soukromého skladování másla

Režim soukromé skladování másla je každoročně vyhlášen nařízením Komise. V roce 2007 byl režim soukromého skladování másla vyhlášen nařízením Komise (ES) č. 207/2007, v platném znění.

V období od 1. března do 15. srpna 2007, kdy byl režim soukromého skladování EU vyhlášen, neobdržel SZIF žádnou žádost o podporu soukromého skladování a nebyly na něj čerpány žádné finanční prostředky.

d) Podpora ostatního užití mléka

Poskytování podpory na nákup másla neziskovými institucemi a organizacemi

Tato forma podpory vychází z nařízení Komise (ES) č. 1898/2005, kapitola IV., v platném znění.

Celkem bylo v roce 2007 přijato 26 žádostí neziskových organizací o vystavení Potvrzení. Z tohoto množství nebyla žádná žádost zamítnuta, u 1 žádosti bylo pozastaveno řízení a 22 žádostí bylo schváleno a vydáno 261 Potvrzení na celkové množství 126 676 kg másla. Bylo přijato 5 žádostí o podporu od dodavatelů zlevněného másla.

V roce 2007 bylo **z rozpočtu EU vyplaceno celkem 1 480 tis. Kč** za dodaných 84,4 tuny másla neziskovým institucím a organizacím.

Prodej intervenčního másla za snížené ceny a poskytování podpory pro máslo, zahuštěné máslo a smetanu určené k použití při výrobě cukrářských výrobků, zmrzliny a jiných potravin

Tento program vychází z nařízení Komise (ES) č. 1898/2005, kapitola II., v platném znění. V roce 2007 se žádný subjekt nezúčastnil ani jednoho z vypsání nabídkových řízení. Vzhledem k situaci na mezinárodním trhu s mlékem a mléčnými výrobky byla Evropskou komisí s platností od 12. září 2007 pozastavena nabídková řízení.

V roce 2007 bylo vystaveno 14 certifikátů na 301 tun másla vyvezeného do jiného členského státu EU. Certifikát je potvrzením, že vyvážené máslo splňuje stanovené parametry.

Dále bylo do ČR dovezeno a v rámci úředního dohledu zapracováno do finálního výrobku 54,8 tuny mléčné čokolády.

V roce 2007 nebyly z rozpočtu EU na tento program vyplaceny **žádné finanční prostředky**.

Poskytování podpory pro odstředěné mléko a sušené odstředěné mléko využívané jako krmivo a prodej takového sušeného odstředěného mléka

U této podpory, která vychází z nařízení Komise č. 2799/1999, v platném znění, nebyly v roce 2007 z rozpočtu EU vyplaceny **žádné finanční prostředky**.

Poskytování podpory prostřednictvím nabídkového řízení pro zahuštěné máslo určené k přímé spotřebě ve Společenství

Na tuto podporu, vycházející z nařízení Komise č. 1898/2005, kapitola III., v platném znění, nebyly v roce 2007 z rozpočtu EU **vypláceny žádné finanční prostředky**.

V roce 2007 se žádný subjekt nezúčastnil ani jednoho z vypsání nabídkových řízení. Vzhledem k situaci na mezinárodním trhu s mlékem a mléčnými výrobky byla Evropskou komisí s platností od 12. září 2007 pozastavena nabídková řízení.

e) Podpora soukromého skladování hovězího a telecího masa

Tato podpora vychází z platných předpisů EU a to zejména z nařízení Rady (ES) č. 1254/1999, nařízení Komise (ES) č. 907/2000 a nařízení vlády ČR č. 249/2004 Sb., v platném znění.

Situace na trhu jatečného skotu je stabilizovaná a ceny placené chovatelům jsou příznivé. Proto nebylo nutné opatření vedoucí ke stabilizaci trhu vyhlásit. Na soukromé skladování hovězího a telecího masa tedy nebyly čerpány **žádné finanční prostředky**.

f) Podpora soukromého skladování vepřového masa

Opatření vyplývá z nařízení Rady (ES) č. 2759/1975, nařízení Komise (EHS) č. 3444/1990 a nařízení vlády ČR č. 249/2004 Sb., v platném znění.

V roce 2007 byl režim soukromého skladování vepřového masa v EU vyhlášen nařízením Komise (ES) č. 1267/2007 od 29. října 2007. Dne 4. prosince 2007 bylo podávání žádostí o podporu soukromého skladování ukončeno.

Do konce roku 2007 bylo v ČR naskladněno 581 tun vepřového masa. V roce 2007 nebyly na tuto podporu **čerpány žádné finanční prostředky**. Podpora bude vyplácena až v roce 2008.

g) Zlepšování výroby včelařských produktů

Evropská komise schválila tříletý Český program (2005 – 2007) na zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvedení na trh, který umožňuje poskytování dotací na podporu včelařství. Poskytování v této oblasti se řídí nařízením Komise (ES) č. 917/2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 797/2004 a nařízením vlády ČR č. 197/2005 Sb., v platném znění.

Přehled podpor na zlepšování včelařských produktů v roce 2007

Opatření	Vyplacené podpory (tis. Kč)
Obnova včelstev	6 226
Racionalizace kočování	5 146
Úhrada nákladů na rozbory medu	550
Boj proti varroáze	10 925
Technická pomoc	11 075
Celkem	33 922

Pramen: SZIF

h) Podpora organizací producentů ovoce a zeleniny

Podpora organizací producentů ovoce a zeleniny z OP je administrována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2200/1996, nařízením Komise (ES) č. 1433/2003 a nařízením vlády ČR č. 247/2004 Sb., v platném znění.

Veškerá podpora v tomto režimu je realizována ze zdrojů EU. V roce 2007 se na tuto podporu **vyplatilo celkem 15 571 tis. Kč z rozpočtu EU**. Tato částka zahrnuje podporu v objemu 9 221 tis. Kč na výdaje operačních programů realizované v roce 2006 a objem 6 350 tis. Kč, kterým jsou pokryty již částečné platby na výdaje operačních programů roku 2007.

i) Podpora na stahování zboží (ovoce a zeleniny) z trhu

Tato podpora je administrována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2200/1996, nařízením Komise (ES) č. 103/2004 a nařízením vlády ČR č. 247/2004 Sb., v platném znění.

V roce 2007 nedošlo k nadprodukcí u žádného z druhů ovoce a zeleniny spadajících do režimu stahování, tedy **nebylo nutné tento režim aplikovat**.

j) Podpora pro předběžně uznané organizace producentů ovoce a zeleniny

Tato podpora je administrována v souladu s nařízením Rady (ES) č. 2200/1996, nařízením Komise (ES) č. 1943/2003 a nařízením vlády ČR č. 247/2004 Sb., v platném znění.

Podpora je stanovena na základě objemu obchodované produkce určitou procentní sazbou. Na podpoře se podílí 25 % členský stát a 75 % jde ze zdrojů EU. V roce 2007 bylo v rámci této podpory **vyplaceno celkem 5 806 tis. Kč, z toho z rozpočtu EU 4 173 tis. Kč a z rozpočtu ČR 1 633 tis. Kč**.

k) Podpora na ovoce a zeleninu ke zpracování

Společnou organizaci trhu s výrobky ze zpracovaného ovoce a zeleniny upravuje nařízení Rady (ES) č. 2201/1996, v platném znění. Prováděcí pravidla k tomuto nařízení, týkající se systému podpor v odvětví zpracovaného ovoce a zeleniny, stanovuje nařízení Komise (ES) č. 1535/2003, v platném znění.

Pro hospodářský rok 2007/2008 byla pro ČR stanovena podpora pro rajčata dodaná ke zpracování 34,50 €/t, pro broskve 47,70 €/t a 161,70 €/t pro hrušky. V roce 2007 byla **vyplacena z rozpočtu EU podpora na rajčata určená ke zpracování, a to na množství 9 709,707 tun dodané suroviny, což činí 9 392 tis. Kč**.

l) Podpory na víno

Podpory na víno jsou administrovány v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1493/1999, nařízením Komise (ES) č. 1623/2000 a nařízením vlády ČR č. 245/2004, Sb., v platném znění.

Podpory jsou poskytovány na:

- soukromé skladování stolního vína, hroznového moštu, zahuštěného hroznového moštu a rektifikovaného moštového koncentrátu. V roce 2007 nebyla SZIF doručena žádná žádost o podporu
- užití hroznů, hroznového moštu, zahuštěného hroznového moštu nebo rektifikovaného moštového koncentrátu (1. výroba hroznové šťávy, 2. zvýšení obsahu alkoholu ve vinařských produktech). V roce 2007 bylo na SZIF doručeno 6 žádostí o podporu na užití rektifikovaného moštového koncentrátu ke zvýšení obsahu alkoholu ve vinařských produktech. Na celkové množství 1 318,39 hl dovezeného rektifikovaného moštového koncentrátu vyplatil SZIF v roce 2007 z rozpočtu EU celkem 4 223 tis. Kč.
- podporu destilace. V roce 2007 nebyla SZIF doručena žádná žádost o podporu.

2. Vývozní subvence

a) Vývozní subvence na zpracované výrobky

Vývozní subvence na zpracované výrobky vycházejí z nařízení Komise (ES) č. 1043/2005, nařízení Komise (ES) č. 800/1999, nařízení Komise (ES) č. 1291/2000, nařízení Komise (ES) č. 3615/1992 a nařízení vlády ČR č. 181/2004, v platném znění.

Vývozní subvence se poskytují na základní výrobky obsažené ve zpracovaných výrobcích. Seznam zpracovaných výrobků je uveden v příloze II nařízení Komise č. 1043/2005, v platném znění. Základní výrobky jsou uvedeny v příloze I tohoto nařízení.

Výši sazby vývozní subvence vyhláší Evropská komise v úředním věstníku EU přibližně každý měsíc, u některých základních výrobků častěji (obiloviny, mléko a cukr), u některých po delší době (vejce). Výše subvence se stanoví na 100 kg základního výrobku. Celková suma vývozních subvencí požadovaná v rámci jednotlivých tranší je zaslána EK, která rozhoduje o výši čerpání subvence v rámci každé jednotlivé tranše. Malovývozci mohou do výše 75 000 € vyvážet bez osvědčení. Částka, kterou si nárokují, se hlásí EK.

V roce 2007 bylo na zpracované výrobky **vyplaceno 40 294 tis. Kč z rozpočtu EU.**

b) Vývozní subvence na nezpracované výrobky

Vývozní subvence na zpracované výrobky vycházejí z nařízení Komise (ES) č. 800/1999, nařízení Rady (ES) č. 1255/1999, nařízení Rady (ES) č. 2759/1975, nařízení Rady (ES) č. 2777/1975, nařízení Rady (ES) č. 2771/1975, nařízení Rady (ES) č. 1254/1999, nařízení Rady (ES) č. 1784/2003, nařízení Rady (ES) č. 318/2006, nařízení Rady (ES) č. 2201/1996 a nařízení vlády ČR č. 181/2004 Sb., v platném znění.

Přehled vyplacených vývozních subvencí na nezpracované výrobky v roce 2007

Komodita	Vyplacená subvence (tis. Kč)
Máslo	86 017
Máslový tuk	3 170
Sušené odtučněné mléko	79
Sušené plnotučné mléko	36 503
Sýr	55 106
Mléko a mléčné výrobky celkem	180 875
Hovězí maso	4 774
Bramborový škrob	1 119
Cukr	26 540
Ovoce a zelenina	4 390
Celkem vyplaceno	217 698

Pramen: SZIF

3. Dotace a odvody

a) Prémie pro výrobce bramborového škrobu

Výrobní prémie pro výrobce bramborového škrobu je uvedena v příloze II nařízení Komise (ES) č. 2235/2003, v platném znění. Její výše je stanovena na 22,25 €/t bramborového škrobu.

Národní produkční kvóta bramborového škrobu pro hospodářský rok 2007/2008 činila 33 660 tun. Celkem bylo v roce 2007 vyplaceno z rozpočtu EU 15 736 tis. Kč na 25 015 t bramborového škrobu.

b) Národní doplňková platba pro pěstitele brambor

V souvislosti s přímými platbami přijala ČR systém zjednodušené platby na plochu zemědělské půdy (SAPS), ve kterém byly přímé platby poskytované ze zdrojů EU pro rok 2005 ve výši 30 %, pro rok 2006 ve výši 35 % a pro rok 2007 ve výši 40 % rozděleny na celkovou zemědělskou plochu bez ohledu na plodiny, kterých se týká přímá platba v rámci SZP EU.

Na základě Přístupové smlouvy mezi ČR a EU doplatila Česká republika z národních zdrojů v odvětví bramborového škrobu přímé platby do 100% úrovně přímých plateb v EU. Doplňkové národní platby

pěstitelům brambor určené k výrobě bramborového škrobu byly v hospodářském roce 2005/2006, 2006/2007 a 2007/2008 vypláceny SZIF v souladu s nařízením vlády ČR č. 115/2004 Sb., v platném znění. Sazby plateb pro Českou republiku byly vypočteny na základě rozhodnutí Komise (ES) ze dne 22. června 2006 pro hospodářský rok 2006/2007 stanovenou sazbou 97,63 €/t a rozhodnutí Komise (ES) ze dne 1. srpna 2007 pro hospodářský rok 2007/2008 stanovenou sazbou 66,32 €/t bramborového škrobu.

Celkem bylo v roce 2007 **vyplaceno z rozpočtu ČR 54 986 tis. Kč** na množství 129 898 tun brambor.

c) Podpora výroby methylesteru z řepkového oleje (MEŘO)

Dle nařízení vlády ČR č. 148/2005 Sb., v platném znění, poskytoval SZIF dotaci na nepotravinářské užití semene řepky olejné pro výrobu methylesteru řepkového oleje (MEŘO) zpracovaného na směsné palivo s obsahem min. 31 % objemových MEŘO pro zpracovatelské období od 1. ledna 2006 do 31. prosince 2006. Dotace byla poskytována na základě žadatelem prokázané výroby nebo prodeje MEŘO zpracovaného odběratelem na směsné palivo a na základě doložení zaplacení spotřební daně z minerálních olejů. Pro zpracovatelské období 2006 obdrželo 12 žadatelů kladné rozhodnutí o poskytnutí dotace. Nařízením bylo stanoveno celkové maximální dotované množství pro všechny žadatele na 125 000 tun MEŘO na celé zpracovatelské období 2006. Výše dotace byla stanovena na 6 570 Kč/t MEŘO. V roce 2007 již tento program nepokračoval.

V roce 2007 byla **vyplacena z rozpočtu ČR** finanční podpora na nepotravinářské užití řepky olejné ve výši celkem **23 217 tis. Kč**. Jedná se o platby za zpracovatelské období 2006 provedené v roce 2007.

d) Výrobní náhrada na výrobky zpracované ze škrobu

Výrobní náhrada na 1 tunu zpracovaného škrobu je v EU vyplácena na základě nařízení Komise (ES) č. 1722/1993, v platném znění. Jedná se o škrob bramborový, pšeničný a kukuřičný.

Sazby na výrobní náhrady v obilovinách nejsou dlouhodobě vyhlášovány a nelze odhadnout budoucí vývoj výše výrobních náhrad za tunu škrobu. V roce 2007 bylo vyplaceno 324 tis. Kč z rozpočtu EU na množství 31 973 tun bramborového škrobu.

e) Finanční dávka z výroby cukru

Výběr výrobních dávek z cukru provedl SZIF dle nařízení Rady (ES) č. 1260/2001 a nařízení Komise (ES) č. 478/2006, v platném znění, kterým se pro hospodářský rok 2005/2006 stanovila jednotková částka pro zálohovou platbu základní dávky z výroby cukru. Dávky odvádí každý držitel kvóty, a to za veškerá množství cukru, která v daném hospodářském roce vyrobil v rámci přidělené kvóty cukru.

Pro hospodářský rok 2005/2006 byla nařízením Komise (ES) č. 478/2006, v platném znění, stanovena jednotková částka pro zálohovou platbu základní dávky z výroby cukru ve výši 6,32 € na 1 t bílého cukru a dávky B ve výši 42,83 € na 1 t bílého cukru. Na zálohách se od jednotlivých cukrovarnických podniků v roce 2006 vybralo 94 842 tis. Kč, 75 % z této částky bylo převedeno přes účet MF na účet Evropské komise. Zbýlých 25 % zůstalo na účtu SZIF.

Nařízením Komise (ES) č. 164/2007, v platném znění, byla stanovena jednotková částka dávky z výroby cukru pro hospodářský rok 2005/2006 ve výši 6,333 € na 1 t bílého cukru jako dávka ze základní výroby pro cukr A a cukr B. Vzhledem k tomu, že zaplacené zálohy převyšovaly vypočtené částky, které činily v souhrnu za jednotlivé producenty 80 097 tis. Kč, **SZIF** v březnu 2007 cukrovarnickým podnikům **vrátil rozdíl ve výši 14 745 tis. Kč**. Zároveň bylo nárokováno vrácení 75 % přeplatku od EK ve výši 11 059 tis. Kč a 25 % ve výši 3 686 tis. Kč bylo vyplaceno ze správních výdajů.

f) Dodatečná kvóta na cukr

Na základě nařízení Rady (ES) č. 318/2006 a nařízení vlády ČR č. 337/2006 Sb., v platném znění, si mohly cukrovarnické podniky zažádat o svůj podíl na celkové dodatečné kvótě, která činí pro ČR 20 070 tun. Dne 27. října 2006 bylo 5 cukrovarnickým podnikům na základě jejich žádosti zasláno Rozhodnutí o podmíněném přidělení dodatečné kvóty, o kterou si zažádaly. Částku za ni musely uhradit do 28. února 2007. Jeden cukrovarnický podnik tuto částku neuhradil a dodatečná kvóta mu nebyla přidělena. Celkem

byla cukrovarnických podnikům přidělena dodatečná kvóta ve výši 14 437,343 tuny a byly přijaty platby za dodatečnou kvótu ve výši 298 535 tis. Kč. Jeden z cukrovarnických podniků uhradil platbu za dodatečnou kvótu ve výši 18 433 tis. Kč již v měsíci prosinci 2006 a ostatní cukrovarnické podniky v měsíci únoru 2007, kdy bylo vybráno 280 103 tis. Kč. 75 % z celkové částky za dodatečnou kvótu bylo převedeno na účet MF a následně na účet EK, zbylých 25 % zůstalo pro účely SZIF.

Celkem bylo v roce 2007 **vybráno 280 103 tis. Kč**, z toho 18 433 tis. Kč bylo vybráno již v prosinci 2006, ale na příslušné účty bylo převedeno v dubnu 2007. Zároveň bylo nárokováno vrácení 75 % přeplatku do EK z dávky z výroby ve výši 11 059 tis. Kč a vyplaceno 25 % přeplatku z dávky z výroby ve výši 3 686 tis. Kč ze správních výdajů. **Do EU bylo převedeno 213 367 tis. Kč a na správní výdaje 71 122 tis. Kč, celkem tedy 284 489 tis. Kč.**

g) Dávka z výroby cukru C

V hospodářském roce 2006/2007 byla **vybrána dávka** (poplatek) z výroby cukru C za hospodářský rok 2005/2006 od společnosti Hanácká potravinářská společnost, s. r. o. **ve výši 699 tis. Kč**. 75 % (524 tis. Kč) z této částky bylo převedeno na účet MF a následně na účet EK, zbylých 25 % (175 tis. Kč) zůstalo pro účely SZIF.

h) Restrukturalizační částka za cukr

Na základě nařízení Rady (ES) č. 318/2006 a nařízení Rady (ES) č. 320/2006 čl. 11, v platném znění, se vybírá dočasná restrukturalizační částka za příslušný hospodářský rok za tunu kvóty od schválených cukrovarnických podniků, kterým byla kvóta přidělena. SZIF vybírá dočasné restrukturalizační částky týkající se hospodářských let 2006/2007, 2007/2008 a 2008/2009. Tyto částky odvádí všechny schválené cukrovarnické podniky, které jsou držiteli kvóty cukru, která jim byla pro daný hospodářský rok přidělena. Na základě obdrženého Rozhodnutí uhradí podniky restrukturalizační částku ve dvou splátkách, 60 % do konce února běžného hospodářského roku a 40 % do 31. října následujícího hospodářského roku.

V roce 2007 uhradily schválené cukrovarnické podniky dle předpisů EK 60 % restrukturalizační částky do 28. února 2007 a 40 % do 31. října 2007. SZIF dále převedl vybrané částky od podniků na příjmový účet MZe na platby z rozpočtu EU. Výběr těchto částek nespadá do tzv. vlastních zdrojů, a tudíž se na příjmový účet MZe převádí celá výše vybrané částky. Pro hospodářský rok 2006/2007 byla dle nařízení Rady (ES) č. 320/2006, v platném znění, dočasná restrukturalizační částka stanovena na 126,40 €/t kvóty.

Dočasnou restrukturalizační částku byly podniky povinny uhradit v Kč a to dle směrného kurzu pro dočasnou restrukturalizační částku, který je stanoven čl. 21 nařízení Komise (ES) č. 968/2006, v platném znění, jakožto poslední směnný kurz stanovený Evropskou centrální bankou před prvním dnem měsíce rozhodné skutečnosti, přičemž rozhodnou skutečností je datum platby. U jednotlivých podniků tedy záleží na tom, ve kterém měsíci byla platba provedena.

Celkem bylo vybráno 1 656 307 tis. Kč, z toho 60 % z této částky (1 002 584 tis. Kč) v termínu do 28. února 2007 a 40 % z této částky (653 723 tis. Kč) do 31. října 2007. 115 475 tis. Kč bylo uhrazeno cukrovarnickými podniky již v roce 2006.

V roce 2007 bylo **vybráno** na restrukturalizačních částkách **1 540 831 tis. Kč** a **odvedeno 1 656 307 tis. Kč** (v účetní evidenci je skutečný objem částky uveden ve skupině Ostatní příjmy a Ostatní výdaje).

i) Výrobní náhrady na cukr pro chemický průmysl

Prováděcím předpisem pro vyplácení výrobních náhrad pro cukr použitý v chemickém průmyslu bylo po vstupu do EU nařízení Komise (ES) č. 1265/2001 a nařízení vlády ČR č. 364/2004 Sb. (§ 12), v platném znění. Nařízení Komise začalo pro nové členské státy včetně České republiky platit od 1. července 2004, proto mohli zájemci o tuto podporu žádat SZIF až od tohoto data a poté, kdy byli zaregistrováni SZIF.

Registrovaní výrobci mohli požádat o vydání tzv. osvědčení o výrobní náhradě, které opravňovalo k získání výrobní náhrady. Během doby platnosti registrovaný výrobce a současně držitel osvědčení informoval SZIF o předběžných a uskutečněných dodávkách základního produktu či meziprojektu a zpracovaných množstvích základních produktů (cukru, izoglukózy) a meziprojektu (invertní sirup). Výše sazby výrobní náhrady pro cukr použitý v chemickém průmyslu byla stanovována EK pro každý měsíc odlišně.

Od 1. července 2006 probíhá v rámci SOT cukerní reforma. Na základě nařízení Rady (ES) č. 318/2006, nařízení Komise (ES) č. 967/2006, čl. 22 a nařízení vlády ČR č. 337/2006 Sb. (§ 10 a § 14), v platném znění, se od 1. července 2006 upustilo od finančních výplat výrobních náhrad pro cukr použitý v chemickém průmyslu. Po 1. červenci 2006 zpracovatelé pouze dokončují zpracování již nahlášených množství cukru/izoglukózy a invertního sirupu. Od hospodářského roku 2006/2007 je realizováno zpracování průmyslových surovin (cukru/izoglukózy a invertního sirupu) na základě nařízení Komise (ES) č. 967/2006 a žádá finanční podpora z rozpočtu EU již nebude vyplácena.

Pro rok 2007 s ohledem na ukončení režimu výrobních náhrad na cukr pro chemický průmysl k 30. červnu 2006 se již výrobní náhrada měsíčně nevyhlašuje, i když je možné ji za výjimečných podmínek poskytnout (čl. 13 nařízení Rady (ES) č. 318/2006) v případě, že není cena průmyslové suroviny (průmyslový cukr nebo izoglukóza) k dispozici za cenu odpovídající cenám na světovém trhu.

V roce 2007 byla **z rozpočtu EU vyplacena** výrobní náhrada do 30. června 2006 ve výši **4 981 tis. Kč** na 575,586 tun cukru a 18,46 tun izoglukózy.

j) Podpora pro zpracování lnu a konopí pěstovaných na vlákno

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 1673/2000, nařízení Komise (ES) č. 245/2001 a nařízení vlády č. 248/2004 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. července a končí 31. června roku následujícího. Sazba dotace byla komisí EU stanovena na 160 €/t dlouhého lněného vlákna a 90 €/t krátkého lněného vlákna a konopného vlákna. Národní garantované množství pro dlouhé lněné vlákno je 1 923 tun a pro krátké lněné vlákno a konopné vlákno 2 866 tun.

V roce 2007 bylo za hospodářský rok 2005/2006 vyplaceno:

- na 1 923 t dlouhého lněného vlákna 8 722 920,42 Kč (307 680 €),
- na 2 165,2354 t krátkého lněného vlákna 5 522 976,95 Kč (194 871,186 €),

Celkem tedy bylo v roce 2007 na podporu pro zpracování lnu a konopí pěstovaných na vlákno **vyplaceno 14 246 tis. Kč z rozpočtu EU.**

k) Podpora na zpracování sušených krmiv

Tato podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 1786/2003, nařízení Komise (ES) č. 382/2005, nařízení vlády ČR č. 198/2005 Sb. a nařízení Komise (ES) č. 432/2006, v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. dubna a končí 31. března roku následujícího. Sazba dotace pro hospodářský rok 2006/2007 byla stanovena komisí EU na 33 €/t uměle sušeného krmiva. Dotace je poskytována na 1 tunu uměle sušeného krmiva, které opustilo zpracovatelský podnik. Národní garantované množství pro ČR na krmiva sušená umělým teplem je 27 942 tun (v případě překročení tohoto garantovaného množství se snižuje pro příští rok stanovená sazba).

Za rok 2007 bylo **vyplaceno z rozpočtu EU** celkem **31 110 tis. Kč** na krmiva sušená umělým teplem, z toho za hospodářský rok 2005/2006 bylo na zálohách a doplatku vyplaceno 611 tis. Kč na 654 tun sušeného krmiva, za hospodářský rok 2006/2007 bylo vyplaceno na zálohách a doplatcích 21 543 tis. Kč na 24 689 tun sušeného krmiva a za hospodářský rok 2007/2008 bylo vyplaceno na zálohách 8 956 tis. Kč na 16 005 tun sušeného krmiva.

l) Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic

Tato podpora vychází z nařízení Komise (ES) č. 1227/2000, nařízení Rady (ES) č. 1493/1999, nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 83/2006 Sb. a nařízení vlády ČR č. 33/2007 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. srpna a končí 31. července roku následujícího. Sazby dotace pro jednotlivá opatření jsou stanoveny v nařízení vlády č. 245/2004 Sb., v platném znění:

- klučení vinice činí 75 000 Kč na 1 ha vykloučené vinice,
- změna odrůdové skladby vinice činí 290 000 Kč na 1 ha vinice,

- zvýšení počtu keřů ve vinici činí 75 000 Kč na ha vinice,
- přesun vinice do svahu činí 240 000 Kč na 1 ha nově vysázené vinice,
- ochrana vinice před škodami způsobovanými zvěří pomocí hromadné ochrany činí 90 000 Kč na 1 ha vinice,
- ochrana vinice před škodami způsobovanými zvěří pomocí individuální ochrany činí 50 000 Kč na 1 ha vinice,
- ochrana vinice před škodami způsobovanými zvěří pomocí aktivní ochrany činí 20 000 Kč na 1 ha vinice,
- ochrana vinice před škodami způsobovanými zvěří pomocí pasivní ochrany činí 30 000 Kč na 1 ha vinice,
- zlepšení techniky obhospodařování vinice činí 250 000 Kč na 1 ha vinice.

Z důvodu vyšších požadovaných finančních prostředků žadateli, než byla přidělena celková částka z EU, byly nároky žadatelů dle § 8j odst. 3 nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., v platném znění, pokráčeny přepočítávacím koeficientem 0,53257.

Za hospodářský rok 2006/2007 bylo **vyplaceno celkem z rozpočtu EU 90 575 tis. Kč** na 5 624 ha restrukturalizované výměry.

m) Podpora na odstranění následků ptačí chřipky

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 2771/1975, nařízení Rady (ES) č. 2777/1975, nařízení Komise (ES) č. 1010/2006, nařízení Komise (ES) č. 1256/2006 a nařízení vlády ČR č. 450/2006, v platném znění.

Jedná se o podpory na výrobu, která byla omezena v sektoru drůbeže v důsledku vzniklé kritické situace, jež nastala sníženou poptávkou spotřebitelů po drůbežím mase a vejcích a poklesem cen v období výskytu ptačí chřipky na území Evropské unie včetně České republiky. EU odsouhlasila 7 druhů opatření, ČR byla zahrnuta do 6 z nich.

Lhůta pro výplatu prostředků v rámci opatření byla nejprve stanovena do konce roku 2006, novelou základního evropského předpisu byla prodloužena do 31. března 2007.

Celkem bylo na zmírnění následků ptačí chřipky vyplaceno 41 356 tis. Kč. Převážná část finančních prostředků, tj. 39 688 tis. Kč, byla vyplacena v roce 2006. Finanční spoluúčast EU činila 50 % vyplacených finančních prostředků.

V roce 2007 bylo celkem **vyplaceno 1 668 tis. Kč, z toho 834 tis. Kč z rozpočtu ČR a 834 tis. Kč z rozpočtu EU.**

4. Intervenční nákupy (IN) a související náklady

a) IN másla a sušeného odstředěného mléka

Intervenční nákup másla a sušeného odstředěného mléka je realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1255/1999, nařízení Komise (ES) č. 2771/1999, nařízení Komise (ES) č. 214/2001 a nařízení vlády ČR č. 225/2004 Sb., v platném znění.

Intervenční nákup másla je vyhlášen v případě, že tržní cena másla klesne pod 92 % intervenční ceny. V případě, že je intervenční nákup zahájen, intervenční agentura nakupuje máslo od subjektů prostřednictvím jejich nabídek másla k intervenčnímu nákupu za 90 % intervenční ceny. Intervenční cenu stanovuje Evropská komise vždy od 1. července kalendářního roku do 30. června následujícího roku. Vzhledem k vývoji tržních cen másla v EU a ČR **nebyl intervenční nákup másla pro ČR v roce 2007 vyhlášen.**

K 1. lednu 2007 bylo v intervenčních skladech celkem 1 317,3 t másla. Celé množství bylo vyskladněno v průběhu roku 2007 v rámci prodeje. Sazba nákladů na naskladnění s pohybem činila v průměru 807 Kč/t, na naskladnění bez pohybu 393 Kč/t, na skladování 300 Kč/t/měsíc, na vyskladnění s pohybem 64 Kč/t a na vyskladnění bez pohybu 50 Kč/t. Ke všem sazbám se připočítává 19 % DPH. Celkový **náklad na naskladnění, skladování a vyskladnění intervenčních zásob másla činil v roce 2007 celkem 2 598 tis. Kč** včetně DPH.

Intervenční nákup sušeného odstředěného mléka (SOM) vychází z nařízení Komise (ES) č. 214/2001, v platném znění a je zahájen Evropskou komisí vždy k 1. březnu kalendářního roku. V tomto případě se nepřihlíží k výši tržní ceny a SOM se nakupuje za intervenční cenu. Intervenční cenu stanovuje Evropská komise, stejně jako je tomu u másla, vždy od 1. července kalendářního roku do 30. června následujícího roku. Vzhledem k vývoji tržních cen sušeného odstředěného mléka v ČR **nebylo** v roce 2007 v rámci **intervenčního nákupu nabídnuto žádné množství SOM.**

Tržby z prodeje másla a SOM

Prodej másla prostřednictvím stálého nabídkového řízení vyhlášený v roce 2006 pokračoval v první polovině roku 2007. Do prodeje bylo postupně uvolněno zbývající množství másla nakoupené v ČR v letech 2005 a 2006. V roce 2007 bylo **prodáno celkem 1 317,3 tun másla za 94 117 tis. Kč včetně DPH.**

V souvislosti s výše uvedenými informacemi a vzhledem ke skutečnosti, že SZIF na počátku roku 2007 neskladoval žádné SOM nakoupené v předchozích letech, **nebylo** v roce 2007 v ČR **prodáno žádné množství SOM.**

b) IN obilovin

Na základě nařízení Rady (ES) č. 1784/2003, v platném znění, kterým jsou stanoveny zejména druhy intervenčně nakupovaných obilovin, výše intervenční ceny a výše měsíčních kompenzačních příplatků za skladování obilovin, a dále na základě aktuálního znění nařízení Komise (ES) č. 824/2000, kterým se stanoví postupy přejímání obilovin intervenčními agenturami, včetně příplatků a srážek z intervenční ceny, je realizován intervenční nákup **pšenice, ječmene a kukuřice.** Prodej intervenčně nakoupených obilovin je uskutečňován dle aktuálního znění nařízení Komise (ES) č. 2131/1993, kterým se stanoví postupy a podmínky pro uvedení obilovin ze zásob intervenčních agentur do prodeje, přičemž kompenzace nákladů na přepravu obilovin do vývozního místa při prodeji je realizována v souladu s nařízením Komise (ES) č. 2454/1993, v platném znění. Financování a účtování o skladování intervenčních zásob EAGF je prováděno na základě nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, dle prováděcích pravidel stanovených v nařízení Komise (ES) č. 884/2006, v platném znění. SZIF realizoval intervenční nákup a prodej obilovin v souladu s nařízením vlády ČR č. 180/2004 Sb. a zákonem č. 256/2000 Sb., v platném znění.

Intervenční cena v zemích EU je stanovena na 101,31 €/t obilovin, tj. 2 735,40 Kč/t, přičemž je od měsíce listopadu povyšována o kompenzační příplatek za skladování ve výši 0,46 €/t/měsíc, tj. o 12,40 Kč/t. Intervenční cena může být upravena o příplatky a srážky za kvalitativní parametry, o náklady na přepravu dle vzájemné polohy nabízejícího skladu, intervenčního skladu a intervenčního centra a o náklad na vyskladnění z nabízejícího skladu.

Intervenční nákup byl u ječmene realizován v minimálním množství, ostatní obiloviny nakoupeny nebyly. S prudce vzrůstající tržní cenou intervenčně nakupovaných obilovin prvovýrobci ani obchodníci o intervenční nákupy obilovin nejevili zájem. Vzhledem k dobrým odbytovým možnostem obilovin na českém i evropském obilném trhu byl nástroj společné organizace trhu obilovin Společenství užit minimálně, s tím souvisí nižší jak náklady na realizaci samotného nákupu, tak i nižší náklady spojené s naskladněním, skladováním a vyskladněním. Část původně uvažovaných prodejů intervenčně skladovaných obilovin na vývoz byla vzhledem k situaci na trhu realizována jako prodej na trh Společenství, s tím souvisí snížení nákladů na kompenzaci přepravy obilovin do vývozního místa. V neposlední řadě došlo k posunu logistických termínů vývozu prodáváných intervenčních zásob obilovin ze strany kupujících z roku 2006 na rok 2007 s úhradou zbytku kompenzace až na počátek roku 2008.

Intervenční nákup obilovin v hospodářském roce 2005/2006

Z obilovin nakoupených v hospodářském roce 2005/2006 měl SZIF k 1. lednu 2007 na zásobách celkem 6 tis. tun obilovin, z toho 1 tis. tun pšenice a 5 tis. tun ječmene, který byl přidělen kupujícímu v rámci trvalého výběrového řízení na prodej intervenčních zásob obilovin uskutečněného na konci roku 2006 s tím, že byl ze strany kupujícího použit nejzazší termín pro zaplacení a odebrání zboží z intervenčních skladů v souladu s legislativními předpisy EU až v lednu 2007.

Zbývající množství ze skladovaných intervenčních zásob obilovin nakoupených v hospodářském roce 2005/2006 bylo v průběhu roku 2007 prodáno v rámci trvalých výběrových řízení. Pšenice byla prodána na trh Společenství, ječmen byl prodán na vývoz.

Intervenční nákup obilovin v hospodářském roce 2006/2007

K 1. lednu 2007 měl SZIF na zásobách celkem 1 tis. tun ječmene. Vzhledem k tomu, že bylo nutno dodržet předepsaný termín úhrady cen za nakoupené obiloviny mezi 30. - 35. dnem od data přejímky, uhradil SZIF do konce roku 2006 celkem 1 988 tis. Kč včetně 5 % DPH, další finanční prostředky za intervenční nákup obilovin převzatých od listopadu 2006 do prosince 2006 byly uhrazeny ve finančním roce 2007. Na začátku roku 2007 bylo nakoupeno dalších 0,5 tis. tun ječmene. Intervenční nákup obilovin v hospodářském roce 2006/2007 byl realizován v celkovém množství 1,5 tis. tun ječmene. Ve finančním roce 2007 bylo **na intervenční nákup obilovin vynaloženo celkem 2 497 tis. Kč včetně 5 % DPH.**

Intervenční nákup obilovin v hospodářském roce 2007/2008

Od 1. listopadu do 31. prosince 2007 nerealizoval SZIF žádný intervenční nákup obilovin, a to vzhledem k situaci na trhu s obilovinami v rámci ČR, EU a celosvětových zásob, produkce a spotřeby obilovin. Celková nabídka v podobě intervenční ceny je v rámci EU hluboko pod hranicí reálné tržní ceny intervenčně nakupovaných obilovin.

K 1. lednu 2007 bylo v intervenčních skladech celkem 7 tis. tun obilovin, z toho 1 tis. tun pšenice a 6 tis. tun ječmene. Celé množství bylo vyskladněno v průběhu roku 2007 v rámci prodeje. SZIF stanovil „Smlouvami o skladování“ náklady na naskladnění s pohybem i bez pohybu zboží 70 Kč/t, náklady na skladování 50 Kč/t/měsíc a náklady na vyskladnění s pohybem či bez pohybu zboží 70 Kč/t včetně 19 % DPH.

Celkový náklad na naskladnění, skladování a vyskladnění obilovin v roce 2007 činil 2 174 tis. Kč včetně DPH z rozpočtu EU.

Přeprava prodaných intervenčních zásob obilovin do vývozního místa

Celkový náklad na přepravu obilovin do vývozního místa při prodeji činil 3 15 175 tis. Kč včetně 19 % DPH (tento náklad hradil SZIF a následně byl SZIF uhrazen v rámci celkové dotace z EU). Nižší čerpání oproti schválenému rozpočtu bylo způsobeno situací na trhu, kdy byly v rámci trvalých výběrových řízení standardně prodávány obiloviny na vývoz prodávány na trh Společenství, čímž u takového zboží odpadlo proplácení přepravních nákladů. Dále bylo nižší čerpání způsobeno kupujícími, a to posunem logistických termínů vývozu u řady partií prodaných intervenčních zásob obilovin z posledního čtvrtletí roku 2006 na první čtvrtletí roku 2007 a úhradou zbytku kompenzace až na počátku roku 2008. Úhrada nákladů byla podmíněna prokázáním realizace vývozu obilovin z EU.

Celkové náklady na nákup, naskladnění, skladování, vyskladnění a přepravu obilovin činily celkem 3 19 846 tis. Kč, z toho z rozpočtu ČR 2 497 tis. Kč a z rozpočtu EU 3 17 349 tis. Kč.

Tržby z prodeje obilovin

Celkové tržby z prodeje 7,5 tis. tun obilovin (z toho 1 tis. tun pšenice a 6,5 tis. tun ječmene) činily 28 693 tis. Kč včetně 5 % DPH při průměrné ceně 3 825,70 Kč/t obiloviny, tj. 142 €/t.

c) IN cukru

V případě, že by v roce 2007 probíhal intervenční nákup cukru, byl by administrován dle nařízení Komise (ES) č. 952/2006, v platném znění. V případě nákupu cukru III. a IV. jakostní třídy je cena upravována o srážky za kvalitativní parametry. Navíc bylo stanoveno v případě nákupu maximální možné nakoupené množství cukru pro každý členský stát. Pro Českou republiku činilo toto „omezení“ 15 648 tun. V roce 2007 nebyl do intervence přijat, a tudíž **nebyl nakoupen, žádný cukr.**

K 1. lednu 2007 bylo v intervenčních skladech celkem 35 950,715 tuny cukru a k 31. prosinci 2007 30 752,065 tuny z minulého intervenčního nákupu. Sazba nákladů na naskladnění činila 23 Kč/t, na skladování 40 Kč/t/měsíc, na vyskladnění s pohybem 236 Kč/t a na vyskladnění bez pohybu 53 Kč/t včetně 19 % DPH.

Celkový náklad na naskladnění, skladování a vyskladnění intervenčních zásob cukru činil v roce 2007 celkem z rozpočtu EU 21 070 tis. Kč včetně DPH.

Tržby z prodeje cukru

Prodej cukru z intervenčních zásob je realizován na základě nařízení Komise (ES) č. 1039/2006, nařízení Komise (ES) č. 38/2007, nařízení Komise (ES) č. 1059/2007 a nařízení Komise (ES) č. 1060/2007, v platném znění. Nabídnutá cena pro prodej cukru z intervenčních zásob na trh Společenství musí být vyšší než cena intervenční, za kterou byl cukr nakoupen, tedy více než 631,9 €/t. V případě prodeje cukru na vývoz je cena stanovena ve výši 632 €/t a v nabídkovém řízení Komise stanovuje maximální vývozní náhradu. V roce 2007 bylo prodáno celkem 5 198,65 tuny cukru. Z tohoto množství bylo 515,65 tuny cukru III. jakostní třídy, zbylý prodaný cukr byl II. jakostní třídy. Z výše uvedených 5 198,65 tuny cukru se 500 tun prodalo na vývoz do třetích zemí.

Celkové tržby z prodeje cukru v roce 2007 činily **95 252 tis. Kč** včetně DPH.

d) Ostatní náklady související s intervenčními nákupy

Z tržeb za prodej IN komodit SZIF odvedl DPH v celkové výši 3 181 tis. Kč. Celkem byl splacen úvěr v hodnotě 219 947 tis. Kč.

5. Ostatní náklady související se SOT

Ostatní náklady v objemu 453 tis. Kč zahrnují:

- rozdíl v kurzu v období mezi zaúčtováním faktury a jejím proplacením (**kurzové ztráty**) ve výši **10 tis. Kč**,
- 20 % z vrácených prostředků převedených dle nařízení Komise (ES) č. 1848/2006 do příjmů správních výdajů (**převod propadlého podílu z vratek dotací**) ve výši **222 tis. Kč**,
- náklady na řepku z minulých let – naskladnění ve výši **221 tis. Kč**.

Celkem bylo v rámci společné organizace trhu vynaloženo 1 189 740 tis. Kč, z toho z rozpočtu ČR celkem 366 191 tis. Kč (zdrojové krytí těchto výdajů je podrobně uvedeno v příloze A tohoto materiálu) **a z rozpočtu EU celkem 823 549 tis. Kč.**

Program rozvoje venkova (PRV)

Zabezpečování PRV vychází z nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení Komise (ES) č. 883/2006, nařízení Komise (ES) č. 885/2006, nařízení Komise (ES) č. 1320/2006, nařízení Komise (ES) č. 1628/2006, nařízení Komise (ES) č. 1974/2006, nařízení Komise (ES) č. 1975/2006, nařízení vlády ČR č. 75/2007 Sb., nařízení vlády ČR č. 79/2007 Sb. a nařízení vlády ČR č. 239/2007 Sb., v platném znění.

Dne 23. května 2007 byl Výborem pro rozvoj venkova EK schválen programový dokument pro čerpání finančních prostředků z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova na období 2007 – 2013.

I. Projektová opatření Programu rozvoje venkova

V roce 2007 byly u projektových opatření Programu rozvoje venkova provedeny následující činnosti při administraci žádostí o dotaci zaregistrovaných v rámci uvedených kol příjmu žádostí:

I. kolo příjmu žádostí

U žádostí z I. kola příjmu žádostí byl proveden výběr projektů schválených k financování z PRV a uzavřeny Dohody s příjemci dotace. U opatření I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců byly proplaceny také zálohy.

Na opatření I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců bylo celkem schváleno 204 žádostí o dotaci v rámci prvního kola příjmu žádostí v částce 223 392 tis. Kč, z toho k 31. prosinci 2007 **vyplaceno 200 žádostí ve výši 100 000 tis. Kč** zálohových plateb (4 žadatelé o dotaci od uzavření Dohody odstoupili), tj. bylo vyplaceno 100 % záloh, **z toho z rozpočtu ČR 25 000 tis. Kč a z rozpočtu EU 75 000 tis. Kč.** Výplaty byly zahájeny dne 23. října 2007.

U opatření I.1.1. Modernizace zemědělských podniků bylo ponecháno k dalšímu řešení dle rozhodnutí ministra zemědělství cca 30 projektů týkajících se sektoru prasat jako tzv. odložených (tj. projekty přijatelné, ale nevybrané vlivem nižšího bodového hodnocení).

2. kolo příjmu žádostí

V rámci 2. kola příjmu žádostí probíhaly do konce roku 2007 administrativní kontroly všech zaregistrovaných žádostí o dotaci. Administrativní kontroly žádostí byly ukončeny dne 14. ledna 2008 a u opatření IV.1.1. MAS až 8. února 2008.

Počet zaregistrovaných žádostí dle regionálních odborů SZIF (1. + 2. kolo) v roce 2007

Opatření	Regionální odbory SZIF							celkem
	PHA	ČB	ÚL	HK	BR	OL	OP	
I.1.1.	117	198	83	108	214	86	48	854
I.1.2.	55	151	13	52	105	59	25	460
I.1.3.	39	24	14	13	73	19	7	189
I.1.4.	46	83	17	57	66	23	10	302
I.3.1.	25	10	1	4	13	12	4	69
I.3.2.	33	99	46	42	117	55	38	430
III.1.1.	9	13	7	4	15	8	4	60
III.1.2.	21	24	7	27	31	12	3	125
III.1.3.	24	50	17	25	43	12	18	189
III.2.1.	169	233	101	151	183	166	58	1 061
III.2.2.	15	25	6	19	25	32	18	140
III.3.1.	6	15	4	5	15	13	4	62
IV.1.1.	10	19	4	22	20	21	6	102
Celkem	569	944	320	529	920	518	243	4 043

Pramen: SZIF

Počet vyplacených projektů dle regionálních odborů SZIF (1. kolo) v roce 2007

Opatření	Regionální odbory SZIF								Vyplaceno v tis. Kč
	PHA	ČB	ÚL	HK	BR	OL	OP	celkem	
I.3.2.	6	36	23	14	59	32	30	200	100 000
Celkem	6	36	23	14	59	32	30	200	100 000

Pramen: SZIF

2. Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova

Podpory v rámci Programu rozvoje venkova jsou poskytovány prostřednictvím následujících neprojektových opatření:

- Platby za přírodní znevýhodnění v horských oblastech a v oblastech s jinými znevýhodněními (LFA)
- NATURA 2000
- Agroenvironmentální opatření (AEO)
- Lesnictví – zalesňování zemědělské půdy
- Platby v rámci NATURA v lesích – opatření otevřeno v roce 2008
- Lesnicko-environmentální platby – opatření otevřeno asi v roce 2009

a) Platby za přírodní znevýhodnění v horských oblastech a v oblastech s jinými znevýhodněními

V roce 2007 se žádosti na Platby za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními podávaly do 15. května 2007. Celkem bylo podáno 10 334 žádostí.

b) NATURA 2000

Žádosti o dotaci na NATURA 2000 se podávaly do 15. května 2007 a celkem jich bylo podáno 178.

c) Agroenvironmentální opatření

V roce 2007 bylo podáno 3 552 žádostí o zařazení v rámci PRV a 3 498 žádostí o dotaci. Termín podání byl do 15. května 2007.

d) Lesnictví – zalesňování zemědělské půdy

U opatření Lesnictví – zalesňování zemědělské půdy se v roce 2007 v rámci PRV podávaly pouze žádosti o dotaci na zalesnění. Žádosti se podávaly do 30. listopadu 2007. Celkem bylo podáno 278 žádostí.

Počet a objem vyplacených prostředků na žádosti neprojektových opatření PRV v roce 2007

Program rozvoje venkova – neprojektová opatření		Finanční prostředky vyplacené v roce 2007 (v tis. Kč)			Počet vyplacených žádostí
		ČR	EU	celkem	
LFA	žádosti 2007	543 985	2 175 936	2 719 921	9 620
NATURA 2000	žádosti 2007	1 523	6 092	7 615	132
Neprojektová opatření celkem		545 508	2 182 028	2 727 536	9 752

Pramen: SZIF

3. Celkový přehled vyplacených prostředků na Program rozvoje venkova v roce 2007**Přehled celkových vyplacených prostředků na Program rozvoje venkova v roce 2007**

Program rozvoje venkova		Finanční prostředky vyplacené v roce 2007 (v tis. Kč)		
		ČR	EU	celkem
Osa I	I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců	25 000	75 000	100 000
	Osa I celkem	25 000	75 000	100 000
Osa II	II.1.1.1. LFA oblasti ostatní OA	156 101	624 405	780 506
	II.1.1.2. LFA oblasti ostatní OB	20 586	82 342	102 928
	II.1.1.3. LFA oblasti horské HA	279 576	1 118 302	1 397 878
	II.1.1.4. LFA oblasti horské HB	15 231	60 924	76 155
	II.1.1.5. LFA oblasti specifické S	70 830	283 318	354 148
	II.1.1.6. LFA oblasti specifické Sx	1 661	6 644	8 305
	II.1.2.1. Platby v rámci NATURA 2000 na zemědělské půdě	1 523	6 093	7 616
	Osa II celkem	545 508	2 182 028	2 727 536
PRV celkem		570 508	2 257 028	2 827 536

Pramen: SZIF

V roce 2007 bylo na Program rozvoje venkova vynaloženo celkem 2 827 536 tis. Kč, z toho z rozpočtu ČR 570 508 tis. Kč a z rozpočtu EU 2 257 028 tis. Kč.

Horizontální plán rozvoje venkova (HRDP)

Zabezpečování HRDP vychází z nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, nařízení Komise (ES) č. 817/2004, nařízení vlády ČR č. 241/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 242/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 308/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 655/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 69/2005 Sb., v platném znění.

Podpory v rámci programu HRDP jsou poskytovány prostřednictvím následujících opatření:

- Méně příznivé oblasti (LFA)
- Agroenvironmentální opatření (AEO)
- Lesnictví (LES)
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)
- Zakládání skupin výrobců (ZSV)
- Technická pomoc

a) Méně příznivé oblasti

V roce 2007 se již žádosti o dotaci na opatření Méně příznivé oblasti podávaly pouze v rámci Programu rozvoje venkova.

b) Agroenvironmentální opatření

V rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova se již v roce 2007 nebylo možné nově zařadit do Agroenvironmentálního opatření. Byly podány pouze žádosti o dotaci na základě zařazení do HRDP z předešlých let. Žádosti o dotaci se podávaly do 15. května 2007 a celkem bylo podáno 9 424 žádostí o dotaci.

c) Lesnictví – zalesňování zemědělské půdy

U opatření Lesnictví - zalesňování zemědělské půdy se v roce 2007 podávaly pouze žádosti o dotaci na péči a náhradu. Žádost musela být podána nejpozději do 30. dubna 2007 a celkem bylo podáno 928 žádostí. Tuto žádost žadatel podává následující roky po roce zařazení a zalesnění. O dotaci na péči se může žádat ještě následující 4 roky a o dotaci na náhradu následujících 19 let. V roce zalesnění je žadateli poskytnuta dotace jak na zalesnění, tak i na péči a náhradu.

d) Předčasné ukončení zemědělské činnosti

U opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti předkládali podmíněčně zařazení žadatelé v průběhu celého roku 2007 dodatečnou dokumentaci, v rámci které dokládají převod jejich zemědělského podniku. Celkem bylo v roce 2007 předloženo 93 dodatečných dokumentací, na základě kterých probíhá zařazení do programu.

Zároveň byly u tohoto opatření v roce 2007 přijímány žádosti o poskytnutí dotace v termínu od 1. ledna 2007 do 15. února 2007. Celkem bylo podáno 277 žádostí. Dotace je žadatelům poskytována po dobu 15 kalendářních let, počínaje rokem, v němž byl žadatel zařazen do programu. Dotace se vyplácí v příslušném kalendářním roce ve čtvrtletních splátkách vždy do 30 kalendářních dnů po skončení příslušného čtvrtletí kalendářního roku. V roce zařazení do programu se dotace žadateli poskytne ve výši jedné dvanáctiny na každý celý kalendářní měsíc, po který byl žadatel zařazen do programu.

e) Zakládání skupin výrobců

Žádosti o poskytnutí dotace na opatření Zakládání skupin výrobců byly přijímány v termínu od 1. ledna 2007 do 15. února 2007 a celkem bylo doručeno 360 žádostí o dotaci. Výše dotace se žadateli stanoví na základě žadatelem sdělené výše finanční hodnoty roční obchodované produkce příslušné zemědělské komodity, pro kterou byla skupina výrobců zařazena do programu, pocházející od členů, a to dle předpisů Evropského společenství.

f) Celkový přehled vyplacených prostředků na Horizontální plán rozvoje venkova v roce 2007**Počet a objem vyplacených prostředků na žádosti jednotlivých opatření HRDP v roce 2007**

Horizontální plán rozvoje venkova		Finanční prostředky vyplacené v roce 2007 (v tis. Kč)			Počet vyplacených žádostí
		ČR	EU	celkem	
LFA	žádosti 2004	313	1 252	1 565	11
	žádosti 2005	555	2 221	2 776	9
	žádosti 2006	18 146	72 581	90 727	645
	LFA celkem	19 014	76 054	95 068	665
AEO	žádosti 2004	9	38	47	2
	žádosti 2005	9 687	38 746	48 433	157
	žádosti 2006	698 348	2 789 670	3 488 018	11 889
	AEO celkem	708 044	2 828 454	3 536 498	12 048
LES	žádosti 2004	397	1 588	1 985	5
	žádosti 2005	1 967	7 871	9 838	91
	žádosti 2006	20 194	80 775	100 969	987
	LES celkem	22 558	90 234	112 792	1 083

pokračování tabulky

Horizontální plán rozvoje venkova		Finanční prostředky vyplacené v roce 2007 (v tis. Kč)			Počet vyplacených žádostí
		ČR	EU	celkem	
PUZČ	žádosti 2005	474	1 898	2 372	40
	žádosti 2006	2 013	8 051	10 064	96
	žádosti 2007	9 094	36 374	45 468	960
	PUZČ celkem	11 581	46 323	57 904	1 096
ZSV	žádosti 2006	1 463	5 851	7 314	4
	žádosti 2007	29 045	116 181	145 226	113
	ZSV celkem	30 508	122 032	152 540	117
HRDP celkem		791 705	3 163 097	3 954 802	15 009

Pramen: SZIF

Na Horizontální plán rozvoje venkova bylo celkem vynaloženo 3 954 802 tis. Kč, z toho z rozpočtu ČR 791 705 tis. Kč a z rozpočtu EU 3 163 097 tis. Kč.

Program SAPARD

Proplácení projektů spolufinancovaných z programu SAPARD bylo ukončeno v roce 2006. V průběhu roku 2007 probíhaly kontroly dodržování smluvních závazků u příjemců pomoci, které byly pro udržení projektu stanoveny na dobu tří let od poslední platby přijatelných výdajů. V tomto období jsou u příjemce pomoci vykonány 2 plánované kontroly ex-post a v případě potřeby může být provedena i kontrola neplánovaná.

Od počátku programu SAPARD v ČR bylo provedeno celkem 2 196 plánovaných kontrol ex-post, z toho 622 v roce 2007. Do konce I. pololetí 2009 bude provedeno ještě 125 plánovaných kontrol ex-post. Dále proběhlo 9 neplánovaných kontrol ex-post zejména v případech, kdy byly zjištěny závady a uložena opatření k nápravě.

Kontroly ex-post jsou nejen administrativní (zaměřené na úplnost a soulad písemné dokumentace), ale i fyzické na místě u příjemce pomoci. U programu SAPARD se provádí kontrola ex-post u všech projektů opatření:

- 1.1. Investice do zemědělského majetku
 - 1.2. Zlepšování zpracování a marketingu zemědělských produktů a produktů rybolovu
 - 1.3. Zlepšení struktur pro kontrolu kvality, pro kvalitu potravin a ochranu spotřebitele
 - 2.1. Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury
 - 2.2. Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností, zajišťujících rozmanitost aktivit a alternativní zdroje příjmu
- Do 31. prosince 2007 bylo ukončeno 1 512 projektů z celkového počtu 1 692 projektů, z toho 1 385 po uplynutí smlouvou stanovené tříleté lhůty pro udržení projektu (od poslední platby). Rozdíl (127 projektů) zahrnuje odstoupení od smlouvy ze strany žadatele nebo ze strany Agentury SAPARD.

Marketingová podpora

Kampaň na podporu kvalitních zemědělských a potravinářských produktů v roce 2007 navázala na úspěšné aktivity z roku 2006. Vzhledem k přizpůsobení se evropské legislativě a Vodítkům EK v oblasti národních podpor, byly už koncem roku 2006 natočeny nové TV spoty propagující výrobky se značkou KLASA zaměřené na přímou podporu prodeje oceněných produktů.

V novém vizuálním stylu byla v roce 2007 nastavena také kompletní marketingová komunikace značky KLASA, která se snaží více orientovat na samotné spotřebitelské chování a motivovat spotřebitele k upřednostňování výrobků se značkou KLASA.

Na jednání Odborné rady dne 18. dubna 2007 proběhla úprava „Pravidel pro udělování národní značky kvality KLASA“ v souladu s Pokyny Společenství ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví na období 2007 – 2013.

Na základě neformálních konzultací dne 28. února 2007 upozornila EK na to, že systém musí být otevřen pro všechny firmy, včetně zahraničních, které splňují příslušné kvalitativní požadavky značky kvality KLASA. Proto bylo nezbytné upravit Pravidla ve smyslu odstranění všech požadavků na tuzemský původ surovin a na 100% podíl české práce.

Propagace byla zajištěna následujícími aktivitami:

a) Mediální propagační kampaň

- TV – mediální mix ČTI, TV Prima. Kreativní ztvárnění TV spotů vycházelo z nové komunikace. Odvysíláno bylo 89 TV spotů (51 spotů ČTI + 38 spotů TV Prima)
- Tisková inzerce ve specializovaných potravinářských a ženských titulech a magazínech (Glanc, Metro, Mladá fronta Dnes, Nejlepší recepty, Praktická žena, Žena & kuchyně, Potravinářská revue, Potravinářský zpravodaj a jiné)
- Prezentace na LCD obrazovkách v hypermarketu Globus (8 prodejen/147 pokladen)
- Rámečky na nákupních vozících v prodejnách Tesco (1 500 ks)
- 53 Billboards, 8 Gigaboards, 19 Bigboards, 10 MaxCube
- Rozhlasová prezentace v síti MMS
- KLASA noviny – speciální příloha Deníku 15.12.2007 (náklad 380 000 ks)
- Internetová kampaň

b) Podpora prodeje a propagace

- Event (akce) v ČR u příležitosti konání akce Kůň roku
- Event na 66. žofínském fóru (kvalita potravin, jejich výroba s ohledem na zdraví obyvatel)
- Zahraniční event, který se konal v Moskvě a umožnil tak českým producentům navázat nové obchodní kontakty, Budapešť, Maďarsko, Vídeň, Rakousko, Bratislava, Slovensko
- Event v ČR u příležitosti konání akce 67. žofínské fórum
- Promo akce v Hypernovách, 40 promo dnů
- Soutěž – mateřská centra
- Prezentace Letiště Praha-Ruzyně (ochutnávky, LCD obrazovky)
- SmartBox – telefonní budky 150 ks
- Road show KLASA (6 měst)
- Merchandising – 250 prodejen COOP
- Personální promo akce v hypermarketech podpořená soutěží (50 dní)
- Prezentace v rámci oslav Českého Krumlova (podpora značky v JČ regionu)

c) Veletržní a výstavní prezentace

- Leden – International Grüne Woche – Berlín, SRN
- Únor – Prodexpo – Moskva, Ruská federace, BIOFACH – Nürnberg, SRN
- Březen – G + H – Brno, ČR
- Srpen – Agrokomplex, Nitra, SK, Země živitelka, České Budějovice, ČR
- Září – Polagra-food, Poznaň, Polsko
- Říjen – ANUGA, Kolín nad Rýnem, SRN

d) Public Relations

Tyto aktivity probíhají kontinuálně:

- Bylo uvedeno 90 tiskových zpráv (obecných, k propagačním akcím v hypermarketech, k road show KLASA, k počtu výrobků v jednotlivých krajích apod.)
- Přání pro novináře
- Dopisy s informací o značce KLASA na hejtmany ve všech krajích
- PR články v odborných i lifestyleových magazínech (Žena a život, Potravinářský zpravodaj, Potravinářská revue, články o veletrzích + fotoreportáž ze Země živitelky)
- PR články na webech zaměřených na ženy + soutěž na Akcniceny.cz
- Prezentace v Zemědělském výboru Parlamentu ČR
- Prezentace na podnikatelské misi v Číně, Bulharsku a Rumunsku
- Podpora při kontaktech s ostatními skupinami osob, které se zajímají o značku KLASA (s Potravinářskou komorou, se spotřebiteli, kteří píší dotazy do SZIF apod.)

e) Přímá komunikace

Tyto aktivity probíhají kontinuálně:

- Prezentace prostřednictvím www.eklasa.cz a www.klasa.eu
- Aktualizace a změna vizuálního vzhledu stránek

f) Speciální akce na podporu prodeje a propagace

- Prezentace v rámci významných společenských akcí
- Partnerství potravinářských a zemědělských konferencí a přehlídek
- Prezentace při gastronomických přehlídkách

g) Administrace KLASA

- Celkem bylo za rok 2007 oceněno 231 výrobků od 74 výrobců (nárůst výrobků v databázi KLASA za rok 2007 o 17,8 % a nárůst nových společností o 18 %).
- Do konce roku 2007 bylo národní značkou KLASA oceněno celkem 1 413 výrobků od 1 413 výrobců.

Uvedené činnosti marketingové podpory si vyžádaly finanční prostředky z rozpočtu ČR ve výši 186 234 tis. Kč.

h) Poplatky za výstavní činnost

Z důvodu přizpůsobení se evropské legislativě a Vodítkům EU došlo ke změně poskytování tzv. Technické podpory (účast na veletrzích, výstavách a road show). Podpora na výstavách a veletrzích je poskytnuta pouze malým a středním podnikům (podniky do 250 zaměstnanců, jejichž roční obrát nepřekročí 40 mil.€) a to v následující výši:

- pro zemědělskou prvovýrobu 100 % nákladů na plochu a služby (dle nařízení Komise ES č. 1857/2006)
- pro zpracovatelské podniky 50 % nákladů na plochu a služby - platí pouze pro první účast firmy na daném veletrhu nebo výstavě (dle nařízení Komise ES č. 70/2001).

Velké podniky mohou na společné expozici vystavovat pouze na vlastní náklady.

Na základě výše uvedeného nařízení bylo na poplatcích za účast na společných expozicích v roce 2007 vybráno od výrobců 632 tis. Kč.

Propagace spotřeby výrobků – marketing

a) Propagace spotřeby medu

Podpora je vyplácena na základě nařízení Komise (ES) č. 1071/2005, v platném znění a rozhodnutí Komise (ES) c (2006) č. 3079 ze dne 7. července 2006, o spolufinancování propagačního opatření Propagace spotřeby medu. Realizace opatření je rozložena do tříletého období (2006 - 2008) s tím, že 50 % finančních

prostředků je hrazeno z rozpočtu EU, 30 % Českým svazem včelařů a 20 % hradí SZIF. Program začal v říjnu 2006 a první prostředky byly čerpány v březnu 2007. Během prvního roku realizace proběhly následující propagační aktivity: reklama v tisku, recepty, www stránky, účast na domácích výstavách a veletrzích - Natura Viva, Země živitelka.

V roce 2007 byly vyplaceny finanční prostředky v celkové výši 1 367 tis. Kč, z toho 401 tis. Kč z rozpočtu ČR (SZIF) a 966 tis. Kč z rozpočtu EU (SZIF).

b) Propagace ekologického zemědělství a jeho produktů

Na základě nařízení Komise (ES) č. 1071/2005, v platném znění a rozhodnutí Komise (ES) K (2007) 3299 ze dne 10. července 2007, o spolufinancování propagačního programu Propagace ekologického zemědělství a jeho produktů - Přírodní bohatství, bude tento program realizován v období 2008 - 2010. 50 % finančních prostředků bude hrazeno z rozpočtu EU (SZIF) a 50 % z rozpočtu ČR (SZIF). Plánovány jsou následující propagační aktivity: billboardy, reklama v tisku, roadshow, www stránky, internetová kampaň, letáky. V roce 2007 nebyly čerpány **žádné finanční prostředky**.

Strukturální politika

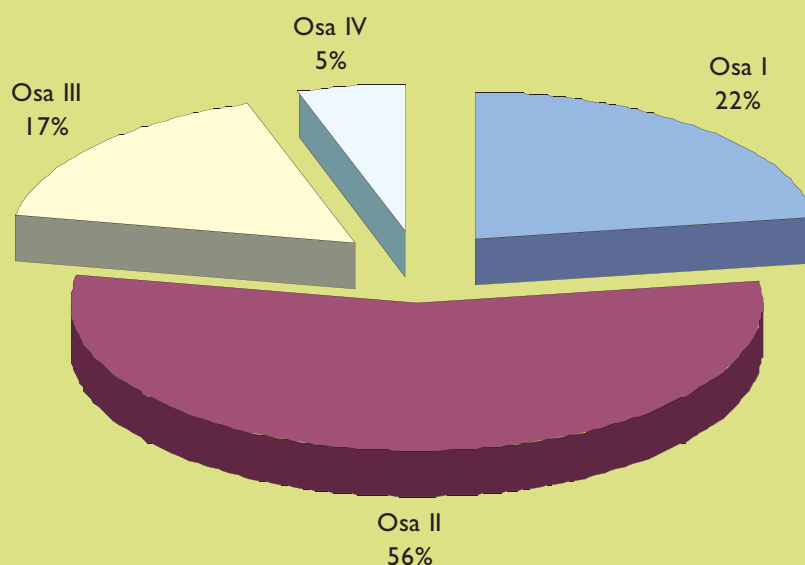
Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013 (PRV) je **programový dokument připravený Ministerstvem zemědělství ČR ve spolupráci s partnerskými subjekty pro poskytování dotací na zemědělství a rozvoj venkova v letech 2007 – 2013.**

Dotace z PRV jsou spolufinancovány z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) a ze státního rozpočtu. Celkové poskytnuté veřejné finance (ze státního a evropského rozpočtu) mohou činit až 3,6 miliardy eur za celé sedmileté období.

Cílem Programu rozvoje venkova je rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství. Program bude také podporovat rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

Obr. I Podíl finančních prostředků z EAFRD pro jednotlivé osy PRV

Program rozvoje venkova se člení do čtyř základních os (obr. 1). Každá z os naplňuje některý z cílů PRV.

- Osa I – zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
- Osa II – zlepšování životního prostředí a krajiny
- Osa III – kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova
- Osa IV – Leader

Každá osa se člení na opatření, která jsou zaměřena již na konkrétní oblast podpory.

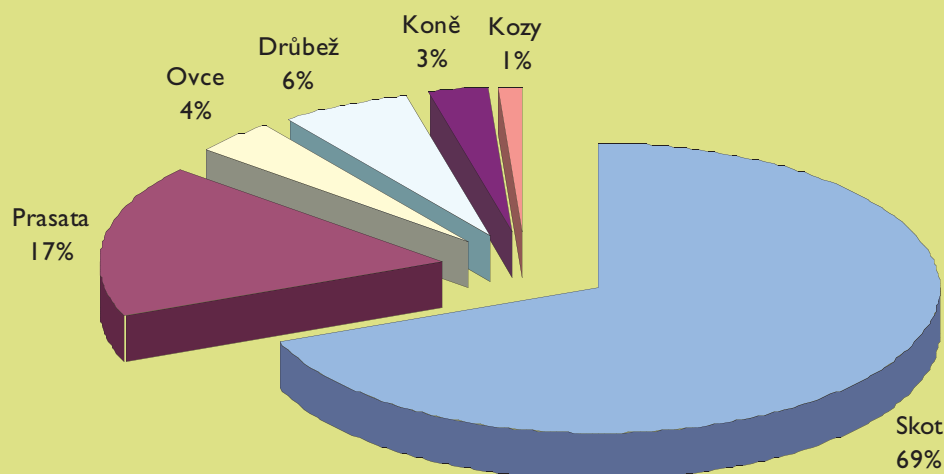
OSA I

1.1.1. Modernizace zemědělských podniků

Opatření je zaměřeno na podporu investic, které zlepšují celkovou výkonnost zemědělského podniku za účelem zvýšení jeho konkurenceschopnosti. V živočišné výrobě se bude konkrétně jednat např. o výstavbu a rekonstrukci stájí, výstavbu jímek apod. V rostlinné výrobě budou podporovány např. investice na výstavbu a rekonstrukce skleníků, skladů ovoce a zeleniny či závlahových zařízení.

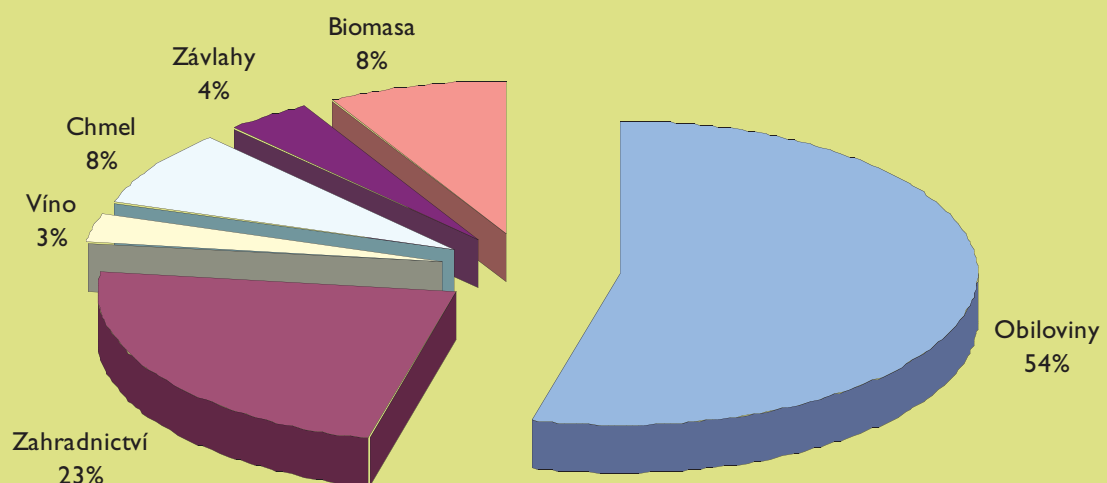
Žadatelem je zemědělský podnikatel. V rámci tohoto opatření byly schváleny projekty v celkové výši 1,34 mld. Kč.

Sektorové rozdělení zaregistrovaných žádostí v rámci záměru živočišná výroba.

Pramen: MZe

Z hlediska sektorového rozdělení bylo v roce 2007 zaregistrováno v rámci rostlinné výroby

Pramen: MZe

1.1.2. Investice do lesů

Podpora rozvoje dynamického podnikání v lesnictví, vyšší výkonnosti lesnických podniků, na restrukturalizaci lesnického sektoru a zlepšení ochrany životního prostředí v lesnictví. Podpora bude zaměřena např. na obnovu lesních porostů, investice k pořízení lesnické techniky či rekonstrukce lesnické infrastruktury (např. lesních cest) a další.

Žadatelem je fyzická nebo právnická osoba hospodařící v lesích. V rámci tohoto opatření byly zaregistrovány projekty ve výši cca 740 mil. Kč.

1.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům

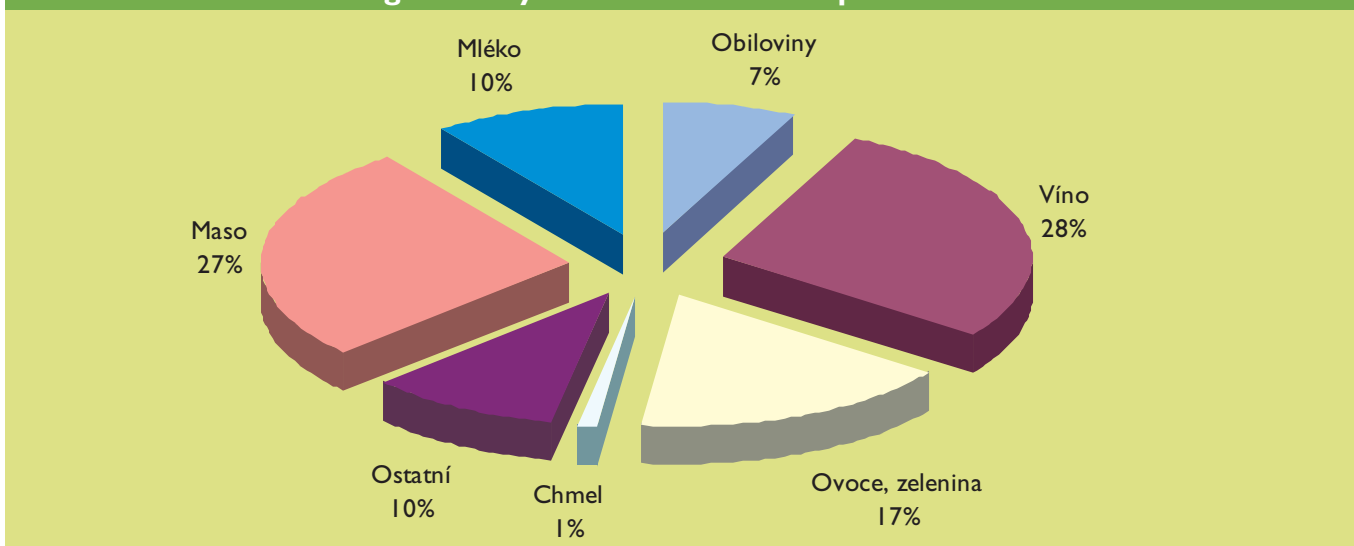
Opatření je zaměřeno na podporu výkonnosti zpracovatelských podniků, rozvoj nových odbytišť a marketingu zemědělských výrobků a na rozvoj inovací. Podpora je zaměřena na hmotné a nehmotné investice, které se týkají zpracování, uvádění na trh, vývoje nových produktů, procesů a technologií.

Žadatelem je výrobce potravin nebo surovin určených pro lidskou spotřebu, který splňuje definici drobného, malého nebo středního podniku.

Z hlediska sektorového rozdělení byl podán největší počet žádostí v oblasti zpracování masa a vína. Podrobné sektorové rozdělení zaregistrovaných žádostí je zobrazeno v grafu. V rámci tohoto opatření bylo v roce 2007 podáno celkem 13 žádostí ekologickými podnikateli, což tvoří cca 6,7 % všech podaných žádostí.

V rámci tohoto opatření byly zaregistrovány projekty ve výši cca 677 mil. Kč.

Sektorové rozdělení zaregistrovaných žádostí v rámci opatření 1.1.3

Pramen: MZe

1.1.4. Pozemkové úpravy

Opatření je zaměřeno na řešení problematiky vlastnických vztahů pozemkové držby, nedostatečné zemědělské infrastruktury či absence prvků ekologické stability v krajině. Při provádění pozemkových úprav dochází k racionálnímu prostorovému uspořádání pozemků všech vlastníků půdy v daném katastrálním území a podle potřeby také k reálnému vytyčení těchto pozemků v terénu.

Žadatelem jsou pozemkové úřady. V rámci tohoto opatření byly zaregistrovány projekty ve výši cca 2 mld. Kč.

1.3.1. Další odborné vzdělávání a informační činnost

V rámci tohoto opatření budou podporovány vzdělávací projekty zaměřené na znalosti jednotlivých opatření EAFRD, zákonných požadavků na hospodaření a na znalosti v oblastech potravinářství, hospodaření v lesích, ochraně přírody a dalších.

Žadatelem je fyzická nebo právnická osoba, která má vzdělávání v předmětu činnosti. V rámci tohoto opatření byly zaregistrovány projekty ve výši cca 43 mil. Kč.

1.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců

Opatření je zaměřeno na podporu podnikání začínajícím zemědělcům do 40 let. Na základě posouzení podnikatelského záměru dostane zemědělec dotaci na zahájení činnosti.

Žadatelem je začínající zemědělský podnikatel do 40 let věku, který zahajuje svou zemědělskou činnost poprvé. V rámci tohoto opatření byly schváleny projekty v celkové výši cca 223 mil. Kč.

1.3.3. Předčasné ukončení zemědělské činnosti

Toto opatření je zaměřeno na řešení problému nepříznivé věkové struktury zemědělců. Opatření motivuje starší zemědělce po dosažení věku 55 let ukončit aktivní zemědělskou činnost a vytvořit tak prostor pro nástup mladších zemědělců, což může přispět k posílení ekonomické a sociální dimenze trvalé udržitelnosti zemědělství a venkova. Opatření navazuje na opatření 1.3.2.

Žadatelem je zemědělský podnikatel nad 55 let věku, který nedosáhl důchodového věku.

1.3.4. Využívání poradenských služeb

Cílem tohoto opatření je podpořit zavádění nových výrob, výrobních metod a technologií, které jsou zároveň slučitelné se zájmy zachování a zlepšení krajiny a ochrany životního prostředí. Opatření má průřezový charakter a kromě osy I bude využíváno také v rámci témat osy II. Předmětem podpory je finanční podpora ke krytí nákladů při využívání služeb zemědělského poradenského systému.

Žadatelem je zemědělský podnikatel nebo vlastník lesa.

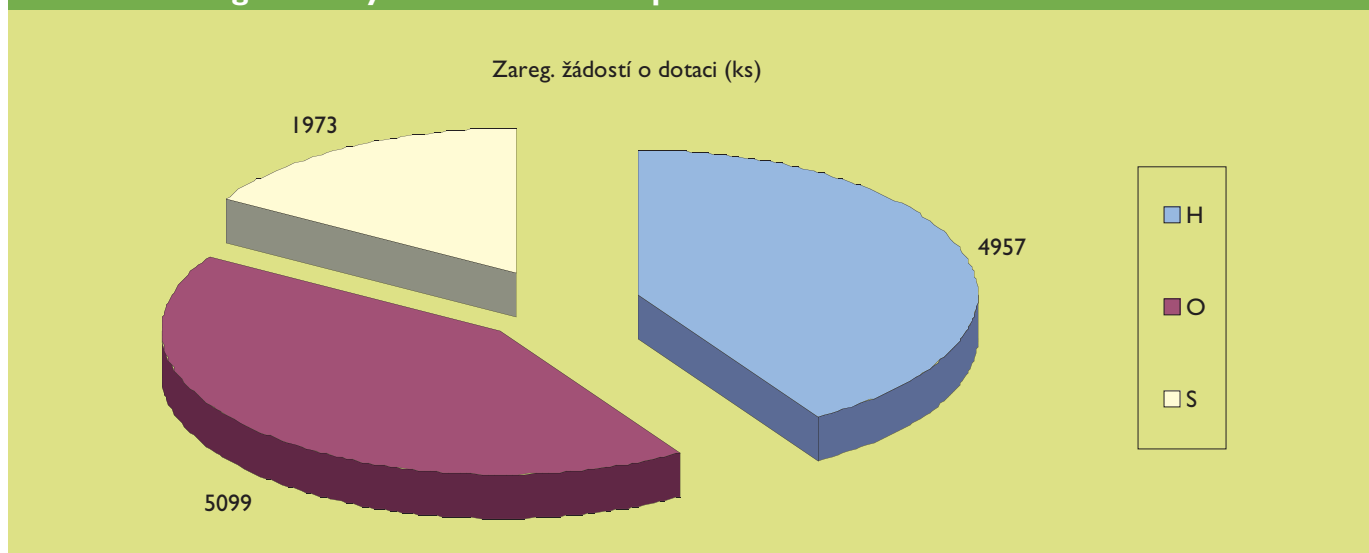
OSA II

II.1.1. Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)

Mezi oblasti s přírodními znevýhodněními v ČR patří hlavně horské a podhorské oblasti s vyšší nadmořskou výškou, svažitostí půdy a oblasti s nízkou výnosností zemědělské půdy. Podporování těchto oblastí má nejen charakter ekonomicko-sociálních podpor, směřujících k udržení příjmové stability zemědělců hospodařících v horších přírodních podmínkách, ale také povahu restrukturalizačního opatření, které podporuje chov hospodářských zvířat na travních porostech. Platba za přírodní znevýhodnění se poskytuje pouze na travní porosty evidované v LPIS.

Opatření je prováděno dle nařízení vlády (NV) č. 75/2007 Sb., které nabylo účinnosti dne 10. 4. 2007. Podávat žádosti o dotaci na rok 2007 bylo umožněno do 15. 5.

Přehled o zaregistrovaných žádostech na opatření II.1.1 v dělení dle oblastí LFA

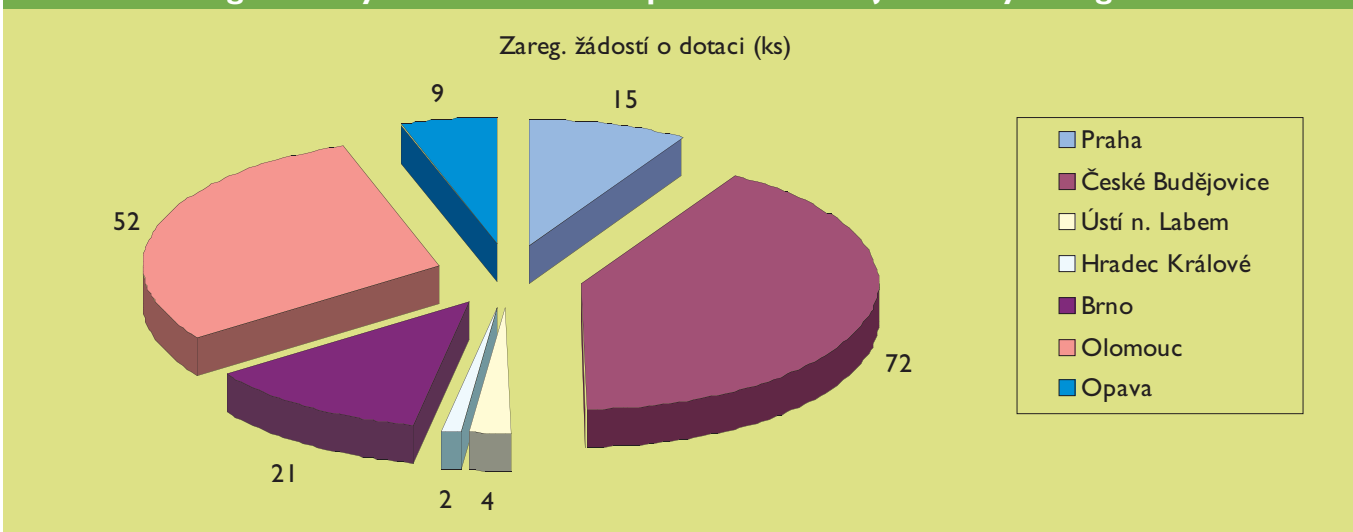

II.1.2. Platby v rámci oblastí Natura 2000 na zemědělské půdě a Rámcová směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES

V rámci tohoto opatření je spuštěno prozatím podopatření Platby v rámci Natura 2000 na zemědělské půdě, které je prováděno NV č. 75/2007 Sb. Podopatření Rámcová směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES bude realizována od roku 2010.

Podopatření Platby v rámci Natura 2000 na zemědělské půdě je zaměřeno na oblasti Natura 2000, které se současně překrývají s I. zónami NP a CHKO, a poskytuje se pouze na travní porosty evidované v LPIS. Podávat žádosti o dotaci na rok 2007 bylo umožněno do 15. 5. Na rok 2007 bylo na toto opatření alokováno cca 25,2 mil. Kč. V roce 2007 bylo na toto opatření vyplaceno cca 7,6 mil. Kč.

Přehled o zaregistrovaných žádostech na opatření II.1.2 v jednotlivých regionech RO SZIF

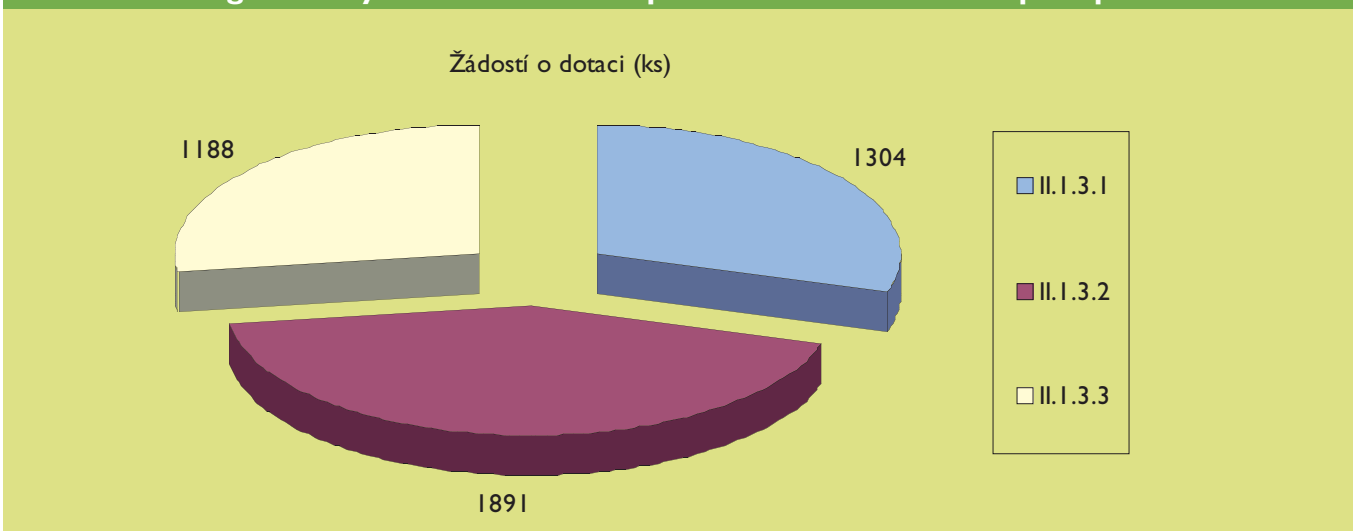

Pramen: MZe

II.1.3. Agroenvironmentální opatření (AEO)

Pojem „agroenvironmentální“ zahrnuje zemědělské činnosti provozované šetrně s ohledem na ochranu přírody a krajiny. Tato opatření řeší zejména zachování a zvyšování biologické různorodosti na travních porostech i na orné půdě. Patří sem také údržba travních porostů pastvou či sečením a podpora ekologického zemědělství a integrované produkce.

Přehled o zaregistrovaných žádostech na opatření II.1.3 v dělení na podopatření

Pramen: MZe

Agroenvironmentální opatření se člení na tři podopatření II.1.3.1 Podopatření postupy šetrné k životnímu prostředí, podopatření II.1.3.2 Podopatření ošetřování travních porostů a podopatření II.1.3.3 Podopatření péče o krajinu.

Opatření je prováděno dle NV č. 79/2007 Sb., které nabylo účinnosti dne 20. 4. 2007. Podávat žádosti o dotaci na rok 2007 bylo umožněno do 15. 5.

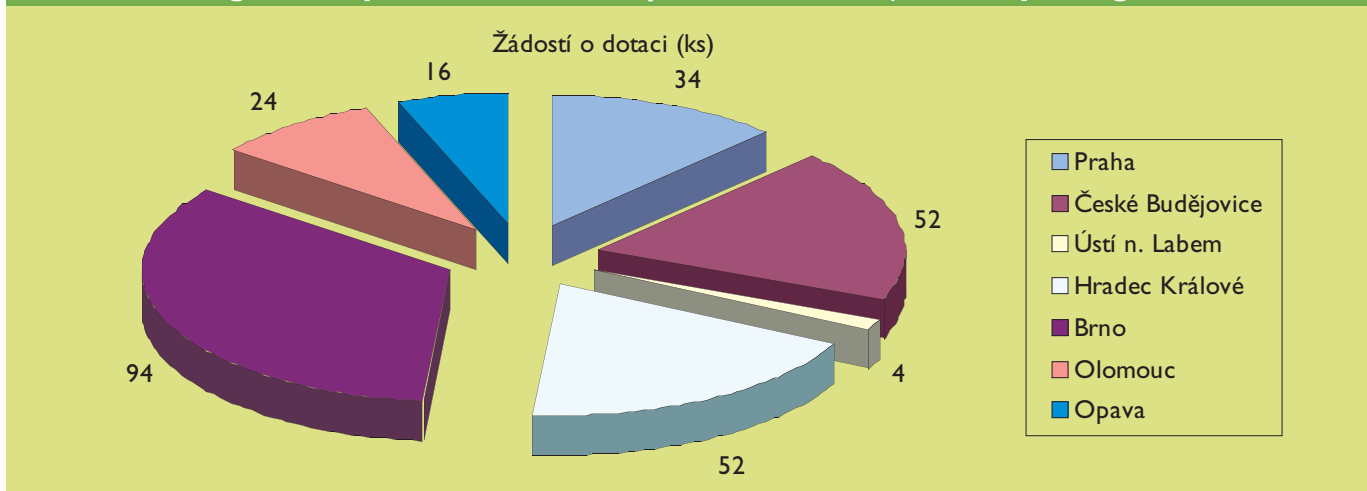
II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy

První zalesnění zemědělské půdy umožňuje zemědělcům, popřípadě vlastníkům zemědělské půdy, získat podporu na zalesnění jejich pozemků. Tato podpora vytváří prostor pro diverzifikaci výroby, která by měla přispět k posílení ekonomické a sociální dimenze trvalé udržitelnosti zemědělství a venkova. Snižuje podíl zornění půdy, a to bez rizika zvýšení podílu neobhospodařované zemědělské půdy.

Opatření je prováděno dle NV č. 239/2007 Sb., které nabylo účinnosti dne 1. 10. 2007. Podávání žádostí na zalesnění pro rok 2007 bylo umožněno do 30. 11. Od roku 2008 budou moci žadatelé poprvé žádat o příspěvky na péči a náhradu za založené porosty v roce 2007. Termín pro podání těchto žádostí je do 15. 5. 2008.

Na rok 2007 bylo na toto opatření alokováno cca 189 mil. Kč.

Přehled o zaregistrovaných žádostech na opatření II.2.1 na jednotlivých regionech RO SZIF

Pramen: MZe

II.2.2. Platby v rámci Natury 2000 v lesích

Zachování hospodářského souboru lesního porostu z předchozího produkčního cyklu má za cíl zachování stávajícího porostního typu hospodářského souboru lesního porostu s bohatou biodiverzitou při vypracování nového lesního hospodářského plánu (namísto jeho přeměny na lesní hospodářský soubor s nižší ekologickou hodnotou).

Toto opatření bude spuštěno až v roce 2008.

II.2.3. Lesnicko-environmentální platby

Zlepšování druhové skladby lesních porostů má za cíl posílení zastoupení dřevin, které se vyznačují vyšší tolerancí ke škodlivým činitelům a melioračními účinky na půdu, a optimální využívání produkčního potenciálu stanoviště. Dalším cílem je zajistit udržení a rozvoj biodiverzity lesních porostů pěstováním porostů odpovídajících druhové a prostorové skladby.

Toto opatření bude spuštěno až v roce 2009.

II.2.4. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

Toto opatření se skládá ze dvou podopatření 1) **Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření** a 2) **Neproductivní investice v lesích**, kdy podopatření 1) umožní snížit rozsah škod způsobených přírodními kalamitami a požáry. Pokud by však přes preventivní opatření k přírodní

kalamitě nebo požáru došlo, umožní tato podpora obnovu produkčního potenciálu lesa a jeho funkcí. Podopatření 2) umožní podporu činností vedoucích ke zvyšování společenské hodnoty lesů, které zároveň přispívají k ochraně vod, půd a lesního prostředí před neukázněným pohybem návštěvníků lesa.

Pravidla, kterými jsou stanoveny podmínky pro poskytování dotace, nabyla účinnosti dne 12. 12. 2007. Podávat žádosti o dotaci bude možné až prvním čtvrtletí roku 2008.

Přehled o zažádaných finančních prostředcích v roce 2007 v rámci osy II PRV

Účel	Žádosti o dotaci 2007 počet ks	Počet hektarů 2007 tis. ha	Zažádáno v roce 2007		
			celkem mil. Kč	z toho	
				ČR	EU
II.1.1. Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech	10 333	761,25	2 788,87	557,77	2 231,09
II.1.2. Platby v rámci oblastí Natura 2000 na zemědělské půdě a Rámcová směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES	175	2,80	8,61	1,72	6,89
II.1.3. Agroenvironmentální opatření	3 511	384,40	1 375,78	275,16	1 100,62
II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy	176	0,64	41,20	8,24	32,96
Celkem PRV osa II	14 195	1 149,09	4 214	842,89	3 371,57

Pramen: SZIF

Přehled o vyplacených finančních prostředcích v roce 2007 v rámci osy II PRV

Opatření	Finanční prostředky			
	počet příjemců	EU (Kč)	ČR (Kč)	celkem (Kč)
LFA	9 620	2 175 935 845	543 984 882	2 719 920 727
Natura 2000	132	6 092 538	1 523 139	7 615 677
PRV CELKEM	9 752	2 182 028 383	545 508 020	2 727 536 404

Pramen: SZIF

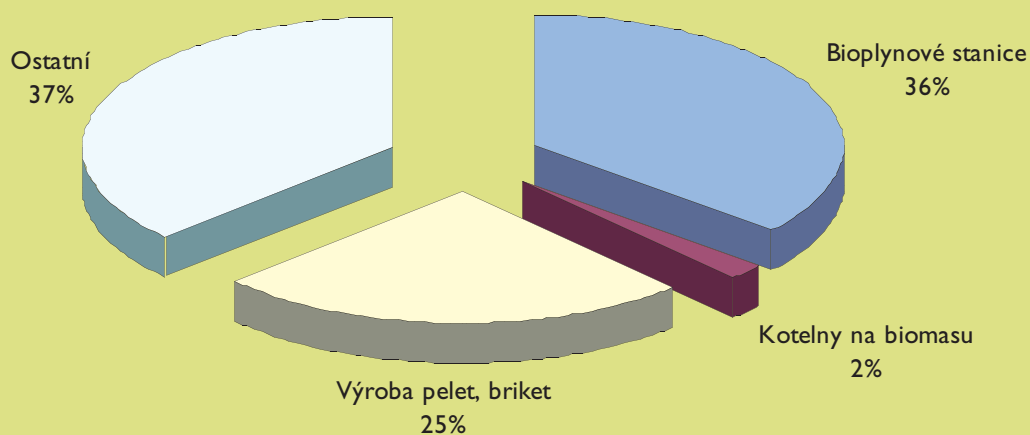
OSA III

III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy

Opatření je zaměřeno na výstavbu, modernizaci, nákup budov, strojů, technologie a zařízení sloužící k diverzifikaci činnosti zemědělských podnikatelů směrem k nezemědělským činnostem včetně výstavby decentralizovaných zařízení pro využití obnovitelných zdrojů paliv a energie (bioplynové stanice, kotelny na biomasu, zařízení na výrobu tvarovaných biopaliv).

Žadatelé mohou být zemědělské podnikatelé. V rámci tohoto opatření byly zaregistrovány projekty ve výši cca 575 mil. Kč. V rámci tohoto opatření byly schváleny projekty v celkové výši cca 515 mil. Kč.

Zaměření zaregistrovaných žádostí na opatření III.1.1.

Pramen: MZe

III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje

Oblastí podpory je drobná výroba, řemesla a služby pro hospodářství a obyvatelstvo. Dále je podpora zaměřena na výstavbu decentralizovaných zařízení pro zpracování a využití obnovitelných zdrojů energie s cílem energetické soběstačnosti venkova a naplnění závazků ČR k dosažení 8 % energie z obnovitelných zdrojů. Žadatelé mohou být podnikatelské subjekty nejmenší velikosti – mikropodniky.

V rámci tohoto opatření byly zaregistrovány projekty ve výši cca 237 mil. Kč.

III.1.3. Podpora cestovního ruchu

Podpora je určena na vybudování ubytovacích zařízení včetně stravování, sportovních zařízení, půjčoven sportovních potřeb a další turistické infrastruktury v obcích do 2 000 obyvatel.

Příjemcem podpory může být zemědělský podnikatel, nezemědělský podnikatel s kratší než dvouletou historií podnikání v oblasti cestovního ruchu, nestátní nezisková organizace a zájmové sdružení právnických osob.

V rámci tohoto opatření byly zaregistrovány projekty ve výši cca 395 mil. Kč.

III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby

Opatřením jsou podporovány investice do základní vodohospodářské infrastruktury obcí a ostatní technické infrastruktury. Dále je podporováno budování a obnova místních komunikací, zlepšení vzhledu obcí, zlepšení občanské vybavenosti a pořizování územních plánů. Projekty na výstavbu vodovodů, kanalizací a ČOV mohou být realizovány v obcích do 2 000 obyvatel, ostatní projekty v obcích do 500 obyvatel.

Žadatelé mohou být obce, svazky obcí, nestátní neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob a církve a jejich organizace. V rámci tohoto opatření byly zaregistrovány projekty ve výši cca 5,5 mld. Kč.

III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

Podporovány jsou investice spojené s udržováním, obnovou a zhodnocováním nebo využitím kulturního dědictví, jako například kulturních památek, památkově významných území, kulturních prvků vesnic a venkovské krajiny včetně historických parků, historických zahrad a alejí. Dále je podporováno budování nových stálých výstavních expozic a muzeí s vazbou na místní historii, zajímavosti, kulturní a umělecké aktivity a tradiční lidovou kulturu.

Žadatelé mohou být obce, svazky obcí, nestátní neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob a církve a jejich organizace. V rámci tohoto opatření byly zaregistrovány projekty ve výši cca 243 mil. Kč.

III.3.1. Vzdělávání a informace

Podpora je určena na vzdělávání a informování fyzických a právnických osob, které mají vážný zájem zahájit nebo rozšířit podnikání, případně jiné působení, na venkově v rámci aktivit podporovaných v ose III (tzn. v oblastech diverzifikace činností nezemědělské povahy, zakládání a rozvoje mikropodniků, venkovského cestovního ruchu, obnovy a rozvoje vesnic, občanského vybavení a služeb a ochrany a rozvoje kulturního dědictví venkova).

Žadatelé mohou být obce, svazky obcí a neziskové organizace s právní subjektivitou. Uživatel bude fyzická nebo právnická osoba se zájmem o zahájení nebo rozšíření podnikání nebo působení na venkově v rámci osy III. V rámci tohoto opatření byly zaregistrovány projekty ve výši cca 44,5 mil. Kč.

V roce 2007 byla ministrem zemědělství vyhlášena dvě kola příjmu Žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova:

Přehled spuštěných opatření PRV v průběhu roku 2007

Opatření/podopatření	Příjem žádostí
I.1.1.1 Modernizace zemědělských podniků	1. kolo (9. 7. – 27. 7. 2007)
I.1.2. Investice do lesů	2. kolo (5. 11. – 26. 11. 2007)
I.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	2. kolo (5. 11. – 26. 11. 2007)
I.1.4. Pozemkové úpravy	2. kolo (5. 11. – 26. 11. 2007)
I.3.1. Další odborné vzdělávání a informační činnost	2. kolo (5. 11. – 26. 11. 2007)
I.3.2. Zahájení činnosti mladých zemědělců	1. kolo (9. 7. – 20. 7. 2007)

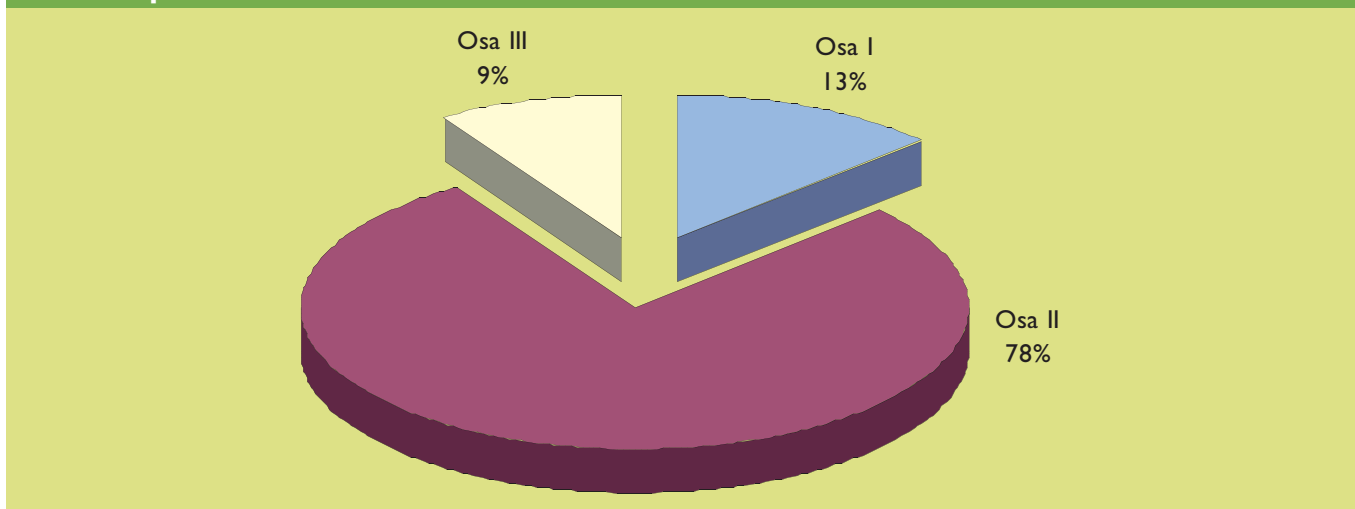
pokračování tabulky

Opatření/podopatření	Příjem žádostí
II.1.1. Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)	do 15. května 2007
II.1.2.1 Platby v rámci NATURA 2000 na zemědělské půdě	do 15. května 2007
II.1.3. Agroenvironmentální opatření	do 15. května 2007
II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy	do 30. listopadu 2007
III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy	1. kolo (9. 7. – 27. 7. 2007) – investiční záměry b), c) a d) 2. kolo (5. 11. – 26. 11. 2007) – investiční záměr a)
III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	2. kolo (5. 11. – 26. 11. 2007)
III.1.3. Podpora cestovního ruchu	2. kolo (5. 11. – 26. 11. 2007)
III. 2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	2. kolo (5. 11. – 26. 11. 2007)
III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	2. kolo (5. 11. – 26. 11. 2007)
III.3.1. Vzdělávání a informace	2. kolo (5. 11. – 26. 11. 2007)
IV.1.1. Místní akční skupina	19. 11. – 21. 12. 2007

Pramen: MZe

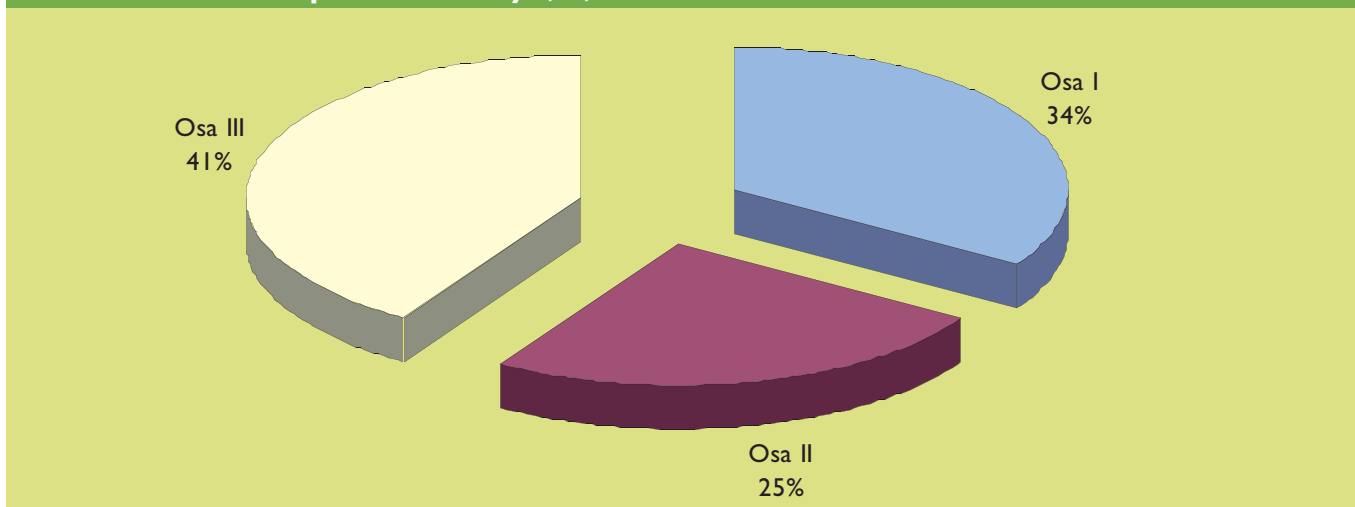
Srovnání počtu žádostí v rámci os I, II, III PRV a jejich finančních požadavků v roce 2007 je znázorněno následujícími grafy:

Srovnání počtu žádostí v rámci os PRV v roce 2007

Pramen: MZe

Srovnání finančních požadavků osy I, II, III v roce 2007

Pramen: MZe

Horizontální plán rozvoje venkova pro období 2004 – 2006

V roce 2006 došlo k ukončení příjmu žádostí o zařazení do programu HRDP s ohledem na konec programového období a nahrazení tohoto programu Programem rozvoje venkova na programové období. V roce 2007 tak byly v rámci HRDP administrovány pouze dobíhající víceleté závazky. To se týká opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti, Agroenvironmentálního opatření, opatření Lesnictví a opatření Zakládání skupin výrobců.

V roce 2007 byly především vypláceny nároky na ještě nevyplacené podpory HRDP z roku 2006. Celkem bylo v roce 2007 vyplaceno 3 955 mil. Kč, přičemž většina finančních prostředků se týkala žádostí o dotaci z roku 2006. Podpory nárokové na rok 2007 budou vyplaceny v I. pololetí 2008. Celkem bylo v rámci HRDP v roce 2007 podáno 13 215 žádostí v celkové hodnotě 3 335 mil. Kč

Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními

Na toto opatření si nebylo již možno v roce 2007 v rámci HRDP zažádat o dotaci. Toto opatření bylo nahrazeno novými opatřeními – II.1.1. Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech a II.1.2. Platby v rámci oblastí Natura 2000 na zemědělské půdě a Rámcová směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES, která mohou žadatelé využít v rámci PRV.

Agroenvironmentální opatření

Celkový objem podpor v podaných žádostech v rámci AEO dosáhl v roce 2007 částky 2,89 mld. Kč, z toho nejvíce u ošetřování travních porostů (1,45 mld. Kč) a na pěstování meziplojin (930 mil. Kč). Oproti roku 2006 došlo v roce 2007 k poklesu žádostí o dotaci zejména u podopatření Ekologické zemědělství (ze 756 v roce 2006 na 426 v roce 2007) a Integrované systémy pěstování ovoce a révy vinné (z 332 na 83), kdy valná část žadatelů převedla své závazky do PRV. Celkový nárok na dotace na ošetřování travních porostů poklesl v důsledku převodu závazků z HRDP do PRV ze 718 tis. ha v roce 2006 na 557 tis. ha v roce 2007. Ekologické zemědělství bylo podpořeno na ploše 121 tis. ha; zájem o Podporu pěstování meziplojin s protierozními účinky je trvale vysoký. Meziplojiny byly v roce 2007 zasety na více než 203 tis. ha o. p.

Předčasné ukončení zemědělské činnosti

Na opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti zažádalo v roce 2007 celkem 277 žadatelů o dotaci ve výši 47 mil. Kč.

Zakládání skupin výrobců

V roce 2007 bylo podáno 360 žádostí o dotaci na opatření Zakládání skupin výrobců, největší zájem byl o odvětví produkce týkající se masa. Celkem bylo zažádáno o 372 mil. Kč.

Lesnictví

V rámci opatření Lesnictví nebylo již možno zažádat o zalesnění pozemku v rámci podopatření Zalesňování zemědělské půdy a na podopatření Rychle rostoucí dřeviny. V roce 2007 tak bylo umožněno pouze žádat dotaci na péči a náhradu z podopatření Zalesňování zemědělské půdy. V roce 2007 bylo podáno 960 žádostí na péči a náhradu na výměru cca 830 ha, což představuje částku 29,7 mil. Kč.

Přehled o zažádaných finančních prostředcích v roce 2006 a 2007 v rámci HRDP

Účel	Žádosti o dotaci 2006 počet ks	Žádosti o dotaci 2007 počet ks	Počet hektarů 2006 tis. ha	Počet hektarů 2007 tis. ha	Zažádáno v roce 2006		Zažádáno v roce 2007			
					celk. mil. Kč	z toho		celk. mil. Kč	z toho	
						ČR	EU		ČR	EU
Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními	9 288	–	729,71	–	2 892,11	578,42	2 313,69	0,00	0,00	0,00
Předčasné ukončení zemědělské činnosti	162	277	–	–	20	4	16	47	9	38
Zakládání skupin výrobců	44	360	–	–	70	14	56	372	75	297

pokračování tabulky

Účel	Žádosti o dotaci 2006	Žádosti o dotaci 2007	Počet hektarů 2006	Počet hektarů 2007	Zažádáno v roce 2006			Zažádáno v roce 2007		
	počet ks	počet ks	tis. ha	tis. ha	celk. mil. Kč	z toho		celk. mil. Kč	z toho	
						ČR	EU		ČR	EU
Technická pomoc	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Lesnictví	1023	960	1,25	83,16	105,17	21,03	84,14	29,73	5,95	23,79
Ekologické zemědělství	756	426	224,21	120,95	312,25	62,45	249,80	165,30	33,06	132,24
Integrovaná produkce	332	83	15,68	5,32	165,30	33,06	132,24	53,93	10,79	43,15
Ošetřování travních porostů	7215	5984	718,18	557,32	1 876,96	375,39	1 501,56	1 449,48	289,90	1 159,58
Zatrávňování orné půdy	1664	1650	34,12	33,84	246,78	49,36	197,43	245,91	49,18	196,72
Travnaté pásy na svažitých půdách	14	15	0,08	0,09	0,72	0,14	0,58	0,85	0,17	0,68
Mezuplodiny	3193	3171	203,59	203,04	925,48	185,10	740,38	929,91	185,98	743,92
Podmáčené a rašelinné louky	59	36	0,22	0,12	2,60	0,52	2,08	1,46	0,29	1,17
Ptačí lokality na travních porostech	149	115	6,25	5,15	31,87	6,37	25,50	26,74	5,35	21,39
Biopásy	155	137	1,33	1,19	13,97	2,79	11,17	12,66	2,53	10,13
Osevní postup v ochranných zónách jeskyní	1	1	0,05	0,05	0,03	0,01	0,02	0,03	0,01	0,02
Celkem HRDP	24 055	13 215	1 935	1 010	6 663	1 333	5 331	3 335	667	2 667

Pramen: IS SZIF

Přehled o vyplacených finančních prostředcích v roce 2007 v rámci HRDP

Opatření	Finanční prostředky				
	počet příjemců	EU (Kč)	ČR (Kč)	celkem (Kč)	
LFA	žádosti z roku 2004	11	1 252 229	313 058	1 565 287
	žádosti z roku 2005	9	2 220 379	555 097	2 775 476
	žádosti z roku 2006	645	72 581 338	18 145 414	90 726 752
	LFA CELKEM	665	76 053 946	19 013 569	95 067 515
AEO	žádosti z roku 2004	2	37 407	9 352	46 759
	žádosti z roku 2005	157	38 746 507	9 686 632	48 433 138
	žádosti z roku 2006	11 889	2 789 670 154	698 348 051	3 488 018 204
	AEO CELKEM	12 048	2 828 454 068	708 044 034	3 536 498 101
LES	žádosti z roku 2004	5	1 588 192	397 048	1 985 240
	žádosti z roku 2005	91	7 870 648	1 967 663	9 838 310
	žádosti z roku 2006	987	80 775 009	20 193 758	100 968 767
	LES CELKEM	1 083	90 233 849	22 558 469	112 792 318
PUZČ	žádosti z roku 2005	40	1 898 041	474 510	2 372 552
	žádosti z roku 2006	96	8 051 297	2 012 824	10 064 122
	žádosti z roku 2007	960	36 374 240	9 093 560	45 467 800
	PUZČ CELKEM	1 096	46 323 579	11 580 895	57 904 474
ZSV	žádosti z roku 2006	4	5 850 507	1 462 631	7 313 138
	žádosti z roku 2007	113	116 180 911	29 045 296	145 226 207
	ZSV CELKEM	117	122 031 418	30 507 927	152 539 345
HRDP Celkem		15 009	3 163 096 860	791 704 894	3 954 801 753

Pramen: MZe

Program LEADER ČR

Zákonem o státním rozpočtu České republiky na daný rok jsou schvalovány finanční prostředky, které jsou součástí rozpočtu Ministerstva zemědělství, jako podprogram 229222 – Podpora rozvoje – Leader programu 229220 – Podpora rozvoje venkovských mikroregionů.

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, svěřuje působnost v oblasti „vytváření podmínek pro provádění společné zemědělské politiky a politiky rozvoje venkova Evropské unie“ resortu zemědělství § 1, písm. c).

Program LEADER ČR byl zaměřen především na nové formy zlepšování kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického prostředí a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví. Celkovým cílem programu bylo zlepšení organizačních schopností subjektů působících ve venkovských územích.

Specifické cíle programu byly následující:

- I. Nové formy zlepšení kvality života ve venkovských oblastech
- II. Nové formy posílení místního ekonomického prostředí a tvorby pracovních míst
- III. Nové formy zhodnocení místních přírodních a kulturních zdrojů

Zaměření podpory:

Finanční prostředky byly alokovány především do venkovských regionů. V rámci programu LEADER ČR byla podporována území ležící kdekoli na území České republiky kromě katastrálního území Prahy a měst nad 25 000 obyvatel. Zvýhodněna byla území působnosti Místních akčních skupin (dále jen „MAS“) s dlouhodobým úbytkem obyvatelstva. Zvýhodněné byly taktéž projekty umístěné v obcích do 2000 obyvatel.

V Programu LEADER ČR bylo v roce 2007 podpořeno 24 MAS. Celková alokace Programu LEADER činila 59 859 000 Kč. Minimální počet projektů na jednu MAS činil 2, maximální počet projektů na jednu místní akční skupinu činil 5, v odůvodněných případech 7. Celkem bylo podpořeno 143 žadatelů.

Zaměření investičních projektů bylo orientováno na aktuální řešení potřeb rozvoje venkova. Z jejich širokého spektra lze za všechny uvést například tyto realizované akce:

- Vybudování multimediální studovny a modernizace IC (Centrum rozvoje Česká Skalice – MAS Mezi Úpou a Metují)
- Nová technologie ve zvonařské dílně - otevření dílny návštěvníkům i odborné veřejnosti (Kovolitectví, s. r. o. – MAS NAD ORLICÍ, o. p. s.)
- Zkvalitnění prevence kardiovaskulárních nemocí a inovace rehabilitačního pracoviště v Městské nemocnici Slavičín (Město Slavičín – MAS Luhačovské Zálesí, o. p. s.)
- pořízení vybavení pro rozvoj hipoturistiky na Humpolecku (JK Korzár Humpolec, o. s. – MAS Společnost pro rozvoj Humpolecka, o. s.)
- Víceúčelové hřiště v Bystřici pod Koprníkem (Tělovýchovná jednota Sokol Bystřice pod Koprníkem – MAS Východní Slovácko)
- Zvýšení kvality krajiny a její údržba na Broumovsku (Technické služby města Broumova – MAS Broumovsko+).

Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond

V roce 2007 byly poskytovány podpory dle Pokynů pro poskytování podpor PGRLF, a. s., platných od 1.1.2007.

Oproti roku 2006 byla podpora dotace části úroků z úvěru u žádostí zaevidovaných na regionálních pracovištích MZe od 1.1.2007 poskytována zpětně, a to vždy dvakrát ročně za příslušné kalendářní pololetí.

Jednalo se o následující programy z předchozích let:

Program Investice s podprogramy Zemědělec, Zpracovatel, Odbytová organizace, Hygiena, Půda.

Program Mládí

Programy podpory podnikání zaměřené na realizaci zejména dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivnosti zemědělských a zpracovatelských subjektů.

S ohledem na značný objem přijatých žádostí a blížící se termín ukončení přechodného období po vstupu ČR do EU (30.4.2007), a tím nutnost do tohoto data rozhodnout o poskytnutí či neposkytnutí podpory, rozhodlo MZe, jako jediný akcionář Fondu, o ukončení příjmu všech žádostí k datu 16.2.2007.

Od 1.5.2007 byly jednotlivé programy podpor přizpůsobeny požadavkům Evropské komise, a to novým Pokynům společenství ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví na období 2007-2013.

Proto MZe svým rozhodnutím schválilo nové znění Pokynů pro poskytování podpor PGRLF, a. s., s účinností od 24.5.2007.

V souladu s těmito Pokyny jsou poskytovány podpory pouze ve formě dotace části úroků z úvěru na investiční programy zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivnosti, modernizaci, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů.

V rámci výše uvedených změn v roce 2007 zůstaly v platnosti tyto programy:

Investice – zemědělec

Podprogram zaměřený na vytvoření předpokladů pro rozvoj perspektivních zemědělců prvovýrobců.

Datum zahájení: 15.8.1999

Investice – půda

Program pro podporu nákupu nestátní zemědělské a omezeně i lesní půdy.

Datum zahájení: 20.2.2004

MLÁDÍ

Program podpory mladých podnikatelů na rodinných farmách do 40 let v souběhu s programem INVESTICE.

Datum zahájení: 1.4.1994

Zvláštní programy:

Podpora pojištění pro rok 2007

Cílem programu je zpřístupnění pojištění ochrany širokého okruhu zemědělců, a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám. Účelem podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění.

Podprogram – Podpora pěstitelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin

– pojištění speciálních plodin,

– pojištění ostatních plodin.

Podprogram – Podpora chovatelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat

Výsledky PGRLF, a. s., v roce 2007

Dle typu organizace/ dle typu programu	Počet žádostí	Z toho schválených	Výše úvěru (tis. Kč)	Poskytnuté garance (tis. Kč)	Přiznané dotace (tis. Kč)	Vyplaceno z přiznaných dotací (tis. Kč)
SHR	1 033	877	1 550 584	30 258	253 736	179 193
s. r. o.	403	349	939 573	37 034	125 244	102 439

pokračování tabulky

Dle typu organizace/ dle typu programu	Počet žádostí	Z toho schválených	Výše úvěru (tis. Kč)	Poskytnuté garance (tis. Kč)	Přiznané dotace (tis. Kč)	Vyplaceno z přiznaných dotací (tis. Kč)
a. s.	489	438	1 695 243	172 099	184 110	235 415
ZD	394	358	1 147 665	76 450	141 481	158 701
Ostatní	13	12	41 218	0	6 033	5 100
ČR celkem	2 332	2 034	5 374 283	3 15 841	710 604	680 848
Vyrovnaní úrokového zatížení	122	113	585 261	229 024	11 179	30 916
LFA	0	0	0	0	0	3 634
Investice	2 210	1 921	4 789 022	81 817	699 425	644 559
Zemědělec	0	0	0	0	0	15 695
I-zemědělec	1 963	1 740	4 345 757	81 817	564 478	550 200
I-zpracovatel	0	0	0	0	0	7 865
I-odbytová organizace	0	0	0	0	0	3 431
I-hygiena	0	0	0	0	0	12 999
I-půda	247	181	443 265	0	134 947	54 369
Lesy	0	0	0	0	0	54
Služby	0	0	0	0	0	1 685
Mláďí ¹⁾	480	411	0	0	0	0

Pramen: PGRLF, a.s.

¹⁾ tento program není zahrnut do součtu ČR celkem

Přehled o úhradách ze záruky v roce 2007

Programy	Počet žádostí	Celková garance (tis. Kč)	Úhrady ze záruky	
			Uhrazeno (tis. Kč)	Vráceno (tis. Kč)
Provoz	0	0	0	-2 806
Služby	0	0	0	-8 910
TOZ	0	0	0	-775
Zemědělec	1	42 500	42 500	-37 221
Celkem		42 500	42 500	-49 712

Pramen: PGRLF, a. s.

Poznámka: TOZ = Trvale se obracející zásoby

Přehled pojištění podle podprogramů v roce 2007

Podprogram	Počet žádostí	Pojistné (Kč)	Výše podpory (Kč)	Výše podpory (%)
Ostatní plodiny	2 635	461 211 145	161 422 692	35,0
Speciální plodiny	399	141 065 268	70 532 558	50,0
Hospodářská zvířata	2 195	206 118 634	41 222 864	20,0
Celkem	5 229	808 395 047	273 178 114	33,8

Pramen: PGRLF, a. s.

Poznámka:

Stav k 31.12.2007 - jedná se o zaregistrované žádosti klientů s maximálním odhadem výše pojistného i podpory. Žádosti o pojištění budou schvalovány v průběhu 1.Q roku 2008 a výše pojistného i podpory bude upřesňována.

Změny národní a evropské legislativy v roce 2007

Národní legislativa

V následujícím přehledu jsou uvedeny legislativní změny v právních předpisech, které se bezprostředně týkají Ministerstva zemědělství, publikované ve Sbírce zákonů v období od 1.1.2007 do 1.3.2008 (rozdělené podle jednotlivých oblastí).

Ekonomické nástroje k podpoře podnikatelských aktivit v zemědělství

Zákon č. 35/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 12.2.2008)

Vyhláška č. 48/2008 Sb., o způsobu výpočtu nároku na vrácení spotřební daně zaplacené v cenách některých minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě

(pozn.: účinnost předpisu od 20.2.2008)

Lesní hospodářství

Rozhodnutí vlády č. 11/2007 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území Jihočeského kraje, Plzeňského kraje, Karlovarského kraje, kraje Vysočina, kraje Libereckého, v rámci kraje Královéhradeckého pro okresy Trutnov, Náchod, Jičín, v rámci kraje Moravskoslezského pro okres Bruntál a v rámci kraje Středočeského pro okresy Benešov, Příbram, Kutná Hora a Kolín z důvodu vzniklé krizové situace spočívající v ohrožení životů, zdraví a značného rozsahu ohrožení majetku v důsledku rozsáhlé živelní pohromy

(pozn.: účinnost předpisu od 25.1.2007 do 5.2.2007)

Potravinářská výroba

Vyhláška č. 88/2007 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 141/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobu, skladování a zpracování lihu, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 1.5.2007)

Vyhláška č. 101/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 113/2005 Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 9.5.2007, část od 23.12.2007)

Půda a pozemkové úpravy

Vyhláška č. 122/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 545/2002 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav

(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2007)

Vyhláška č. 287/2007 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků

(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2008)

Rostlinné komodity

Vyhláška č. 91/2007 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 1.5.2007)

Vyhláška č. 125/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd

(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2007)

Vyhláška č. 231/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 384/2006 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu

(pozn.: účinnost předpisu od 31.8.2007)

Zákon č. 299/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění zákona č. 444/2005 Sb. a zákona č. 178/2006 Sb.

(pozn.: účinnost předpisu od 29.11.2007)

Vyhláška č. 320/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění vyhlášky č. 125/2007 Sb.

(pozn.: účinnost předpisu od 13.12.2007)

Státní zemědělský intervenční fond

Nařízení vlády č. 33/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 245/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhu s vínem, ve znění nařízení vlády č. 83/2006 Sb.

(pozn.: účinnost předpisu od 26.2.2007)

Nařízení vlády č. 44/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 337/2006 Sb., o stanovení některých podmínek provádění opatření společné organizace trhů v odvětví cukru

(pozn.: účinnost předpisu od 15.3.2007)

Nařízení vlády č. 45/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování oddělené platby za cukr pěstitelům cukrové řepy

(pozn.: účinnost předpisu od 15.3.2007)

Nařízení vlády č. 46/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 142/2006 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování oddělené platby za cukr pěstitelům cukrové řepy pro kalendářní rok 2006

(pozn.: účinnost předpisu od 15.3.2007)

Nařízení vlády č. 47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků pocházejících z půdy uvedené do klidu

(pozn.: účinnost předpisu od 15.3.2007)

Nařízení vlády č. 48/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 144/2005 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy pro kalendářní roky 2005 a 2006, ve znění nařízení vlády č. 144/2006 Sb.

(pozn.: účinnost předpisu od 15.3.2007)

Nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě

(pozn.: účinnost předpisu od 10.4.2007)

Nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření

(pozn.: účinnost předpisu od 20.4.2007)

Nařízení vlády č. 80/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování platby pro pěstování energetických plodin

(pozn.: účinnost předpisu od 20.4.2007)

Nařízení vlády č. 81/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 20.4.2007)

Nařízení vlády č. 155/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2007

(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2007)

Nařízení vlády č. 157/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrobem, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 30.6.2007)

Nařízení vlády č. 211/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 205/2004 Sb., kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 1.9.2007)

Nařízení vlády č. 239/2007 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy

(pozn.: účinnost předpisu od 1.10.2007)

Nařízení vlády č. 285/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh

(pozn.: účinnost předpisu od 15.11.2007)

Nařízení vlády č. 293/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 244/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek pro uplatňování dávky v odvětví mléka a mléčných výrobků v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2007, část od 1.4.2008)

Nařízení vlády č. 310/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 45/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování oddělené platby za cukr pěstitelům cukrové řepy

(pozn.: účinnost předpisu od 15.12.2007)

Nařízení vlády č. 332/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 655/2004 Sb., o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace k podpoře jejich činnosti

(pozn.: účinnost předpisu od 31.12.2007)

Nařízení vlády č. 333/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 80/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování platby pro pěstování energetických plodin

(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2008, část od 15.12.2007)

Zákon č. 35/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 12.2.2008)

Veterinární péče

Vyhláška č. 4/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 201/2003 Sb., vyhláška č. 202/2003 Sb., vyhláška č. 203/2003 Sb. a vyhláška č. 638/2004 Sb. a zrušuje vyhláška č. 200/2003 Sb.

(pozn.: účinnost předpisu od 4.1.2007)

Vyhláška č. 6/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 255/2003 Sb., kterou se stanoví správná lékárenská praxe, bližší podmínky přípravy a úpravy léčivých přípravků, výdeje a zacházení s léčivými přípravky ve zdravotnických zařízeních a bližší podmínky provozu lékáren a dalších provozovatelů vydávajících léčivé přípravky, ve znění vyhlášky č. 220/2006 Sb.

(pozn.: účinnost předpisu od 16.1.2007)

Vyhláška č. 8/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 29.1.2007)

Vyhláška č. 36/2007 Sb., o opatřeních pro tlumení aviární chřivky a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 1.3.2007)

Vyhláška č. 134/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 15.6.2007)

Vyhláška č. 206/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 201/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na čerstvé drůbeží maso, králičí maso, maso zvěře ve farmovém chovu a maso volně žijící zvěře, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 1.9.2007)

Vyhláška č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství

(pozn.: účinnost předpisu od 23.11.2007)

Vyhláška č. 316/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2008)

Vyhláška č. 59/2008 Sb., kterou se mění vyhláška č. 376/2003 Sb., o veterinárních kontrolách dovozu a tranzitu produktů ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů

(pozn.: účinnost předpisu od 1.3.2008)

Vodní hospodářství

Vyhláška č. 7/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 7/2003 Sb., o vodoprávní evidenci, ve znění vyhlášky č. 619/2004 Sb.

(pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2007)

Vyhláška č. 23/2007 Sb., o podrobnostech vymezení vodních děl evidovaných v katastru nemovitostí České republiky

(pozn.: účinnost předpisu od 1.3.2007)

Nařízení vlády č. 262/2007 Sb., o vyhlášení závazné části Plánu hlavních povodí České republiky

(pozn.: účinnost předpisu od 23.10.2007)

Vyhláška č. 40/2008 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 7/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 7/2003 Sb., o vodoprávní evidenci, ve znění vyhlášky č. 619/2004 Sb.

(pozn.: účinnost předpisu od 15.2.2008)

Živočišné komodity

Vyhláška č. 199/2007 Sb., kterou se mění vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem

(pozn.: účinnost předpisu od 15.8.2007)

Zákon č. 214/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2008)

Vyhláška č. 278/2007 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění zákona č. 244/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 31.10.2007, část od 19.6.2008)

Evropská legislativa

Zemědělství a rozvoj venkova

I. Hlavní směry společné zemědělské politiky (SZP)

Dne 27. března 2007 přijala Rada *nařízení Rady (ES) č. 378/2007 ze dne 27. března 2007 o pravidlech pro dobrovolné odlišení přímých plateb podle nařízení (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, a o změně nařízení (ES) č. 1290/2005, jež vytvořilo právní základ umožňující Portugalsku a Spojenému království uplatňovat volitelný regulační systém.*

V usnesení ze dne 29. března 2007 o *začlenění nových členských států do SZP* přijal **Evropský parlament** příznivě úmysl Komise navrhnout pro dlouhodobou úspěšnost SZP po roce 2013 výhled, který by této politice umožnil využít mimořádnou příležitost expanze, jakou skýtá prognóza růstu světového obchodu s potravinami zemědělského původu, a který by umožnil zemědělství splnit jeho produkční funkci a jeho ostatní poslání.

V rámci jednotného legislativního rámce pro subjekty, které se zabývají politikou propagace v členských státech přijala **Rada** dne 17. prosince 2007 *nařízení Rady (ES) č. 3/2008 ze dne 17. prosince 2007 o informačních a propagačních opatřeních na podporu zemědělských produktů na vnitřním trhu a ve třetích zemích.*

Dne 29. března 2007 přijala **Komise** zprávu o **provádění podmíněnosti** podle článku 8 nařízení (ES) č. 1782/2003. V závěrech ke zprávě přijatých dne 11. června 2007 Rada podtrhla, že cílů ke zjednodušení musí být dosaženo rychle, a v souladu s tím vyzvala Komisi, aby přijala stanovená legislativní opatření co nejdříve tak, aby byla případně použitelná od roku 2007. Dne 29. srpna 2007 navrhla Komise novelizaci výše uvedeného nařízení (ES) č. 1782/2003 a nařízení (ES) č. 1698/2005. Jeho cílem je realizovat od roku 2008 závěry zprávy týkající se podmíněnosti, a to zejména zavedením konceptu zanedbatelné neshody, jež není stíhána snížením plateb, jakož i pravidlo *de minimis*, podle něhož by snížení plateb v důsledku neshody nemohlo nabýt účinnosti, pokud by částka tohoto snížení byla nižší než předem stanovený práh. Dne 26. září 2007 přijala **Rada** ve zkráceném řízení *nařízení Rady (ES) č. 1107/2007 ze dne 26. září 2007, kterým se stanoví odchylka od nařízení (ES) č. 1782/2003, kterým se stanoví společná pravidla pro režimy přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zavádějí některé režimy podpor pro zemědělce, pokud jde o půdu vyňatou z produkce na rok 2008, kterým se stanoví odchylka z nařízení (ES) č. 1782/2003, pokud jde o půdu vyňatou z produkce na rok 2008.* Účelem tohoto nařízení je snížit podíl zemědělské půdy vyňaté z produkce z 10 % na 0 % pro výsev na podzim 2007 a na jaře 2008. Toto opatření by mělo umožnit zvýšit evropskou produkci obilovin. Dne 9. listopadu 2007 **Komise** v rámci *reformy společné zemědělské politiky* navrhla revidovanou reformu režimu podporu pro bavlnu, která zohledňuje rozhodnutí Soudního dvora o zrušení současného režimu z důvodu mezer ve studii dopadů vypracované Komisí. Návrh stanoví, že 65 % podpory spadající pod opatření ekologické podmíněnosti se má „oddělit“ (tj. učinit napříště nezávislým na produkci), zatímco 35 % zůstává spojeno s produkcí bavlny ve formě plateb na plochu.

Dne 20. listopadu 2007 přijala **Komise Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě: Příprava na „Health Check“ společné zemědělské politiky.** Komise navrhla soubor přizpůsobení u několika prvků SZP, zejména u *režimu jednotné platby* a některých nástrojů podpory trhu, jakož i se zaměřením na zvládnutí nových výzev jako třeba změny klimatu, nárůstu biopaliv nebo vodního hospodářství. Cílem je zlepšit

působení SZP na základě zkušeností nabytých od roku 2003 a přizpůsobit SZP novým výzvám a možnostem v roce 2007 v EU o 27 členských státech. Sdělením byla zahájena rozsáhlá šestiměsíční konzultace, po níž **Komise** předloží legislativní návrhy.

Dne 26. listopadu 2007 změnila **Rada** nařízením Rady (ES) č. 1437/2007 ze dne 26. listopadu 2007, kterým se mění nařízení (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky. Cílem této iniciativy bylo reagovat na povinnost zveřejnit informace o příjemcích prostředků Společenství, kterou zavedlo nařízení (ES, Euratom) č. 1995/2006.

2. Rozvoj venkova

V závěrech ze dne 19. března 2007 s názvem „Zaměstnanost ve venkovských oblastech: překonání rozdílů v pracovních příležitostech“ připomněla **Rada** význam evropského modelu zemědělství pro zaměstnanost na venkově a pro zachování krásy a rozmanitosti krajiny, jakož i nezbytnost posilovat 2. pilíř SZP jakožto podstatný doprovodný nástroj reformy. Požaduje zejména, aby jí Komise předložila aktualizovanou zprávu, a podtrhuje, že vytvoření a uchování pracovních míst by mělo být jedním z přednostních cílů v programech rozvoje venkova.

3. Kvalita zemědělských produktů

Dne 28. června 2007 **Rada** přijala nařízení Rady (ES) č. 834/2007 ze dne 28. června 2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91. Nové nařízení odpovídá na zvýšení poptávky spotřebitelů během posledních let, jakož i na nárůst tržního podílu ekologického zemědělství ve většině členských států. Jeho účelem je informovanost spotřebitelů pomocí závazných označení. Nové nařízení potvrzuje zákaz používání geneticky modifikovaných organismů (GMO) a ozáření ionizujícím zářením a stanoví harmonizovaná pravidla pro produkci a štitkování ekologických produktů, včetně produktů zpracovaných, jakož i pro dovozní kontroly těchto produktů.

V rámci **ochrany spotřebitele** byla v roce 2007 přijata směrnice Rady 2007/61/ES ze dne 26. září 2007, kterou se mění směrnice 2001/114/ES o některých druzích zahuštěného a sušeného mléka určeného k lidské spotřebě a směrnice Komise 2007/68/ES ze dne 27. listopadu 2007, kterou se mění příloha IIIa směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, pokud jde o určité složky potravin (text s významem pro EHP).

4. Zemědělské ceny a související opatření

Komise přijala dne 27. června 2007 zprávu Komise Radě o vývoji na trhu s mléčnými výrobky a konkurenčními produkty. Má za to, že nařízení (EHS) č. 1898/87 se má nadále používat, neboť zajišťuje správné štitkování mléka a mléčných produktů i stejné podmínky hospodářské soutěže mezi mléčnými výrobky a ostatními produkty.

5. Společná organizace trhů (SOT)

Dne 11. června 2007 **Rada** přijala nařízení Rady (ES) č. 735/2007 ze dne 11. června 2007, kterým se mění nařízení (ES) č. 1784/2003 o společné organizaci trhu s **obilovinami**. Tímto nařízením se zavádí strop u množství kukuřice způsobitelné k intervenci. Právní nástroj pro intervenci je zachován až do přezkumu fungování SOT s obilovinami v rámci kontroly stavu společné zemědělské politiky. V oblasti **mléka a mléčných výrobků** přijala Rada dne 26. září 2007 směrnici a dvě nařízení, jimiž se pozměňují a zjednodušují stávající právní předpisy (směrnice Rady 2007/61/ES ze dne 26. září 2007, kterou se mění směrnice 2001/114/ES o některých druzích zahuštěného a sušeného mléka určeného k lidské spotřebě; nařízení Rady ES č. 1152/2007 ze dne 26. září 2007, kterým se mění nařízení ES č. 1255/1999 o společné organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky – zlepšuje systém mléka pro školy a zjednodušují se intervenční opatření u másla; nařízení Rady ES č. 1153/2007 ze dne 26. září 2007, kterým se mění nařízení ES č. 2597/97, kterým se stanoví doplňující pravidla společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky pro konzumní mléko, kterým se liberalizuje trh s konzumním mlékem a schvaluje se produkce mléka s různým obsahem tuku a jeho uvádění na trh ve Společenství). Dne 12. prosince 2007 přijala **Komise** zprávu o perspektivě trhu s mlékem a s mléčnými výrobky, která rozebírá vývoj za období let 2003 až 2007 a předkládá perspektivu trhu v EU v období let 2007 až 2014 a celosvětovou perspektivu v období let 2006 až 2016. V odvětví **ovoce a zeleniny** Rada přijala dne 26. září 2007 nařízení Rady (ES) č. 1182/2007 ze dne 26. září 2007,

kterým se stanoví zvláštní pravidla pro odvětví ovoce a zeleniny a kterým se mění směrnice 2001/112/ES a 2001/113/ES a nařízení (EHS) č. 827/68, (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96, (ES) č. 2826/2000, (ES) č. 1782/2003 a (ES) č. 318/2006 a ruší nařízení (ES) č. 2202/96, kterým změnila nebo zrušila některé stávající předpisy a sladuje odvětví ovoce a zeleniny s ostatními zreformovanými odvětvími SZP. Dne 21. prosince 2007 přijala **Komise** příslušné nařízení, kterým se stanoví prováděcí pravidla k jejím platným nařízením v odvětví ovoce a zeleniny.

Dne 22. října 2007 přijala **Rada nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“)**. Cílem tohoto nařízení je zjednodušit regulační prostředí SZP vytvořením jednoho horizontálního právního rámce pro ustanovení o zemědělských trzích. Toto nařízení seskupuje do jediného nařízení stávajících 21 společných organizací trhu a souvisejících 23 aktů Rady na základě horizontálního přístupu.

Dne 11. června 2007 přijala **Rada** nařízení týkající se režimu kvót pro produkci **bramborového škrobu**. Tímto nařízením se prodlužují stávající kvóty na hospodářské roky 2007/2008 a 2008/2009. Dne 22. října 2007 změnila Rada nařízení (ES) č. 1947/2005, pokud jde o vnitrostátní podporu poskytnutou Finskem na osivo a semena obilovin. Novým nařízením se mění společná organizace trhu tím, že se po sklizni roku 2010 zrušuje pro Finsko možnost přiznat tuto pomoc.

Komise přijala dne 7. května 2007 sdělení a návrhy změny nařízení (ES) č. 318/2006 a (ES) č. 320/2006 v souvislosti s **reformou odvětví cukru** z listopadu 2005. Dne 9. října 2007 přijala **Rada** vzhledem ke slabé úrovni restrukturalizace cukrovarnického průmyslu na základě prvních dvou let reformy změnu – **nařízení Rady (ES) č. 1260/2007 ze dne 9. října 2007, kterým se mění nařízení (ES) č. 318/2006 o společné organizaci trhů v odvětví cukru a nařízení Rady (ES) č. 1261/2007 ze dne 9. října 2007, kterým se mění nařízení (ES) č. 320/2006, kterým se zavádí dočasný režim restrukturalizace cukrovarnického průmyslu ve Společenství**.

V usnesení ze dne 15. února 2007 navrhl **Evropský parlament reformu společné organizace trhu s vínem**. Dne 19. prosince 2007 byla na zasedání **Rady ministrů zemědělství** členských států Evropské unie učiněna dohoda o reformě společné organizace trhu s vínem. Změny přinesou na trh s vínem rovnováhu, postupně odstraní nevhodná a nákladná intervenční tržní opatření a umožní využít rozpočet na pozitivnější, aktivnější opatření, která posílí konkurenceschopnost evropských vín. Reforma zavádí rychlou restrukturalizaci odvětví vína prostřednictvím dobrovolného tříletého režimu klučení, který z trhu odstraní přebytky a nekonkurenceschopná vína. Podpory pro nouzovou destilaci a destilaci konzumního alkoholu budou postupně ukončeny a národní finanční rámce budou moci být použity na opatření jako propagace vína na trzích třetích zemí, inovace, restrukturalizace a modernizace vinic a sklepů. Reforma zajistí ochranu životního prostředí ve vinařských oblastech, zachování tradičních a osvědčených politik jakosti a zjednoduší pravidla pro označování, to vše ve prospěch jak producentů, tak spotřebitelů. Tato reforma vstoupí v platnost 1. srpna 2008.

6. Záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF)

Dne 11. června 2007 přijala **Rada** nařízení, kterým se mění nařízení (EHS) č. 1883/78. Účelem tohoto opatření je zmírnit v letech 2007 a 2008 finanční zátěž vznikající ze skladovacích úkonů členskými státy, v nichž jsou příliš vysoké úrokové sazby.

7. Oblast veterinární

Na konci roku 2006 a v roce 2007 se zásadním způsobem změnila situace ve Společenství týkající se katarální horečky ovcí a byly také získány nové zkušenosti o tlumení této nákazy. Na základě těchto zkušeností bylo přijato **nařízení Komise (ES) č. 1266/2007 ze dne 26. října 2007 o prováděcích předpisech ke směrnici Rady 2000/75/ES, co se týče tlumení, sledování, dozoru a omezení přesunů některých zvířat vnímavých druhů ve vztahu ke katarální horečce ovcí s cílem zlepšit harmonizaci předpisů na úrovni Společenství**.

Dne 26. června 2007 bylo nařízení (ES) č. 999/2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých **přenosných spongiformních encefalopatií** pozměněno **nařízením Komise (ES) č. 722/2007, které zavádí systém Společenství pro třídění do kategorií zemí v souvislosti s rizikem výskytu BSE, který odpovídá**

systemu třídění do kategorií Mezinárodního úřadu pro nákazy zvířat (OIE). **Status BSE** členských států nebo třetích zemí nebo jejich oblastí vzhledem k riziku výskytu BSE stanoví rozhodnutí Komise 2007/453/ES ze dne 29. června 2007. Nařízení č. 999/2001 bylo dále změněno nařízením Komise (ES) č. 727/2007 s ohledem na programy dohledu nad ovci a kozami a opatření na eradikaci TSE u malých přežvýkavců. Na základě podání žaloby Francií u Soudu prvního stupně Evropských společenství proti Evropské komisi, kde žádala zrušení některých ustanovení nařízení (ES) č. 727/2007, s následkem, že členské státy již nemají možnost používat pozastavená opatření, bylo přijato nařízení Komise (ES) č. 1428/2007. Změnu seznamu produktů, na které se vztahují pravidla pro dovoz v souvislosti s TSE, řeší nařízení Komise (ES) č. 1275/2007.

Dne 21. února 2007 **Komise** přijala **směrnici 2007/110/ES**, kterou se změnila příloha II směrnice Rady 92/119/EHS, pokud jde o opatření, která mají být přijata uvnitř ochranného pásma v návaznosti na ohnisko **vezikulární choroby prasat**.

Dne 23. března 2007 **Komise** přijala nařízení č. 318/2007, kterým se stanoví **veterinární podmínky dovozu některých ptáků do Společenství a jeho karanténní podmínky**. Nařízení (ES) č. 318/2007 povoluje pouze dovoz ptáků chovaných v zajetí a pocházejících ze schválených chovných zařízení ze třetích zemí nebo jejich částí uvedených v příloze.

Z hlediska dovozu zvířat a produktů bylo důležité přijetí **rozhodnutí Komise 2007/275/ES** ze dne 17. dubna 2007 o seznamech zvířat a produktů, na něž se vztahují **kontroly na stanovištích hraniční kontroly** podle směrnic Rady 91/496/EHS a 97/78/ES, které zrušilo stávající rozhodnutí 2002/349/ES.

Dále bylo **Komisí** přijato několik nařízení, která se týkají **vedlejších produktů živočišného původu**, které mění přímo nařízení 1774/2002 (nařízení č. 829/2007 a č. 1432/2007) nebo se k tomuto nařízení vztahují (nařízení č. 185/2007 ze dne 20. února 2007, kterým se mění nařízení IES/ č. 809/2003 a č. 810/2003, pokud jde o prodloužení platnosti přechodných opatření týkajících se zařízení na kompostování a výrobu bioplynu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady IES/ č. 1774/2002, nařízení č. 832/2007 ze dne 16. července 2007, kterým se mění nařízení IES/ č. 197/2006, pokud jde o využití zmetkových potravin a prodloužení platnosti přechodných opatření týkajících se těchto potravin, nařízení č. 1576/2007 ze dne 21. prosince 2007, kterým se mění nařízení IES/ č. 92/2005, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady IES/ č. 1774/2002, pokud jde o způsoby zneškodňování či využití vedlejších produktů živočišného původu, nařízení č. 1256/2007 ze dne 25. října 2007, kterým se mění nařízení IES/ č. 829/2007, pokud jde o přechodné období poskytnuté pro používání obchodních dokladů a veterinárních osvědčení pro vedlejší produkty živočišného původu).

Postup Společenství pro stanovení **maximálních limitů reziduí veterinárních léčivých přípravků v potravinách živočišného původu** (nařízení Rady č. 2377/90) byl v roce 2007 změněn prostřednictvím řady nařízení – nařízením Komise (ES) č. 287/2007, č. 703/2007, č. 1064/2007, č. 1323/2007 a č. 1353/2007.

Dne 17. dubna 2007 byl přijat návrh nařízení **Evropského parlamentu a Rady**, kterým se stanoví postup Společenství pro stanovení limitů **reziduí farmakologicky účinných látek v potravinách živočišného původu** a zrušuje se nařízení (EHS) č. 2377/90 (KOM(2007) 194) a dne 4. června 2007 návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES), kterou se mění směrnice Rady 96/22/ES o zákazu používání některých látek s hormonálním nebo tyreostatickým účinkem a beta-sympatomimetik v chovech zvířat (KOM(2007) 292).

Dále **Komise** v roce 2007 přijala několik nařízení, které mění současnou legislativu ohledně **hygieny potravin** (nařízení Komise IES/ č. 1243/2007 ze dne 24. října 2007, kterým se mění příloha III nařízení Evropského parlamentu a Rady IES/ č. 853/2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu, nařízení Komise IES/ č. 1244/2007 ze dne 24. října 2007, kterým se mění nařízení IES/ č. 2074/2005, pokud jde o prováděcí opatření pro některé produkty živočišného původu určené k lidské spotřebě, a kterým se stanoví zvláštní pravidla pro úřední kontroly prohlídky masa, nařízení Komise IES/ č. 1245/2007 ze dne 24. října 2007, kterým se mění příloha I nařízení IES/ č. 2075/2005, pokud jde o využití tekutého pepsinu pro zjišťování trichinel v mase, nařízení Komise IES/ č. 1246/2007 ze dne 24. října 2007, kterým se mění nařízení ES č. 2076/2005, pokud jde o prodloužení přechodného období poskytnutého provozovatelům potravinářských podniků dovážejícím rybí tuk určený k lidské spotřebě) a změnu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES)

č. 2160/2003 ze dne 17. listopadu 2003 o **tlumení salmonel** a některých jiných původců zoonóz vyskytujících se v potravním řetězci (nařízení č. 1237/2007) a nařízení Komise (ES) č. 646/2007 ze dne 12. června 2007, kterým se provádí nařízení č. 2160/2003.

8. Rostlinolékařská oblast, osiva a sadba

V průběhu roku 2007 se na úrovni **Rady** intenzivně pracovalo na přípravě závěrečného textu směrnice *Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení **udržitelného používání pesticidů*** (původní text EK KOM(2006) 373). Počátkem června byl připraven text, který byl posléze na zasedání Rady ministrů pro zemědělství a rybolov schválen. Návrh směrnice (EK KOM(2006) 373) prošel I. čtením Evropského parlamentu.

Do „balíčku“ EK předložených legislativních návrhů dokumentů týkajících se „**životního cyklu“ pesticidů/přípravků na ochranu rostlin** vedle *Tematické strategie udržitelného používání pesticidů a výše uvedeného návrhu nařízení a směrnice se řadí i návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o statistice přípravků na ochranu rostlin.*

Intenzivně byl na úrovni **Rady a Evropského parlamentu** projednáván také *návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o **uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh***. Návrh prošel I. čtením v Evropském parlamentu. Přípravované nařízení nahradí směrnicí Rady 91/414/EHS, která v současné době reguluje a harmonizuje uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh v rámci EU. V průběhu roku 2007 v souvislosti s touto směrnicí byly přijaty nové směrnice, které uvedenou směrnicí Rady 91/414/EHS za účelem zařazení nových účinných látek do pozitivního seznamu (Annex I) mění – 32007L0005, 32007L0006, 32007L0021, 32007L0025 32007L0031, 32007L0050 32007L0052 (texty s významem pro EHP).

Vzhledem k tomu, že všechny nové návrhy předpisů z „balíčku“ jsou do určité míry provázané, je snaha zakončit jejich projednávání ve stejné době, a to do konce roku 2008.

V oblasti **ochrany rostlin a rostlinných produktů proti škodlivým organismům** došlo k aktualizaci směrnice k ochraně proti cystotvornému hádátku bramborovému a zrušení původní směrnice 69/465/EHS (32007L0033). Dále došlo k úpravě a vymezení chráněných zón vůči určitým škodlivým organismům směrnicemi 2007/41/ES a 2007/42/ES.

V oblasti **osiv a sadby** byly v roce 2007 přijaty tyto směrnice – směrnice Komise 2007/48/ES ze dne 26. července 2007, kterou se mění směrnice 2003/90/ES, kterou se stanoví prováděcí opatření k článku 7 směrnice Rady 2002/53/ES, pokud jde o minimum znaků, na které se zkoušky vztahují, a minimální podmínky pro zkoušení určitých **odrůd druhů zemědělských rostlin** (text s významem pro EHP), směrnice Komise 2007/49/ES ze dne 26. července 2007, kterou se mění směrnice 2003/91/ES, kterou se stanoví prováděcí opatření k článku 7 směrnice Rady 2002/55/ES, pokud jde o minimum znaků, na které se zkoušky vztahují, a minimální podmínky pro zkoušení určitých **odrůd druhů zeleniny** (text s významem pro EHP) a směrnice Komise 2007/72/ES ze dne 13. prosince 2007, kterou se mění směrnice Rady 66/401/EHS, pokud jde o **zahnutí druhu Galega orientalis Lam.** (text s významem pro EHP).

Rybolov

I. Zaměření politiky rybolovu

Dne 18. dubna 2007 přijala Komise návrh nařízení o vytvoření rámce *Společenství pro shromažďování, správu a využívání údajů v odvětví rybolovu* a pro podporu vědeckého poradenství pro společnou rybářskou politiku. Cílem je vypracovat dlouhodobé a dobře začleněné **regionální programy odběru vzorků vztahující se na biologické, hospodářské, environmentální a sociální údaje**. V této souvislosti Rada změnila dne 13. listopadu nařízení (ES) č. 1343/2007, kterým se stanoví rámec *Společenství pro shromažďování a správu údajů nezbytných k řízení společné rybářské politiky*. Dne 10. července 2007 přijala Rada nařízení (ES) č. 865/2007 o zachování a udržitelném využívání rybolovných zdrojů v rámci SRP. Účelem tohoto nařízení je přizpůsobit rybářské loďstvo Evropské unie ke **zlepšení bezpečnosti, pracovních podmínek, hygieny a kvality produktů, jakož i energetické účinnosti na rybářských plavidlech členských států Unie**.

2. Boj proti nezákonnému rybolovu

V usnesení ze dne 15. února 2007 potvrdil Evropský parlament svůj závazek bojovat **proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu**. Domnívá se, že Evropská unie musí nejprve učinit tato opatření: na straně jedné provést stávající předpisy SRP a právní předpisy Společenství v dané oblasti s cílem snížit nezákonný rybolov, jehož se dopouštějí plavidla Společenství ve vodách Společenství, a na druhé straně bránit vykládce a uvádění na trh produktů z ryb nezákonně ulovených mimo Unii. Komise přijala dne 17. října 2007 sdělení a návrh nařízení o zavedení systému Společenství k předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu, který se v současné době projednává (je reálný předpoklad, že se bude řešit hlavně v době CZ PRES).

3. Uchování a správa rybolovných zdrojů

Během roku 2007 Rada přijala řadu nařízení, kterými se stanoví **opatření pro obnovu populace jednotlivých druhů ryb**. Pro ČR je nejvýznamnější **nařízení Rady (ES) č. 1100/2007 ze dne 18. září 2007, kterým se stanoví opatření pro obnovu populace úhoře říčního**. Dne 17. prosince nařízením (ES) č. 1533/2007 změnila Rada **nařízení (ES) č. 2015/2006 a (ES) č. 411/2007, pokud jde o rybolovná práva a související podmínky u některých populací ryb**.

ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA

ROSTLINNÁ VÝROBA

Výrobní faktory RV

Počasi

Povětrnostní podmínky roku 2007 byly v pěstitelských oblastech České republiky významně odlišné od dlouhodobých normálů. Porosty ozimých plodin byly na počátku zimního období 2006/07 v dobrém stavu. Měsíce leden, únor a březen byly mimořádně teplé, průměrné teploty byly proti normálům vyšší o 2 až 6 °C. Zvláštností bylo též větrné počasí. V závěru druhé lednové dekády se přehnal přes území ČR orkán Kyrill. Při dostatku vláhy v půdě a při teplotách nad 0 °C pokračoval růst rostlin téměř celé zimní období. To se projevilo zejména na pozdě setých ozimech, které vzešly, dobře zakořenily a začaly odnožovat. Důsledkem teplého průběhu podzimu a zimy byl vyšší výskyt chorob, škůdců i plevelů. Srážkově byly leden a únor v průměru na úrovni dlouhodobého normálu, březen mírně pod normálem.

Nadprůměrné teploty pokračovaly i v měsíci dubnu, který byl však prakticky beze srážek. Půda rostlinám poskytovala pouze polovinu až pětinu vláhy, kterou by byly schopny využít. Uvedené podmínky umožnily časný nástup jarních prací a vegetace ozimů, v důsledku sucha však řada porostů jařin nerovnoměrně vzcházela a omezovala růst. Porosty řepky byly v plném květu již v polovině dubna. Noční mrazíky počátkem května však způsobily značný opad šešulí, který způsobil odhadované snížení výnosů až o 20 %. V tom období již některé porosty jarních ječmenů redukovaly odnože, žloutly a stávaly se velmi nevyrovnanými, porosty ozimých ječmenů přecházely předčasně do fáze metání. Popsaný vývoj povětrnostních podmínek urychlil též vegetaci ovocných stromů až o tři týdny, přičemž noční mrazíky kolem 20. 4. a 1. 5. způsobily v sadech velké škody zejména na jabloních. Květen byl teplotně nadprůměrný a srážkově podprůměrný, úhrnem napršelo na území ČR od 25 do 60 mm srážek.

Také v červnu bylo slunečné a velmi teplé počasí. Denní teploty se pohybovaly od 15 do 30 °C. Bouřky přinášely značně rozkolísané srážky. Přívalové deště doprovázené místy krupobitím byly zejména ve středních Čechách. V Čechách spadlo v průměru 81 % normálu, na Moravě 37 % normálu. Problém chybějících srážek z předešlých měsíců zůstal v suchých oblastech a nejvíce zasaženy byly obilniny v období nalévání zrna. Řada porostů vlivem srážkového deficitu spíše dosychala než dozrávala. Jejich sklizeň začala

v posledním týdnu měsíce června a výnosy byly velmi nízké. Sklizeň řepky začala počátkem července. Následné proměnlivé počasí s dešťovými přeháňkami zpomalovalo dozrávání obilnin a lokálně způsobovalo poléhání porostů. S tropickými teplotami od poloviny července se urychlilo dozrávání porostů obilnin, olejnin a luskovin a postup žňových prací.

Velmi nepříznivé povětrnostní podmínky roku 2007 s negativním dopadem na výnosy a kvalitu většiny rostlinné produkce byly kompenzovány zemědělci v druhé polovině roku. V důsledku silné poptávky na světovém trhu došlo v období srpna až listopadu k rychlému a nebývale vysokému nárůstu odbytových cen prakticky všech tržních rostlinných komodit.

Výživa rostlin

Ve srovnání s rokem 2006 došlo, jak vyplývá z níže uvedené tabulky, k celkovému zvýšení spotřeby živin v minerálních hnojivech o 10,6 %. Celková spotřeba čistých živin dodaných minerálními hnojivy činila 109,1 kg na 1 ha zemědělské půdy.

Spotřeba živin v kg na 1 ha zemědělské půdy – minerální hnojiva					
Rok	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	Celkem/ha	Celkem tis. tun čistých živin
2001	72,6	12,3	7,3	92,2	394,716
2002	72,3	12,2	7,7	92,2	368,850
2003	60,6	11,7	7,3	79,6	318,604
2004	75,8	13,7	9,9	99,4	401,708
2005	73,2	11,7	7,7	92,6	370,529
2006	77,4	11,7	9,4	98,5	393,956
2007	83,8	15,3	9,9	109,1	436,114

Pramen: Mze

Spotřeba vápenatých hnojiv za rok 2007	
Druh	Spotřeba (tun)
Mletý vápenec	58 180
Drcený vápenec	4 894
Mletý dolomitický vápenec	89 416
Drcený dolomitický vápenec	76 288
Pálené vápno	976
Vápenné hmoty celkem	229 754

Pramen: Mze

Spotřeba vápenatých hmot v ČR	
Rok	Celková spotřeba (v tis. t)
2001	212
2002	201
2003	171
2004	141
2005	93
2006	103
2007	230

Pramen: MZe

Hnojení statkovými hnojivy

V roce 2007 bylo statkovými hnojivy dodáno 20,1 kg N, 12,9 P₂O₅ a 20,7 K₂O na hektar zemědělské půdy. Celkový vnos čistých živin ze statkových hnojiv byl 53,7 kg/ha. (Zdroj VÚRV)

Velikost kapacita a stav zařízení na skladování hnojiv

Nové údaje svědčí o tom, že kapacita skladovacích prostor se postupně dostává do souladu s legislativními požadavky. Je to z důvodů možnosti čerpat dotace na výstavbu, nebo rekonstrukci těchto prostor v rámci operačního programu.

Ochrana rostlin

Výskyt škodlivých organismů a poruch v roce 2007

Výskyt škodlivých organismů a poruch v roce 2007 byl silně ovlivněn neobvyklým průběhem počasí. Po teplém a suchém podzimu roku 2006 přišla mimořádně teplá a suchá zima, následovaná suchým jarem, v jehož průběhu byly zaznamenány extrémní rozdíly denních a nočních teplot i pozdní jarní mrazy. V první polovině léta bylo velmi teplo, v druhé polovině léta bylo deštivé počasí, místy s krupobitím a přívalovými srážkami. Srážky byly nerovnoměrné, mnohé oblasti trpěly suchem. Průběh počasí podporoval výskyt a škodlivost živočišných škůdců a virů, ale nebyl obecně příznivý pro rozvoj houbových chorob, zvýšil se výskyt poruch působených teplotami a nadměrným osluněním. U většiny plodin se projevilo poškození suchem. Vzhledem k tomu, že srážky měly často lokální charakter, byly zaznamenány značné rozdíly ve výnosech. Vysoké teploty u řady plodin urychlily vývoj vegetace, což vedlo k uspíšení sklizně.

Mírná zima umožnila přezimování a přerůstání plevelů i těch, které běžně nepřezimují, proto došlo k neobvyklým projevům zaplevelení. Ve větším rozsahu škodily drobné plevele jako hluchavky, rozrazilý, u bezorebních systémů hospodaření také plevelné trávy a vytrvalé plevele, byl zaznamenán i zvýšený výskyt zaplevelení z výdrolu předplodin.

Velmi teplý podzim roku 2006 vytvořil vhodné podmínky pro přenašeče viróz obilnin, zejména kříška polního, přenašeče viru zakrslosti pšenice. To se projevilo zvýšeným výskytem virové zakrslosti, zejména na ozimé pšenici, především v Čechách na Kladensku a Lounsku a v některých oblastech Moravy a Slezska, silně napadené porosty musely být zaorány. Projevy sucha u porostů obilnin napadených virem zakrslosti pšenice postupně překrývaly projevy virového onemocnění, takže výsledné škody působené virem bylo obtížné hodnotit. Na podzim roku 2007 byla zaznamenána nadprůměrná letová aktivita mšice střemchové, která je přenašečem viru žluté zakrslosti ječmene.

Sucho zpomalilo šíření běžně se vyskytujících houbových chorob v obilninách, převážně byly zjištěny nejvýše střední výskyty padlí, tečkované plevové a listové skvrnitosti pšenice /braničnatek/, spály ječmene, síťovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene /hnědé skvrnitosti/. Také významnější výskyty chorob pat stébel byly zaznamenány pouze ojediněle. Oproti předcházejícím rokům došlo rovněž k významnému poklesu výskytu snětí, převažoval výskyt mazlavé snětivosti pšenice. Výskyt houby *Cephalosporium graminearum*, která způsobuje pruhovitost obilnin, byl zjištěn v okrese Chrudim. Výskyt této choroby byl v České republice poprvé pozorován v roce 2006. Na konci vegetačního období po deštích došlo k nárůstu výskytu černí v klasech, jak na severní Moravě a ve Slezsku, tak i ve východních a západních Čechách. Lokálně střední výskyt růžovění klasů /fuzarióza/ v klasech pšenice ozimé byl pozorován zejména na Moravě.

Z živočišných škůdců obilnin byly zaznamenány škodlivé výskyty třásněnek a obaleče obilního, lokálně byly pozorovány střední, popřípadě i silné výskyty mšic a zelenušky žlutopásé.

Střední až silné výskyty obecné snětivosti kukuřice byly pozorovány v porostech kukuřice zejména na jižní Moravě a v jižních Čechách. Celkový počet samců bázlivce kukuřičného odchycených pomocí feromonových lapačů nepřevýšil počet samců odchycených v předcházejícím roce, bylo však zaznamenáno další šíření tohoto škůdce, poprvé byl výskyt zjištěn v okresech Jindřichův Hradec, Rychnov nad Kněžnou, Chrudim, Jeseník, Ostrava, Karviná a jednotlivé nálezy byly zaznamenány i v okresech Pelhřimov, Písek a Příbram.

Převážně střední, ojediněle až silné výskyty houbových chorob řepky, zejména bílé hniloby brukvovitých /hlízenky obecné/ a fomové hniloby brukvovitých, byly zjištěny např. na Moravě (Jihlava, Jeseník, Olomouc, Opava). Střední výskyt alternariové skvrnitosti brukvovitých /černé řepkové/ byl pozorován v okrese Kroměříž, silné výskyty této choroby byly zaznamenány v okresech Jeseník, Prostějov a v západních Čechách. Převážně střední výskyty mšice zelné, blýskáčka řepkového, pilatky řepkové byly sledovány na většině pěstitelských ploch v ČR. U některých nově založených porostů došlo na podzim k projevům poškození herbicidy (žloutnutí až vybělení listů, retardace růstu).

Velmi silné výskyty krytonosce kořenového byly zaznamenány v porostech máku v okrese Žďár nad Sázavou. Lokálně střední výskyt krytonosce makovicového byl zjištěn v okrese Kroměříž, ohniskově silné poškození žírem dospělců a ohniskově silný výskyt larev v makovicích byly sledovány v okresech Přerov a Olomouc.

Místní silný výskyt skvrnatičky řepné byl zjištěn na cukrovce v okrese Prostějov. Lokálně silný výskyt této choroby na krmné řepě byl pozorován v okrese Opava, střední výskyt této choroby byl pozorován v okresech Liberec, Rychnov nad Kněžnou, Litoměřice, Brno-venkov a Prostějov.

Laboratorně byl potvrzen výskyt fytoplazmy stolburu bramboru na bramboru v okresech Vyškov a Žďár nad Sázavou. Silný ohniskový výskyt bakteriálního černání stonku byl zaznamenán v porostech brambor v okrese Přerov, výskyt byl zaznamenán také v porostech sadbových brambor v okrese Chrudim. Střední až silné výskyty plísňě bramboru byly pozorovány jen ojediněle, průběh počasí byl však příznivý pro napadení brambor obecnou strupovitostí. Počasí bylo příznivé i pro šíření mandelinky bramborové, první brouci se objevili již v období vzcházení porostů, silný výskyt všech vývojových stadií mandelinky byl sledován na celém území ČR, zejména v neošetřovaných porostech drobných pěstitelů. U porostů sadbových brambor byl zaznamenán zvýšený výskyt viróz.

Výskyt virové žluté mozaiky cukety byl zjištěn na dýni olejné v okrese Zlín, výskyty tohoto patogenu na plodech i listech okurky byly zaznamenány v okrese Břeclav. Laboratorně byl potvrzen výskyt viru bronzovitosti rajčete na rajčatech a paprikách v okrese Klatovy. Bakteriální vadnutí rajčete bylo zjištěno v okrese Prostějov. Střední až silný výskyt plísňě rajčete byl sledován na listech i na plodech rajčat v okresech Břeclav, Česká Lípa a Chomutov, silný výskyt v okresech Louny, Karlovy Vary a Sokolov. První výskyt plísňě dýňovitých byl pozorován počátkem července, plíseň škodila na okurkách např. v okresech Olomouc, Přerov a Jeseník. Silné výskyty mšic, molíc a svilušek byly zjištěny na rajčatech a paprikách např. v okrese Olomouc. Silný výskyt vrtalky pórové byl pozorován na póru v okresech Žďár nad Sázavou a Vyškov.

Výnos ovocných plodin byl negativně ovlivněn místními jarními mrazy. Byly pozorovány škodlivé výskyty padlí jabloně, rzivosti hrušně, hnědého padlí angreštu na angreštu zejména na neošetřených porostech, padlí na rybízu černém například u drobných pěstitelů v okrese Znojmo. Laboratorně byl potvrzen výskyt bakteriální spály jabloňovitých na jabloních v okresech Ústí nad Orlicí, Pardubice, Karlovy Vary, Litoměřice a Teplice, na hrušních v okresech Teplice (stromořadí) a Litoměřice. Výskyt virové zakrslosti slivoně byl zaznamenán na dvou semenných stromech třešní v okrese Semily. Laboratorně byl ověřen výskyt evropské žloutenky peckovin a virových neštovic /šarky/ meruňky na produkčních plochách meruňek v okrese Prostějov a v ovocných sadech v okrese Vyškov. Silné napadení virovými neštovicemi /šarkou/ slivoně bylo zjištěno na slivoních v okresech Olomouc, Opava a Vsetín. Lokálně byly zaznamenány silné výskyty moniliové hniloby peckovin na třešních, višních, meruňkách a broskvích, např. na Královéhradecku a Hodonínsku. Laboratorně byly potvrzeny nové výskyty patogenu *Monilinia fructicola*, který byl v ČR poprvé objeven v roce 2006, např. v okresech Vyškov a Kladno. Střední výskyt mšic byl pozorován na většině území ČR. Střední až silné nálety obalečů byly sledovány zejména na neošetřovaných plochách. V některých sadech na jižní Moravě, v nichž byla využita metoda matení samců obaleče jablečného pomocí feromonových odparníků, se projevil škodlivý výskyt obaleče trnkového, dosud považovaného za neškodný druh. Silné poškození plodů třešní larvami vrtule třešňové bylo pozorováno např. v okresech Teplice, Pardubice, Přerov a Olomouc.

Laboratorně byly potvrzeny nové výskyty antraknózy jahodníku, působené houbou *Colletotrichum acutatum*, a to jak na produkčních plochách, tak i na množitelských plochách. Výskyty fytoftorové hniloby jahodníku byly laboratorně potvrzeny v okresech Praha-město, Brno-venkov, Prostějov, Třebíč, Zlín, Ústí nad Labem a Ústí nad Orlicí.

Výskyt fytoplazmy stolburu, působící fytoplazmové černání dřeva révy, byl laboratorně ověřen na révě vinné v okresech Břeclav, Hodonín, Brno-venkov, Znojmo, Uherské Hradiště. Převážně střední výskyty padlí révy a šedé hniloby hroznů révy /plísňě šedé/ byly pozorovány na jižní Moravě.

V řadě plodin byly sledovány střední až silné a v průběhu roku se zvyšující výskyty hraboše polního.

Přípravky na ochranu rostlin

Podle údajů SRS bylo v roce 2007 použito na ochranu polních kultur 10 773 597 kg/l přípravků na ochranu rostlin (2006 – 9 924 131 kg/l). To představuje aplikaci 3,55 kg/l přípravku na 1 ha z. p. (2006 – 3,27 kg/l), což představuje 1,68 kg/l účinných látek přípravků na ochranu rostlin (dále přípravky na OR). V roce 2006

to bylo 1,51 kg/l ú.l. na 1 ha zemědělské půdy. Biologickými přípravky (mikrobiálními a makrobiálními) bylo ošetřeno 7 155,4 ha kulturních plodin, což je jen 37 % rozsahu ošetření v roce 2006. Meziroční pokles použití biologických přípravků byl způsoben nižší potřebou ošetření kukuřice.

Celková roční spotřeba přípravků na OR vzrostla o 8,5% %. Z celkové spotřeby přípravků na OR v roce 2007 reprezentovaly herbicidy a desikanty 59,6 %, fungicidy 23,4 %, regulátory růstu 8 %, insekticidy a rodenticidy 7,5 %.

V roce 2007 bylo v ČR registrováno nebo povoleno používat celkem 927 přípravků na OR, držitelů platných rozhodnutí SRS o registraci přípravku na OR bylo 81 a 34 držitelů vlastnilo rozhodnutí SRS o povolení k dovozu souběžných přípravků na ochranu rostlin.

Spotřeba přípravků na ochranu rostlin a rostlinných produktů v ČR (kg, l)

Kategorie	2003	2004	2005	2006	2007
Aditivum a adheziva	54 072	97 303	74 177	89 439	110 885
Antitranspirant	35 932	55 620	34 488	35 278	41 041
Fungicidy	2 000 038	2 133 576	2 101 078	1 975 108	2 150 736
Herbicidy a desikanty	5 837 902	5 025 215	5 368 803	5 848 823	6 417 713
Mořidlo fungicidní	493 500	419 322	342 598	364 864	366 260
Mořidlo insekticidní	588	6 948	13 702	53 971	3 968
Mykobakteriální přípravek	8 028	9 053	5 519	6 646	8 013
Olej	190	114	1 050	297	815
Regulátor růstu aktivní	752 193	806 195	763 007	883 616	861 484
Repelent	2 557	2 569	581	4 662	6 733
Rodenticidy	5 408	68 930	509 274	198 311	266 962
Zoocidy	444 526	437 354	431 167	463 116	539 979
Celkem	9 634 934	9 062 200	9 645 444	9 924 131	10 773 597

Pramen: Státní rostlinolékařská správa

Osivo a sadba

Množství odrůd většiny hlavních druhů zemědělských rostlin pěstovaných na území České republiky se neustále zvětšuje. Například u kukuřice je v České republice registrováno 240 odrůd, brambor 159 a pšenice 90 odrůd a lze zde pěstovat i další odrůdy registrované ve Společném katalogu odrůd druhů zemědělských rostlin /tzv. Evropský katalog/.

Podmínky pro produkci osiva v roce 2007 byly v různých částech České republiky rozdílné. Záleželo především na klimatických podmínkách, které se v různých oblastech velmi lišily. Obecně lze konstatovat, že podmínky v oblasti severozápadních Čech a jižní Moravy nebyly příznivé, a to zejména z důvodu velkého nedostatku srážek. Výnosy obilovin, olejnin i dalších plodin zde byly nízké, některé množitelské plochy zejména jařin bylo nutné zaorat. V ostatních částech republiky se sklídila úroda osiva mírně nadprůměrná, takže výpadek v oblastech postižených suchem bylo možné nahradit a nedostatek osiva k zásevu pro sklizeň v následujícím roce nehrozil. Nedostatek se projevil pouze u několika málo druhů pícnin. U těchto druhů bylo Českomoravskou šlechtitelskou a semenářskou asociací požádáno o udělení výjimky na kvalitativní parametry. Vzhledem k tomu, že se jedná o druhy v Evropě nedostatkové, u kterých není možné do České republiky dovézt dostatek kvalitního osiva, dá se proto předpokládat, že bude žádosti vyhověno.

Vývoj rozsahu množitelských ploch a objemu výroby uznaného osiva

Druh osiva a sadby	Uznaná množitelská plocha (ha)				Uznané osivo (t)			
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006
Obiloviny	81 188	81 456	70 210	70 467	164 599	199 527	183 155	178 894
Kukuřice	1 159	1 508	1 628	1 034	1 304	2 229	1 452	1 109
Luskoviny	6 530	6 877	5 304	5 210	7 019	9 259	7 208	7 012
Olejniny	18 224	16 822	11 323	11 798	10 598	13 758	7 518	6 667
Jeteloviny a trávy	14 327	20 187	24 641	26 596	5 958	11 117	9 046	11 040
Brambory	4 207	4 521	4 043	2 749	67 538	72 048	69 689	55 394

Pramen: ÚKZÚZ

Rostlinné komodity

Obiloviny

Klimatické podmínky pro vývoj porostů obilnin byly následující: Zima ročníku 2006/2007 měla v České republice více méně středomořský ráz. Zimní měsíce (leden, únor) byly mimořádně teplé a průměrné teploty byly proti normálům vyšší o 3 až 6 °C. Zvláštností byla skutečnost, že tyto teplotně nadnormální měsíce trvaly nepřetržitě od loňského září. Dalším charakteristickým rysem letošní zimy bylo větrné počasí. Větrný byl zejména leden, kdy se v závěru druhé lednové dekády přehnal přes území ČR orkán Kyrill. Na srážky nebyla letošní zima ve srovnání s teplotami nijak mimořádně bohatá, ale srážkové normály spadly jak v lednu, tak i v únoru. Při dostatku vláhy v půdě a při teplotách nad 0 °C pokračoval růst rostlin téměř celé zimní období. To se projevilo zejména na pozdě setých ozimech, které vzešly, dobře zakořenily a začaly odnožovat.

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2006/2007 s velmi nízkým množstvím počátečních zásob (1 149,6 tis. tun) a po ročníku 2004/2005 (1 014,9 tis. tun) byly jedny z nejnižších. Po velmi průměrné sklizni v roce 2006, která však dostatečně pokrývala potřeby bilance pro marketingový rok 2006/2007, a to jak v užití na potraviny, tak i na krmiva, nastala postupná změna v charakteru trhu s obilovinami. Začala převažovat poptávka nad nabídkou a znovu tak byl ovlivněn cenový vývoj, který měl u všech obilovin výrazně stoupající trend.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2006 v množství 6 386,1 tis. tun je v ČR svojí úrovní řazena mezi velmi průměrné sklizně (podobná výše sklizně byla v roce 2000). Produkce obilovin dostatečně pokrývala domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu nevznikly žádné výrazné přebytky obilovin, tak jako tomu bylo v předchozích sklizňových ročnících, což se projevilo minimálním intervenčním nákupem.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2006/2007

Ukazatel	MJ	Pšenice celkem	Žito	Ječmen celkem	Oves	Tritikale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	781,5	22,5	528,1	57,7	41,0	89,8	11,3	1 532,0
Výnos	t/ha	4,49	3,33	3,59	2,68	3,20	6,75	1,30	4,17
Počáteční zásoby	tis. t	713,3	13,9	266,3	33,9	24,6	90,7	6,8	1 149,6
Výroba	tis. t	3 506,3	74,8	1 897,7	154,9	131,4	606,4	14,7	6 386,1
Dovoz	tis. t	64,3	77,1	199,3	0,3	0,6	41,9	0,8	384,3
Celková nabídka	tis. t	4 283,9	165,8	2 363,3	189,1	156,6	739,0	22,3	7 920,0
Dom. spotř. celkem	tis. t	2 967,5	135,2	1 738,4	148,9	132,6	388,5	16,0	5 527,1
Z toho: – potraviny	tis. t	1 150,0	110,0	600,0	27,0	0,0	14,0	6,0	1 907,0
– osiva	tis. t	175,0	7,0	115,0	14,0	10,0	14,0	2,0	337,0
– krmiva	tis. t	1 632,0	12,5	1 020,0	106,8	119,3	358,0	8,0	3 256,6
– tech. užití	tis. t	10,5	5,7	3,4	1,1	3,3	2,5	0,0	26,5
Vývoz	tis. t	767,0	25,5	403,6	18,2	5,2	248,8	4,3	1 472,6
Intervenční nákup	tis. t	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
Prodej intervenč. zásob	tis. t	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
Zůstatek interv. zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	3 734,5	160,7	2 142,0	167,1	137,8	637,3	20,3	6 999,7
Konečné zásoby	tis. t	549,4	5,1	221,3	22,0	18,8	101,7	2,0	920,3

Pramen: ČSÚ

Poznámky:

Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR.

Marketingový rok u obilovin začíná 1.7. běžného roku a končí 30.6. následujícího roku.

Celková osevní plocha obilnin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2007 velmi mírně narostla proti předchozímu roku o 29,2 tis. ha na 1 561,2 tis. ha. V procentickém meziročním vyjádření jde o nárůst o 1,9 %. Průměrný výnos všech obilovin v roce 2007 je 4,53 t/ha a ve srovnání s předchozím rokem jde o zvýšení o 0,36 t/ha (8,6 %). Nevýznamný nárůst výměr pěstovaných obilnin spolu s mírným zvýšením průměrného hektarového výnosu vedlo k celkovému zvýšení produkce o 766,8 tis. tun obilovin (12,0 %) na celkových 7 152,9 tis. tun.

Sklizeň obilovin v roce 2007

U	Pšenice			Žito	Ječmen			Oves	Tritik.	Kukuř.	Ostatní obiloviny	Obiloviny celkem
	ozimá	jarní	celkem		ozimý	jarní	celkem					
P	750,1	60,9	811,0	37,5	129,5	369,2	498,7	59,0	50,1	111,7	11,9	1 579,8
V	5,01	2,91	4,86	4,73	4,81	3,44	3,80	2,70	4,11	6,80	1,63	4,53
S	3 761,7	177,3	3 938,9	177,5	623,1	1 270,3	1 893,4	159,4	205,5	758,8	19,3	7 152,9

Pramen: ČSÚ

Poznámka: U = ukazatel, P = plocha sklizně (tis. ha), V = výnos (t/ha), S = sklizeň (tis. t)

V marketingovém roce 2007/2008 bylo v České republice sklizeno celkem 7 152,9 tis. tun obilovin. Celková produkce obilovin v roce 2007 se tak řadí ve srovnání s konečnými sklizněmi předchozích let mezi průměrné sklizně, které byly zaznamenány ve sklizňových ročnících 1997 a 1999. Takováto průměrná úroveň sklizně obilovin s dobrými jakostními parametry znamená, že celkový charakter našeho vnitřního trhu se nebude měnit a bude pokračovat stav, kdy poptávka převyšuje nabídku.

V marketingovém roce 2006/2007 byl opět zahájen intervenční nákup obilovin dle pravidel EU, který je shodný pro všechny členské země EU. Zemědělskými subjekty bylo od 1.11.2006 do 31.5.2007 nabídnuto do intervenčního nákupu celkem 3 994 tun obilovin. Celkové převzaté množství do intervenčního nákupu činilo 1 547 tun obilovin. Smluvní skladová kapacita v ČR ke dni 31.10.2007 činila 534 tis. tun obilovin, z toho Loco 332 tis. tun a Destinace 202 tis. tun.

Ze sklizní ročníků 2004, 2005 a 2006 byly obiloviny, které zůstaly v intervenčních skladech ČR ke dni 30.9.2006, a to pšenice ze sklizně roku 2004 v množství 1 000 tun a ječmen ze sklizně 2005 v množství 5 228 tun, prodány v rámci vyhlášených nabídkových řízení pro vývoz intervenčních zásob obilovin. Pšenice, původně určená pro potravinovou pomoc z intervenčních zásob obilovin pro nejchudší obyvatele EU, byla prodána ve dvou vyhlášených výběrových řízeních na vnitřní trh Společenství do 5 000 tun. Ječmen byl na základě nařízení Komise (ES) č. 990/2006 prodán na vývoz do třetích zemí. Obiloviny z intervenčního nákupu roku 2006, což bylo 1 547 tun ječmene, byly prodány v rámci vyhlášeného výběrového řízení na vnitřní trh Společenství do 5 000 tun.

V intervenčních skladech ČR, nejsou k 31.10.2007 žádné obiloviny.

Přes průměrnou sklizeň obilovin v letošním roce zůstává i nadále zachován dominantní vliv pšenice na celkovou bilanční rovnováhu všech obilovin. Na zvýšení výroby pšenice v roce 2007 se podílí především nárůst osevních ploch ozimých pšenic a meziroční nárůst průměrného hektarového výnosu u ozimé pšenice. Letošní průměrná úroveň výroby pšenice je srovnatelná se sklizňovým ročníkem 1987. Takováto průměrná úroveň sklizně pšenice znamená, že se celkový charakter našeho vnitřního trhu nebude měnit a trh bude mít rysy mírně převažující nabídky nad poptávkou. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vyvážení do zahraničí celkem 1 210,0 tis. tun této komodity (vše z volného trhu) a nulový intervenční nákup.

Z hlediska kvality lze sklizňový ročník 2007 hodnotit jako dobrý. Podle výsledků monitoringu hodnocení kvality, kdy bylo celkem analyzováno 1 000 sklizňových vzorků, vyplývá, že byly potvrzeny průběžné, uspokojivé výsledky dostatečné kvality potravinářské pšenice. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). V hodnocených parametrech vykazovaly vzorky z letošní sklizně výrazné zlepšení průměrné hodnoty u všech vzorků, kromě parametru obsahu příměsí a nečistot. U tohoto parametru je letos vykazován

průměrný obsah nečistot a příměsí ve výši 5,5 % a 0,6 %. Výrazné zlepšení v tomto sklizňovém ročníku je patrné především v objemové hmotnosti, kdy průměrná hodnota všech odebraných vzorků v tomto parametru dosahuje hodnoty 785,0 g/l a je druhá nejvyšší za celé sledované období.

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu a jak je vidět z tabulky, tak každým rokem stále stoupá. V české legislativě je problematika společné organizace trhu se škrobem zpracována v nařízení vlády č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření Společné organizace trhu se škrobem v platném znění.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

Ukazatel		2002	2003	2004	2005	2006	2007
1.	Výroba pšeničných škrobů v ČR (tis. tun)	13,5	17,9	18,6	20,9	21,9	20,5
2.	Spotřeba pšenice (ř. I x 2,7; tis. tun)	36,5	48,3	50,4	56,4	59,1	55,3

Pramen: Český škrobárenský svaz

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2007 výměry 498,7 tis. ha. Zastoupení osevních ploch jarního ječmene meziročně pokleslo po období dvouletého růstu a dosáhlo v letošním roce 74,0 % z celkových ploch ječmene a přiblížilo se úrovni ploch z roku 1995. Tento pokles znamená snížení zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 23,6 %. Přes uvedený pokles neztrácí jarní ječmen svoji atraktivnost pro pěstitele, která je dána rozvinutým trhem této komodity. U ječmene ozimého se zastoupení celkových osevních ploch ječmene přiblížilo roku 2004 a dosáhlo úrovně 26,0 %.

Přes meziroční pokles produkce si ječmen opět obhájil svou pozici druhé nejvýznamnější obilniny. Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů současně vyhovuje pouze 13 % vzorků. Po úpravě tříděním při kombinaci (snižování) jednotlivých parametrů vyhovuje od 21,0 % do 56,0 % vzorků. Předností tohoto sklizňového ročníku je optimální vlhkost zrna, kdy je zrno bez fyziologického a biologického poškození. Nedostatkem je, že ječmen má vyšší obsah bílkovin a nižší obsah škrobu.

Většina ječmene určeného pro potravinářské použití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí. V letošním marketingovém roce 2007/2008 by neměla být bilance potřeby ječmene pro potravinářské užití tak napjatá jako v předchozím marketingovém roce 2006/2007 a měla by se pohybovat kolem 80,0 %. Slady se však budou vyrábět s nižší výtěžností sladování a budou mít nižší extrakt.

V roce 2007 došlo u osevních ploch žita k mírnému navýšení o 15,0 tis. ha (tj. o 66,7 %) ve srovnání s předchozím rokem. Toto navýšení tak zastavilo znovu obnovený problém poklesu pěstební plochy žita, který zde byl zaznamenán ve sklizňových ročnících 1998 až 2002 a souvisel se zhoršenými odbytovými podmínkami na přelomu tisíciletí. Současné velmi pozvolné navýšení osevních ploch žita však souvisí s postupným cenovým vzestupem u této tradiční plodiny a s určitou rentabilitou v pěstování žita. Přesto se vlivem změněných možností ve šlechtění žita a získávání nových hybridních odrůd v hlavních pěstebních oblastech žita stále otevírají nové možnosti pro jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale i pro krmné účely a popřípadě pro produkci na výrobu bioetanolu. Ve sklizňovém roce 2007 bylo u žita dosaženo velmi dobrých kvalitativních parametrů, ale přesto se očekává poměrně vysoký dovoz žita ze zahraničí vzhledem k průměrné produkci této obiloviny a vyššímu potravinářskému užití.

Po mírném navýšení pěstební plochy ovsa v roce 2006 došlo v roce 2007 k dalšímu, velmi nevýznamnému navýšení o 1,3 tis. ha na úroveň 59,0 tis. ha. Pěstování ovsa jako naší tradiční relativně nenáročného obilniny se navrácí do výměr, které jsou srovnatelné s rokem 1998.

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2007 dosáhla výměra pěstování tritikale pro sklizeň roku 2007 výše 50,1 tis. ha. To představuje mírný meziroční nárůst o 9,1 tis. ha (tj. o 22,2 %). Jedná se o postupný návrat osevní plochy tritikale, která zde byla v roce 2001. Tritikale si stále zachovává svůj význam jako plodina velmi vhodná pro krmné užití a na výrobu bioetanolu.

Podle údajů ČSÚ (k 31.5.2007) bylo pro sklizeň roku 2007 kukuřicí na zrno oseto 93,1 tis. ha. Je to rekordní osev kukuřice za posledních pět let. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná o nárůst o 8,2 tis. ha (tj. 9,7 %). Tento mírný nárůst znovu potvrdil trend nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice. Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k datu 31.5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou uvedeny v definitivní sklizni (část ploch kukuřice určených pro sklizeň na siláž je ponechána zemědělcům pro sklizeň na zrno). Plochy uvedené v definitivní sklizni činí u kukuřice na zrno pro rok 2007 rekordní výměru ve výši 111,7 tis. ha. Tento výrazný nárůst sklizňových ploch znovu potvrdil trend nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice. Nárůst sklizňových ploch spolu s mírným zvýšením hektarového výnosu způsobilo navýšení objemu produkce do výše 758,8 tis. tun. Kukuřice se tak stále řadí mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná s možností vývozních dispozic. Od 1.11.2007 bylo znovu možno kukuřici uplatnit na trhu prostřednictvím intervenčního nákupu dle základních nařízení platných pro intervenční nákup obilovin a novelizovaného nařízení Komise (ES) č. 824/2000 nařízením Komise (ES) č. 1572/2006, kterým se zpřísňují podmínky jakosti přejímky především u kukuřice. Dne 26.7.2007 bylo zveřejněno v Úředním věstníku EU nařízení Komise (ES) č. 883/2007, kterým se znovu mění nařízení Komise č. 824/2000. Předmětem úpravy jsou nová prováděcí pravidla pro intervenční nákup kukuřice související s reformou intervenčního systému pro kukuřici (změna NR 1784/2003, zavedení stropů omezujících intervenční nákup u kukuřice – pro hospodářský rok 2007/2008 v celém Společenství je celkové množství **1 500 tis. tun**; pro hospodářský rok 2008/2009 je celkové množství **700 tis. tun** a počínaje hospodářským rokem 2009/2010 je to **0 tun**).

Cukrová řepa, cukr

Trh s cukrem v ČR se řídí od roku 2004/05 pravidly Společné organizace trhů s cukrem v EU (SOT), což umožnilo ČR především volný bezcelní obchod s cukrem v rámci celé EU. Těto možnosti české cukrovary v následujícím období také plně využily v podobě několikanásobně zvýšeného vývozu. Dovozy i vývozy cukru i některých substituentů do třetích zemí a z nich podléhají v EU s výjimkou menších množství (do 2000 kg) licenčnímu řízení. Vývozci cukru do třetích zemí s výjimkou bývalého cukru C (od roku 2006/07 se jedná o tzv. přebytkový cukr) mohou uplatnit nárok na vývozní náhradu. Od 1. června roku 2006 byla aplikována v EU zásadní reforma trhu s cukrem, která upravuje řadu systémových opatření ve SOT s cukrem. Reforma vychází ze třech základních předpisů ES (nařízení Rady) a na ně navazujících prováděcích předpisů (nařízení Komise).

Podle nařízení Rady č. **318/2006** se v roce 2006/07 snižuje minimální cena cukrové řepy v EU z původních 46,72 EUR/t na **32,9 EUR/t** (meziroční snížení o 29,6 %). Cena se v dalších letech postupně sníží až k úrovni 26,3 EUR/t v roce 2009/10. U referenční ceny cukru dojde během čtyř let postupně ke snížení o 36 %. Počátek snižování je na rozdíl od ceny řepy odložen až na začátek roku 2008/09. Každý podnik, který chtěl vyrábět cukr na základě přidělené kvóty pro rok 2006/07, si musel v roce 2006 zažádat o schválení u intervenční agentury (v ČR u SZIF). V roce 2006/07 byla podnikům přidělena kvóta cukru, rovnající se součtu jejich původních kvót A + B (rozdělení kvót na A a B bylo zrušeno). ČR byla přidělena kvóta 454 862 t cukru a dále dodatečná kvóta 20 070 t k rozdělení mezi podniky. Na základě žádostí podniků bylo v ČR pro rok 2006/07 pravomocně přiděleno 14,4 tisíce t dodatečné kvóty, zbývající množství pak pro rok 2007/08. Výroba cukru mimo rámec stanovených kvót nebo jinak určených pravidel podléhá tzv. poplatku z přebytku. Toto opatření by mělo zabránit hromadění přebytkového cukru a ostatních cukerních produktů v EU.

Pěstitelé cukrové řepy v EU jsou v rámci reformy z důvodu snižování minimální ceny cukrové řepy finančně kompenzováni tzv. oddělenou platbou za cukr. Pěstitelům řepy v ČR byla pro rok 2006/07 přiznána oddělená platba za cukr v celkové částce 19,13 mil. EUR. Oddělená platba za cukr byla stanovena v rámci nařízení Rady ES č. **319/2006**.

Třetím základním pilířem reformy je nařízení Rady č. **320/2006**, kterým se zavádí dočasný režim restrukturalizace cukrovarnického průmyslu v rámci EU. Uvedený režim se především opírá o skutečnost,

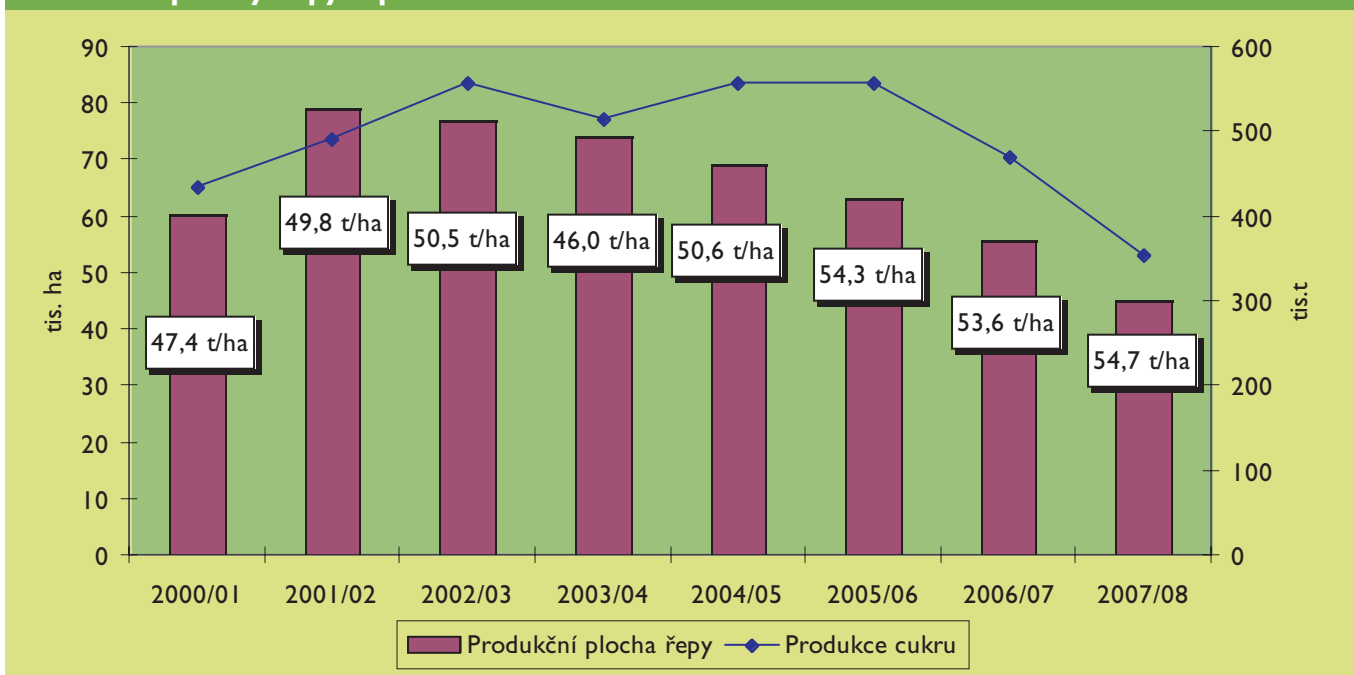
že každý podnik vyrábějící cukr, jemuž byla přidělena kvóta k 1.7.2006, má nárok na restrukturalizační podporu ve výši 730 EUR/t kvóty pro hospodářské roky 2006/07 a 2007/08, které se natrvalo vzdá. O objem kvóty, které se podnik vzdá, se podle tohoto nařízení trvale snižuje celková kvóta cukru členské země, ve které se podnik nachází. V průběhu podzimu roku 2006 vstoupila společnost EASTERN SUGAR ČESKÁ REPUBLIKA, a. s., do procesu dobrovolného odevzdání své cukerní kvóty, které jí umožnilo požádat o restrukturalizační podporu na základě uvedeného nařízení Rady č. 320. V důsledku tohoto rozhodnutí se snížila v ČR od roku 2007/08 celková kvóta cukru o 102 472,8 t. V roce 2007/08 nebyla tedy zahájena výroba cukru v cukrovarech Hrochův Týnec, Němčice a Kojetín. V roce 2006/07 proběhla ještě v této společnosti řepná kampaň v plném rozsahu. SZIF rozhodl, že z celkové výše restrukturalizační podpory pro výše jmenovanou společnost obdrží dotčení pěstitelé 27,5% podíl a smluvní poskytovatelé strojů 1,8% podíl.

Tato základní nařízení Rady byla s účinností od října 2007 změněna nařízením Rady č. **1260/2007** a **1261/2007** a nařízením Komise č. **1264/2007**. Podle těchto nařízení se bude řídit SOT s cukrem až v roce 2007/08.

Suché počasí na jaře roku 2007 velmi nepříznivě ovlivnilo setí cukrové řepy jak v Čechách, tak i na Moravě. Průměrná vzcházivost byla pouze cca 60 až 70 % a porosty byly proto výrazně mezerovité. Setí začalo již od 20. března a skončilo kolem 10. dubna. Některé porosty vzcházely až po deštích kolem 10. května. V letním období byly klimatické podmínky v Čechách vcelku příznivé, na Moravě převládal sušší ráz podnebí. V Čechách se projevilo poměrně silné napadení cercosporiózou a padlím. Regionálně byly porosty napadeny i nematody (háďátka řepné). V období sklizně bylo počasí příznivější v Čechách, na Moravě komplikovaly sklizeň deště v září a říjnu.

Od roku 2004 se postupně snižují sklizňové plochy cukrové řepy pro výrobu cukru z 68 970 ha v roce 2004 až na 44 140 ha v roce 2007 (pokles o 36 %). V tomto roce však nebyla celková plocha využita pouze k výrobě cukru. V roce 2006 byla poprvé v historii českého cukrovarnictví řepa částečně zpracována i za účelem výroby agroetanolu (součást pohonných hmot). Ve společnosti TTD Dobruška byla na výrobu agroetanolu v roce 2007 zpracována řepa z celkové plochy 9 886 ha. Celková sklizňová plocha cukrové řepy v roce 2007/08 byla 54 026 ha. K významnějšímu poklesu sklizňových ploch cukrové řepy k produkci cukru v ČR dochází především v důsledku přijetí cukerní reformy EU, jejímž cílem je mj. i omezení výroby cukru v EU.

Produkční plochy řepy a produkce cukru

Do cukrovarnické kampaně v roce 2007/08 vstoupilo celkem 7 cukrovarů. Z toho byly 2 cukrovarny v Čechách a 5 cukrovarů na Moravě. V důsledku snížení celkové sklizňové plochy cukrové řepy určené pro výrobu cukru, pokleslo v roce 2007/08 celkové množství takto zpracované řepy na 2 414,7 tis. t. V roce 2007/08 dosáhla cukernatost řepy v průměru 16,47 % při výnosu bulev **54,71 t/ha**. Výnos polarizačního cukru dosáhl hodnoty 9,27 t/ha, tedy o něco nižší než v minulém roce a výtěžek cukru z řepy 13,79 %. Z řepy bylo v roce 2007/08 vyrobeno celkem **353 901 t** cukru (při výnosu bílého cukru 8,02 t/ha), což představuje meziroční pokles produkce o 25 %. V tomto roce bylo vyrobeno pouze 97 780 t melasy při polarizaci 50 %, což lihovary budou muset řešit zvýšeným dovozem. Průměrná délka řepné kampaně byla 83,4 dne.

Sledováním pohybu a zásob cukru u držitelů kvót a výkonnou organizací trhu s cukrem v ČR je pověřen SZIF. Na rozdíl od období před vstupem do EU je však sledován prodej cukru z cukrovarů do zemí EU a vývoz do třetích zemí. V roce 2006/07 byl mimořádně prodloužen hospodářský rok na 15 měsíců (od 1.7.2006 do 30.9.2007) v důsledku přechodu na hospodářské roky od 1.10. do 30.9. následujícího roku (počínaje rokem 2007/08). V roce 2006/07 bylo z českých cukrovarů za období 15 měsíců prodáno celkem **531 930 t** (meziročně významný pokles o 186 758 t). Z tohoto množství bylo prodáno 370 488 t na tuzemském trhu, 108 062 t do ostatních zemí EU a zbylých 53 380 t připadá na prodej průmyslového a přebytečného cukru. Ke konci roku 2006/07 byly zásoby cukru v ČR 119 789 t.

Snížení minimální ceny cukrové řepy v EU v roce 2006/07 na 32,9 EUR/t se promítlo do nižších nákupních cen řepy v ČR, které poklesly v roce 2006/07 v průměru na úroveň **1 060 Kč/t** (meziroční pokles v průměru o 287 Kč/t). Cena průmyslových výrobců (CPV) krystalového cukru dosáhla v roce 2007 průměrné hodnoty **19,00 Kč/kg**, což představuje meziroční snížení v průměru o 0,24 Kč/kg. CPV se v průběhu roku postupně stále snižovala z počáteční hodnoty 19,72 Kč/kg až na prosincovou hodnotu 18,00 Kč/kg. Spotřebitelské ceny cukru v roce 2007 zaznamenaly naopak mírný meziroční nárůst o 0,19 Kč/kg na celkový průměr **21,90 Kč/kg**. I když se po vstupu do EU významně zvýšila cena cukru v ČR v důsledku intervenční ceny cukru v EU, tak průměrná spotřebitelská cena cukru se významněji nezvýšila (např. v roce 2001 byl průměr 21,65 Kč/kg).

Bilance výroby a spotřeby cukru včetně cukru ve výrobcích a substituentů I) (tis. t)

Ukazatel	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05*	2005/06*	2006/07**
Počáteční zásoba	110,7	96,6	12,8	103,1 ²⁾	232,2	105,0
Výroba cukru z řepy	491,2	557,6	515,4	558,4	558,9	470,8
Dovoz celkem	152,8	130,7	160,7	231,8	257,6	367,7
– dovoz cukru	45,9	24,0	32,9	47,8	44,7	93,1
– cukr ve výrobcích		106,9	127,8	184,0	212,9	274,6
Celková nabídka	754,7	784,9	688,9	893,3	1 048,7	943,5
Domácí spotřeba	436,2	642,7	401,5	389,1	475,5	511,0
Vývoz celkem	221,9	129,4	237,1	272,0	468,2	312,7
– vývoz cukru	112,3	57,5	147,2	164,0 ³⁾	335,8	171,5
– cukr ve výrobcích		109,6	89,9	108,0	132,4	141,2
Celková poptávka	658,1	772,1	638,6	661,1	943,7	823,7
Konečná zásoba	96,6	12,8	50,3	232,2	105,0	119,8

Pramen: MZe, ČSÚ a SZIF

Poznámky:

¹⁾ všechny údaje až do roku 2003/04 jsou uvedeny za období kvótového roku, tedy od 1.9. do 31.8. následujícího roku

²⁾ k 30.6.2004

³⁾ od roku 2004/05 vývoz cukru podle údajů SZIF

* od 1.7. do 30.6. následujícího roku

** od 1.7.2006 do 30.9.2007 (výjimečně celkem 15 měsíců)

Zahraniční obchod vychází z údajů celní statistiky ČSÚ, která se liší od údajů v bilanční tabulce, kde jsou data o vývozu cukru od roku 2003/04 zpracována podle statistiky SZIF.

Zahraniční obchod s cukrem dosáhl v hospodářském roce 2006/07 (období 15 měsíců) aktivního salda **78 351 t** a ve finančním vyjádření **1 085,7 mil. Kč**. Celkové aktivní saldo je ve finančním vyjádření ale přibližně třikrát nižší než v roce 2005/06. Výrazné snížení aktivního salda v obchodu s cukrem nastalo

hlavně v důsledku přijetí reformy SOT s cukrem z června roku 2006. Zahraniční obchod s výrobky s obsahem cukru dosáhl v roce 2006/07 (tak jako každým rokem) pasivního salda v celkové hodnotě 133 309 t. Nejvyšší hodnoty pasivního salda výrobků již tradičně vykazují substituenty cukru a ostatní přírodní cukry.

V hospodářském roce 2006/07 bylo do ČR **dovezeno** celkem **93 138 t** cukru v celkové finanční hodnotě **1 747,3 mil. Kč**. Dovoz cukru zaznamenal meziroční významné navýšení o 105 %. Průměrná dovozní cena cukru v roce 2006/07 se zvýšila meziročně cca o 0,90 Kč/kg na průměr **18,76 Kč/kg**. Cukr se do ČR dovážel především ze zemí EU (87,4 % z celkového dovozu), největší množství (54 052 t) pocházelo ze Slovenska. Ze třetích zemí bylo dovezeno vzhledem k vysoké celní ochraně pouze 11 679 t (12,6 % z celkového dovozu).

V hospodářském roce 2006/07 bylo z ČR **vyvezeno** celkové množství **171 489 t** cukru v celkové finanční hodnotě **2 833,0 mil. Kč**. Vývoz zaznamenal meziroční snížení o 52,3 %. Vývoz cukru směřoval převážně do zemí EU-27, celkem 94,2 % z celkového vývozu. Největší množství cukru bylo vyvezeno na Slovensko, celkem 54 792 t, do Rakouska 46 287 t a do Německa 30 035 t. Vývozy do třetích zemí byly podstatně méně významné, největší vývoz 500 t cukru byl realizován do Švýcarska. Vzhledem ke snížení kvóty ČR o více než 102 tis. t cukru v roce 2007/08 se dá očekávat další snížení vývozu cukru v nadcházejícím období.

Brambory

Průběh vegetace

Příznivý průběh počasí umožnil časnou výsadbu. Většina ploch byla ve srovnání s rokem 2006 vysázena o 3 – 4 týdny dříve, převážně v měsíci dubnu, který byl mimořádně suchý. Podmínky pro vzcházení porostů byly rovněž velmi příznivé a většinou dobře vzešla i méně kvalitní sadba. Neobvyklé vysoké teploty v červnu a v červenci růst brambor výrazně neomezily. V druhé polovině července se však projevil ve většině pěstitelských oblastí nedostatek srážek a mnoho porostů trpělo suchem. Jejich deficit u velmi raných, raných a na některých lokalitách i poloraných odrůd způsobil žloutnutí a zasychání natě a vedl k postupnému ukončení vegetace. To bylo ovlivněno nejen uvedeným průběhem počasí, ale i úrovní výživy.

Výskyt škůdců a chorob

Během zimních měsíců hospodářského roku 2006/07 nepoklesla měsíční průměrná teplota v hlavních pěstitelských oblastech pod bod mrazu. To bylo příznivé pro přezimování škůdců. První výskyty zimních brouků mandelinky bramborové byly pozorovány již koncem dubna a začátkem května. Od konce července bylo v ranobramborářských oblastech zaznamenáno kladení vajíček a výskyt larev druhé generace. V bramborářských oblastech byly v té době zjišťovány vysoké výskyty tzv. letních brouků.

Mšice velmi dobře přezimovaly ve formě vajíček na zimních hostitelích a zároveň i jako partenogenetické samičky na některých polních plodinách (řepce) a také ve sklenicích, fóliovnících a ve skladech. Jejich nálet do porostů brambor byl neobvykle časný a silný. Vysoký nálet mšice broskvoňové, nejvýznamnějšího vektora virových chorob brambor, byl zjištěn již v květnu, to je při vzcházení porostů. Silný a pro brambory druhově nepříznivý nálet mšic pokračoval i v měsíci červnu až do konce druhé dekády července. V závěru července a počátkem srpna se nálet mšic výrazně snížil.

V roce 2007 byla zjištěna vyšší infekce hlíz aktinomycetovou obecnou strupovitostí. Silně napadené partie musely být použity pro zpracování a měly obecně horší skladovatelnost.

Vločkovitost a černání stonku se ve větší míře vyskytovaly pouze lokálně v závislosti na kontaminaci sadby patogenem, náchylnosti odrůdy a půdních podmínkách. Vločkovitost na hlízách byla vyšší u porostů sklizených dlouho po ukončení vegetace.

Plíseň bramboru se v porostech neošetřených nebo pozdě ošetřených objevila v bramborářské oblasti převážně v první červencové dekádě, ojedinělé výskyty v lokalitách s vyššími srážkami byly zjišťovány již od poloviny června. Další podmínky však pro rozvoj choroby nebyly příznivé a k plošné epidemii nedošlo. Sadbové porosty vzhledem k časně desikaci unikly možné infekci hlíz.

Ochranu proti plísní komplikoval v mnoha případech nedostatek neúčinnějších fungicidů na trhu, který se začal projevovat již v poslední dekádě července. Rovněž částečně chyběly některé přípravky proti mšicím a mandelince.

Průměrná teplota a úhrny srážek na pracovišti VÚB Valečov v roce 2007

Měsíc	Průměrná teplota °C				Srážky (mm)			
	normál	2006	2007	odchylka roku 2007 od normálu	normál	2006	2007	odchylka roku 2007 od normálu
I.	-3,4	-5,8	3,7	+7,1	33,7	25,6	66,1	+32,4
II.	-2,1	-3,0	2,9	+5,0	31,7	46,9	65,2	+33,5
III.	1,3	0,0	4,9	+3,6	39,0	84,6	57,3	+18,3
IV.	7,3	8,3	10,0	+2,7	42,5	77,7	0,7	-41,8
V.	11,6	13,0	14,7	+3,1	76,3	104,6	59,5	-16,8
VI.	15,2	16,3	18,3	+3,1	91,4	99,4	64,4	-27,0
VII.	16,5	20,6	17,8	+1,3	80,9	44,7	70,0	-10,9
VIII.	16,4	15,1	18,1	+1,7	86,6	183,8	57,8	-28,8
IX.	12,3	16,0	11,3	-1,0	48,2	7,0	141	+92,9
X.	8,0	10,9	7,38	-0,6	46,4	27,3	17,6	-28,8
XI.	3,1	5,8	1,1	-2,0	39,0	53,3	107	+68,0
XII.	-2,2	2,6	-0,9	+1,3	36,5	18,5	26,2	-10,3

Pramen: VÚB Havlíčkův Brod, Valečov oblast Vysočiny

Produkční plochy brambor zemědělského sektoru a domácností činily v roce 2007 úhrnem 40 244 ha.

Celkové plochy, hektarové výnosy a produkce brambor pěstovaných v ČR

Rok	Produkční plochy (ha)	Průměrný výnos (t)	Celková produkce (t)
2004	42 141	23,57	993 203
2005	41 207	28,05	1 155 996
2006	38 549	21,70	836 614
2007	40 244	24,79	997 671

Pramen: ČSÚ

Poznámka: plochy a produkce za zemědělský sektor a domácnosti

Celková sklizeň brambor v roce 2007 ve výši 997,7 tis. tun byla oproti sklizni v roce 2006 o 161,1 tis. tun vyšší (o 19,3 %). Vyšší o 3,09 tuny byl i průměrný hektarový výnos. Bylo sklizeno 58,5 tis. tun raných brambor a 849,7 tis. tun brambor ostatních. Produkce sadbových brambor činila 89,5 tis. tun.

Struktura celkové produkce brambor v ČR v roce 2007

	Zemědělský sektor (ha)	Domácnosti	Průměrný výnos (t/ha)	Celková sklizeň (t)
Brambory rané *	1 819	1 707	16,58	58 454
Brambory ostatní	25 931	6 629	26,10	849 717
Brambory sadbové	4 158	–	21,52	89 500
Brambory celkem	31 908	8 336	24,79	997 671

Pramen: ČSÚ

Poznámky: * brambory sklizené do 30.6. sklizně za zemědělský sektor a domácnosti

Dovoz a vývoz brambor v roce 2007

	Položka celního sazebníku	Množství (t)
Dovoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	116 296
Vývoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	145 617

Pramen: ČSÚ

Úspěchem českého bramborářství je pozitivní bilance dovozu a vývozu brambor.

Škrob bramborový

Celková sklizňová plocha brambor na výrobu škrobu dosáhla v roce 2007 4 521 ha. Bylo vyrobeno 32 692 tun bramborového škrobu, přičemž národní výrobní kvóta bramborového škrobu byla naplněna z 97,12 %. Kvóta pro výrobu bramborového škrobu pro ČR v rámci Společné organizace trhu se škrobem EU činí 33 660 tun.

Národní doplňková platba pro brambory určené k výrobě bramborového škrobu byla podle požadavku Evropské komise rozdělena na dvě samostatné části. Část tzv. couplovanou – vázanou přímo na produkci, tzn. na brambory dodané do škrobárny, a část tzv. decouplovanou – oddělenou od produkce, spojenou s uzavřením pěstitelské smlouvy o pěstování brambor určených k výrobě bramborového škrobu do 31. března 2007.

Dovoz a vývoz brambor v roce 2007

Rok	Zpracované brambory (t)	Množství vyrobeného škrobu (t)	Průměrná škrobnatost (%)
2004	147 898	33 644	20,11
2005	166 353	36 281	18,80
2006	110 576	25 016	19,81
2007	147 878	32 692	18,86

Pramen: Český škrobárenský svaz

Olejninny

Olejninny rozlohou pěstitelské plochy zauímají tradičně druhé místo za obilninami, což ve sklizňovém roce 2007 znamenalo 17,5 % z celkové osevní plochy. V marketingovém roce 2006/2007 dosáhla pěstitelská plocha olejin celkem 451,7 tis. ha, to představuje zvýšení oproti předcházejícímu roku o 13,7 tis. ha, tzn. o 3,1 %. Nejpěstovanější olejinou zabírající 74,7 % z celkové plochy olejin v České republice byla řepka s osevní plochou 337,6 tis. ha, následována mákem, který si druhým rokem drží rozlohu pěstitelské plochy nad 50 tis. ha, v roce 2007 to bylo 56,9 tis. ha. Na dalších místech s rozlohou kolem 20 tis. ha byla pěstována slunečnice na semeno s 24,4 tis. ha, hořčice na semeno s 21,3 tis. ha. Nadále poklesla plocha sóji na 7,5 tis. ha a lnu setého olejného na 2,6 tis. ha.

Sklizeň olejin v roce 2007 vzrostla na 1 145,5 tis. t a ve srovnání se sklizňovým rokem 2006 se zvýšila o 89,4 tis. t. Z pěstitelské plochy řepky olejně bylo při hektarovém výnosu 3,06 t sklizeno celkem 1 031,9 tis. t řepkového semene, máku při výnosu 0,58 t/ha celkem 33,1 tis. t, slunečnice při výnosu 2,13 t/ha 52,0 tis. t a hořčice při výnosu 0,6 t/ha 12,8 tis. t. U řepky v marketingovém roce 2007/08 dosáhne nabídka řepky celkem asi 1 151,6 tis. t, při uplatnění zásob z minulého roku ve výši přibližně 79,6 tis. t a dovozu přibližně 30 tis. t. Přes předpokládaný vývoz 340 tis. t budou mít zpracovatelské kapacity dostatek suroviny pro potravinářské i nepotravinářské užití. Celkový odhad zpracování řepky v České republice činí asi 758 tis. t.

Průměrná cena semene řepky olejně pro zemědělské výrobce (CZV) se výrazně zvýšila a dosáhla podle údajů ČSÚ za sklizňový rok 2007 v průměru 7 418 Kč/t. Průměrné CZV v roce 2007 vzrostly i u ostatních olejin, např. u máku na 50 292 Kč, slunečnice na 7 455 Kč, nárůst cen zaznamenaly i ostatní olejinny. Dobrými odbytovými podmínkami a příznivou cenou semene řepky byl podpořen nárůst osevních ploch pro sklizeň v roce 2008 o 7,3 % oproti údajům zjišťovaným statistickým šetřením MZe pro sklizňový rok 2007.

Luskoviny na zrno

Po roce 2006 lze i rok 2007 označit u luskovin za nepříznivý a očekávané výsledky produkce semene za podprůměrné. Hlavní druhy luskovin, hrách, bob, lupiny, byly vzhledem k mírné a suché zimě zasety prakticky na celém území velmi časně, většinou v druhé a třetí dekádě března. Následné suché a velmi teplé povětrnostní podmínky jarních měsíců neumožnily rychlé a vyrovnané vzejití osevů, dobrý počáteční růst, příznivý vývoj porostů a výnosových faktorů. Vedle toho si vyšší výskyt požerových škůdců a omezení

účinnosti půdních herbicidů vyžádalo zvýšené náklady na opakované chemické ošetření porostů. Dopady mimořádně nepříznivých podmínek od zasetí do sklizně a dosažené výnosy byly lokálně velmi rozdílné.

Podle údajů ČSÚ bylo v roce 2007 z výměry 30 667 ha luskovin na zrno celkem sklizeno 65 282 t semene při průměrném výnosu 2,13 t/ha. Produkce hrachu z výměry 22 886 ha dosáhla 55 002 t při průměrném výnosu 2,40 t/ha. Celková produkce bobu činila 1 734 t, produkce ostatních luskovin 8 546 t, z čehož bylo odhadem 6 550 t lupiny. Podobně jako u obilovin, olejnin a dalších rostlinných komodit došlo i u semene luskovin k nárůstu odbytových cen. Ceny zemědělských výrobců hrachu vzrostly se zpožděním až ve čtvrtém čtvrtletí roku 2007. V listopadu 2007 činila průměrná měsíční cena hrachu krmného 5 212 Kč/t, u hrachu jedlého 5 940 Kč/t. Z hlediska zachování, případně navýšení podílu luskovin v osevních postupech do budoucna mohou mít vyšší odbytové ceny a dobrý odbyt na zahraničních trzích příznivý dopad. Za prvních sedm měsíců marketingového roku 2007/08 bylo vyvezeno do zahraničí podle ČSÚ celkem 15 370 t semene luskovin, zejména do zemí EU (Německo, Polsko, Slovensko, Rakousko). Ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku 2006/07 se tak zvýšil vývoz o 12 %.

Len přadný a konopí seté

Len přadný

Světové osevní plochy lnu přadného se pohybují na úrovni přibližně 400 000 ha. V evropských zemích se celková pěstitelská plocha přadného lnu snížila ze 102 740 ha v roce 2006 na 95 117 ha v roce 2007. Kromě Polska došlo ke snížení plochy ve všech státech pěstujících len, především však v nových členských zemích. Největší pokles ploch přadného lnu byl zaznamenán v České republice (z 2 736 ha na 824 ha). Všeobecné snížení pěstitelských ploch bylo způsobeno nízkou cenou roseného stonku vlákna v důsledku vysokých zásob vlákna a cenové politiky čínských odběratelů, kteří stlačili ceny vlákna na velmi nízkou úroveň. Největším výrobcem lněných tkanin je Čína, kam také směřuje většina celkového sortimentu lnářských surovin produkovaných v hlavních pěstitelských zemích EU-25.

Průměrná až horší sklizeň roseného stonku přadného lnu v roce 2007 způsobila snížení zásob a je signalizován nárůst cen vlákna.

Len přadný je komodita řízená v EU zásadami SOT a jednotlivým členským zemím EU jsou stanovena národní garantovaná množství produkce dlouhých a krátkých vláken. Prvním zpracovatelům se vyplácí podpora na zpracování dlouhého a krátkého vlákna do výše národního garantovaného množství.

Pěstitelům lnu přadného v ČR byly v roce 2007 vypláceny přímé platby podle počtu pěstovaných hektarů v minulém období, bez ohledu na plochu osetou přadným lnem v roce 2007. Tento systém plateb TOP-UP pro len nebyl motivující, a proto se plocha přadného lnu prudce snížila.

V České republice bylo v roce 2007 podle údajů Lnářského svazu ČR lnem přadným oseto pouze 824 ha. K setí bylo použito 10 odrůd. Největší plochy byly osety odrůdou Agatha (28 %), Jordán (18,5 %), Tábor (13 %), Bonet a Venica (11 %). Setí bylo zahájeno v polovině dubna a v některých oblastech z důvodu nepříznivého počasí se protáhlo až do první dekády května. Pro vzcházení byly dobré půdní i povětrnostní podmínky, porosty v průběhu vegetace byly hodnoceny jako dobré. Trhání bylo zahájeno v polovině července a do konce srpna byly všechny plochy oseté lnem přadným vytrhány. Len vytrhaný v červenci se velmi rychle vyrosil a rosený stonk byl sklizen ve velmi dobré kvalitě. Vzhledem k suchému počasí, které nastalo ve druhé polovině srpna, se později trhaný len rosil velmi pomalu. Ranní rosy nebyly pro rosení dostatečné, proto bylo do konce srpna sklizeno pouze 341 ha, tj. 12,4 % celkové plochy. Ostatní plochy byly postupně sklizeny až do 25. října.

Celkově lze sklizeň lněného stonku v roce 2007 hodnotit jako průměrnou, s kolísavou jakostí vlákna podle povětrnostních podmínek v jednotlivých regionech.

Podle údajů Lnářského svazu bylo v ČR sklizeno 824 ha a celková produkce rosených lněných stonků dosáhla 2 800 t. Průměrný výnos roseného stonku činil 3,45 t/ha. Při zpracování dosahuje průměrný obsah dlouhého vlákna 13 % a krátkého vlákna do 15 %. Předpokládaný objem výroby dlouhého lněného vlákna

činí 410 t, krátkého lněného vlákna 500 t. Jakost dlouhého vlákna činí v průměru TEX 105 a při zpracování se pohybuje v rozmezí TEX 100 až 140. Průměrná CZV rosených stonků činila v roce 2007 podle údajů ČSÚ 2 450 Kč/t.

Dovoz a vývoz brambor v roce 2007

Ukazatel	MJ	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08 ²⁾	Meziroční index 2007/06
Produkční plocha lnu přadného	tis. ha	5,95	5,50	4,31	2,75	0,824	29,8
Hektarový výnos rosených stonků	t/ha	2,32	3,60	3,40	3,27	3,45	104,0
Počáteční zásoba rosených stonků	tis. t	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Výroba	tis. t	13,82	19,29	14,66	9,00	2,80	31,1
Dovoz rosených lněných stonků	tis. t	0,05	0,05	0,03	0,12	0,36	75,0
Celková nabídka	tis. t	13,87	19,34	14,69	9,12	2,89	31,7
Domácí spotřeba celkem ³⁾	tis. t	13,82	19,32	14,64	8,43	2,49	29,0
Vývoz rosených lněných stonků	tis. t	0,05	0,02	0,05	0,69	0,48	74,1
Celková poptávka	tis. t	13,87	19,34	14,69	9,12	2,49	27,3
Konečná zásoba	tis. t	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0

Pramen: ČSÚ, Lnářský svaz ČR, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ, MZe, VÚZE, Vlas Berichten 2002 až 2007, ČNB

Poznámky:

¹⁾ marketingový rok u lnu přadného začíná 1.7. roku sklizně a končí 30.6. následujícího rok

²⁾ odhad, s výjimkou údajů o sklizni, * údaje ČSÚ od 1.7.2007–31.7.2007

³⁾ domácí spotřeba celkem – ve všech uvedených letech: materiály MZe, Lnářského svazu ČR a VÚZE

Bilance produkce a užití dlouhého lněného vlákna v ČR v t ¹⁾

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ²⁾
Počáteční zásoba	1 261	21	801	491	154	423	206
Produkce dlouhého vlákna	1 591	1 598	1 750	1 889	2 300	1 217	410
Dovoz dlouhého vlákna	2 198	2 102	1 733	2 093	977	605	400
Dovoz vochlovaného vlákna ³⁾	1 006	1 374	821	430	719	505	600
Celková nabídka	6 056	5 095	5 105	4 903	4 150	2 750	1 616
Domácí průmyslové zpracování	5 969	4 273	4 540	4 749	3 428	2 539	1 484
Vývoz dlouhého vlákna	66	21	74	0	299	5	82
Celková poptávka	6 035	4 294	4 614	4 749	3 727	2 544	1 566
Konečná zásoba	21	801	491	154	423	206	50

Pramen: Lnářský svaz ČR; Statistika zahraničního obchodu ČSÚ, MZe, VÚZE

Poznámky:

¹⁾ bilance produkce a užití dlouhého vlákna za kalendářní rok

²⁾ předběžné údaje Lnářského svazu ČR

³⁾ dovoz vochlovaného vlákna přepočteného na třené vlákno

Z bilance produkce a užití dlouhého vlákna v ČR vyplývá, že přibližně polovina potřebného množství vlákna se k nám musí dovážet, a to i v kvalitě, kterou můžeme získat ze stonků vypěstovaných v ČR. Rozšíření ploch lnu přadného na potřebnou rozlohu brání vedle rizikovosti pěstování této plodiny nízká úroveň cen dlouhých vláken ovlivněná dovozem levného textilního zboží, chybějící provozní kapitál u pěstitelů i zpracovatelů, nedostatek finančně dostupné speciální sklizňové techniky, snižující se dotace a také zvýšení cen ostatních plodin (obilí, řepka).

Konopí seté

U konopí setého celková pěstitelská plocha v EU mírně narostla (z 13 911 ha v roce 2006 na 14 199 ha v roce 2007). Největší nárůst plochy byl zaznamenán ve Švédsku, Francii, ČR a Polsku, naopak ke snížení plochy došlo v Německu a především ve Velké Británii.

Pěstování konopí v ČR a jeho uplatnění pro textilní užití i jako energetického zdroje se začalo ověřovat v roce 1998. Plochy této plodiny postupně narůstají. Podle údajů Konopářského svazu ČR bylo v roce 2007 konopím oseto cca 1 600 ha, průměrný hektarový výnos konopného stonku byl 7 t a celková produkce dosáhla 11,2 tis. t.

Pro pěstování v ČR byly odzkoušeny odrůdy Beniko a Bialobrzeskie, které jsou zapsány ve Státní odrůdové knize ČR a jsou vedeny i v Příloze nařízení Komise (ES) č. 796/2004, spolu s dalšími odrůdami, na které se vztahuje podpora v rámci přímých plateb.

Pěstování konopí na vlákno bylo v roce 2007 finančně podpořeno v rámci SAPS 2 751,50 Kč/ha zemědělské půdy a národní doplňkovou platbou ve výši 1 755,10 Kč/ha orné půdy. Podpory z programu národních doplňkových plateb byly vyplaceny pěstitelům, kteří měli smlouvy se zpracovateli a splnili podmínky pro poskytnutí dotace.

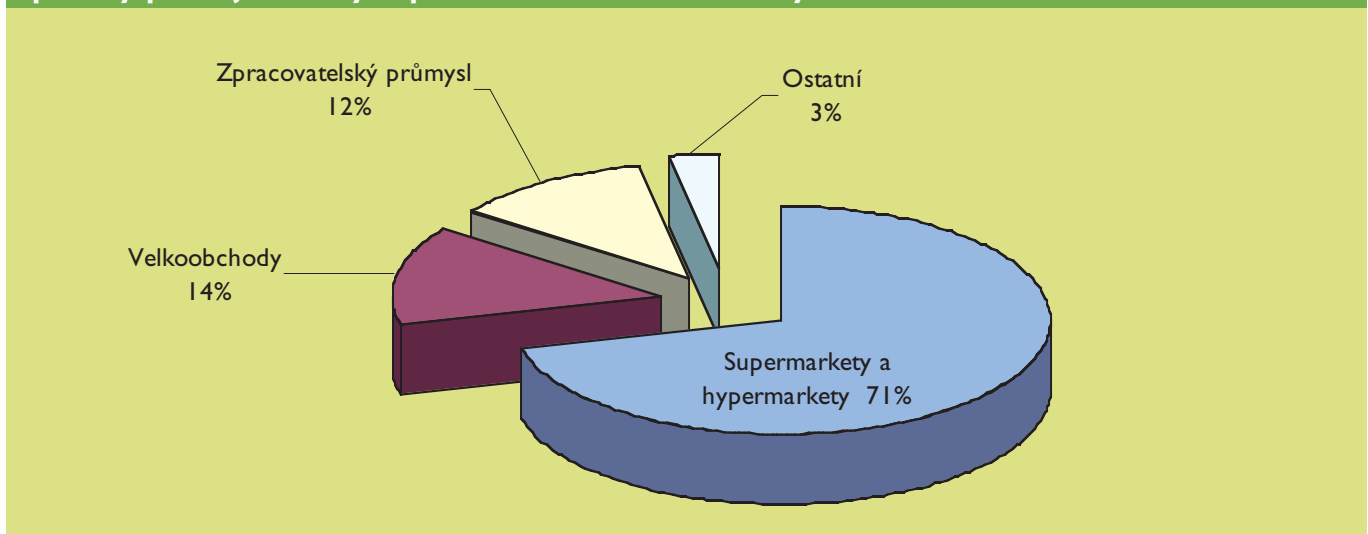
Zelenina

Počasí v Evropě se v průběhu roku 2007 vyznačovalo extrémními výkyvy. Zima byla velmi mírná s malým počtem dní se sněhovou pokrývkou a teplotně nadprůměrná. Nedostatek dešťových srážek v jarním období působil značné problémy již při přípravě půdy. Velmi nepříznivý vliv na výnosy i kvalitu mnoha druhů zeleniny mělo dlouhé období sucha a vysoké teploty. Letní měsíce s tropickými teplotami znamenaly pokles výnosů i tam, kde byly plochy pod závlahou.

V České republice zůstala celková plocha pro pěstování zeleniny v roce 2007 téměř na stejné úrovni roku předchozího a činila 16,6 tis. ha. Celková sklizeň zeleniny dosáhla objemu 282,0 tis. t, což byl meziroční pokles o 3 %. Meziročně se významně zvýšila produkce mrkve, petržele a celeru, výrazně nižší byla sklizeň salátových okurek, rajčat, květáku, hrachu a cibule. Plocha zeleniny pěstované v integrovaném systému v roce 2007 činila u 69 pěstitelů celkem 5,0 tis. ha.

Ceny zemědělských výrobců zeleniny se v roce 2007 v porovnání s předchozím rokem u většiny druhů snížily. K největšímu poklesu CZV došlo u špenátu, salátů, póru a hlávkového zelí, výrazný nárůst CZV byl zaznamenán jen u cibule, česneku a okurek. Spotřebitelské ceny – na rozdíl od CZV – v roce 2007 vzrostly, a to především u cibule, česneku, papriky, rajčat a melounů.

Způsoby prodeje a odbytu pěstované čerstvé zeleniny v letech 2006 a 2007

Pramen: MZe

Trend ve zvyšování dovozu zeleniny do ČR se v roce 2007 zpomalil. Objem dodávek čerstvé zeleniny dosáhl 515,8 tis. t v celkové hodnotě 7,7 mld. Kč, tj. 4% meziroční nárůst. Dodávky ze zemí EU představovaly 92% podíl z celkového objemu dovezené zeleniny. Nejvíce se dovezlo rajčat, melounů,

okurek, cibule, paprik, mrkve a hlávkového zelí. Hlavními dodavateli čerstvé zeleniny bylo Nizozemsko (94,6 tis. t), Španělsko (86,4 tis. t), Polsko (75,9 tis. t), Německo (66,6 tis. t), Itálie (44,8 tis. t) a Maďarsko (37,6 tis. t).

Vývoz čerstvé zeleniny včetně reexportu z ČR dosáhl v roce 2007 objemu 74,6 tis. t, tj. meziroční zvýšení o 12 %, přičemž 99,7 % zeleniny směřovalo do zemí EU. Z jednotlivých druhů zeleniny se nejvíce vyvážely melouny, rajčata, mrkev, cibule, okurky a hlávkové zelí. Největšími odběrateli bylo Slovensko (53,9 tis. t), Maďarsko (6,4 tis. t), Německo (5,9 tis. t), Polsko (4,1 tis. t) a Rakousko (1,9 tis. t).

Ovoce

Rozmary počasí v roce 2007 ovlivnily negativně úrodu ovoce téměř v celé Evropě, čímž došlo k výraznému poklesu produkce především jádrového a peckového ovoce. Po mírné zimě nastalo nadprůměrně teplé jaro, avšak v dubnu a počátkem května byly zejména země střední Evropy zasaženy vlnou pozdních mrazů, které způsobily rozsáhlé škody v sadech. K dalšímu snížení produkce konzumního ovoce přispěly vysoké teploty v letních měsících a velké sucho.

V roce 2007 bylo v ČR sklizeno z 20 368 ha ovocných sadů celkem 371,5 tis. t ovoce, což představuje meziroční pokles o 14 %. Nejvyšší propad nastal u švestek pravých, jahod, broskví, meruněk a jablek. Sklizeň ovoce z produkčních sadů ve výši 143,5 tis. t byla na nejnižší úrovni od roku 1995.

Nízká sklizeň jablek se projevila v mimořádném zájmu konzerváren po jablkách. Moštová jablka byla vykupována za poměrně vysoké ceny, a to jak v ČR, tak i v zahraničí. Ke zpracování se v roce 2007 vyvezlo z ČR 42,1 tis. t jablek, přičemž téměř polovinu odebralo Polsko, kde v důsledku neúrody nebyly velké konzervářské kapacity naplněny.

V roce 2007 činila výměra produkčních ovocných sadů 17,8 tis. ha, z toho 16,3 tis. ha byly sady plodné. Téměř polovina produkčních sadů (48 %) je v poklesu plodnosti, necelá třetina je v plné plodnosti, 12 % je na počátku plodnosti a 9 % tvoří mladé neplodné výsadby. Nejhorší věková struktura je u broskvoní, jabloní a bobulového ovoce. Naopak nejlepší je u švestek a slivoní, hrušní a třešní. Jabloňové sady zaujímají polovinu výměry všech produkčních ovocných sadů.

Průměrné ceny zemědělských výrobců ovoce se v roce 2007 meziročně zvýšily u převážné většiny sledovaných ovocných druhů. Nejvíce vzrostla průměrná roční CZV u jablek, rybízů, jahod, švestek a meruněk, snížení cen nastalo pouze u třešní a vlašských ořechů. Nárůst spotřebitelských cen nebyl v roce 2007 tak výrazný jako u CZV. Ze sledovaných druhů ovoce vzrostly zejména ceny citrónů, jablek, stolních hroznů a pomerančů, ke snížení ceny došlo u broskví a kiwi.

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR v porovnání s předchozím rokem zaznamenal v roce 2007 pokles o 2,2 % na celkových 525,7 tis. t v hodnotě 9,1 mld. Kč. Ze zemí EU pocházelo 61 % dovezeného ovoce, a to zejména ze Španělska (112,2 tis. t), Itálie (79,6 tis. t), Německa (41,1 tis. t), Řecka (20,8 tis. t), Francie (16,9 tis. t) a Polska (15,4 tis. t).

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce v uvedeném roce dosáhl objemu 128,0 tis. t v hodnotě 2,2 mld. Kč, tj. meziroční pokles o 14,5 %. Do zemí EU směřovalo 99,7 % z celkového objemu vývozu ovoce. Nejvíce ovoce bylo dodáno na Slovensko (65,3 tis. t), do Polska (25,4 tis. t), Německa (16,5 tis. t) a Rakouska (11,6 tis. t).

Stejně jako v zelinářském sektoru je i v ovocnářství kladen důraz na pěstební způsoby šetrné k životnímu prostředí. Kromě ekologického způsobu pěstování je v ČR rozšířen zejména integrovaný systém pěstování ovoce, který je podporován v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova (HRDP) a nařízením vlády č. 242/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Pro období 2007 – 2013 je tento způsob pěstování zahrnut do Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD), podpory poskytovány v rámci agroenvironmentálních opatření dle nařízení vlády č. 79/2007 Sb.

V současné době je v ČR registrováno 233 pěstitelů ovoce a 3 nevýrobní organizace s celkovou plochou 10 662 ha sadů, kteří jsou zapojeni do integrovaného systému pěstování ovoce. Z tohoto počtu je 82 členů držitelů ochranné známky SISPO.

Chmel

Pěstování chmele má na území České republiky tisíciletou tradici a Česká republika patří tradičně mezi největší světové producenty chmele. Přes 80 % chmele je každoročně vyváženo, ale český chmel také tvoří kvalitativní základ českých a světových piv.

Česká republika je třetím největším producentem chmele na světě (za USA a Německem). Současně je největším producentem jemného aromatického chmele s nižším výnosovým potenciálem, ale specifickými aromatickými vlastnostmi a zemí s největší plochou jedné odrůdy na světě. České republice se jako první zemi EU podařilo zaregistrovat zeměpisnou ochrannou známku Evropské unie – chráněné označení původu Žatecký chmel. V rámci EU se jedná o první a jediné udělené označení týkající se chmele a o jedno z prvních označení udělené českému zemědělskému nebo potravinářskému výrobku vůbec.

V roce 2007 bylo hlavním rysem pokračující reformy SZP zjednodušování evropské legislativy. Dne 22. října 2007 bylo vydáno nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů). Základem nového nařízení byla revize stávajících 21 nařízení o společné organizaci trhu jednotlivých komodit a jejich sloučení v jedno nařízení. V rámci tohoto nařízení je také zahrnuto původní nařízení o SOT s chmelem (ES) č. 1952/2006. Nařízení Komise o uznávání seskupení producentů v odvětví chmele bylo kodifikováno dne 6. listopadu 2007 a publikováno pod č. 1299/2007.

V roce 2006 Česká republika v rámci SOT s chmelem využila jednotné platby na plochu a doplňkovou přímou platbu. V rámci plateb SAPS bylo vyplaceno v roce 2007 oprávněným žadatelům 2 791,50 Kč/ha, v rámci doplňkových plateb TOP UP pro komoditu chmel 6 430 Kč/ha. V rámci dotačního programu I.I. bylo vybudováno 80,9 ha kapkové závlahy na chmelnicích s příspěvkem MZe ČR 4,854 mil Kč (při sazbě 60 000 Kč/ha). V roce 2005 se MZe podařilo notifikovat dotační program, který z části nahrazuje dotační programy z let 1994 – 2004. Nový dotační program 3.h.) podpora prevence šíření virových a bakteriálních chorob chmele byl poprvé přijat v roce 2006 a notifikován v nezměněné formě i pro další roky. V rámci tohoto dotačního programu lze využít finanční prostředky do výše 15 Kč/ks certifikované sazenice při splnění daných podmínek. Celkem bylo vyplaceno v tomto dotačním programu 9,8 mil. Kč a byla tak podpořena výsadba certifikované sadby na 220 ha chmelnic (sazba 15 Kč/1 ks certifikované sadby). Nejvíce vysazovanými odrůdami byl ŽPČ a Premiant.

V roce 2007 činila pěstitelská plocha podle údajů ÚKZÚZ 5 389 ha. Nejvíce zastoupenou odrůdou je stále Žatecký poloraný červeňák (ŽPČ), v roce 2007 jím bylo osázeno 89,8 % (tj. 4 840 ha) celkové pěstitelské plochy. Hybridní odrůdy zaujímají v odrůdové skladbě českých chmelů nadále relativně malý podíl, který činí celkem 10,2 % z celkové plochy (tj. 549 ha), avšak jsou stále oblíbenější, především z důvodů dosahování vyššího výnosu než u klasických odrůd, vyššího obsahu alfa hořkých kyselin a vyšší ceny produkce z 1 ha. Z hybridních odrůd chmele největší výměru zaujímají odrůdy Sládek (215 ha), Premiant (249 ha), Agnus (51 ha) a Bor (10 ha). Vzhledem k přijatému novému dotačnímu programu na obnovu chmelnic se v roce 2007 meziročně zvýšila plocha výsazů chmele o 87 ha na 196 ha (3,6 % ze sklizňové plochy). Chmel podle ÚKZÚZ pěstuje v ČR 137 subjektů.

Produkce sušeného chmele v ČR v roce 2007 dosáhla 5 630,6 t, tj. o 3,2 % více než v roce 2006, při průměrném výnosu 1,04 t/ha (meziroční růst o 3,0 %). Intenzita produkce chmele v roce 2007 byla přibližně na úrovni desetiletého průměru, avšak ve srovnání s rokem 2005 byla o 24,6 % nižší a celková produkce chmele se ve srovnání se stejným rokem snížila o 28,1 %. Největší podíl na produkci českého chmele měla v roce 2007 nadále nejlepší světová jemná aromatická odrůda – ŽPČ (81,0 %) a zbytek (18,9 %) tvořily hybridní odrůdy. Obsah chmelových hořkých látek byl v roce 2007 podprůměrný. Průměrný obsah alfa hořkých kyselin u ŽPČ (měřený metodou EBC 7,4) byl 2,9 %, což je více než v roce 2006, nicméně je to stále velký propad oproti dlouhodobému průměru (3,3 %). U ostatních odrůd chmele byl průměrný obsah alfa hořkých látek přibližně na úrovni dlouhodobého průměru. Nízké hektarové výnosy a podprůměrný obsah alfa hořkých látek byly způsobeny nepříznivými povětrnostními podmínkami. Rok 2007 se vyznačoval extrémním vývojem počasí. Nástup jara nastal brzy a v celém vegetačním období byly

nadprůměrné teploty a sucho. Vegetační vývoj chmele byl v I – 2týdenním předstihu. Ve fázi přechodu porostů z vegetativní na generativní fázi nedostatek dešťových srážek zapříčinil, že značný podíl porostů nedosáhl ani vrcholu konstrukce.

Na základě údajů ÚKZÚZ je věková struktura porostů chmelnic nadále velmi nepříznivá. Celkově je 42,4 % chmelnic starších 15 let, podíl chmelnic starších 20 let se sníženým výnosem dosahuje 35,6 % (nejstarší chmelnice jsou v Ústěcké oblasti). Naopak podíl nejproduktivnějších chmelnic ve stáří 5 – 14 let představoval v roce 2007 pouze 57,6 % všech chmelnic. Poměrně vyhovující věkovou strukturu má chmelařská oblast Tršicko. Průměrné stáří chmelových konstrukcí se zvyšuje a je ještě méně příznivé než stáří porostů. Celkově je 71,8 % konstrukcí starší 15 let.

V roce 2007 pokračoval pokles dovozu hlávkového chmele. Dovoz surového lisovaného chmele v roce 2007 byl podle předběžných údajů realizován ve výši 352,2 tis. t, tj. 69,3 % skutečnosti roku 2006. Nedostatek českého chmele způsobil růst dovozu granulovaného chmele, který dosáhl největšího objemu za posledních 15 let. Dovoz granulovaného chmele v roce 2007 činil 461,6 t, tj. 220,9 % skutečnosti roku 2006. Největší část dovozů chmele byla realizována z Německa (318,1 t). V roce 2007 se objem dovozu chmelového extraktu zvýšil na 150,8 t, tj. 116,9 % skutečnosti roku 2006. V důsledku kritického nedostatku chmele ve světě navíc docházelo k přesunům chmele mezi pivovary. Zvýšil se rovněž obchod s chmelovými výrobky z různých zemí, které byly např. dočasně dovezeny do ČR a následně opět vyvezeny. V důsledku podprůměrných sklizní chmele v letech 2006 a 2007 došlo ke snížení objemu vyváženého chmele. Vývoz chmele v roce 2007 činil 3 416,3 t, tj. 83,9 % skutečnosti roku 2006. K meziročnímu poklesu vývozu došlo zejména u hlávkového chmele. V roce 2007 bylo vyvezeno 200 t hlávkového chmele, tj. 55,0 % skutečnosti roku 2006. Granulovaného chmele bylo vyvezeno 3 216 t, tj. 86,8 % skutečnosti roku 2006. Nejvíce granulovaného chmele bylo opět vyvezeno do Japonska (1 780 t, tj. 89,2 % skutečnosti roku 2006). V posledních 10 letech byl chmel vyvážen do 73 zemí celého světa a v roce 2007 do dalších 6 nových zemí. Vzhledem ke skutečnosti, že více než 80 % českého chmele je vyváženo, znamená vliv silného kurzu české koruny vůči EUR, americkému dolaru i japonskému jenu velkou konkurenční nevýhodu, která značně snížila hodnotu vyvezeného chmele. Podle předběžných výsledků dosáhlo v roce 2007 saldo zahraničního obchodu s chmelem a chmelovými výrobky v hodnotovém vyjádření 459,7 mil. Kč, tj. ve srovnání s rokem 2006 došlo ke snížení kladného salda o 169,7 mil. Kč.

Podle údajů ČSÚ průměrná CZV sušeného chmele ze sklizně 2006 činila 149 524 Kč/t, tj. 115,4 % skutečnosti roku 2006. Cenová úroveň chmele ze sklizně roku 2007, zejména chmele prodávaného na volném trhu, se zvýšila vlivem snížené nabídky v důsledku nízké sklizně v ČR i celosvětového nedostatku chmele. V rámci systému povinné registrace smluv bylo pro rok 2007 smluvně zajištěno 4 640,1 t chmele (bez rozlišení odrůd a oblastí). Průměrná cena suchého chmele dle uzavřených kupních smluv v roce 2007 činila 133 579,7 Kč/t. Podle těchto smluv průměrná cena ŽPČ v roce 2007 činila 137 419 Kč/t, tj. byla přibližně na úrovni předchozího roku. Ze sklizně 2008 je dle registrace smluvně zajištěno 3 287,4 t chmele.

V roce 2007 je odhadováno podle VÚZE zvýšení nákladů na 1 ha chmele u podniků právnických osob (meziročně o 4,5 %) na 194 562 Kč, zejména v důsledku růstu přímých materiálových nákladů (zvýšení cen sadby, hnojiv, cen pohonných hmot a LTO pro sušení chmele) a růstu pracovních nákladů (zvyšování mezd, vyšší odvod sociálního a zdravotního pojištění, vyšší náklady na stravování a ubytování sezónních pracovníků). Míra rentability výroby chmele bude v roce 2007 dosahovat nadále záporných hodnot.

Réva vinná, víno

Produkce révy vinné a vína

Hospodářský rok 2006/2007 nebyl rozhodně teplotně tak kritický jako rok předešlý. Mezi hlavní povětrnostní charakteristiky z hlediska přezimování révy vinné je možno zařadit velmi mírnou zimu s abnormálně vysokými teplotami, jarní mrazíky počátkem května či poškození úpalem v červenci.

Vlastní sklizeň započala mimořádně brzy, kolem 10. září a trvala až do konce října. Poměrně brzy, začátkem druhé třetiny listopadu, se vyskytla teplota nutná ke sklizni hroznů pro výrobu ledového vína. V jiných letech tomu průměrně bývá o měsíc později.

Rok 2006/2007 byl typický nízkými úhrny srážek ve své první polovině. Pouze ve druhé polovině března, v některých lokalitách ve druhé polovině června a hlavně na přelomu srpna a září, můžeme hovořit o vydatnějších srážkách. Řada dešťů byla přívalových a tato voda v podstatné míře odtekla pryč a pro révu nebyla využitelná. Lze tedy hovořit o teplejším roku srážkově abnormálním, avšak s nevyrovnaným rozdělením srážek v průběhu roku, zvláště se sušším obdobím na jaře a v létě těsně před sklizní.

Podle výsledků registrace ÚKZÚZ činí plocha vinic, představující **současný produkční potenciál ČR, 19 646,73 ha**, přičemž osázených ploch je celkem **17 661,65 ha**. Ostatní plochy představují vykloučené vinice, práva na opětovnou výsadbu a státní rezervu.

Odrůdová skladba registrovaných vinic v roce 2007 v závislosti na velikosti osázených ploch zahrnovala tyto nejčastěji pěstované odrůdy: Müller Thurgau (1 868,5 ha), Veltlínské zelené (1 782,5 ha), Ryzlink vlašský (1 307,2 ha) a Ryzlink rýnský (1 281,2 ha) z bílých odrůd, Svatovavřínecké (1 525,4 ha), Frankovku (1 260,4 ha), Zweigeltrebe (865,4 ha) a Rulandské modré (708,1 ha) z modrých odrůd.

Vinohradnictví a vinařství je provozováno též v podmínkách regulovaného hospodaření. V systému ekologického hospodaření je zařazeno 155,63 ha v rámci programu EAFRD a 11,8 ha v rámci programu HRDP. V systému integrované produkce hroznů a vína se hospodaří na 9 358,12 ha v rámci programu EAFRD a 834,85 ha v rámci programu HRDP.

Během sklizně ve **vinařském roce 2007/2008** bylo sklizeno celkem 99 030 tun hroznů při výnosu 5,82 t/ha. Co do objemu i výnosu byla sklizeň vyšší než v předchozím vinařském roce 2005/2006, kdy sklizeň činila 57 635 tun při výnosu 3,71 t/ha. Průměrná cukernatost hroznů se pohybovala kolem 21,2° NM.

V kalendářním roce 2007 **bylo vyrobeno cca 750 tis. hl vína**, z toho cca 455 tis. hl bílého a cca 295 tis. hl červeného vína.

Vývoj ploch a sklizní vinných hroznů v letech 2002 – 2007 v ČR

Ukazatel	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Plocha (ha)	10 794	11 825	12 967	14 247	15 519	17 008
Sklizeň (t)	56 682	67 412	69 733	62 597	57 635	99 030
Výnos (t/ha)	5,25	5,70	5,38	4,39	3,71	5,82

Pramen: ČSÚ

Vývoj produkce a užití vína uvádí následující tabulka.

Bilance vína ve vinařských letech (tis. hl)

Vinařský rok	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006*	2006/2007
Počáteční zásoba	566	441	380	502	556
Produkce	495	560	570	438	434
z toho: bílé víno	340	380	376	290	286
červené víno	155	185	194	148	148
Dovoz	995	1 006	1 278	1 356	1 376
Celková nabídka	2 056	1 907	2 234	2 296	2 366
Spotřeba vína	1 590	1 600	1 650	1 700	1 765
Vývoz suroviny	25	22	31	40	84
Konečná zásoba	441	386	553	556	517

Pramen: SV ČR

* odhad MZe

Spotřeba hroznů i vína má od počátků sledování trvale vzrůstající trend; v roce 2003 dosáhla spotřeba stolních hroznů 3,3 kg na osobu, kdežto v roce 2006 to bylo již 4,2 kg na osobu. U vína se spotřeba pohybovala kolem 16,3 l na osobu za rok v roce 2003, v roce 2006 byla spotřeba vína už 17,2 l na osobu. V roce 2007 se i nadále předpokládá zvyšování spotřeby jak vína, tak i stolních hroznů.

Vývoj roční spotřeby stolních hroznů a vína

Produkt/Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Stolní hrozny (kg/obyv.)	2,9	3,1	3,3	3,5	4,1	4,2
Vína celkem (l/obyv.)	16,2	16,2	16,3	16,5	16,8	17,2

Pramen: ČSÚ, údaje pro rok 2007 nebyly zjištěny

Dle zjišťování Svazu vinařů ČR se průměrná cena placená zemědělským výrobcům pohybovala ve výši 12,30 Kč/kg hroznů. Dle SZIF v roce 2007 celkový objem dovezeného vína tvořil 1 273 tis. hl vína. Vývoz vína se uskutečnil za průměrnou jednotkovou cenu 31,20 Kč/l (z celkového objemu 79 tis. hl vyvezeného vína bylo 39,4 % bílých, 56,1 % červených a 3,7 % šumivých).

O vinařském roce 2006/2007 lze konstatovat, že v něm došlo k dalšímu mírnému zvýšení dovozu některých produktů vinohradnictví a vinařství. **Celkový dovoz vín** se zvýšil oproti vinařskému roku 2005/2006 o 1 % na celkových cca **1 338 tis. hl**, což činilo cca **2 500 mil. Kč**. Zvýšil se dovoz vín v obalech nad 2 l, dovoz vín v obalech do 2 l se naopak snížil cca o 9 %. **Dovoz šumivých vín** se zvýšil o 9,5 %, v případě perlivých vín však objem dovozu vzrostl o 62 %.

Dovoz vermutů se snížil cca o 5 % na 61,7 tis. hl.

Dovoz šumivého vína činil 12 tis. hl a dováželo se přednostně z Belgie (7 tis. hl), Itálie (5 tis. hl) a pak z Francie (4,5 tis. hl). Téměř o 5,8 tis. hl vzrostl dovoz perlivého vína, tj. cca o 62 %.

Nejvíce vín v obalech do 2 litrů se dovezlo ze Španělska (147 tis. hl), Itálie (111 tis. hl) a Maďarska (53 tis. hl), v **obalech nad 2 litry** z Itálie (430 tis. hl), Maďarska (123 tis. hl) a Slovenska (115 tis. hl).

Ve **vinařském roce 2006/2007** došlo k výraznému zvýšení objemu **vývozu vín** cca o 84 %. Výrazný vývoz produktů byl zaznamenán zejména u vín s obsahem nad 2 l, kdy na **Slovensko** bylo vyvezeno téměř 15,6 tis. hl vína.

Vývoz vermutů zaznamenal pokles o 30 % ve vinařském roce 2006/2007, zatímco ve vinařském roce 2005/2006 to byl pokles cca 53,9 %.

Dovoz moštových hroznů se oproti kalendářnímu roku 2005/2006 snížil téměř o 50 %, moštové hrozny se dovážely především z Maďarska (1 744 tun), Slovenska (518 tun) a Itálie (214 tun).

Na základě splnění podmínek nařízení vlády č. 242/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů bylo v rámci integrované produkce za rok 2006 vyplaceno 78 245 649,16 Kč a v sektoru ekologického zemědělství 288 746 Kč.

Podpory do vinohradnictví a vinařství

Na základě splnění podmínek **nařízení vlády č. 245/2004 Sb. a č. 119/2005 Sb.** je možné požádat o podporu z evropských zdrojů.

V roce 2007 bylo na základě § 2 a § 2d **zákona č. 252/1997 Sb.**, o zemědělství v rámci podpůrných programů (zavlažování vinic, ozdravování polních a speciálních plodin, pořádání odborných seminářů, podpora působení Svazu vinařů ČR v AREV) vyplaceno 67 752 538 Kč.

V sektoru **integrované produkce** bylo za rok 2006 vyplaceno **78 245 649,16 Kč** a Předpokládaný odhad pro rok 2007 činí 141 001 320 Kč v rámci dotace EAFRD a v rámci dotace HRDP 9 721 070 Kč.

V sektoru **ekologického zemědělství** bylo za rok 2006 vyplaceno **288 746 Kč**. Předpokládaný odhad pro rok 2007 činí 3 645 564 Kč v rámci dotace EAFRD a v rámci dotace HRDP 288 746 Kč.

Situace v EU a světě

V Evropě se trvale zvyšuje kvalita produkce, množství hroznů je tím regulováno. V největších producentůvých zemích se zvyšuje podíl jakostního vína s. o. na úkor vína stolního. Současně tam ale klesá průměrná roční spotřeba vína na obyvatele. Naopak je zde značný potenciál v nevinařských zemích, kde průměrná spotřeba vína na obyvatele narůstá. Asi 20 % obyvatel EU žije v zemích, které víno teprve „objeví“. Naopak přibližně u 50 % obyvatel EU bude spotřeba vína nadále pomalu klesat. I když tyto

poměry vypadají nepříznivě, jde i o dynamický proces. Nárůst spotřeby u uvedené menší části populace bude dynamičtější než pokles u celé poloviny obyvatel. Asi největším novým trhem bude Polsko, kde – jak se zdá, půjde i o tichou podporu státu, který tím bude chtít řešit své problémy s vodkou. V Polsku sice má ČR zatím nálepku postkomunismu, ale například oproti Rakousku, které by se na polský trh také rádo prosadilo, má ČR výhodu znalosti mentality a jazykovou příbuznost.

Velmi zajímavý trh vznikne na celém severu Evropy, jen bude záležet na tom, jak rychle budou jednotlivé státy uvolňovat obchod podle dohod WTO.

Tradičně největší podíl na výrobě vína má Evropa, i když každým desetiletím ztrácí pozici. V současnosti produkuje přibližně 70 % vína světa. Na druhém místě se stoupajícím podílem jsou oba americké kontinenty.

Výrazný nárůst zažívá i třetí v pořadí – Asie, zvláště díky expandující Číně. Od roku 2001 je členem WTO a má ambice stát se vedoucím státem ve světě vína. Čína je spotřebou a produkcí vína stejně jako plochou vinic, 6. největší zemí světa. Čína je zajímavým objektem EU pro budoucí export vína. Na dovozu vína se z 90 % podílí víno sudové, zatímco lahvové jen 10 %.

Významným světovým producentem vína se stává i Austrálie. Meziročně se zvýšila plocha vinic o 18 % na 130 tis ha.

K velmi dynamickým trhům s vínem patří také Indie, kde se celkový objem roční spotřeby vína za posledních 10 let zvýšil 2,6x a meziročně o 22 %.

Nejvýznamnějšími dovozci vína do EU ze třetích zemí jsou Austrálie (3 250 mil. hl), Chile, Jižní Afrika a USA, teprve pak následuje Argentina a Nový Zéland (250 mil. hl).

Evropské víno je produkováno za přísnějších ekologických pravidel, než jsou pravidla obecně platná ve světě. Přibližně 92 % vína EU produkuje 5 států EU, a to Francie, Itálie, Španělsko, Německo a Portugalsko. Nové členské státy Česko, Slovensko, Slovinsko, Maďarsko a Kypr produkují necelé 4 % vína EU.

Největší problémy na trhu způsobuje stolní víno, konkrétně stolní víno bez zeměpisného označení. To znamená, že se produkuje víno jakostní, případně víno ještě vyšší kategorie, a pak víno stolní. U stolního vína vznikají problémy právě s tou částí, která nemůže být z různých důvodů označena jako víno stolní se zeměpisným označením (v ČR zemské víno).

Ve spotřebě vína v EU obecně platí, že v tradičních vinařských zemích s vysokou spotřebou vína se tato spotřeba snižuje, a naopak spotřeba narůstá v méně známých vinařských zemích, za posledních 25 let se 4x zvýšila v Irsku, 3x v Norsku, 2x v Dánsku, Finsku, Nizozemsku a Anglii.

Postavení ČR v EU z hlediska vína

Ukazatel	EU	ČR	% (ČR/EU)
Obyvatelstvo (mil.)	450	10,3	2,3
Plocha vinic (tis. ha)	3 650	19	0,5
Produkce vína (mil. hl)	180	0,8	0,4
Spotřeba vína (mil. hl)	140	1,85	1,3
Spotřeba vína na osobu (l)	34	18,5*	54

Pramen: MZe

Vysvětlivka: *tato hodnota uvedená SV ČR zahrnuje i spotřebu vína samozásobením vinohradníků a vinařů a je proto rozdílná oproti údajům uváděným ČSÚ nebo MZe

Reforma Společné organizace trhu s vínem

Současný společný trh s vínem (dále jen „SOT s vínem“) v ES provází až 15% nadprodukce. Současná evropská legislativa se jí snaží řešit tzv. tržními opatřeními, tj. výrobce stolního vína může nechat až 25 % své produkce zdestilovat a získat podporu. Výjimečně může být nad tento rámec schválena tzv. nouzová destilace. V posledních letech se ale z výjimek stalo pravidlo a destilovaná jsou často i jakostní vína. Tím nejsou výrobci motivováni zvyšovat kvalitu svých výrobků, hledat pro ně odbyt nebo výrobu omezovat.

Dne 4.7.2007 byl v Praze na půdě zastoupení EK v ČR představen návrh reformy SOT s vínem, který si vzal za cíl výše popsané skutečnosti řešit. Od července probíhala v Evropské radě vyjednávání, která vyvrcholila v prosinci 2007 kompromisem, v rámci kterého se členské státy (dále jen „ČS“) na znění reformy dohodly s Komisí.

Obecně lze předelat, že reforma zavádí:

- národní obálky, tj. přesun financí z rozpočtu EU určených výhradně na vinohradnictví a vinařství, které bude moci ČS distribuovat v rámci oboru tak, jak momentální podmínky v zemi vyžadují;
- nové formy podpor;
- změny v systému značení vín;
- změny v přístupu k protiprávním výsadbám a režimu klučení.

V současné době (I. čtvrtletí 2008) Rada ES pracuje na finalizaci právního textu nového nařízení.

Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny

Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny (dále jen LAKR) jsou ve světovém měřítku stále středem zájmu. Pěstování LAKR by tento trend mělo následovat. Ve světovém i evropském měřítku tak pěstování nabývá na významu – v současné době ani ne tak z objemového hlediska, ale především z pohledu rostoucích nároků na kvalitu produktu. Proto hlavním světovým trendem posledních let je zavedení správné pěstitelské praxe včetně posklizňové úpravy a skladování v ekologickém i konvenčním zemědělství.

Dle údajů ČSÚ tuzemská produkce LAKR zaznamenává po boomu při vstupu ČR do EU pokles pěstebních ploch. Tato recese je způsobena nestabilní, pro české zemědělství charakteristickou situací ve vztahu pěstitel - odběratel, která je pro LAKR zejména citlivá a tedy i limitující. V souladu s EU i světem nabývá v tuzemském prostředí na vážnosti otázka kvality a předmětem zájmu pěstitelů i spotřebitelů se stále více stává ekologická produkce. Nezanedbatelnou součástí tuzemského sektoru je také tzv. hobby pěstování.

Vývoj ploch produkce léčivých, aromatických a kořeninových rostlin

Rok	Léčivé rostliny			Kořeninové a aromatické rostliny		
	sklízňová plocha (ha)	produkce (t)	výnos (t/ha)	sklízňová plocha (ha)	produkce (t)	výnos (t/ha)
2000	2 201	2 118	0,96	4 818	2 440	0,51
2005	3 211	2 596	0,84	5 144	3 245	0,63
2006	2 429	1 963	0,81	3 429	2 764	0,81
2007	2 369	1 892	0,80	2 815	2 033	0,72

Pramen: MZe, ČSÚ

LAKR byly v roce 2007 v ČR pěstovány pouze na 5 184 ha, což je oproti roku 2006 pokles o 11,5 %. V roce 2007 bylo dle šetření ČSÚ sklizeno 3 929 t LAKR, což je pokles o 16,9 %. Průměrný výnos 0,76 t/ha tedy zaostává za velmi příznivým rokem 2006, který byl rokem s nejvyšším průměrným výnosem (0,81 t/ha) za posledních pět let.

Nejvýznamnějšími velkoplošně pěstovanými komoditami zůstávají stále kmín, ostropestřec, námel a využití makoviny i přes výkyvy v produkci v období 2005 – 2007.

Bilance zahraničního obchodu LAKR

Roky	2000	2005	2006	2007
tis. Kč	-435 362	-202 598	-242 772	-433 084

Pramen: MZe, ČSÚ celní statistika

Z přehledů zahraničního obchodu ČR, včetně vnitrounijního, u skupiny LAKR (tj. koření, léčivé rostliny, rostlinné šťávy a výtažky) vyplývá, že tyto skupiny vykazují narůstající zápornou bilanci, která se ale pouze blíží skutečnosti roku 2000 a nedosahuje hodnoty roku 1999 (-578 550 tis. Kč). Významnými exportními komoditami zůstávají i v roce 2007 kmín a makovina.

Květiny a okrasné rostliny

Okrasné zahradnictví zahrnuje květinářství a okrasné školkařství. Je plnohodnotnou součástí zemědělství, a to nejen po stránce právní, kdy je jako takové deklarováno v zákoně č. 252/1997 Sb., o zemědělství, a je zahrnuto do rozvojových programových dokumentů České republiky. Je výraznou součástí zemědělství i po stránce ekonomické, kdy dosáhlo podle Svazu květinářů a floristů 5,62% podílu na hodnotě rostlinné produkce v roce 2006. Protože ovocné školkařství je prakticky velmi úzce propojeno se školkařstvím okrasným, je hodnocení jeho produkce rovněž uvedeno.

Růstový trend sektoru květinářství, okrasného a ovocného školkařství pokračuje i v roce 2007. Potvrzují to předběžné údaje ČSÚ ze Souhrnného zemědělského účtu výroby za rok 2007, kdy produkce sazenic a květin dosáhla hodnoty 2 903,9 mil. Kč oproti hodnotě 2 900,6 mil. Kč z roku 2006. Podle konečných údajů za rok 2006 se podílí produkce ozdobných květin, jejich semen a celá školkařská produkce (včetně ovocné) na rostlinné produkci 3,99 %, zatímco v roce 2005 to bylo pouze 3,38 %. Podíl na zemědělské produkci pak činí obdobně 1,90 %, resp. 1,57 %.

Tuzemská květinářská produkce zaznamenává od roku 1997 trvalou růstovou tendenci s konkrétním nárůstem 4,1 % mezi roky 2005 a 2006 a dosáhla hodnoty 1 647,0 mil. Kč. Výměra ploch stagnovala. Z hlediska sortimentu v roce 2006 zaznamenaly nejvyšší nárůst záhonové rostliny a cibuloviny. V roce 2006 došlo ke změně sazby DPH u kapitoly 06 KN na 5 %, což se projevilo záporným přírůstkem ve finančním hodnocení spotřeby květin; fyzická spotřeba květin v roce 2006 opět vzrostla jako pokračování trendu minulých let. I přes znatelný pokles stále zauímají u spotřebitelů nejvýznamnější pozici řezané květiny. V roce 2006 se na celkové spotřebě květinářských produktů podílely 34,3 %. Druhou pozici zauímají hrnkové květiny s podílem 32,8 %.

Bilance zahraničního obchodu včetně vnitrounijního je výrazně pasivní. Saldo zahraničního obchodu v roce 2006 dosáhlo 1 648 mil. Kč při hodnotě dovozu 1 895 mil. Kč. Tendence jak dovozu, tak vývozu jsou dlouhodobě růstové, což svědčí o rostoucí výrobě, ale současně o rychleji rostoucí spotřebě této komodity.

Bilance květinářské produkce (mil. Kč)

Rok	2005	2006	2007	Index 2006/2007
Výroba	1 576	1 647	–	–
Dovoz	1 859	1 883	2 215 ¹⁾	117,63 ²⁾
Vývoz	244	219	176 ¹⁾	80,36 ²⁾

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámky:

¹⁾ od května bez dopočtu

²⁾ pouze orientační hodnota – viz poznámka 1)

Tuzemská produkce okrasných rostlin a dřevin má podle šetření Výzkumného ústavu Sylva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví v. v. i. Průhonice rovněž dlouhodobě rostoucí tendenci. Výměra ploch pro produkci okrasných školkařských výpěstků činila v roce 2005 celkem 722 ha a dosáhla celkového objemu tržeb 731 mil. Kč. Ceny jednotlivých produktů se v dlouhodobé řadě zvyšují, ale pro velkou druhovou pestrost, rozdrobenost výrobních podniků a vysoký počet kvalitativních kategorií je cenové porovnání obtížné. Porovnání velkoobchodních cen výpěstků českého původu a zahraničních ukazuje srovnatelnou nebo i vyšší cenovou hladinu u tuzemských výpěstků.

Bilance okrasného školkařství (mil. Kč)

Rok	2005	2006	2007	Index 2006/2007
Výroba	731	872	926	106,19
Dovoz	464	468	451 ¹⁾	96,36 ²⁾
Vývoz	92	103	94 ¹⁾	91,26 ²⁾

Pramen: Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámky:

¹⁾ od května bez dopočtu

²⁾ pouze orientační hodnota – viz poznámka 1)

Bilance zahraničního obchodu včetně vnitrounitního je výrazně pasivní. V roce 2006 při celkovém objemu dovozu 467,5 mil. Kč činil vývoz 103,1 mil. Kč a saldo dosáhlo hodnoty 364,5 mil. Kč. V roce 2007 podle dostupných údajů klesl dovoz, vývoz i saldo, které činí 357 mil. Kč. Tendence posledních tří let je v zahraničním obchodě stabilizovaná jen s minimálními výkyvy, které v oblasti vývozu nedosahují 10 % a v dovozu 5 %.

Ovocné školkařství. V roce 2006 činila produkce 6,2 mil. ks výpěstků včetně podnoží a 10 mil. ks sazenic jahod. Ve finančním vyjádření činila hodnota uvedené produkce 249,2 mil. Kč. Objem produkce ovocných stromů a keřů má ve finančním vyjádření stále rostoucí tendenci, výroba podnoží od roku 2003 klesala a v letech 2005 a 2006 stagnuje. V druhovém zastoupení převládají jabloně (51,4 %), dále jsou více zastoupeny slivoně (23,9 %) a hrušně (17,0 %). Od zbývajících druhů se výrazně nižším zastoupením odlišuje pouze ořešák (1,2 %).

Dovoz ovocných školkařských produktů má stoupající tendenci, vývoz rovněž, ale s mnohem strmějším nárůstem.

Bilance ovocného školkařství (mil. Kč)

Rok	2005	2006	2007	Index 2006/2007
Výroba	196	199	–	–
Dovoz	33	49	51	104,08
Vývoz	9	12	17	141,66

Pramen: Svaz školkařů při OU ČR a Statistika zahraničního obchodu ČSU

Poznámky:

– Bez sazenic jahod

– Ve všech letech od května bez dopočtu

ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA

Výrobní faktory ŽV

Plemenářská práce a evidence zvířat

Pravidla pro plemenářskou práci a evidenci hospodářských zvířat jsou stanovena zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Jak je naznačeno již v názvu zákona, předmětem jeho úpravy je především oblast šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat, stanovení způsobu uznávání chovatelských sdružení, chovatelských podniků, způsobu udělování souhlasu k výkonu některých činností (např. kontrola užitkovosti, provádění inseminace). Vedle způsobu provádění šlechtitelských opatření zákon vymezuje i pravidla pro označování a evidenci hospodářských zvířat a v neposlední řadě ochranu, uchovávání a využívání genetických zdrojů hospodářských zvířat.

Tento zákon byl několikrát novelizován tak, aby odpovídal právním předpisům Evropského společenství. Poslední změny byly provedeny zákonem č. 130/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 154/2000 Sb., (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti dne 14. dubna 2006.

S novelizací plemenářského zákona byly nahrazeny i příslušné prováděcí vyhlášky.

Vyhláška č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, upravuje náležitosti žádostí o udělení souhlasu k výkonu některých odborných činností, o uznání chovatelského sdružení a chovatelského podniku prasat. Dále stanovuje požadavky na obsah řádu plemenné knihy, plemenářské evidence drůbeže, plemenných ryb a včel, požadavky na obsah potvrzení o původu a obsah osvědčení o ověření původu nebo stanovení genetického typu. Vyhláška také uvádí podrobnosti vedení ústředního registru plemeníků, rozvádí způsob vedení evidence inseminačními techniky, inseminačními stanicemi

a středisky pro přenos embryí. Tato vyhláška nabyla účinnosti dne 1. října 2006 společně s vyhláškou č. 447/2006 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o genetických zdrojích zvířat významných pro výživu a zemědělství.

Další prováděcí vyhláškou plemenářského zákona je vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, která nabyla platnosti a účinnosti dnem 1. dubna 2004. V roce 2006 začala práce na novele této vyhlášky. Cílem navrhované novely bylo transponovat do českého právního řádu předpisy ES, které nabývaly platnosti od doby účinnosti vyhlášky, a zajistit tak plnou slučitelnost českých právních předpisů s právem ES. Novela nabyla účinnosti dne 15. srpna 2007.

A v neposlední řadě je třeba uvést vyhlášku č. 370/2006 Sb., o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat, která nabyla účinnosti dne 1. srpna 2006.

Podle ustanovení vyhlášky č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem je kompetentní autoritou pro označování a evidenci zvířat Ministerstvo zemědělství a dozorčí činností je pověřena Česká plemenářská inspekce a orgány veterinární správy.

V současnosti je podle § 5 plemenářského zákona uznáno 24 chovatelských sdružení (z toho 12 pro koně, 5 pro skot, 2 pro drůbež a 1 pro kozy, ovce, prasata, ryby a včely) a 6 chovatelských podniků prasat podle § 6. Dále bylo schváleno 616 oprávněných osob na činnosti stanovené plemenářským zákonem.

Podle výše uvedené novely plemenářského zákona Ministerstvo zemědělství uděluje souhlas k výkonu odborných činností uvedených v § 7 (kontrola užitkovosti, výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování vyjmenovaných hospodářských zvířat), § 11 odst. 4 (osvědčení o původu hejna), § 12 (ověřování a osvědčení původu a stanovování genetického typu plemenných zvířat) a § 17 (provádění inseminace a vpravování embryí inseminační technikou) nově na dobu neomezenou. Podle dosavadní právní úpravy tomu bylo na dobu pěti let.

Vedením ústřední evidence hospodářských zvířat na období roků 2007 – 2008 byla pověřena na základě veřejné zakázky podle plemenářského zákona Českomoravská společnost chovatelů, a. s. Tato pověřená osoba shromažďuje a zpracovává údaje v informačním systému ústřední evidence, vede průkaznou evidenci o pohybech zvířat, o přidělování identifikačních čísel a identifikačních prostředků a jejich duplikátů.

Správná funkčnost systému označování a evidence hospodářských zvířat je stále důsledněji sledována Evropskou komisí. Důvodem jeho zavádění je nutnost vysledování původu a přemísťování zvířat vzhledem k nálezové situaci.

Krmiva

Výroba krmných směsí

Celková výroba krmných směsí byla zjištěna v roce 2006 na úrovni 2 961 259 tun, což značí velmi nepatrný pokles oproti roku 2005 (2 981 690 tun) o 0,69 %. Nejvíce krmných směsí se vyrobilo pro prasata, dále pak pro drůbež, skot, domácí zvířata a nejméně pro ostatní „nedomácí zvířata“.

Pokles výroby byl v roce 2006 vzhledem k předešlému roku zaznamenán pouze u krmných směsí pro domácí zvířata, a to o 128 204 tun (o 51,13 %). Naopak u krmných směsí pro prasata došlo oproti roku 2005 k nárůstu o 43 623 tun (o 3,64 %), u krmných směsí pro drůbež o 56 731 tun (o 6,27 %), u krmných směsí pro ostatní zvířata o 4 232 tun (o 5 %) a u krmných směsí pro skot o 3 187 tun (o 0,59 %).

Produkce pro uvedení do oběhu pro cizí odběratele pak výrazně převažuje nad produkcí pro vlastní spotřebu u všech druhů zvířat. Produkce pro vlastní spotřebu vzhledem k celkové produkci je u krmných směsí pro prasata 14,18 %, u drůbeže 11,03 %, u skotu 17,25 %, u ostatních zvířat pak 0,71 %.

Výroba krmných směsí v ČR dle jednotlivých druhů zvířat (tun)

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Prasata celkem	1 423 397	1 507 683	1 416 712	1 474 804	1 344 610	1 199 391	1 243 014
Uváděná do oběhu pro cizí odběratele	1 192 592	1 265 195	1 211 060	1 265 392	1 139 937	990 246	1 066 798
Určena pro vlastní spotřebu	230 805	242 488	205 652	209 412	204 673	209 145	176 216
Drůbež celkem	1 013 784	1 095 888	1 084 979	1 038 127	1 078 007	905 237	961 968
Uváděná do oběhu pro cizí odběratele	930 508	1 005 388	980 637	941 859	945 988	822 903	855 823
Určena pro vlastní spotřebu	83 276	90 500	104 342	96 268	132 019	82 334	106 145
Skot celkem	568 573	611 808	498 524	498 142	521 643	541 532	544 719
Uváděný do oběhu pro cizí odběratele	486 900	519 957	428 401	420 620	442 105	456 392	450 744
Určený pro vlastní spotřebu	81 673	91 851	70 123	77 522	79 538	85 140	93 975
Ostatní zvířata celkem	126 442	132 097	103 045	126 877	96 232	84 808	89 040
Uváděná do oběhu pro cizí odběratele	125 626	131 098	102 545	106 171	95 100	84 175	88 405
Určená pro vlastní spotřebu	816	999	500	20 706	1 132	633	635
Celkem krmné směsi	3 132 196	3 347 476	3 103 260	3 137 950	3 040 492	2 730 968	2 838 741

Pramen: MZe ČR – kvalifikovaný odhad s využitím dat statistického šetření MZe

Poznámka: položka „ostatní zvířata celkem“ obsahuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO

Vývoj výroby krmných směsí v ČR pro domácí zvířata

Druh krmné směsi	Skutečná výroba krmných směsí v tunách						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Psi a kočky	64 097	89 545	93 161	115 670	98 347	239 634	118 313
Ptactvo	1 391	1 434	2 036	3 353	1 799	1 446	1 257
Ostatní	3 824	4 830	12 351	1 752	3 107	9 642	2 948
Celkem	69 312	95 810	107 548	120 775	103 253	250 722	122 518

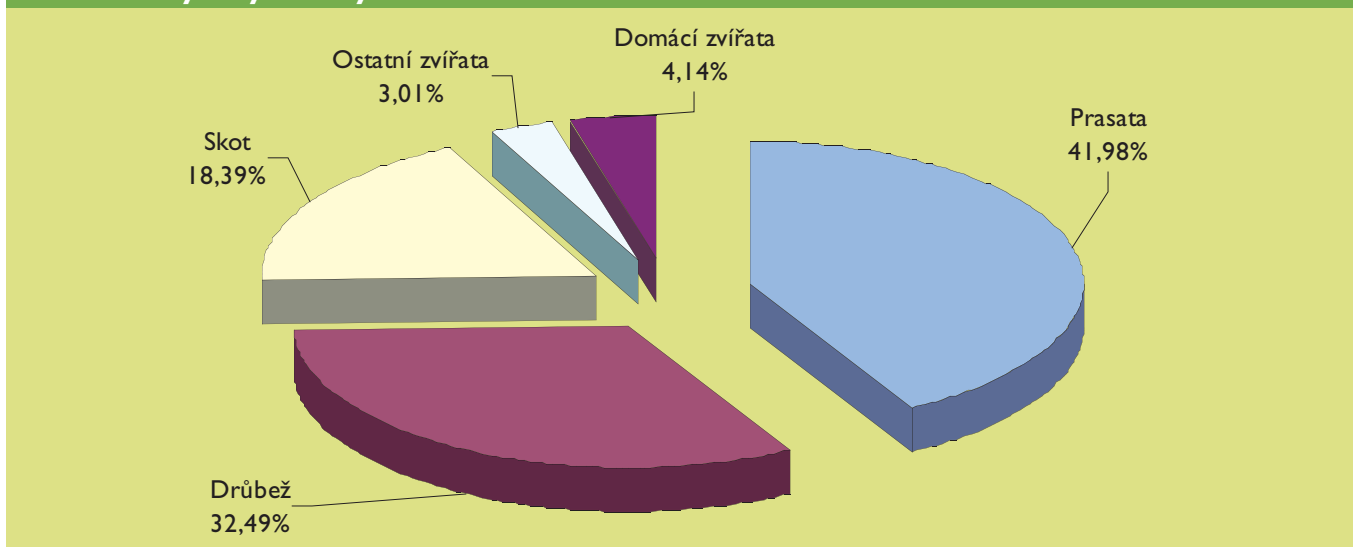
Pramen: MZe

Vývoj výroby krmných směsí celkem v ČR

Druh krmné směsi	Výroba krmných směsí v tisících tunách						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Krmné směsi pro hospodářská zvířata a ost.	3 132 196	3 347 476	3 103 260	3 137 950	3 040 492	2 730 968	2 838 741
Krmné směsi pro domácí zvířata	69 312	95 810	107 548	120 775	103 253	250 722	122 518
Celkem krmné směsi	3 201 508	3 443 286	3 210 808	3 258 725	3 143 745	2 981 690	2 961 259

Pramen: MZe

Struktura výroby krmných směsí v roce 2006

Pramen: MZe – odbor financování SZP, veřejné podpory a statistiky

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

Celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí byla zjištěna v roce 2006 v objemu 2 893 565 tun, v roce 2005 to bylo 2 890 770 tun, tudíž minimální meziroční nárůst o 2 795 tun (o 0,097 %).

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí jsou obiloviny, zhruba 64,9 % z krmných surovin. Obiloviny jsou v roce 2006 tvořeny z 54,45 % pšenicí, 25,87 % ječmenem, 13,32 % kukuřicí, 4,34 % žitem a tritikale, 1,76 % ovsem a dále ostatními obilovinami, jejichž podíl je téměř zanedbatelný, činí 0,26 %.

U obilovin v roce 2006 byl oproti předchozímu roku nárůst o 130 298 tun (o 7,46 %), z toho u pšenice o 78 454 tun (o 8,31 %), u ječmene navýšení o 51 312 tun (o 11,81 %), u kukuřice o 16 946 tun (o 7,27 %). Naopak k poklesu došlo u ovsu o 9 835 tun (o 22,98 %) a u žita a tritikale o 5 807 tun (o 6,64 %).

U luštěnin v meziročním porovnání došlo také k nárůstu o 7 481 tun (o 48,61 %) a u krmných surovin z olejnatých semen o 20 555 tun (o 3,59 %). U mlýnských krmných surovin byl zjištěn pokles o 189 452 tun (o 60,56 %).

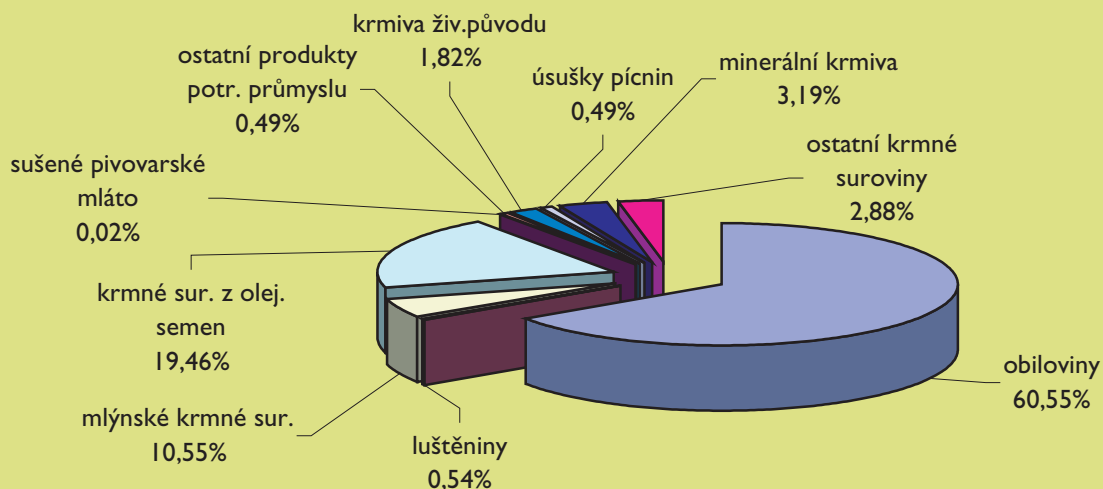
Krmných surovin živočišného původu se spotřebovalo o 15 927 tun (o 32,48 %) více než v roce 2005. U minerálních krmiv byl zjištěn nárůst o 11 043 tun (o 11,67 %) a u ostatních krmných surovin o 7 468 tun (o 10,64 %).

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Druh krmné suroviny	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Obiloviny	2 095,16	2 218,68	2 141,43	2 137,31	2 053,21	1 747,559	1 877,857
pšenice	1 217,19	1 377,52	1 328,53	1 118,12	980,33	943,998	1 022,452
ječmen	559,96	507,72	470,01	545,92	639,27	434,443	485,755
oves	48,98	37,86	27,45	41,63	57,95	42,793	32,958
Žito a tritikale	48,01	49,37	60,01	83,94	60,93	87,393	81,586
Lukuřice	214,12	238,58	243,56	335,21	308,64	233,252	250,198
Ostatní	6,90	7,63	11,87	12,49	6,09	5,680	4,908
Luštěniny	19,04	17,63	19,14	21,24	14,55	15,390	22,871
Mlýnské krmné suroviny	192,88	231,20	178,26	173,45	157,07	312,828	123,376
Krmná mouka	32,25	41,15	31,07	42,63	44,03	201,164	36,698
Otruby	157,13	185,43	138,17	124,19	109,54	90,621	83,983
Ostatní	3,50	4,62	9,02	6,63	3,50	21,043	2,695
Krmné suroviny z olej. semen	509,30	577,81	561,91	572,87	604,58	572,719	593,274
Sojový extrahovaný šrot	360,44	414,67	420,77	426,30	460,64	438,560	453,112
Řepkový extrahovaný šrot a výlisky	117,12	129,94	110,44	110,73	99,85	97,416	96,804
Slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	18,71	19,00	9,97	13,10	19,33	13,447	11,794
Ostatní	13,03	14,20	20,73	22,74	24,76	23,296	31,564
Sušené pivovarské mláto	1,30	3,27	1,19	1,24	1,77	0,666	0,599
Ostatní produkty potr. průmyslu	6,48	9,57	17,04	14,63	15,95	14,046	12,017
Krmiva živočišného původu	143,39	136,08	140,07	109,88	64,31	49,030	64,957
Živočišné moučky	103,54	88,74	92,06	72,24	16,65	15,485	31,546
Rybí moučka	12,67	18,73	19,84	16,73	10,63	9,514	10,654
Sušené mléko	3,51	4,13	4,31	1,88	3,07	2,053	5,840
Ostatní	23,67	24,48	23,86	19,03	33,96	21,978	16,917
Úsušky pícnin	31,34	35,22	21,40	20,34	20,32	13,763	15,334
Minerální krmiva	127,09	140,35	105,55	86,61	111,08	94,591	105,634
Ostatní krmné suroviny	52,10	56,57	77,92	82,51	93,40	70,178	77,646
Celkem krmné suroviny	3 178,08	3 426,38	3 263,91	3 220,08	3 136,24	2 890,770	2 893,565

Pramen: MZe – kvalifikovaný odhad s využitím dat statistického šetření MZe

Struktura krmných surovin v roce 2005

Pramen: MZe – kvalifikovaný odhad s využitím dat statistického šetření MZe

Ochrana zvířat

Ochrana zvířat proti týrání je oblastí, která je realizována na základě zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále zákon OZT), kterým jsou stanoveny tyto hlavní orgány ochrany zvířat: MZe, ÚKOZ a SVS ČR. Ochrana zvířat a péče o jejich pohodu (welfare) patří do kompetencí MZe, které organizačně zabezpečuje činnost ÚKOZ. Dozor nad touto oblastí provádějí inspektoři KVS.

Ve vztahu k nařízení Rady (ES) č. 1/2005, o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činnostech, se nadále (od roku 2006) pracovalo na novele zákona OZT, kterou se opět nepodařilo v uvedeném roce realizovat; k dokončení legislativního procesu dojde v roce 2008. Tato novela obsahuje i množství dalších změn, jejichž potřebu přinesl čas.

Pro inspektory KVS byl uspořádán postgraduální kurs o předpisech ES. Na VFU proběhl další kurs, ve kterém získalo 29 veterinárních lékařů, pracovníků KVS, kvalifikaci pro inspektory ochrany zvířat (podle § 26 zákona OZT). Na 6 školicích pracovištích proběhlo 23 kursů k získání osvědčení pro řidiče a průvodce podle nařízení Rady (ES) č. 1/2005. Po jejich absolvování získalo dalších 560 osob příslušnou kvalifikaci přepravce zvířat. Na VFU a na ČZU proběhly 3 kurzy pro celkem 110 vysokoškoláků-biologů k získání kvalifikace ke kontrole a řízení pokusů na zvířatech (podle § 17 odst. 1 zákona OZT). Dále probíhala odborná příprava pracovníků zařízení obcí a členů zájmových organizací k získání kvalifikace pro zabezpečení odchyty toulavých zvířat a péči o ně. Na VFU úspěšně proběhla 14. konference s mezinárodní účastí „Ochrana zvířat a welfare 2007“. Témata vztahující se k životnímu prostředí zvířat byla obsahem i konference „Aktuální otázky bioklimatologie 2007“.

Poměrně rozsáhle a složitě diskutovaným problémem s producenty drůbeže byla otázka stanovení podmínek welfare v produkčních chovech nosnic a kuřat v chovech pro produkci masa. Vzhledem k nevyjasněným technickým podmínkám přinesla řadu problémů realizace a kontrola podmínek nařízení Rady (ES) č. 1/2005. Přes snahu získat informace při technickém jednání v Bruselu i při dalších kontaktech s EK zůstává řada problémů nedořešena.

Kontrolní mise Evropské komise – DG SANCO/7232/2007 proběhla v ČR ve dnech 18. až 22.6.2007. Cílem mise bylo ověřit provádění právních předpisů EU o dobrých životních podmínkách zvířat, které se vztahují na hospodářství s chovem prasat, telat a nosnic. Byl také kontrolován způsob, jakým jsou tato opatření začleněna do přístupu požadovaného nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004. Mise neshledala zásadní nedostatky a doporučení, která navrhla, byla bezprostředně realizována, případně jsou pro ně stanoveny a kontrolovány termíny plnění.

Situace ochrany zvířat v ČR v roce 2007 je detailně rozvedena v Informačním bulletinu SVS ČR č. 4/2008 „Program ochrany zvířat - situace v roce 2007“, který vydalo MZe v dubnu 2008. Program ochrany zvířat SVS ČR je realizován již od roku 1993. Za toto období bylo v ČR provedeno celkem 163 053 dozorových akcí a za týrání zvířat bylo podle § 203 trestního zákona celkem stíháno 614 a odsouzeno 288 osob.

V souladu s právními předpisy bylo za rok 2007, v rámci dozoru nad ochranou zvířat a péčí o jejich pohodu, provedeno celkem 16 127 kontrol a v 100 případech byla uložena nápravná opatření podle § 22 odst. 1 písm. h) zákona OZT.

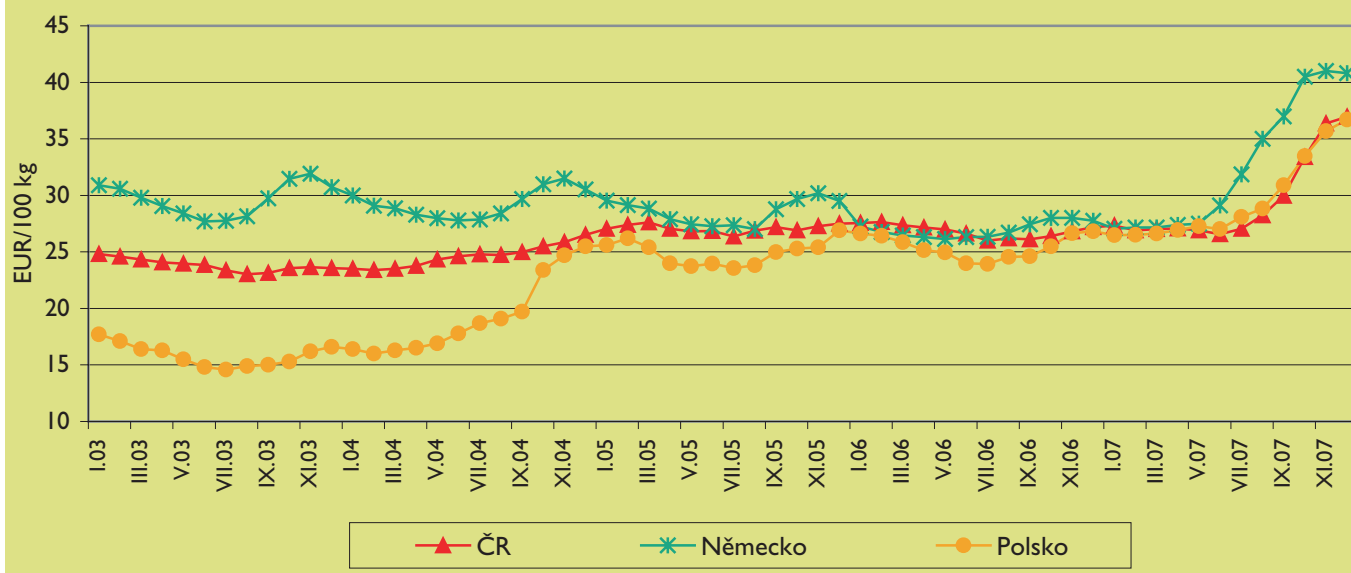
Živočišné komodity

Mléko, mléčné výrobky

Převís poptávky nad nabídkou mléčných výrobků na světovém trhu v roce 2007 ovlivnil situaci na trhu mléka a mléčných výrobků v EU, Českou republiku nevyjímaje.

Vysoká poptávka po surovině způsobila od druhé poloviny roku 2007 růst cen suroviny i růst cen výrobků na českém trhu. Ceny zemědělských výrobců za mléko I. a vyšší třídy jakosti se v prosinci 2007 zvýšily na 9,99 Kč/l, tj. zvýšení od počátku roku o 27,75 %, při meziročním porovnání cena stoupla o 27,24 %. V souvislosti s růstem cen mléčné suroviny se v roce 2007 výrazně zvýšily i ceny průmyslových výrobců a spotřebitelské ceny.

Cena syrového kravského mléka o reálném obsahu tuku v EUR/100 kg

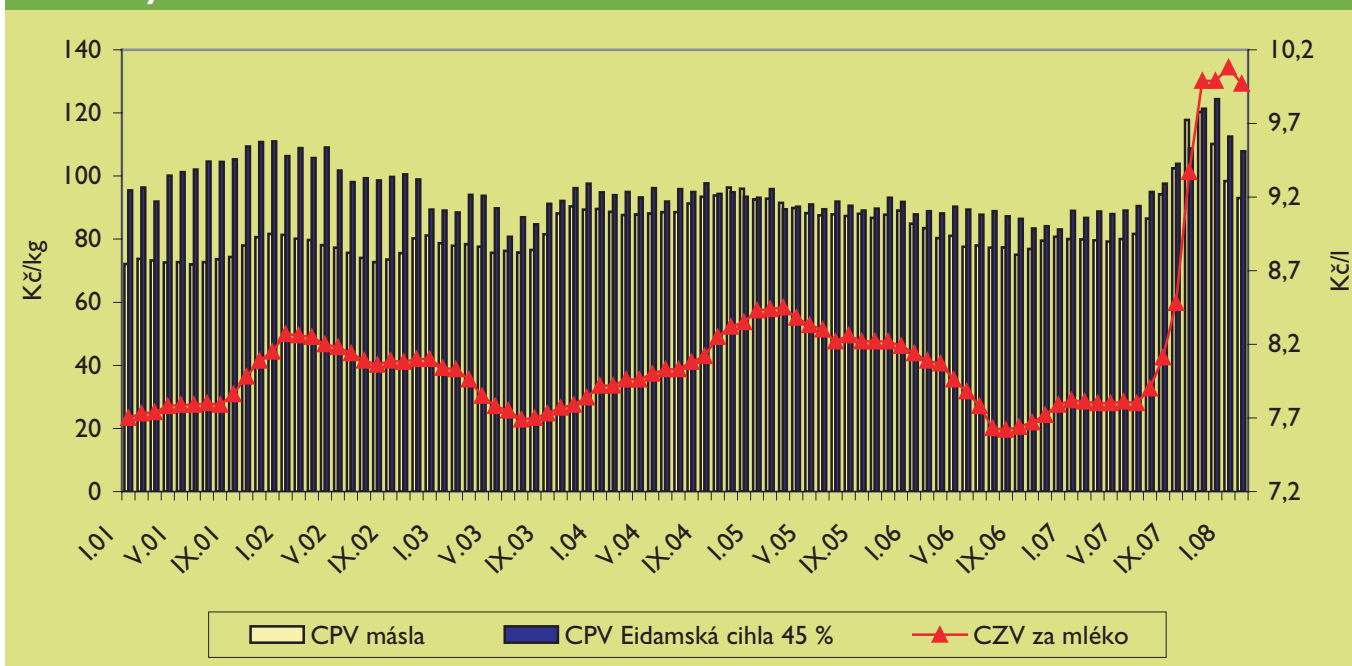
Pramen: Milk Management Committee Statistics

Vývoj produkce mléka a celkového prodeje mléka v roce 2007, díky poměrně vysokému meziročnímu nárůstu užitkovosti dojených krav a vysoké tržnosti mléka, nebyl zásadně ovlivněn dalším úbytkem stavů.

Za rok 2007 se snížily průměrné stavy dojených krav na 409,8 tis. ks, což představovalo meziroční pokles o cca 13 tis. ks (o 3,1 %). Roční užitkovost v roce 2007 dosáhla 6 548,3 l na ks, tj. meziroční nárůst o 2,8 %. Výroba mléka za rok 2007 zaznamenala jen mírný meziroční pokles o 0,4 % (o cca 11 mil. litrů), celkový prodej mléka (dodávky a přímý prodej) zaznamenal mírný meziroční růst o 0,2 % a dosáhl úrovně 2 618,5 mil. litrů. Tržnost mléka se zvýšila z 97 % v roce 2006 na 97,6 % v roce 2007.

Mlékárenský průmysl na území ČR v roce 2007 nakoupil 2 381,2 mil. litrů mléka, což představovalo zvýšení v porovnání s rokem 2006 o 51,5 mil. litrů (zvýšení o 2,2 %). Z celkového nákupu syrového mléka od českých producentů bylo cca 84 % zpracováno a 16 % bylo vyvezeno ke zpracování do zahraničí.

Cenový vývoj nákupu mléčné suroviny (CZV) a obchodních cen (CPV) másla a sýru Eidamská cihla 45 %

Pramen: Rezortní statistika Mlék MZe 6-12

Vývoj v sektoru mléka v České republice

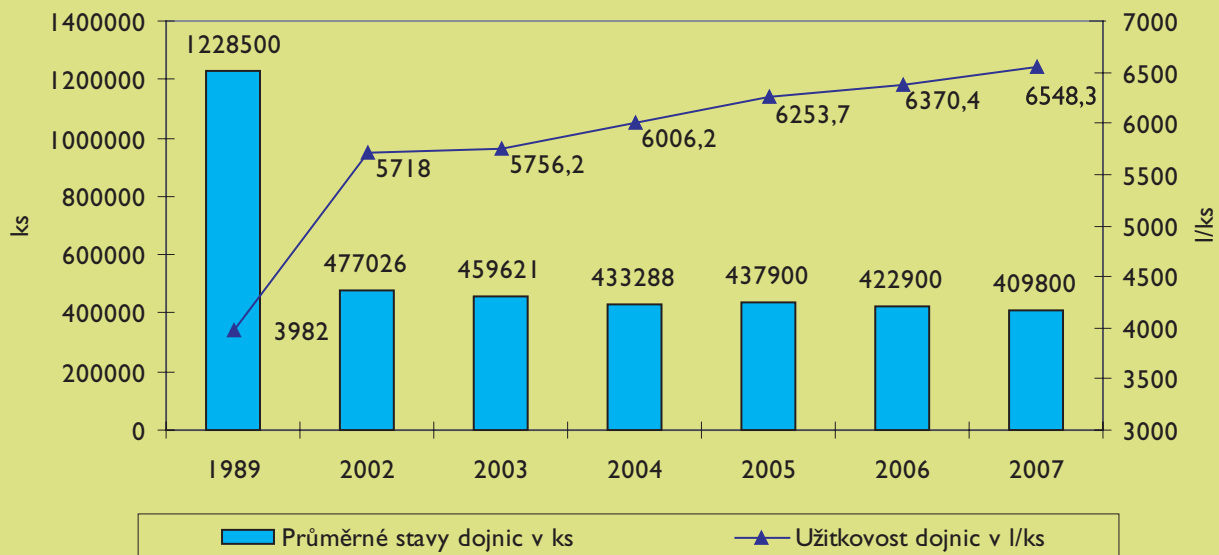
Ukazatel/rok	MJ	1989	2004	2005	2006	2007 ¹⁾
Zemědělství						
Průměrné stavy dojnic	tis. ks	1 228,5	433,3	437,9	422,9	409,8
Průměrná roční dojivost	l/ks	3 982,0	6 006,2	6 253,7	6 370,4	6 548,3
Průměrná denní dojivost	l/ks	10,91	16,41	17,13	17,45	17,94
Výroba mléka	mil. l	4 892,5	2 602,4	2 738,8	2 694,4	2 683,5
Tržnost	%	91,4	97,4	95,4	97,0	97,6
Celkový prodej mléka	mil. l	4 473,3	2 534,1	2 613,1	2 612,1	2 618,5
CZV za mléko I. a vyšší třídy	Kč/l 000 l	4 810,0	8 080,0	8 310,0	7 830,0	8 370,0
Mlékárenský průmysl a produkce hlavních výrobků						
Nákup syrového mléka	mil. l	4 473,3	2 495,8	2 476,3	2 329,7	2 381,2
Průměrný obsah tuku	%	3,999	3,996	3,90	3,90	3,88
Průměrný obsah bílkov.	%	–	3,40	3,38	3,35	3,37
Produkce						
Konzumní mléko	tis. l	920 701,0	503 131,0	572 721,6	593 571,9	604 590,0
Konzumní smetana	tis. l	44 744,0	49 793,8	53 760,6	42 372,9	43 175,6
Jogurty	tis. l	40 982,0	91 870,5	100 996,5	123 991,3	141 871,6
Ostatní kysané výrobky	tis. l	36 872,0	44 647,6	49 366,8	56 578,0	60 259,2
Tvarohy	tuny	52 846,0	34 367,6	29 444,1	28 212,6	29 626,1
Sýry	tuny	104 440,0	114 280,0	111 710,1	106 964,0	105 208,4
Máslo	tuny	119 818,0	59 351,5	54 104,1	52 117,1	51 258,1
Sušená mléka celkem	tuny	139 829,0	53 160,4	51 028,2	36 132,0	38 301,0
z toho: SOM ²⁾	tuny	–	32 832,4	33 464,0	19 443,4	23 404,7
Celková domácí spotřeba						
Konzumní mléko, smetana	tuny	965 445,0	549 145,2	605 407,6	489 055,1	482 914,0
Mléčné konzervy	tuny	62 262,1	22 423,2	20 335,3	19 249,7	19 445,5
Kysané mléčné výrobky	tuny	77 854,0	151 588,5	157 669,0	162 752,3	173 527,6
Sýry, tvarohy	tuny	148 431,0	160 635,8	164 566,7	171 846,4	175 739,1
Máslo	tuny	94 161,0	46 953,8	48 640,0	47 034,9	42 505,4
Domácí spotřeba na obyvatele a rok						
Mléko a mléčné výrobky	kg	259,6	230,0	238,3	239,4	244,5
Máslo	kg	9,4	4,6	4,8	4,4	4,1

Pramen: ČSÚ, rezortní statistika Mlék (MZe)6-12, celní statistika březen 2008, administrace systému mléčných kvót, propočty MZe

Poznámky: ¹⁾ předběžný údaj

²⁾ sušené odstředěné mléko

Průměrné stavy dojnic a vývoj užitkovosti dojnic v l/ks

Pramen: ČSÚ

Zvýšená poptávka po výrobcích z mléka na zahraničním i domácím trhu ovlivnila pozitivně vývoj výroby v mlékárenském průmyslu. K meziročnímu růstu došlo u výroby konzumního mléka a u konzumních smetan o 1,9 %, u jogurtů o 14,4 %, u ostatních kysaných mléčných výrobků o 6,5 %, u tvarohů o 5 %, tavených sýrů o 2,1 %. Rovněž výroba sušeného odstředěného mléka zaznamenala meziroční růst o 20,4 % především v důsledku vysoké zahraniční poptávky.

K meziročnímu poklesu výroby došlo u másla, sušeného plnotučného mléka, kondenzovaného mléka a přírodních sýrů. Přestože poptávka na evropském i domácím trhu u přírodních sýrů trvale roste, česká výroba přírodních sýrů již druhým rokem klesá v důsledku vysokých dovozů, které se trvale zvyšují. V roce 2007 se meziročně snížila výroba přírodních sýrů o 2,4 % (cca o 2,1 tis. tun). Dovoz přírodních sýrů se meziročně zvýšil cca o 12 tis. tun. Podíl dovozu přírodních sýrů na domácí spotřebě v roce 2007 přesáhl 40 %.

Vývoj zahraničního obchodu u mléka a mléčných výrobků v tunách

Ukazatel/rok	1989	2003	2004	2005	2006	2007 ¹⁾
Vývoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné	x	13 677,9	89 976,3 ²⁾	350 659,4 ²⁾	557 838,0 ²⁾	585 561,0 ²⁾
Mléko, smetana, zahuštěné	49 878,0	68 416,6	59 494,0	52 408,1	38 467,4	39 326,6
Jogurty, kefíry, podmáslí apod.	x	6 706,7	16 520,9	28 281,8	51 428,5	68 116,2
Syrovátka	x	26 520,3	41 240,0	29 097,1	40 499,8	50 036,9
Máslo a tuky z mléka	20 300,0	23 033,2	19 263,3	13 139,1	20 829,9	21 334,6
Sýry, tvarohy	8 855,0	18 451,2	20 388,6	20 201,5	23 663,3	21 517,3
Dovoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné	x	51 330,6	73 813,4 ²⁾	123 973,2 ²⁾	105 075,4 ²⁾	130 768,1 ²⁾
Mléko, smetana, zahuštěné	x	2 217,5	4 009,7	7 056,8	6 168,9	9 397,4
Jogurty, kefíry, podmáslí apod.	x	29 208,7	29 651,7	35 609,0	33 438,2	39 831,7
Syrovátka	x	20 394,3	15 318,9	17 935,1	29 096,4	53 316,5
Máslo a tuky z mléka	x	5 008,3	4 519,5	7 493,6	11 569,7	13 280,5
Sýry, tvarohy	x	23 333,3	31 159,1	44 466,8	57 162,1	69 450,0
Saldo zahraničního obchodu						
Mléko, smetana, nezahuštěné	x	-37 652,7	+16 162,9 ²⁾	+226 686,2 ²⁾	+452 762,6 ²⁾	+454 792,9 ²⁾
Mléko, smetana, zahuštěné	+49 878,0	+66 199,1	+55 484,3	+45 351,3	+32 298,5	+29 929,2
Jogurty, kefíry, podmáslí apod.	x	-22 502,0	-13 130,8	-7 327,2	+17 990,3	+28 284,5
Syrovátka	x	+6 126,0	+25 921,1	+11 162,0	+11 403,5	-3 279,6
Máslo a tuky z mléka	+20 300,0	+18 024,9	+14 743,8	+5 645,5	+9 260,2	+8 054,1
Sýry, tvarohy	+8 855,0	-4 882,1	-10 770,5	-24 265,3	-33 498,8	-47 932,7

Pramen: celní statistika, MZe

Poznámky: ¹⁾ předběžný údaj – 31. března 2007

²⁾ včetně syrového mléka v „cisternách“ pro zpracování

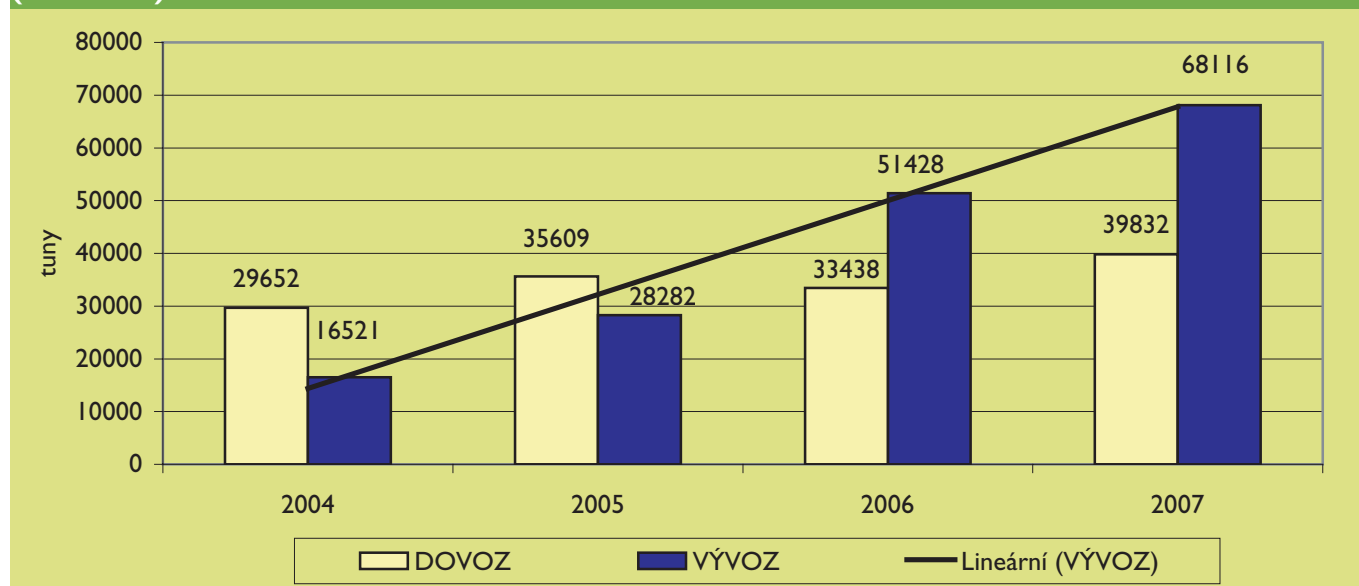
Domácí spotřeba mléka a mléčných výrobků v roce 2007 se zvýšila cca o 2,1 % z 239,4 kg na obyvatele na 244,5 kg, spotřeba másla klesla o 6,8 % na 4,1 kg. Růst spotřeby dle výrobků pokračoval u sýrů a zakysaných výrobků.

Mléko a mléčné výrobky dosáhly v roce 2007 v oblasti zahraničního obchodu aktivního salda, bilance zahraničního obchodu skončila přebytkem 5,53 mld. Kč. V porovnání s rokem 2006 představovalo zvýšení bilance zahraničního obchodu 29,8 %.

Hodnota vývozu se meziročně zvýšila na 14,98 mld. Kč, tj. zvýšení oproti roku 2006 o 26,15 %, a to zejména v důsledku větších objemů vývozu mléčné suroviny (syrového kravského mléka) zvláště do Německa, a dále v důsledku vyšších objemů vývozu jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků, pomazánek z mléčných tuků a sýrů ostatních (CN 0406 90).

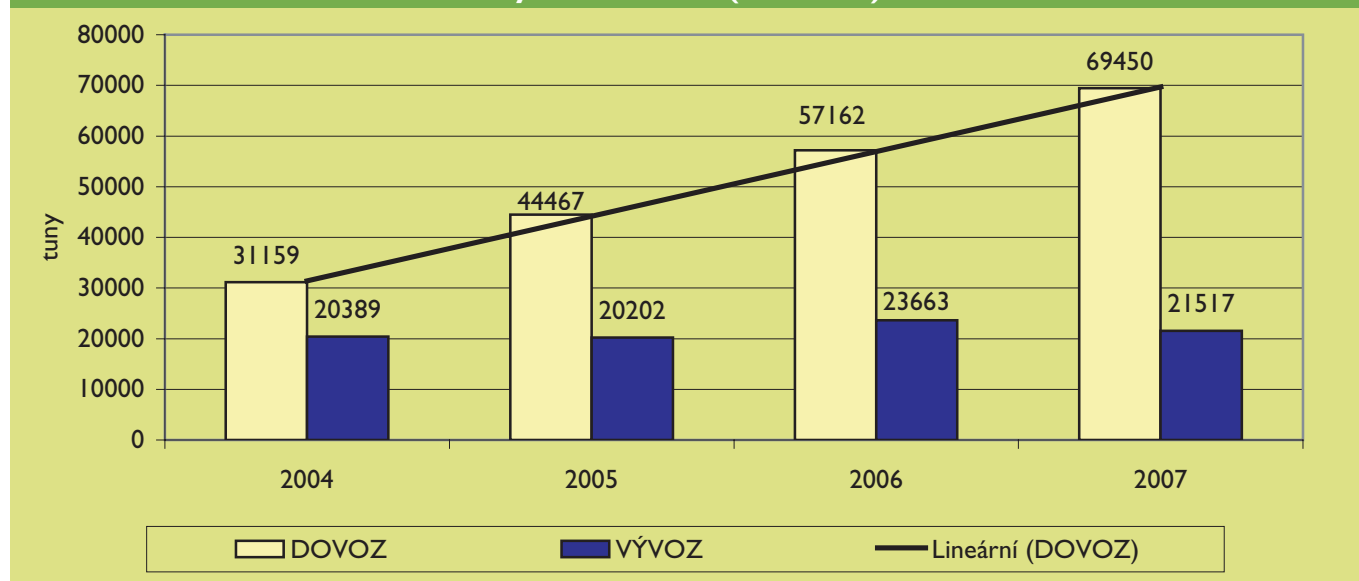
Mléko a mléčné výrobky byly v roce 2007 exportovány do 67 zemí světa. Na evropské trhy EU-27 bylo v roce 2007 vyvezeno 84,7 % celkové hodnoty vývozu, do třetích zemí 15,3 %.

Bilance zahraničního obchodu u jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků (CN 0403) v tunách

Pramen: celní statistika

Bilance zahraničního obchodu u sýrů a tvarohů (CN 0406) v tunách

Pramen: celní statistika

V porovnání s celkovým vyjádřením finanční hodnoty vývozu v roce 2007 se do Německa vyvezlo 35,7 %, na Slovensko 18,0 %, do Itálie 7,3 %, Maďarska 4,2 %, Nizozemska 3,9 %, Polska 3,8 %, Thajska 2,7 %, Francie 2,4 %, Libanonu 2,2 %.

Hodnota dovozu mléka a mléčných výrobků se meziročně zvýšila na 9,4 mld. Kč v roce 2007, což oproti roku 2006 představuje nárůst o 24,11 %. Do České republiky se v roce 2007 dovezlo mléko a mléčné výrobky z 38 zemí světa. Dovoz ze zemí EU-27 představoval 99,92 % z celkového finančního vyjádření dovozu, dovoz z ostatních zemí činil pouze 0,08 %. Největší objemy zboží představovaly dovozy z Německa (37,7 % z celkové finanční hodnoty dovozu), Polska (63,4 %), Slovenska (21,9 %), Francie (2,7 %), Itálie (2,7 %), Irska (2,1 %), Finska (1,8 %) atd.

V oblasti dovozu pokračuje růstový trend u dovozu sýrů a tvarohů, hodnoty dovozu signalizují cenovou úroveň, která je pro výrobce v ČR značně konkurenční a velmi výrazně ovlivňuje situaci na vnitřním trhu.

Oblast tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky upravují obecně závazné a přímo použitelné předpisy ES a tři národní předpisy. Základním právním předpisem ES pro organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky je nařízení Rady (ES) č. 1255/1999 o společné organizaci trhu s mlékem a mléčnými výrobky, v platném znění. Od 1. ledna 2008 vstoupilo v platnost nařízení Rady (ES) č. 1234/2004, kterým se stanoví společné organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“). Národní předpisy jsou následující:

Nařízení vlády č. 205/2004 Sb., kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, ve znění pozdějších předpisů. Ve školním roce 2006/2007 bylo do programu zapojeno 7 mlékárenských subjektů, které dodaly v uvedeném období celkem 18 426 958 ks podporovaných mléčných výrobků cca do 2 600 škol. V roce 2007 bylo na podporu „školního mléka“ vyplaceno celkem 57 416 tis. Kč, z toho z rozpočtu ČR 42 482 tis. Kč a z rozpočtu EU 14 934 tis. Kč.

Nařízení vlády č. 225/2004 Sb., o některých podrobnostech provádění vybraných tržních opatření společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje v ČR provádět opatření, která jsou součástí společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky a která jsou hrazena z finančních zdrojů ES. V rámci tohoto nařízení byla v roce 2007 v ČR provedena následující opatření.

Na podporu výroby kaseinu a kaseinátů v roce 2007 nebyla vyplacena žádná finanční podpora. Podpora na 100 kg sušeného odstředěného mléka, které bylo zpracováno na kasein či kaseináty, byla stanovena v termínu od 10. října 2006 nařízením Komise (ES) č. 1487/2006 na 0,00/100 kg odstředěného mléka.

V období od 1. března do 15. srpna 2007, kdy byl režim soukromého skladování másla vyhlášen EU, neobdržel SZIF žádnou žádost o podporu soukromého skladování másla a nebyly na něj čerpány žádné finanční prostředky.

Na poskytování podpory na nákup másla neziskovými institucemi a organizacemi bylo za rok 2007 z rozpočtu EU vyplaceno celkem 1 480 tis. Kč za dodaných 84,4 tuny másla neziskovým institucím a organizacím.

Podmínkou účasti ve formě podpory prodeje intervenčního másla za snížené ceny a poskytnutí podpory pro máslo, zahuštěné máslo a smetanu určené k použití při výrobě cukrářských výrobků, zmrzliny a jiných potravin je úspěšné absolvování nabídkového řízení. V roce 2007 se žádný subjekt nezúčastnil ani jednoho z vypsání nabídkových řízení. Vzhledem k situaci na mezinárodním trhu s mlékem a mléčnými výrobky byla Evropskou komisí s platností od 12. září 2007 pozastavena nabídková řízení. V roce 2007 nebyly z rozpočtu EU na tento program vyplaceny žádné finanční prostředky. Rovněž nebyly v roce 2007 z rozpočtu EU vyplaceny žádné finanční prostředky na poskytování podpory pro odstředěné mléko a sušené odstředěné mléko využívané jako krmivo a prodej takového sušeného odstředěného mléka.

V roce 2007 se žádný subjekt nezúčastnil ani jednoho z vypsaných nabídkových řízení pro poskytování podpory prostřednictvím nabídkového řízení pro zahuštěné máslo určené k přímé lidské spotřebě ve Společenství. Vzhledem k situaci na mezinárodním trhu s mlékem a mléčnými výrobky byla Komise s platností od 12. září 2007 pozastavena nabídková řízení a v roce 2007 z rozpočtu nebyly vyplaceny žádné finanční prostředky.

V roce 2007 byly z rozpočtu EU vyplaceny vývozní subvence na mléko a mléčné výrobky celkem 180 875 tis. Kč, z toho na máslo 86 017 tis. Kč, na máslový tuk 3 170 tis. Kč, na sušené odstředěné mléko 79 tis. Kč, na sýry 55 106 tis. Kč a na sušené plnotučné mléko 36 503 tis. Kč.

Nařízení vlády č. 244/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek pro uplatňování dávky v odvětví mléka a mléčných výrobků v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení zajišťuje implementaci hlavního nástroje regulace trhu s mlékem a mléčnými výrobky, tj. zavedení a uplatňování dávky v odvětví mléka a mléčných výrobků.

Dne 23. 6. 2006 bylo v Úředním věstníku EU (L 170) publikováno nařízení Komise (ES) č. 927/2006 o uvolnění zvláštní restrukturalizační rezervy podle čl. 1 odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 1788/2003. Pro ČR bylo stanoveno navýšení o 55 788 tun. Vnitrostátní referenční množství pro dodávky pro rok 2006/2007 po navýšení představovalo 2 734 719,873 tuny. Na základě změn individuálních referenčních množství mléka realizovaných Českou republikou v kvótovém roce 2006/2007 upravilo nařízení Komise (ES) č. 607/2007 výši vnitrostátního referenčního množství mléka pro kvótový rok 2007/2008, a to pro dodávky na 2 735 310 008 kg a pro přímý prodej na 2 620 992 kg.

V kvótovém roce 2006/2007 bylo celkem dodáno 2 681 829,843 tuny mléka a vnitrostátní referenční množství mléka pro dodávky stanovené ČR pro období 2006/2007 ve výši 2735 310,008 tuny tak bylo čerpáno na 98,04 %. Vnitrostátní referenční množství mléka pro přímý prodej bylo v kvótovém roce 2006/2007 čerpáno na 85,78 %.

V souladu s § 6 odst. 4 nařízení vlády 244/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyčlenil SZIF část rezervy k použití na zvýšení stávajících, popřípadě přidělení nových individuálních referenčních množství mléka ke dni 1. 3. 2008, a to pro dodávky ve výši 22 000 tun a pro přímý prodej 200 tun.

Skot, hovězí maso

V roce 2007 je chov skotu v České republice charakterizován vyšší produkcí jak masa, tak i mléka. Bylo to dáno jak vyšší užitkovostí, tak i stoupajícími početními stavy skotu. V roce 2007 se zlomil šestnáctiletý trend postupného snižování stavů hovězího skotu, kdy se dostaly z 3 506 222 kusů v roce 1990 na 1 373 645 kusů v roce 2006. K 1. dubnu 2007 Český statistický úřad zaznamenal mírný meziroční nárůst o 17 748 kusů na 1 391 393 kusů skotu. Tento vzestup byl zaznamenán zejména v chovu skotu bez tržní produkce mléka, kde se počty základního stáda masného skotu navýšily o 14 631 kusů krav. Naopak v chovu skotu s tržní produkcí mléka došlo v tomto roce opět k poklesu, a to o 13 668 dojnic. Toto snížení počtu kusů základního stáda dojného skotu je dáno systémem „mléčných kvót“, kde je v protikladu výše vnitrostátního referenčního množství mléka s neustále se zvyšující mléčnou užitkovostí.

V rámci kontroly mléčné užitkovosti bylo v uplynulém kontrolním roce 2006/2007 dosaženo v České republice užitkovosti 7 365 kg mléka za normovanou laktaci, což představuje navýšení o 210 kg mléka oproti minulému kontrolnímu období. Z hlediska plemenné příslušnosti v mléčné produkci je v současné době početně nejvíce zastoupeno plemeno holštýnského skotu, na které početním zastoupením hned navazuje plemeno českého strakatého skotu s výhodným využitím obou směrů jeho kombinované užitkovosti.

U českého strakatého skotu byl poslední kontrolní rok charakterizován meziročním nárůstem mléčné užitkovosti o 177 kg a dosaženou užitkovostí 6 352 kg mléka, při tučnosti 4,05 % a 3,43 % obsahu bílkovin. Tím chovatelé českého strakatého skotu opět potvrdili svoje oprávněné postavení v rámci chovatelsky vyspělých států Evropy. U mezidobí došlo v kontrolním roce 2005/2006 poprvé od roku 1990 ke snížení,

a to o 2 dny na 400 dní, a tato hodnota se na stejné výši udržela i v kontrolním roce 2006/2007. Přičemž je třeba v jednotlivých chovech skotu neustále vytvářet takové chovatelské podmínky, aby se tento ukazatel reprodukce po mnoha letech nepříznivého vývoje i nadále snižoval na ekonomicky optimální hodnotu.

V chovu holštýnského skotu bylo dosaženo užitkovosti 8 373 kg mléka, při tučnosti 3,81 % a obsahu bílkovin 3,26 %. Dosaženou užitkovostí se vytvořil meziroční nárůst o 203 kg mléka. Mezidobí se od roku 1990 u tohoto plemene také přestalo prodlužovat a v kontrolním roce 2006/2007, tak jako v předchozím období, opět pokleslo o dva dny, nyní to bylo ze 421 na 419 dní. Jak vývoj v uplynulých dvou letech ukazuje, nejedná se pravděpodobně o náhodný výkyv, ale již o druhé zlepšení tohoto souhrnného ekonomicky velmi důležitého ukazatele reprodukce skotu.

V oblasti chovu skotu s tržní produkcí mléka postupně dochází ke změnám způsobeným vývojem světové spotřeby mléka a zvýšenou poptávkou po této komoditě. Nárůst poptávky po mléce ve světě v předešlých asi třech letech nebyl v souladu s nabídkou a bylo spotřebováno více mléka, než se vyrobilo. To umožnil pouze fakt, že před touto zvýšenou spotřebou byla po několik let vyráběna neuplatněná nadprodukce mléka. Množství, které se přímo nespotřebovalo, bylo zpracováno do trvanlivých výrobků, jakými jsou zmrazené máslo nebo sušené mléko, a bylo především v EU a USA uskladněno. Od roku 2004 se tyto zásoby kontinuálně snižovaly a uplatňovaly na globálních trzích. Během roku 2006 se postupně vyčerpaly zásoby sušeného mléka a v prvních měsících roku 2007 i zmrazeného másla. Nyní existuje ve světě u mléka mezi nabídkou a poptávkou určitá nerovnováha. Ta vedla k prudkému nárůstu cen mléčných výrobků na světovém trhu. Nárůst cen v Evropě změnil exportní schopnost EU, která prakticky klesla na nulu. To se samozřejmě také, i když opožděně, projevil v závěru roku 2007 v asi třetinovém nárůstu cen zemědělských výrobců mléka v České republice. V rámci reformy Společné zemědělské politiky EU vedou nejen tyto skutečnosti k přehodnocení a budoucím úpravám regulačního systému kvótování výroby mléka ještě před plánovaným ukončením jeho platnosti v roce 2015. Pro kvótový rok 2008/2009 je pravděpodobné navýšení vnitrostátního referenčního množství o 2 %, což by v konečném důsledku mohlo znamenat i zastavení poklesů stavů krav s tržní produkcí mléka.

V chovu skotu bez tržní produkce mléka dochází i v roce 2007 ke stále většímu objemu převodného křížení, kdy v populaci České republiky neustále narůstají podíly krve masných plemen na úkor krve českého strakatého skotu, který byl k založení těchto chovů skotu bez tržní produkce mléka původně využit. V bilanci výroby a spotřeby hovězího masa v roce 2007 bude jeho produkce oproti roku 2006 pravděpodobně na stejné úrovni. Se zvyšujícími se stavy krav bez tržní produkce mléka dojde však pravděpodobně k jejímu postupnému navýšení. Zvláště v případě plánované dotační podpory krav bez tržní produkce mléka v roce 2008, kdy bude zemědělcům touto podporou kompenzována finanční ztráta z tohoto způsobu chovu skotu, který je přínosný nejen z hlediska vlastní produkce dieteticky zdravého masa, ale i z hlediska údržby a využívání trvalých travních porostů v podhorských a horských oblastech. Pozitivní vliv na rozvoj chovu skotu budou mít také jednotlivá opatření Programu rozvoje venkova, která podporují zavádění nových technologií do zemědělské prvovýroby. To v chovu skotu podstatnou měrou ovlivní jeho nákladovost, zdravotní stav chovaných zvířat a tím i kvalitu a zdravotní nezávadnost jeho produkce.

Z hlediska zdravotního stavu u nás chovaného skotu je třeba říci, že i nadále úspěšně v roce 2007 probíhal Národní ozdravovací program od IBR (infekční rinotracheitida skotu) započatý v předchozím roce. U tohoto ozdravování, které probíhá s finanční spoluúčástí státu, se počítá, že Česká republika by měla být nejpozději v roce 2012 prohlášena za IBR prostou. Dále v roce 2007 i nadále probíhalo státem podporované ozdravování skotu od paratuberkulózy. V rámci toho došlo v České republice k monitoringu rozšíření tohoto onemocnění a přehodnocení stávající metodiky ozdravování od paratuberkulózy. Je pravděpodobné, že se vzhledem k předpokládanému současnému asi 70% zamoření chovů skotu tímto onemocněním změní nynější metodika řešení ozdravování od paratuberkulózy skotu. Dále vzhledem k rychlému rozšíření onemocnění bluetongue (katarální horečka ovcí) ze západní Evropy

v roce 2007 i na území České republiky Státní veterinární správa připravuje „Národní očkovací program proti bluetongue“. Jedná se o infekční onemocnění způsobující velké ekonomické ztráty ve vlastních chovech přežvýkavců, a proto bude pravděpodobně tento program plošné vakcinace finančně podpořen jak Českou republikou, tak i samotnou Evropskou unií. Dalším velkým zdravotním problémem způsobujícím obrovské finanční ztráty chovatelů skotu je odchov telat. Tento ukazatel v České republice nyní vykazuje pouze hodnotu 86 odchovaných telat na 100 krav, což velmi negativně ovlivňuje ekonomiku chovu skotu, ať již masného, mléčného či kombinovaného výrobního zaměření. Je nutné kromě zvyšování vlastní masné nebo mléčné užitkovosti věnovat náležitou pozornost chovatelům i ostatním ekonomickým ukazatelům chovu skotu. Mezi ně patří nejen odchov telat ovlivněný nejen úhyny, ale i vysokým počtem nutných porážek telat, ale také zde mají důležité místo reprodukční ukazatele, které vyúsťují v již výše popisovanou délku mezidobí. To vše však mají plně ve své moci vlastní chovatelé skotu, kde mnoho z nich svým přístupem ukazuje, že i v těchto ukazatelích a oblastech lze dosahovat vynikajících výsledků. Na těchto úspěších se významnou měrou podílejí i ostatní výrobní odvětví a služby úzce spjaté s chovem skotu, jako jsou například krmivářství nebo plemenářství a mnohá další.

Bilance užití a nabídky hovězího masa

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa (tis. t živé hmotnosti)								
Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počáteční zásoba	7,0	5,0	9,0	8,9	9,0	7,7	11,9	12,0
Výroba	208,0	208,5	201,7	198,4	177,0	166,9	170,6	170,3
Dovoz	12,6	0,4	5,8	6,9	19,2	35,8	31,6	34,1
Celková nabídka	227,6	213,9	216,5	214,2	205,2	210,4	214,1	216,4
Domácí spotřeba	210,5	169,1	184,5	187,7	151,0	158,0	159,7	159,5
Vývoz	12,1	35,8	23,1	17,5	46,5	40,5	42,4	49,8
Celková poptávka	222,6	204,9	207,6	205,2	197,5	198,5	202,1	209,3
Konečná zásoba	5,0	9,0	8,9	9,0	7,7	11,9	12,0	7,1
Soběstačnost	98,8	123,3	109,3	105,7	117,2	105,6	106,8	106,8

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa (tis. t jatečné hmotnosti)								
Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počáteční zásoba	3,8	2,7	4,9	4,8	4,9	4,2	6,4	6,5
Výroba	112,3	112,6	108,9	107,1	95,6	90,1	92,1	92,0
Dovoz	6,8	0,2	3,1	3,7	10,4	19,3	17,1	18,4
Celková nabídka	122,9	115,5	116,9	115,7	110,8	113,6	115,6	116,9
Domácí spotřeba	113,7	91,3	99,6	101,4	81,5	85,3	86,2	86,1
Vývoz	6,5	19,3	12,5	9,5	25,1	21,9	22,9	26,9
Celková poptávka	120,2	110,6	112,1	110,8	106,7	107,2	109,1	113,0
Konečná zásoba	2,7	4,9	4,8	4,9	4,2	6,4	6,5	3,8
Soběstačnost	98,8	123,3	109,3	105,7	117,2	105,6	106,8	106,8

Pramen: Měsíční výsledky živočišné výroby za prosinec, ČSÚ; Výsledky živočišné výroby za 4. čtvrtletí, ČSÚ

Ceny zemědělských výrobců (CZV)

Ceny placené zemědělcům (CZV) za jatečný skot zaznamenaly v roce 2007 u všech kategorií skotu na rozdíl od předešlých tří let pokles. Nejmenší poklesy byly zaznamenány v kategorii jatečné krávy, kde byl meziroční propad pouze 0,22 Kč za kg živé hmotnosti, kdy průměrná CZV v jatečných třídách E,U byla 27,02 Kč/kg živé hmotnosti. Největší pokles CZV naopak zaznamenala kategorie jatečných telat s meziročním poklesem z 65,69 Kč o 7,02 Kč (10,7 %) na 58,67 Kč/kg živé hmotnosti. V kategorii jatečných býků se pokles projevil snížením CZV z 41,89 Kč o 2,05 Kč (4,9 %) na 39,84 Kč/kg živé hmotnosti v jatečných třídách E,U – přičemž pokles se v měsíčním sledování začal postupně projevovat již od srpna 2006.

CZV – býci jateční tř. j. E,U													(Kč/kg živ. hm.)
Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
1997	34,63	34,37	34,10	33,53	33,42	33,54	34,22	35,57	37,81	38,74	38,57	37,89	35,48
1998	36,71	37,03	37,71	38,67	39,79	40,40	40,87	41,38	41,43	41,22	39,91	39,11	39,56
1999	38,84	38,39	37,85	37,69	37,48	37,32	37,21	37,59	37,73	38,09	38,25	38,26	37,87
2000	38,26	38,32	38,69	38,93	39,20	39,55	40,03	41,38	42,72	43,04	43,05	40,63	40,31
2001	37,93	35,50	33,53	33,37	33,69	33,97	33,25	32,24	32,37	32,86	34,08	35,41	33,81
2002	36,64	39,05	40,45	40,21	39,81	39,07	37,75	36,89	36,44	36,11	35,37	34,80	37,29
2003	35,42	36,69	37,39	37,60	37,45	37,26	37,13	37,14	37,04	36,48	35,66	35,89	36,68
2004	35,89	36,48	36,77	37,15	37,11	37,67	38,60	39,21	39,48	39,24	38,87	39,13	38,27
2005	39,54	39,84	40,87	41,44	41,93	41,92	42,29	42,15	42,09	41,18	40,83	40,72	41,31
2006	41,07	41,70	41,89	42,80	42,61	42,45	42,77	42,58	41,96	41,69	41,07	40,63	41,89
2007	40,58	40,48	40,77	40,71	40,57	40,38	39,81	39,27	39,27	39,08	38,62	38,57	39,84

Pramen: ČSÚ

Ceny průmyslových výrobců (CPV)

Stejný trend se v roce 2007 projevoval v ceně průmyslových výrobců (CPV) hovězího zadního masa, kde se u kategorie hovězího zadního masa bez kosti projevilo meziroční snížení průměrné CPV ze 127,36 na 125,82 Kč/kg o 1,54 Kč. V masech vyšších cenových kategorií, jako je hovězí roštěná nebo hovězí svíčková, došlo naopak k pravidelnému výraznému meziročnímu nárůstu CPV. U ostatních druhů hovězího masa došlo většinou k několikanásobnému meziročnímu nárůstu CPV.

Ceny průmyslových výrobců za hovězí maso zadní bez kosti													(Kč/kg)
Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
1997	110,07	97,99	96,99	97,45	95,56	95,20	95,36	98,22	102,73	104,85	105,65	104,23	100,36
1998	104,65	104,30	105,76	106,03	108,36	108,95	109,32	110,51	111,97	112,17	115,54	111,96	109,13
1999	110,92	109,08	108,82	108,06	107,37	107,29	107,93	107,83	108,38	109,48	109,38	110,27	108,73
2000	108,63	109,21	109,70	110,00	110,37	112,42	115,35	120,37	122,80	123,84	124,48	121,67	115,74
2001	117,14	108,51	107,55	106,59	106,92	107,57	104,75	103,14	102,96	105,59	104,78	105,39	106,74
2002	106,89	108,88	109,79	111,46	110,42	108,72	108,85	106,87	109,70	107,45	107,24	106,33	108,55
2003	105,09	105,63	103,25	105,21	106,19	107,51	105,04	105,75	106,41	105,81	106,95	106,26	105,74
2004	107,14	104,72	107,51	108,66	107,95	109,68	114,25	116,67	116,87	117,06	117,54	117,62	112,01
2005	119,46	118,41	121,52	123,15	122,37	124,75	125,91	123,64	123,41	126,12	125,92	125,32	123,23
2006	125,47	126,81	126,70	127,99	126,63	128,54	129,17	127,48	128,39	128,27	127,82	125,79	127,36
2007	125,86	124,58	131,93	125,81	125,48	124,97	125,86	124,45	125,24	125,19	124,33	125,72	125,82

Pramen: Režurní statistika VÚZE, BIC TIS^{CR} SZIF

Spotřebitelské ceny (SC)

Ve spotřebitelských cenách (SC) došlo v roce 2007 na rozdíl od CZV ve všech sledovaných druzích hovězího masa k nárůstu ceny. V SC hovězího předního masa se jednalo o zvýšení o 1,28 Kč, kdežto v SC hovězího masa předního bez kosti pouze jen o 0,09 Kč/kg. Jedná se vesměs u všech druhů hovězího masa oproti předchozím rokům jen o mírný nárůst SC.

Spotřebitelské ceny za hovězí maso přední s kostí													(Kč/kg)
Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
1997	62,42	61,37	60,80	60,44	59,76	59,15	58,59	60,44	65,22	66,88	67,91	67,75	62,55
1998	67,53	66,95	66,90	67,91	68,70	69,93	70,51	70,96	71,32	71,46	70,64	70,03	69,40
1999	70,18	69,07	68,23	67,20	66,04	64,89	65,55	66,51	66,61	66,83	67,25	68,06	67,20
2000	67,75	67,43	67,42	67,10	67,45	67,87	67,94	72,97	74,03	74,73	75,47	74,75	70,41
2001	74,44	71,90	69,54	68,61	69,32	69,51	69,66	68,59	69,36	69,64	69,37	70,49	70,04
2002	70,96	71,33	71,10	71,12	70,41	69,56	69,32	69,40	69,30	69,60	69,71	70,01	70,15
2003	68,87	69,64	68,25	68,41	68,51	68,31	68,77	68,57	69,59	69,40	69,36	69,34	68,92
2004	69,95	70,02	70,31	70,07	69,57	69,67	71,96	72,58	73,09	73,90	74,23	74,43	71,65
2005	74,60	74,71	74,97	75,70	75,38	75,67	76,66	77,20	77,10	77,11	77,46	77,71	76,19
2006	77,54	77,08	77,01	76,49	76,41	76,20	76,88	77,47	77,83	77,88	78,23	78,16	77,27
2007	77,85	78,13	77,42	78,06	78,05	78,65	79,15	78,84	79,19	79,05	79,29	78,89	78,55

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny za hovězí maso přední bez kosti (Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
1997	111,12	109,99	109,78	109,30	107,99	106,82	106,93	108,68	115,07	117,20	117,87	117,82	111,55
1998	116,89	116,65	116,53	117,19	118,44	120,96	121,98	122,73	123,88	123,74	123,40	122,05	120,37
1999	121,70	121,25	119,31	118,67	116,54	115,56	116,64	117,27	118,20	118,37	118,37	118,71	118,40
2000	118,77	118,39	118,54	117,65	118,66	118,47	120,22	128,22	130,41	132,52	132,01	131,62	122,19
2001	130,65	126,43	122,42	120,79	121,96	122,47	122,05	122,09	122,59	122,19	122,39	122,64	123,22
2002	122,72	124,29	125,29	125,10	124,67	124,06	122,24	122,32	121,85	123,40	122,15	121,59	123,31
2003	121,43	120,90	119,31	119,12	119,49	119,40	119,81	119,53	119,59	120,74	120,64	120,91	120,07
2004	121,67	121,06	121,22	120,47	120,44	120,33	123,92	125,38	125,62	126,00	126,15	126,54	123,23
2005	125,97	126,86	127,34	126,72	126,85	128,19	128,95	129,54	129,48	130,14	129,88	129,90	128,32
2006	130,19	131,28	131,40	131,13	131,23	131,15	131,52	133,06	134,86	133,92	134,51	133,88	132,34
2007	134,50	133,66	132,44	133,36	133,22	133,02	132,67	131,94	132,32	133,46	131,78	128,86	132,53

Pramen: ČSÚ

Výroba masa a masných výrobků

Spotřeba masa pro vlastní výrobu v masokombinátech ČR

Období	Skladba v tunách			Skladba v %		Průměrná CPV hov. masa (Kč/kg)	Průměrná CPV vepř. masa (Kč/kg)
	spotřeba masa celkem	z toho:		z toho:			
		hovězí maso	vepřové maso	surovina hovězí	surovina vepřová		
1998	354 892	90 399	248 820	25,47	70,11	94,78	53,17
1999	350 283	83 561	246 882	23,86	70,48	94,90	46,75
2000	311 108	69 491	216 533	22,34	69,60	101,29	73,21
2001	291 353	56 358	207 380	19,34	71,18	92,39	63,10
2002	323 133	61 608	229 594	19,06	71,05	94,23	60,57
2003	335 647	65 448	243 193	19,50	72,45	92,19	55,68
2004	337 682	62 706	244 523	18,57	72,41	97,49	59,61
2005	318 296	50 503	241 001	15,87	75,72	106,18	58,76
2006	322 547	48 956	247 180	15,18	76,63	108,49	57,37
2007	323 558	45 964	251 489	14,21	77,73	110,08	54,75

Pramen: Rezortní statistika VÚZE BIC, TIS^{CR} SZIF výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Poznámka: TIS^{CR} SZIF – sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR

Podíl výroby výsekového masa, masných výrobků a konzerv na celkové produkci výrobků z masa v masokombinátech ČR

Rok	Skladba v tunách				Skladba v %		
	výroba výrobků z masa celkem	z toho:			z toho:		
		výroba výsekového masa	výroba masných výrobků	výroba konzerv	výroba výsekového masa	výroba masných výrobků	výroba konzerv
1998	356 183	151 091	187 826	17 266	42,42	52,73	4,85
1999	358 560	153 103	190 547	14 910	42,70	53,14	4,16
2000	321 513	129 704	180 192	11 617	40,34	56,05	3,61
2001	308 090	125 925	172 835	9 330	40,87	56,10	3,03
2002	341 552	149 737	182 241	9 574	43,84	53,36	2,80
2003	353 774	159 581	185 284	8 909	45,11	52,37	2,52
2004	353 389	159 938	185 637	7 814	45,26	52,53	2,21
2005	336 796	156 835	174 198	5 763	46,57	51,72	1,71
2006	342 718	165 518	172 457	4 743	48,30	50,32	1,38
2007	341 610	165 164	172 637	3 809	48,35	50,54	1,11

Pramen: Rezortní statistika VÚZE BIC, TIS^{CR} SZIF výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Poznámka: SZIF BIC – sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR

Vývoj výroby jatečného masa, odbytu masa a výrobků a zásob v roce 2006 ve srovnání s rokem 2007 (tis.t)

Měsíc	Výroba jatečného masa			Odbyt na vnitřní trh			Vývoj provozních zásob masa celkem			Vývoj zásob hotových výrobků		
	2006	2007	index 07/06 v %	2006	2007	index 07/06 v %	2006	2007	index 07/06 v %	2006	2007	index 07/06 v %
Leden	15,0	16,0	106,9	25,1	25,9	103,2	6,5	5,9	90,1	4,2	5,2	123,3
Únor	14,7	15,5	105,0	25,3	27,3	108,0	7,0	6,7	95,1	4,3	4,1	95,8
Březen	17,9	17,5	97,6	29,9	29,4	98,1	7,6	7,1	94,1	4,2	3,8	91,1
Duben	15,5	16,0	103,0	28,0	28,7	102,5	7,4	6,7	91,2	3,8	3,6	96,2
Květen	16,9	16,4	96,9	30,1	29,9	99,3	7,5	6,2	82,8	4,1	3,8	91,7
Červen	15,6	15,3	98,0	29,7	27,9	94,1	7,0	6,4	92,5	3,8	3,7	96,9
Červenec	14,2	15,1	106,4	27,6	29,1	105,4	6,4	6,2	97,2	3,8	3,7	96,9
Srpen	16,7	16,5	98,8	31,0	29,9	96,4	5,6	6,4	114,5	3,9	3,9	100,6
Září	15,3	14,1	92,0	28,2	25,9	91,9	5,2	6,3	121,1	4,0	4,0	101,3
Říjen	17,1	17,6	103,2	29,7	30,4	102,4	5,4	6,1	112,8	4,8	4,2	87,0
Listopad	17,0	17,5	102,6	29,6	30,0	101,5	5,7	6,0	105,7	5,6	4,9	87,8
Prosinec	16,8	15,5	92,2	32,0	29,8	92,9	5,4	5,6	103,6	4,1	3,3	81,3

Pramen: Rezortní statistika VÚZE BIC, TIS^{CR} SZIF výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy. Poznámky:

Pro výpočet údajů o porážkách skotu a prasat v mase byl použit koeficient výtěžnosti jatečných prasat 71 %, pro skot byl použit koeficient jatečné výtěžnosti 53 %. TIS^{CR} SZIF – sleduje přibližně 50 % poražených zvířat v ČR

Prasata, vepřové maso

Chovatelé v České republice i v roce 2007 přikročili ke snižování stavů chovaných prasat vzhledem ke zvýšení nákladů, zejména k růstu cen obilovin, které jsou hlavním komponentem krmných směsí. Cena krmné pšenice v závěru roku 2007 činila 5 099 Kč/tunu, a to představuje nárůst za 6 měsíců o 50 %. Obdobná situace byla ve vývoji cen ostatních druhů obilovin. Příjmová část rozvahy nebyla rovněž pro chovatele prasat příznivá. Cena za jatečná prasata, s výjimkou období 3. čtvrtletí, byla nižší než v období před vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2004. Cena za jatečná prasata byla problémem nejen pro chovatele prasat v České republice, ale i v ostatních zemích Evropské unie. K výčtu nepříznivých faktorů lze přičíst zvýšení dovozů živých prasat a vepřového masa a záporné saldo zahraničního obchodu, které v roce 2007 dosáhlo 4,9 mld Kč. Vliv na uplatnění živých prasat na zahraničních trzích měl i vývoj kurzu české koruny, jehož interval se pohyboval mezi 26,00 do 28,77 Kč/1 Euro.

Vývoj v chovu prasat a produkci vepřového masa v ČR

Ukazatel	Jednotka	2004	2005	2006	2007
Stavy prasat k 1.4.	tis. kusů	3 126	2 876	2 840	2 830
Stavy prasat celkem k 1.12.	tis. kusů	2 914	2 719	2 741	2 662
z toho stav prasnic k 1.12.	tis. kusů	237	244	221	197
Produkce jatečných prasat ^{*)}	tis. tun ž. hm.	547,0	472,0	449,3	463,7
Spotřeba vepřového masa ^{*)}	tis. tun ž. hm.	564,6	569,9	564,0	589,0
Spotřeba vepř. masa na kosti	kg/osoba/rok	41,1	41,5	40,7	–
Dovoz prasat a vepř. masa ^{*)}	tis. tun ž. hm.	89,3	147,0	154,6	183,5
Vývoz prasat a vepř. masa ^{*)}	tis. tun ž. hm.	75,6	44,7	42,3	57,2
Soběstačnost ČR v produkci vepřového masa	%	96,9	82,8	79,7	78,7

Pramen: Celní statistika, ČSÚ, MZe

Poznámka: *) po přepočtu na živou hmotnost

Ministerstvo zemědělství v rámci národních dotačních programů podporuje chovatele prasat. Pomoc se odvíjí od podpor notifikovaných u Evropské komise. V roce 2007 šlo především o podporu udržování a zlepšování genetického potenciálu, speciální poradenství, podporu evropské integrace nevládních organizací a dále o podporu částečné úhrady odvozu a likvidace kadáverů. Podporována byla částečná úhrada prostředků vynaložených na pojištění prasat prostřednictvím PGRLF, a. s., a úhrada vybraných veterinárních úkonů.

V roce 2007 došlo k výraznému poklesu početních stavů, především prasnic. Celkový stav prasat v závěru roku, k 1.12.2007, činil 2,8 milionů kusů, z toho stav prasnic klesl na 197 tisíc kusů.

V roce 2007 se zvyšovalo v průběhu roku vyřazování prasnic z chovů formou jatečných porážek i vývozem z České republiky. Je nesporné, že zvýšená brakace prasnic ovlivnila zlepšení kvalitativních reprodukčních ukazatelů v českých chovech. Počet odchovaných selat na 1 prasnici se zvýšil s výjimkou Ústeckého kraje ve všech krajích. Celkově bylo v roce 2007 dosaženo 20,1 odchovaného selete na prasnici a rok, což je zvýšení o 0,7 selete oproti roku 2006. Vývoj tohoto ukazatele vypovídá i o jednom z důvodů snižování stavů prasnic vzhledem k celkové potřebě odchovaných selat. Trend zlepšování odchovaných selat na prasnici je totiž dlouhodobý, před pěti lety, v roce 2002, byl počet odchovaných selat na 1 prasnici pouze 18,1 kusu.

Celkový počet narozených selat v roce 2007 byl však vzhledem ke snížení stavů prasnic i celkového počtu porodů nižší ve srovnání s rokem 2006 o 2,2 %. Počet narozených selat v České republice v roce 2007 dosáhl 5 151 093 kusů.

Počty narozených selat v letech 2003 až 2007 (ks)			
Rok	leden – březen	leden – červenec	leden – prosinec
2003	1 657 259	x	6 056 439
2004	1 475 890	3 377 147	5 537 331
2005	1 234 409	3 417 691	5 627 511
2006	1 350 337	3 151 566	5 269 428
2007	1 374 115	3 189 610	5 151 093

Pramen: ČSÚ – Výsledky živočišné výroby, Výsledky chovu prasat k 1.8. a k 1.12. 2005, Soupis hospodářských zvířat k 1.4. 2005 a 2006

Několikaletý pokles celkových stavů prasat a zvýšení dovozů byly příčinou snížení soběstačnosti ve výrobě vepřového masa, která v roce 2007 činila 78,7 %. Příčinou snížení soběstačnosti je mimo zmiňovaného poklesu celkových stavů prasat především zvýšení dovozů vepřového masa po vstupu České republiky do EU, které jsou bezesporu také příčinou poklesu stavů.

Vývoj stavů prasat v ČR – stav ke konci období (v tis. kusech)								
Stav k datu	Prasata celkem				z toho prasnice			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
1.4.	3 126	2 876	2 840	2 830	250	232	229	225
1.8.	3 053	2 890	2 826	2 816	246	254	224	224
1.12.	2 914	2 719	2 741	2 662	237	244	221	197

Pramen: ČSÚ – Výsledky živočišné výroby, Soupis hospodářských zvířat k 1.4., Výsledky chovu prasat k 1.–8.2006 a k 31.12.

Poznámka: stav k 1.4., k 1.8. a k 1.12.

Snížení stavů zvířat bylo v minulosti vždy reakcí na snížení ceny zemědělských výrobců, která činila v závěru roku 2007 na 27,67 Kč/l kg ž. hm. Vzhledem k tomu, že tento trend přetrvával v celé EU v důsledku převahy nabídky nad poptávkou, bylo zřejmé, že i v České republice snížení cen zemědělských výrobců bude ještě přetrvávat i v první polovině roku 2008.

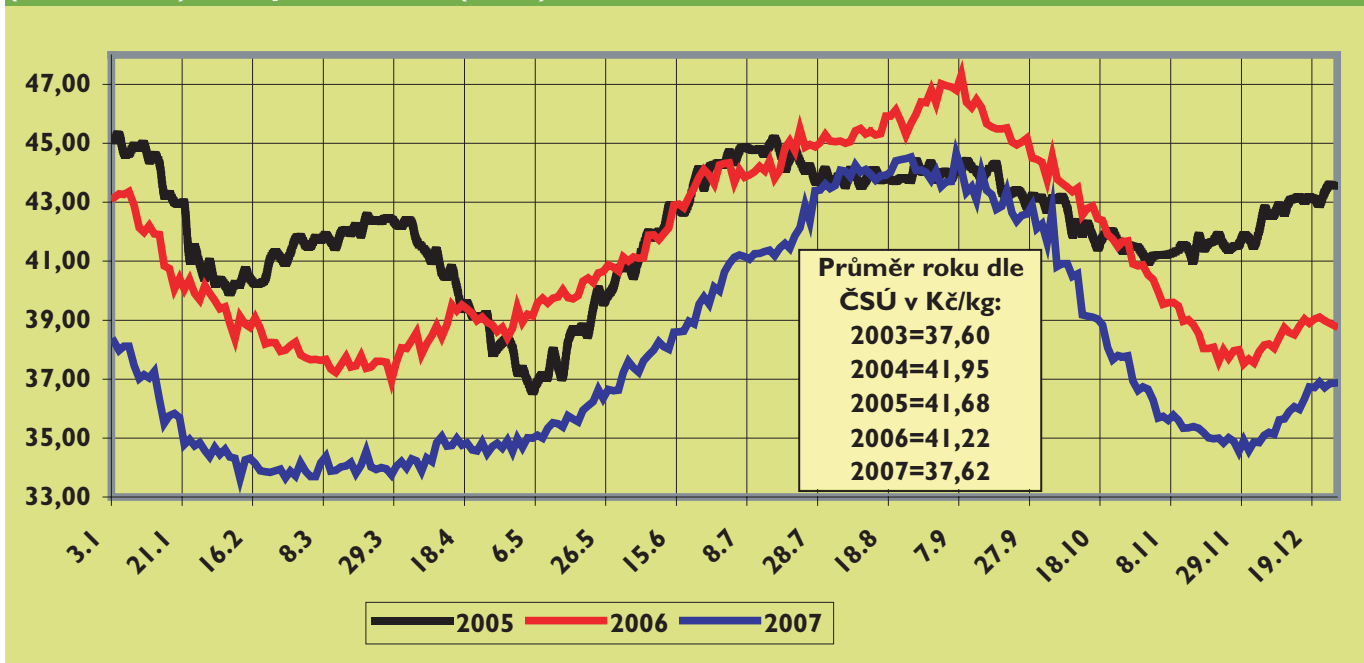
Níže uvedený graf srovnává roky 2005, 2006 a 2007. V roce 2007 byla nákupní cena jatečných prasat vyjádřená za studena v mase o 8,7 % nižší. Nepříznivý stav spočívá v trendu stoupající celkové nabídky vepřového masa v okolních zemích.

Cena, kterou získali chovatelé v roce 2007 za jatečná prasata, odpovídá úrovni dosahovaných cen roku 2003. Po roce 2003 došlo ke zvýšení cen, a to jak cen dosahovaných zemědělci za jatečná prasata, tak cen spotřebitelských. Cena spotřebitelská u partií vepřového masa odpovídala cenám v roce 2003 a byla nižší ve srovnání s rokem 2006.

V roce 2007 pokračoval dovoz selat do České republiky, který kompenzoval snižující se počty selat narozených v České republice. Celkově bylo dovezeno 114 tisíc kusů selat.

Objem zahraničního obchodu se živými prasaty a vepřovým masem byl vždy v minulosti charakterizován záporným saldem. K výraznému zvětšování záporného salda zahraničního obchodu došlo po odbourání dovozních cel a po zrušení možnosti používání dodatečných cel, které Česká republika podle pravidel WTO v minulosti využívala. V roce 2007 dosáhlo záporné saldo zahraničního obchodu s živými prasaty a vepřovým masem 4,9 mld. Kč (v roce 2006 to bylo 4,4 mld. Kč, tj. meziroční zvýšení záporného salda zahraničního obchodu s živými prasaty a vepřovým masem o 11,4 %).

Nákupní cena jatečných prasat v České republice – Kč/kg masa v letech 2005 až 2007 (za studena) dle výkazu Maso (SZIF)7-365

Pramen: SZIF

Objem zahraničního obchodu s vepřovým masem a živými prasaty (0203 a 0103) v mil. Kč

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Dovoz	1 357	3 378	5 710	6 217	7 052 (1% ze Slovenska)
Vývoz	551	1 426	1 729	1 774	2 109 (69% na Slovensko)
Saldo	-806	-1 942	-3 981	-4 443	-4 943

Pramen: ČSÚ – Celní statistika

V roce 2007 bylo dovezeno téměř 130 tisíc tun vepřového masa v jednotkové ceně 51,75 Kč za 1 kilogram. Největší podíl na dovozu zaujímalo Německo, odkud bylo do České republiky dovezeno 47 % v porovnání celkové hmotnosti.

Vývoz vepřového masa činil v roce 2007 více než 29 tisíc tun. Z tohoto množství vyvezeného masa 83 % směřovalo na Slovensko.

Drůbež, drůbeží maso a vejce

Drůbež, drůbeží maso

V roce 2007 se produkce drůbežího masa poměrně snížila o 5,3 % a vrátila se tak na úroveň let 1999 – 2000. Na snížení produkce neměl zásadní vliv výskyt ptačí chřipky, ale snižující se poptávka po tomto druhu masa. K této situaci přispěl také růst cen obilí, a tím i nákladů na krmení.

V roce 2007 se cena zemědělských výrobců jatečných kuřat pohybovala v rozmezí 19,21 Kč/ kg ž. hm. (únor) až 23,57 Kč/kg ž. hm. (prosinec). Důvodem růstu ceny zemědělských výrobců je klesající nabídka

a nižší úroveň dovozů proti roku 2006 a rostoucí cena obilí, příznakem je i snížení zásob (z 2 340 tun drůbeže celkem na 782 tun). Ceny průmyslových výrobců a spotřebitelské ceny jatečných kuřat kopírují úroveň cen zemědělských výrobců.

I přes zvyšující se ceny zůstává kuřecí maso stále nejlevnějším druhem masa na tuzemském trhu, ale poptávka po tomto druhu masa klesá. Pokles poptávky ani tak nesouvisí s růstem ceny, jako se stravovacími návyky a dietními možnostmi a předpokládá se, že spotřeba na úrovni 25,8 kg na osobu a rok (spotřeba roku 2006) se už nebude zvyšovat.

V roce 2007 se dovezlo 70,8 tis. tun ž. hm. drůbežního masa, což je v porovnání se stejným obdobím roku 2006 o 22,0 % méně. Za stejné období se vyvezlo 28,6 tis. tun ž. hm. drůbežního masa a to představuje snížení o 9,0 %.

Bilance výroby, spotřeby drůbeže a ceny kuřat (tis. t ž. hm. a Kč/kg)

Rok	Výroba	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	Spotřeba obyv./rok	CZV kuřat	CPV kuřat	SC kuřat
1989	199,0	–	13,2	180,0	13,0	18,50	–	–
1990	210,0	–	21,5	188,0	13,6	18,50	–	–
1991	208,0	–	26,1	177,0	12,2	20,60	34,61	39,07
1992	170,0	0,6	20,8	168,0	12,0	21,31	37,98	43,02
1993	163,1	2,0	14,0	158,0	11,7	22,87	40,56	49,04
1994	165,0	6,4	10,2	160,7	11,6	22,37	44,77	54,60
1995	180,0	11,7	10,2	178,8	13,0	22,22	38,81	46,80
1996	178,0	18,3	10,6	187,2	13,6	23,64	47,32	57,00
1997	190,0	22,6	8,1	206,5	15,3	26,93	51,71	61,57
1998	241,0	16,1	8,1	246,0	17,8	27,58	55,32	66,22
1999	273,0	18,8	6,3	278,5	20,1	22,34	43,03	50,09
2000	294,0	21,6	9,6	307,0	22,2	21,82	43,72	53,63
2001	312,5	20,4	12,5	302,0	23,1	25,82	51,60	63,53
2002	317,0	26,0	16,0	335,0	24,2	21,95	40,98	51,42
2003	304,0	43,5	17,2	329,0	23,8	21,03	38,27	48,50
2004	310,0	72,4	32,9	349,5	25,3	22,11	40,55	52,15
2005	321,7	74,5	36,5	355,0	26,1	21,18	38,06	51,58
2006	305,5	80,6	31,5	356,4	25,9	19,22	35,40	46,80
2007	289,5	70,8	28,6	334,9	24,2	20,98	39,06	53,47

Pramen: ČSÚ, SDP, celní statistika, Situační a výhledové zprávy

Vysvětlivky: CZV – ceny zemědělských výrobců

CPV – ceny průmyslových výrobců

SC – spotřebitelské ceny

Vejsce

V roce 2007 se růst produkce vajec pohyboval na úrovni 5,4 %. Dovozy se snížily o 19,6 % a vývozy se naopak zvýšily o 139,5 %. V důsledku výsledků statistiky zahraničního obchodu (dramatický nárůst dovozů v roce 2006) se spotřeba vajec v roce 2007 meziročně snížila o 13,1 %.

Bilance výroby a spotřeby vajec (mil. ks)

Rok	Výroba	Z toho samozásobení	Dovoz	Vývoz	Spotřeba
2001	3 190	1 658	45,8	60,6	3 174,2
2002	3 150	1 321	64,3	140,7	3 073,6
2003	2 626	982	1 17,0	143,0	2 600,0
2004	2 423	944	290,4	175,6	2 537,8
2005	2 148	876	409,7	165,9	2 393,8
2006	2 191	968	989,0	154,3	3 025,7
2007	2 203	958	795,9	369,6	2 629,3

Pramen: ČSÚ – výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže, celní statistika, MZe

Poznámka: koeficient pro přepočítání kg na kusy vajec: skořápková vejce 17,4 ks
tekuté vaječné produkty 20 ks
sušené vaječné produkty 72 ks

Vývoj cen zemědělských výrobců (CZV) a spotřebitelských cen (SC) vajec (Kč/ks)

Rok	CZV	SC
1993	1,44	1,95
1994	1,53	2,21
1995	1,37	1,96
1996	1,74	2,46
1997	1,91	2,77
1998	1,83	2,68
1999	1,49	2,20
2000	1,97	2,75
2001	1,92	2,77
2002	1,58	2,39
2003	1,76	2,44
2004	1,80	2,76
2005	1,47	2,32
2006	1,48	2,33
2007	1,67	2,48

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

V roce 2007 se proti roku 2006 cena zemědělských výrobců vajec zvýšila o 12,8 %, což představuje zvýšení o 19 haléřů. Měsíční průběh této ceny v roce 2007 měl jiný charakter. Cena zemědělských výrobců vajec nejprve klesala převážně vlivem vysokých dovozů, což mělo za následek dostatečnou nabídku na tuzemském trhu. Přesto je průměrná roční cena vyšší než v minulém roce. Výrazný skok ceny nastal v září, kdy cena zemědělských výrobců vzrostla proti srpnu o 15 % a poté se ceny již udržely na vyšší úrovni. Důvodem jsou vyšší ceny obilí (hlavní složka krmných směsí pro nosnice) a růst cen ostatních druhů potravin na tuzemském trhu. Do konce roku 2007 se cena zvyšovala.

Zahraniční obchod s vejci se proti roku 2006 výrazně snížil o 19,6 %. Naopak vývoz vajec se zvýšil o neuvěřitelných 139,5 %.

Ostatní živočišné komodity

Ovce a kozy

Stavy ovcí se od roku 2006 do roku 2007 zvýšily ze 148 412 kusů na 168 910 kusů, tj. o 20 498 kusů, což představuje meziroční nárůst o 13,8 %. K nárůstu došlo rovněž v početních stavech koz, které se zvýšily ze 14 402 kusů v roce 2006 na 16 222 kusů v roce 2007, tj. o 1 820 kusů a nárůst 12,6 %. Na základě poptávky po kvalitním, zejména jehněčím masu a příznivých výsledků ověřování technologických systémů chovu ovcí, byla v podstatě dokončena restrukturalizace chovu ovcí. V současnosti jsou využívána specializovaná masná, kombinovaná a plodná plemena a jejich kříženci. Dodávky bezkonkurenčně levné a kvalitní vlny pro zpracovatelský průmysl jsou realizovány, stejně jako ve vyspělých zemích EU, dovozem z Austrálie a Nového Zélandu. Chov ovcí a koz spolu s chovem krav bez tržní produkce mléka umožňuje efektivní využití trvalých travních porostů, zejména v horských a podhorských oblastech pastvou a jejich udržování v kulturním stavu.

V roce 2007 bylo podle celní statistiky vyvezeno 51 tun skopového a kozího masa, zatímco dovoz činil 545 tun. Vyvezeno bylo 2 645 kusů živých zvířat, převážně jehňat, a dovoz činil 528 kusů.

Podíl domácích porážek činil cca 80 %, zatímco na jatkách bylo poráženo cca 20 % zvířat. I přes nárůst početních stavů ovcí a koz se spotřeba skopového, jehněčího a kozího masa pohybuje pouze na úrovni 0,2 kg na obyvatele za rok. Úroveň finalizace a nabídka výsledných produktů z chovu ovcí a koz má rozhodující roli z hlediska dalšího zvyšování početních stavů těchto zvířat a při rozšiřování souvisejících aktivit. Jde o naplňování spotřebitelské poptávky především jehněčím a kůzlečím masem, kozím mlékem a výrobky z něj na konvenčních farmách a uznaných ekologických hospodářstvích.

Králíci

Spotřeba králíčího masa v ČR v posledních letech nezaznamenala mimořádné výkyvy. Pohybuje se od 3,9 kg/obyv./rok do 2,4 kg/obyv./rok. Přes zdánlivě nízkou spotřebu tohoto masa se ČR řadí na přední

místa v Evropě. Převážná část domácí spotřeby je zajišťována samozásobením z drobných chovů. Odhad spotřeby pro rok 2007 vychází ze snížené produkce, zlepšené možnosti uplatnění králíčího masa na trzích EU a hlavně z výrazného snížení dovozů proti minulým letům.

Králíčí maso patří svým složením k nejhodnotnějším druhům masa. K zemím s nejvyšší spotřebou králíčího masa patří Itálie s téměř 5 kg na osobu a rok.

V roce 2007 bylo králíčí maso jednou z mála živočišných komodit, kde bylo dlouhodobě pozitivní saldo zahraničního obchodu až do roku 2002. Pak se situace v zahraničním obchodě otočila. Vysoké dovozy králíčího masa byly v roce 2003 realizovány především z Číny za velmi nízké ceny. Za první čtyři měsíce roku 2004 tato situace trvala a zlom nastal až v květnu (po vstupu ČR do EU). Od května až do konce roku 2004 se dovezlo pouze 14 tun králíčího masa a vyvezlo se 957 tun tohoto druhu masa. V roce 2005 byla situace v zahraničním obchodě obdobná jako v roce 2004 po vstupu ČR do EU. V tomto období se dovezlo pouze 259 tun králíčího masa, zatímco se vyvezlo 987 tun. V roce 2006 nastala velká změna v zahraničním obchodě s králíčím masem. Dovezlo se pouze 558 tun, ale vyvezlo se 5 074 tun, a tak bylo saldo zahraničního obchodu vysoce kladné. V roce 2007 vývoz převažuje zhruba dvojnásobně nad dovozem.

Kromě králíčího masa je významný dovoz živých králíků. Dovážejí se převážně králíci jateční, kteří jsou v ČR poráženi. V roce 2006 vzrostl dovoz živých zvířat proti roku 2005 o 26 %.

V roce 2007 se snížila produkce králíčího masa o 7,8 %, zvýšila spotřeba o 7,2 %. V roce 2007 se zvýšily dovozy, které kromě masa jsou realizovány v živých zvířatech, jež se v ČR porážejí. Dovoz jatečných zvířat je především z Polska a Slovenska. Vývozy jsou realizovány převážně v mase. Proto z těchto důvodů v letošním roce dovoz dvojnásobně překročil vývoz.

Cenový vývoj měl opačný charakter než v roce 2006. Ceny zemědělských výrobců za jatečné králíky v roce 2007 stouply o 6,6 % a byly do značné míry ovlivněny cenami ostatních druhů masa na tuzemském trhu.

Králíčí maso je přes své významné nutriční vlastnosti stále pouze doplňkovým druhem masa nejenom na tuzemském trhu.

Ryby

Rybářství v České republice je možno rozčlenit do dvou základních oblastí – produkční rybářství a hospodaření v rybářských revírech. Hlavní součástí produkčního rybářství je rybníkářství, ryby jsou též chovány ve speciálních zařízeních, především se jedná o chov lososovitých ryb neboli pstruhařství. Produkční rybářství (rybníkářství) vykazuje stabilní výkonnost, rybníky slouží vedle produkce ryb k plnění neopomenutelných mimoprodukčních funkcí v krajině, jako je retence vody, ochrana proti povodním, biologické čištění vody. Dále skýtají uměle vytvořené plochy pro hnízdění ptactva a ochranná teritoria pro zvěř; plní rekreační poslání, ekostabilizační funkce a přispívají k zachování biodiverzity.

Plochy rybníků v ČR představují přibližně 52 tis. ha, z toho je 42 tis. ha využito k chovu ryb. V rybnících je dosahováno ročního přírůstku v průměru kolem 460 kg ryb/ha. Druhové zastoupení tržních ryb je poměrně stabilní a proti předchozím letům se nezměnilo. Kapr se podílel na celkovém objemu chovaných ryb 87,8 %, býložravé ryby (tolstolobik, amur bílý) 3,7 %, ryby lososovité (zejména pstruh duhový a siven americký) 3,8 %, lín obecný 1,3 %, dravé ryby a další rybí druhy 3,4 %.

Tržní produkce ryb v ČR v roce 2007 dosáhla 20,4 tis. t, což ve srovnání s rokem 2006 představovalo snížení o pouhých 16 t. Produkce ryb ze speciálních zařízení byla 748 t. Spotřeba sladkovodních ryb podle odhadu Rybářského sdružení ČR v roce 2007 se pohybuje okolo 1,4 kg/osobu/rok.

Objemové saldo zahraničního obchodu s živými sladkovodními rybami bylo také v roce 2007 kladné a dosáhlo 9 210 t ž. hm. Vývoz živých ryb dosahoval v roce 2007 téměř 49 % celkové produkce. Živých sladkovodních ryb bylo vyvezeno 10,454 tis. t ž. hm., což představovalo meziroční nárůst o 0,52 tis. t. Hlavním vývozním artiklem byl tradičně kapr, jehož export se ve srovnání s rokem 2006 poklesl na 8,63 tis. t ž. hm. za cenu 48,12 Kč/kg ž. hm. Dovoz živých sladkovodních ryb do ČR byl ve srovnání s vývozem zanedbatelný a meziročně opět poklesl.

Na vlastní rybářskou produkci navazuje zpracování ryb. Ročně se v ČR zpracuje 9 až 11 % tržní produkce sladkovodních ryb. V roce 2007 bylo zpracováno 1 904 t ryb v živé hmotnosti, což představovalo 9,3 % tržní produkce sladkovodních ryb.

Součástí odvětví je rovněž rekreační a sportovní rybářství uskutečňované na vodních plochách státem vyhlášených jako rybářské revíry. Počet rybářských revírů na území ČR přesahuje 2 000 s výměrou přibližně 42 tis. ha. Rekreačním rybářstvím se zabývá 350 tis. registrovaných členů všech rybářských svazů, kteří vylovili v roce 2007 podle odhadu cca 4,6 tis. t ryb.

Se vstupem ČR do EU došlo k rozšíření možností podpor do rybářského sektoru. V současné době jsou především využívány následující podpůrné prostředky:

- 1) Národní resortní podpory týkající se akvakultury a sladkovodního rybolovu, Kontrola užitkovosti, Speciální poradenství pro živočišnou výrobu, Školní závody, Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků a Genetické zdroje.
- 2) Operační program Rybářství 2007 – 2013, kde mohou rybáři čerpat finanční prostředky v rámci prioritní osy 2 – Akvakultura na investice do produkce akvakultury, vyrovnávací platby na zlepšení vodního prostředí, opatření v oblasti zdraví ryb a investice do zpracování ryb a uvádění na trh. V rámci osy 3 – Opatření ve společném zájmu se dotace týká rozvoje nových trhů, propagačních kampaní a pilotních projektů.

Včely

Česká republika je v produkci medu jako jedna z mála zemí EU soběstačná. Zatímco spotřeba medu v EU je daleko vyšší než jeho produkce a téměř polovina spotřeby medu se dováží ze třetích zemí, český trh je domácí surovinou dobře zásoben a více než třetina produkce je exportována.

Rozložením včelstev je ČR celoplošně relativně dobře pokryta. Z hlediska počtu včelstev na jednoho včelaře, v českém včelařství výrazně převažují zájmoví chovatelé, tedy malovčelaři. K 31.12.2007 bylo na území ČR evidováno 46 723 chovatelů s 510 888 včelstvy. Český svaz včelařů (dále jen ČSV) jako nejvýznamnější organizace zastupující včelaře v ČR sdružuje 97,12 % chovatelů včel s 97,66 % včelstvy.

Z včelařského hlediska byl rok 2006 nadprůměrný, v roce 2007 byla produkce medu 8 467 t, tj. o 614 t nižší než v roce 2006. Průměrný výnos medu na včelstvo dosáhl v roce 2007 16,28 kg. Spotřeba medu na obyvatele za rok 2006 se zvýšila na 0,7 kg, když dlouhodobě se udržovala na 0,5 kg medu.

Včely 2007 – Podpory dle NV 197/2005 Sb. (údaje souhlasí s účetní evidencí)

Opatření	Skutečně vyplacené prostředky za období leden až prosinec 2007 v Kč
Technická pomoc	11 074 745,53
Boj proti varroáze	10 924 981,30
Racionalizace kočování	5 146 536,00
Úhrada nákladů na rozborů medu	549 600,00
Obnova včelstev	6 226 200,00
Celkem	33 922 062,83

Pramen: MZe

Poznámka: v přehledu jsou zahrnuty i finanční prostředky, o nichž bylo rozhodnuto v roce 2006, avšak vzhledem k odvolacímu řízení byly vyplaceny až v roce 2007

Zahraniční obchod s medem má dlouhodobě kladnou bilanci. Z ČR bylo vyvezeno 4 357 t medu. Export směřoval z více než 50 % do Německa (2 248 t) a Polska (1 140 t) za průměrnou cenu 47,42 Kč/kg. Celkově bylo dovezeno 1 723 t medu za 53,17 Kč/kg. Hlavními dovozci do ČR byla Argentina (426 t), s průměrnou cenou 48,48 Kč/kg, Ukrajina (304,4 t) s průměrnou cenou 32,61 Kč/kg, Slovensko (163 t) s průměrnou cenou 48,83 Kč/kg.

Na základě zákona č. 252/1997 Sb. o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, byla stanovena na rok 2007 dotace I.D. Podpora včelařství ve výši do 180 Kč na jedno zazimované včelstvo. Celkem bylo včelařům takto vyplaceno 79 mil. Kč, tj. 153 Kč na jedno včelstvo. Dále bylo možno třetím rokem čerpat podpory podle nařízení vlády č. 197/2005 Sb. z tříletého „Českého programu pro zlepšení produkce medu a jeho uvádění na trh“, který zajišťuje motivační tok finančních prostředků k jednotlivým včelařům. Uvedený program je spolufinancován na základě nařízení Rady (ES) č. 797/2004 (pro rok 2007 suma 702 455 EUR).

Rozhodnutím Komise ES ze dne 14.8.2007 byl schválen nový včelařský program na období 2008 – 2010, kde míra spolufinancování EU činí pro rok 2008 – 997 999 EUR, 2009 – 1 059 759 EUR a 2010 – 1 065 030 EUR. Novelizováno bylo i prováděcí nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh pod č. 285/2007 Sb.

Koně

Chov koní, ačkoli plní i jiné funkce než ostatní hospodářská zvířata, spadá jednoznačně do oblasti zemědělské výroby. Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je kůň nadále hospodářským zvířetem.

Na přelomu let 2007 a 2008 bylo v ústřední evidenci koní evidováno přes 63 tis. ks koní. Jejich počet se od roku 1996 v naší republice stále zvyšuje. Nejrozšířenějším plemenem je český teplokrevník. Dalšími početnými plemeny koní chovanými v ČR jsou anglický plnokrevník, chladnokrevná plemena – českomoravský belgický kůň, norik, slezský norik, dále starokladrubský kůň, huculský kůň, plemena náležející ke skupině koní pony a další.

Speciální úlohu v chovu koní plní tři státní podniky, a to Národní hřebčín Kladruby n. L., Zemský hřebčinec Písek a Zemský hřebčinec Tlumačov.

V ČR se v současné době vede plemenná kniha pro 19 plemen koní. Organizací, které vedou plemenné knihy a které se označují jako uznaná chovatelská sdružení, je celkem 12. Českými plemeny jsou starokladrubský kůň, český teplokrevník, českomoravský belgický kůň, slezský norik, český sportovní pony, moravský teplokrevník a kůň Kinský. Z toho jsou starokladrubský kůň, českomoravský belgický kůň a slezský norik zařazeni do tzv. genetických zdrojů. K těmto speciálně chráněným plemenům náleží ještě populace huculského koně, jehož významná část je chována právě v ČR.

Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je každý chovatel koně povinen zajistit označení a zaregistrování koně do ústřední evidence. Při každém přemístění musí být každý kůň doprovázen identifikačním dokumentem – průkazem koně, který vydává osoba pověřená vedením ústřední evidence.

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Základní statistické údaje k 31.12.2007

Pravidla ekologického zemědělství a výroby biopotravin jsou jasně upravená naší i evropskou legislativou (zákon č. 242/2000 Sb., nařízení Rady /EHS/ 2092/91), jejich dodržování je tak garantováno státem. Ministerstvo zemědělství pověřuje k činnosti kontrolní organizace, které přímo na ekologických farmách a ve výrobnách biopotravin dodržování pravidel kontrolují. Certifikovanou biopotravinu pozná spotřebitel podle národního loga „BIO“ a kódu příslušné kontrolní organizace, kterými jsou KEZ, o. p. s., ABCERT GmbH a BLOKONT CZ, s r. o., Biopotraviny mohou být označeny také logem EU, jehož použití na obale biopotravin je od roku 2009 povinné pro všechny členské státy EU.

V roce 2007 došlo ke stabilnímu nárůstu počtu ekologicky hospodařících farmářů i výrobců biopotravin. Ke konci loňského roku hospodařilo podle zásad ekologického zemědělství 1 318 zemědělců a 253 subjektů vyrábějících biopotraviny. Počet ekologicky hospodařících zemědělců se tak během roku 2007 zvýšil téměř o 400 farem, počet výrobců biopotravin o 100 podniků. Výměra zemědělské půdy dosáhla více než 310 000 ha, což představuje 7,35 % z celkové výměry zemědělské půdy. V průběhu roku 2007 se zvýšil také počet ekologických sadařů a vinařů, výměra ekologických sadů je v současné době 1 625 ha, výměra vinic 245 ha. Je registrováno také 6 ekologických chovatelů včel.

Vývoj rozsahu ekologického zemědělství v letech 2006 a 2007

Ukazatel	K 31.12.2006	K 31.12.2007
Počet ekofarem	963	1 318
Výměra zemědělské půdy v ekologickém zemědělství (ha)	281 535	312 890
Podíl ekologického zemědělství na celkové výměře zemědělské půdy (%)	6,61	7,35
Výměra orné půdy (ha)	23 478,57	29 5052
Výměra trvalých travních porostů (ha)	232 189,53	257 899
Výměra trvalých kultur – sady (ha)	1 195,61	1 625
Výměra trvalých kultur – vinice (ha)	(sady + vinice)	245
Ostatní plochy (ha)	24 670,97	23 616
Počet výrobců biopotravin	152	253

Pramen: MZe

Státní podpora ekologického zemědělství

MZe podporuje ekologické zemědělství již od roku 1990, a to podporou na plochu zařazenou do ekologického zemědělství. Od roku 2007 ale MZe zavedlo zcela nové podpůrné nástroje pro rozvoj ekologického zemědělství, produkce biopotravin i informování spotřebitele.

Podpora ekologických zemědělců

Tradiční podpora pro ekologické zemědělce, dotace na plochu zařazenou do přechodného období, nebo ekologického zemědělství, byla v roce 2007 vyplácena prvním rokem z Programu rozvoje venkova 2007 – 2013 (PRV), kde je ekologické zemědělství jedním z tzv. agroenvironmentálních opatření. Podpora se liší podle obhospodařované kultury, výše dotace byla v roce 2007 v porovnání s předchozími lety následující:

Kultura	2004 – 2006 (HRDP) (Kč/ha)	2007 (PRV) (Kč/ha)
Orná půda	3 520	4 266
Trvalé travní porosty	1 100	1 954
Zelenina a speciální byliny na orné půdě	11 050	15 524
Trvalé kultury (sady, vinice)	12 235	23 369

Pramen: MZe

Vyplacené finanční prostředky v rámci agroenvironmentálního opatření „Ekologické zemědělství“ – dotace na plochu zařazenou do ekologického zemědělství nebo přechodného období v letech 1998 – 2007

Rok	Vyplacené finanční prostředky (Kč)
1998	48 091 000
1999	84 168 000
2000	89 101 971
2001	167 966 104
2002	210 861 131
2003	230 810 809
2004	292 200 000
2005	285 828 855
2006	304 995 064
2007	zažádáno o 540 395 786

Pramen: MZe

Od roku 2007 začalo být ekologické zemědělství podporováno nejenom v rámci dotace na plochu v ose II PRV, ale také výrazným bodovým zvýhodněním ekologických zemědělců při hodnocení investičních projektů v rámci osy I a III PRV. Ekologičtí zemědělci tak měli mnohem vyšší šanci, že jejich projekt bude schválen a financován. V ose I byli ekologičtí zemědělci bodově zvýhodněni v rámci opatření „Modernizace zemědělských podniků“ a „Zahájení činnosti mladých zemědělců“, v ose III v rámci opatření „Podpora cestovního ruchu“ (agroturistika) a „Diverzifikace činností nezemědělské povahy“. Výsledkem této podpory například bylo, že každému ekologickému zemědělci, který si požádal o podporu v rámci opatření „Zahájení činnosti mladých zemědělců“, byl projekt schválen a byla mu přiznána finanční podpora.

MZe také finančně podporuje každoroční vzdělávání ekologických zemědělců a výrobců biopotravin. Vzdělávací aktivity realizují především nevládní organizace (Svaz ekologických zemědělců PRO-BIO, Spolek poradců v ekologickém zemědělství, Bioinstitut, o. p. s., Agentura ZERA), zlepšená informovanost byla jedním z důvodů nárůstu počtu ekologických zemědělců a výrobců biopotravin v roce 2007.

Podpora výrobců biopotravin

Podobně jako ekologičtí zemědělci, i výrobci biopotravin byli bodově zvýhodněni v ose I PRV v rámci opatření „Přidávání hodnoty zemědělským i potravinářským produktům“. V rámci tohoto opatření byli výrazně podpořeni i farní zpracovatelé biopotravin. Výrobci biopotravin tak měli možnost s podporou státu investovat do výstavby nebo rekonstrukce prostor na výrobu nebo skladování biopotravin, nebo do marketingu biopotravin.

Tato podpora nekončí, výše uvedená opatření vyhlášená v roce 2007, kde jsou bodově zvýhodněni ekologičtí zemědělci a výrobci biopotravin, budou průběžně vyhlášována i v roce 2008.

K výraznému nárůstu počtu výrobců biopotravin přispěla také zvýšená poptávka spotřebitelů, která přesvědčuje stále více zpracovatelů, že produkce biopotravin je dobrou podnikatelskou příležitostí.

Zvýšení informovanosti spotřebitele – propagace

Doposud probíhaly v oblasti propagace biopotravin spíše dílčí, krátkodobé akce. Nicméně díky těmto akcím se dnes nacházíme na začátku rapidního rozvoje trhu s biopotravinami v situaci, kdy se o nich stále více mluví a kdy spotřebitelé biopotravin stále více kupují.

Akční plán rozvoje ekologického zemědělství z roku 2004 požadoval realizaci státní propagační kampaně realizovanou profesionální agenturou. Ve spolupráci s MZe a Svazem ekologických zemědělců PRO-BIO podala v únoru 2007 marketingová agentura SZIF žádost do Bruselu o podporu realizace takové kampaně. V červenci 2007 Evropská komise žádost schválila a bude kampaně z 50 % financovat. Celkový rozpočet kampaně je cca 25 mil. Kč na tři roky, realizátorem kampaň bude reklamní agentura Ogilvy & Mather, s r. o., Kampaň začala v březnu 2008, jedná se o klasickou reklamní kampaň zahrnující billboardy, inzerci v tisku, ochutnávky biopotravin, tištěné materiály, informační a vzdělávací pořady v médiích, prezentaci na webu apod.

Legislativa – schválení nového nařízení o ekologickém zemědělství

Pravidla ekologického zemědělství a výroby biopotravin jsou upravená naší i evropskou legislativou, zákonem č. 242/2000 Sb., a nařízením Rady (EHS) 2092/91, o ekologickém zemědělství. Od prosince 2005 bylo diskutováno v orgánech EU zcela nové nařízení o ekologickém zemědělství, jehož hlavním cílem bylo zpřehlednit legislativu ekologického zemědělství, protože současné nařízení má více než 50 novel. Tato nová pravidla byla schválena v roce 2007 novým nařízením č. 834/2007 a začnou platit od 1.1.2009. Některá ustanovení jsou zcela nová, některá platí již dnes a osvědčila se, proto budou platit i podle nového nařízení. V současné době připravuje Evropská komise prováděcí právní předpisy, kterými by měly být dvě nařízení Komise. Prováděcí nařízení nabudou účinnosti také 1.1.2009, od tohoto data bude současné nařízení č. 2092/91 zrušeno. Evropské nařízení bude i nadále doplňovat národní zákon č. 242/2000 Sb. O jeho případné novelizaci bude rozhodnuto až poté, co bude známé konečné znění prováděcích právních předpisů k novému nařízení o ekologickém zemědělství.

Některá ustanovení jsou zcela nová, některá platí již dnes a osvědčila se, proto budou platit i podle nového nařízení. Jednou z nejdůležitějších částí nového nařízení o ekologickém zemědělství č. 834/2007 jsou pravidla týkající se označování biopotravin.

Slova „ekologický“ a „biologický“, včetně jejich předpon „eko“ a „bio“ lze používat pouze na obalu surovin, potravin, krmiv a osiv pocházejících z ekologického zemědělství. Případné označování konvenčních produktů těmito výrazy bylo i nadále bude ze strany MZe přísně postihováno. Obecně řečeno, při označování konvenčních potravin se nesmí používat takové označení, které by mohlo spotřebitele uvést v omyl, že se jedná o produkt ekologického zemědělství.

Toto označení lze použít pouze u produktů ekologického zemědělství, u kterých minimálně 95 % hmotnostních složek pochází z ekologického zemědělství. U potravin, které obsahují složky pocházející z ekologického zemědělství, ale ty představují méně než 95 %, lze ve složení výrobku uvést, že daná složka pochází z ekologického zemědělství. Výrazem „BIO“ tak nelze označit celý produkt, ale pouze konkrétní složku ve složení výrobku.

Trh a obchod s biopotravinami

Na konci roku 2007 bylo v ČR 253 výrobců biopotravin, o sto více než v roce 2006. Češi za biopotraviny v roce 2006 utratili zhruba 760 milionů korun, což odpovídá meziročnímu nárůstu o 49 procent. Odhad pro rok 2007 činí obrát 1,3 miliardy korun. Většina biopotravin (cca 60 %) se do ČR dováží.

Také v roce 2007 byla vyhlášena soutěž o nejlepší biopotravinu roku 2007. O ocenění se ucházelo celkem 71 produktů od třiceti výrobců biopotravin. Vzhledem k rekordní účasti se porota rozhodla udělit kromě absolutního vítěze, kterým se stal Pošumavský biomed, cenu ještě celozrnným špaldovým krekrům s dýňovým semínkem a česnekem z Biopekárny Zemanka, dále Bio kysanému nápoji jahoda z Mlékárny Valašské Meziříčí a Hostětínskému sirupu z černého bezu vyráběnému s. r. o. Tradice Bílých Karpat.

Také pro obchodníky s biopotravinami platí povinnost registrace na MZe. Registrován musí být každý subjekt, který uvádí biopotraviny na trh a každý dovozce biopotravin ze třetích zemí. Registrovat se nemusí ti obchodníci, kteří biopotraviny pouze umístí do regálu a prodají konečnému spotřebiteli, to znamená, že je nevyrábí, nepřebalují, nebo nedovážejí ze třetích zemí. V praxi tuto výjimku využívají především maloobchody s biopotravinami.

Zákonné požadavky jsou na obchodníky s biopotravinami mnohem menší než požadavky na výrobce biopotravin nebo ekologické zemědělce. Vychází se zde z předpokladu, že obchodníci s biopotravinami s nimi již „pouze“ obchodují, není zde nezbytné zkoumat, jak byly biopotraviny vyprodukovány nebo zabaleny. Tuzemský obchodník s biopotravinami je tak povinen dokladovat především evidenci nakoupeného a prodaného množství biopotravin, dále se kontrolují skladovací podmínky před uvedením zboží do oběhu nebo toky zboží.

Top 10 – biopotraviny s největším počtem získaných bodů

Název biopotraviny	Body	Výrobce
Pošumavský bio med	509	Dr. Ing. Jan Pintíř, Ph.D.
Bio kysaný nápoj – jahoda	498	Mlékárna Valašské Meziříčí, spol. s r.o.
Bio jogurt drink (bílý, jahoda, brusinka/černý rybíz)	471	OLMA, a.s
Bio dýňové gomasio	468	Společnost bio nebio, s. r. o.
Celozrnné špaldové krekry s dýň. semínkem a česnekem	467	Biopekárna Zemanka-Jan Zeman
Bio hovězí zadní bez kosti	467	Moravan, a. s., Petřvald
Čoko-kokosky se špaldovou moukou	466	Biopekárna Zemanka-Jan Zeman
Hostětínský sirup z černého bezu	464	Tradice Bílých Karpat, s. r. o.
Hruško-jablečný bio mošt	462	Olga Syrovátková
Celozrnné špaldové krekry se sezamem a sójovou omáčkou	461	Biopekárna Zemanka-Jan Zeman

Pramen: MZe

U biopotravin dovážených ze třetích zemí je nezbytné požádat MZe o vydání takzvaného dovozního zmocnění na dovážený bioprodukt. MZe vydá dovozní zmocnění pouze v případě, že produkt byl vyprodukován v souladu s pravidly ekologického zemědělství v rámci EU. Tento soulad je ověřován přímo v dané třetí zemi některou z kontrolních organizací akreditovaných Evropskou komisí. EK vydává aktualizovaný seznam těchto kontrolních organizací jednotlivých členských států v Úředním věstníku EU.

Třetí země mohou požádat EK, aby jejich národní pravidla a kontrolní a certifikační systém ekologického zemědělství uznala za rovnocenný s požadavky evropských předpisů pro ekologické zemědělství. Pokud EK rovnocennost uzná, je tato země zařazena na tzv. seznam třetích zemí a biopotraviny z této země mohou být dováženy do všech členských států EU bez omezení. V současné době je na tomto seznamu Austrálie, Nový Zéland, Argentina, Kostarika, Izrael, Švýcarsko a Indie. Na tomto seznamu byla zařazena před svým vstupem do EU i ČR, která již od roku 2001 mohla bez omezení vyvážet své biopotraviny do všech členských zemí EU.

BIOPALIVA

Využívání biopaliv vede nejen ke snížení ekologické zátěže způsobené spalováním fosilních paliv, ale též ke zvyšování soběstačnosti ČR v zásobování pohonnými hmotami a podpoře domácí zemědělské produkce.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/30/ES, o podpoře užívání biopaliv nebo jiných obnovitelných pohonných hmot v dopravě, stanovuje indikativní cíle, podle kterých by měly členské státy zajistit do konce roku 2010 uvedení minimálního množství biopaliv na trh s pohonnými hmotami ve výši 5,75 % energetického obsahu z celkového množství benzínu a nafty pro dopravní účely.

Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, ukládá distributorům pohonných hmot povinnost přimíchávat minimální podíl biopaliv. V případě náhrady nafty se jedná o 2 obj. % přimíchávané do celkového množství pohonných látek od 1. září 2007; v případě bioetanolu jde o stejné množství, avšak datum zahájení bylo stanoveno na 1. ledna 2008. V dalším roce budou minimální množství biopaliv dále navýšena.

Na základě usnesení vlády č. 1080 ze dne 20. září 2006 a usnesení vlády č. 164 ze dne 25. února 2008 probíhá uplatňování biopaliv s obsahem biosložky do 5 obj. % v dopravě ČR bez dotací ze strany státu.

MEŘO

Bionafta, která je tvořena metylesterem řepkového oleje (MEŘO), je v EU nejrozšířenějším alternativním motorovým palivem založeným na obnovitelných zdrojích energie. Jejím největším producentem je Německo. V ČR má výroba bionafty rovněž poměrně dlouhou tradici, avšak díky nutným změnám dotační politiky v souvislosti se vstupem do EU je během posledních let převážný objem produkce exportován.

Jak vyplývá z následující tabulky, v ČR bylo v roce 2007 vyrobeno 81 806 tun MEŘO za účelem náhrady motorové nafty, z toho 53 572 t produkce bylo exportováno do jiných zemí. Jako čisté palivo tzv. B100 se uplatnilo cca 2 578 t MEŘO a cca 34 368 t MEŘO bylo využito jako mísící komponenta do motorové nafty, kde podíl biopaliva představoval 2 obj. %, tzv. B2.

Bilance výroby MEŘO ¹⁾ a SMN 30 ²⁾ v letech 2001 až 2007

Položka	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Dotované MEŘO (t)	39 566 ³⁾	73 058 ³⁾	69 984 ³⁾	46 628 ³⁾	3 169 ³⁾	9 367	–
MEŘO bez dotací (t)	–	–	–	–	–	9 896	2578
Dotovaná SMN 30 pro domácí trh (tis. l)	145 037	267 808	256 539	170 924	11 617	34 338	–
Výroba MEŘO celkem (t)	71 012	104 438	113 476	85 144	126 894 ⁵⁾	110 152 ⁵⁾	81 806
Výroba SMN 30 celkem (tis. l)	258 801 ⁴⁾	267 976 ⁴⁾	256 745 ⁴⁾	170 924	11 617	45 100 ⁴⁾	–
Dovoz MEŘO (t)	2 862	46	56	3 120	7 811 ⁵⁾	22 973 ⁵⁾	8 338 ⁵⁾
Vývoz MEŘO (t)	3 273	31 380	43 492	41 636	131 536 ⁵⁾	110 926 ⁵⁾	53 572 ⁵⁾
Výrobní kapacity (t)		156 500			204 900		339 900 ⁶⁾

Poznámky:

1) kód položky MEŘO: 3824909970

2) kód položky SMN 30: 3824909980

3) pramen: SZIF Praha

4) zahrnuje vývoz SMN 30

5) pramen: ČSÚ, MPO – Eng (MPO) 6–12

6) od 1.7.2007 – využití 330 dní za rok v třísměnném provozu

V následujících dvou tabulkách je uvedena bilance řepky olejné a výroba MEŘO v marketingových letech (marketingový rok začíná 1.7. a končí 30.6. následujícího roku) 2004/2005 až do první poloviny 2007/2008 a přehled výrobců MEŘO včetně jejich výrobních kapacit.

Celková sklizňová plocha řepky olejné v roce 2007 byla tvořena 338 tis. ha. Orientační množství řepky zpracované na MEŘO bylo 135 tis. tun. Výrobní kapacity MEŘO v ČR ke konci roku 2007 činily 340 tis. t/rok.

Bilance řepky olejné pro rok 2007

Marketingový rok	2004/2005	2005/2006	2006/2007	1/2 2007/2008
Sklizňová plocha řepky olejné ¹⁾ (ha)	259 805	267 160	292 247	337 571
Produkce řepky olejné ¹⁾ (t)	935 300	769 377	880 172	1 032 000
Výroba MEŘO (t)	87 500 ²⁾	126 700 ²⁾	82 520 ³⁾	48 273 ^{3) 4)}
Orientační množství řepky olejné zpracované na MEŘO (t)	245 000 ²⁾	354 760 ²⁾	231 056 ²⁾	135 164
Podíl řepky olejné zpracované na MEŘO z celkové produkce (% m/m)	26,2	46,1	26,3	13,1

Poznámky:

1) pramen ČSÚ

2) pramen: Šetření SVB, VÚZT Praha

3) pramen: MPO - Eng (MPO) 6-12

4) produkce červenec - prosinec 2007

Výrobní kapacity MEŘO (FARME) v ČR (využití 330 dní za rok v třisměnném provozu)

Společnost	Kapacita	Typ výroby	Technologie reesterifikace	Zahájení
A. B. C., s. r. o., Bransouze	3 000 t	vlastníkem je zemědělský podnik	Koropecký Pardubice (CZ)	1995 rekonstrukce 2005
AGRICOS, s. r. o., Stod u Plzně	700 t	vlastníkem je zemědělský podnik	Koropecký Pardubice (CZ)	1996 rekonstrukce 2003
Agrochem, a. s., Lanškroun	3 800 t	vlastníkem je zemědělský podnik	Koropecký Pardubice (CZ) + MDT, a. s., Martin (SK) (výroba destilovan. FARME)	1995 rekonstrukce 2001
AGROPODNIK, a. s., Jihlava	70 000 t	regionální	Heid Saattechnik (A) + AT Agrar-Technik&Co KG – proces Campa Biodiesel Ochsenfurt (D)	1995 rekonstrukce 2001 a 2004
Primagra, a. s., Milín	35 000 t	regionální	OTEZA Martin (SK)	2007
Žatec	3 600 t	decentralizovaná	ATEKO, a. s., Hradec Králové (CZ)	1995
BIO Petrol, a. s., Praha, Nová Ves/P	3 000 t	decentralizovaná	Farmet, a. s., Česká Skalice (CZ)	1995
FABIO produkt, s. r. o., Holín	6 300 t	decentralizovaná	Farmet, a. s., Česká Skalice (CZ) + MDT, a. s. Martin (SK)	1994
ZS Kratonohy, a. s.	1 000 t	vlastníkem je zemědělský podnik	BG-Servis Pardubice (CZ)	1994
Setuza, a. s.:				
– závod Olomouc	39 000 t	průmyslová	Vogel+Noot Industrienlagen-bau GmbH Graz (A)	1994
– závod Mydlovary	13 000 t		Chemmal Pardubice (CZ)	1995
– závod Ústí/L.	100 000 t		DE SMET Ballestra (Belgie)	2007
JARIMEX Hradec Králové, Hněvčevy	7 000 t	decentralizovaná vlastníkem je fyzická osoba	ATEKO, a.s. Hradec Králové (CZ)	1997
RPN, s. r. o., Chrudim	2 000 t	decentralizovaná pilotní jednotka	vlastní RPN Chrudim (CZ) spolupráce s VÚZT Praha	1991 rekonstrukce 2000
KL-OIL Lužany	2 000 t	vlastníkem je fyzická osoba	Koropecký Pardubice (CZ)	1994
HH Corporation – Jan Horák, Česká Třebová	17 000 t	vlastníkem je fyzická osoba	vlastní + Farmet, a. s., Česká Skalice (CZ)	2003
PAVEX, s. r. o., Pardubice	20 000 t	decentralizovaná	MDT, a. s., Martin (SK)	2004
ZD Dolany	1 500 t	vlastníkem je zem. podnik, experimentální jednotka	ATEKO, a. s., Hradec Králové (CZ)	1993
Václav Kavan Bílý Kostel	3 000 t	vlastníkem je fyzická osoba	Koropecký Pardubice (CZ)	1995 rekonstrukce 2006
S. O. C. Nový Přerov	9 000 t	vlastníkem je fyzická osoba	BG-Servis Pardubice + vlastní	1995 rekonstrukce 2001
CELKEM	339 900 t			

Pramen: SVB Praha, 2007

Za zpracovatelské období 2007 nebyly za uvedení bionafty do volného daňového oběhu vyplaceny žádné dotace.

BIOETANOL

Bioetanol je nejrozšířenějším biopalivem mimo území EU, a to především díky největším producentům – Brazílii a USA. V ČR byla výroba bioetanolu za účelem přimíchávání do pohonných hmot zahájena v průběhu roku 2006.

I když může být výchozí výrobní surovinou pro výrobu bioetanolu téměř libovolná plodina bohatá na cukry a škroby, je využíváno především obilí (zejména pšenice) a cukrovka.

Dalším perspektivním typem biopaliva je etyl-terc-butyléter (ETBE). Jednou z jeho výrobních komponent je právě bioetanol.

V následujících tabulkách jsou uvedeny výrobní kapacity bioetanolu včetně použitých surovin a bilance vyrobeného bioetanolu. Výrobní kapacita je v současné době 2,5 mil. hl/rok; další kapacity jsou ve stadiu výstavby či přípravy.

Výrobní kapacity bioetanolu v ČR v roce 2007

Společnost	Roční výrobní kapacita		Použitá surovina
	hl	t	
Ethanol Energy, a.s. Vrdy	700 000	55 370	obiloviny, kukuřice
PLP, a.s. Trmice	1 000 000	79 100	obiloviny
Agroetanol TTD, a.s. Dobruška	800 000	63 280	cukrová řepa (difúzní šťáva v průběhu cukrovarnické kampaně, zahuštěné cukerné roztoky v mezikampani)

Pramen: Agroetanol TTD, 2007

Bilance bioetanolu za rok 2007

Položka	BioEtOH (t)
Výroba	26 508,9
Dovoz	0,0
Vývoz	17 026,7
Počáteční zásoby	0,0
Konečné zásoby	9 194,8
Hrubá dodávka	287,4

Pramen: MPO, únor 2008

GENETICKY MODIFIKOVANÉ PLODINY

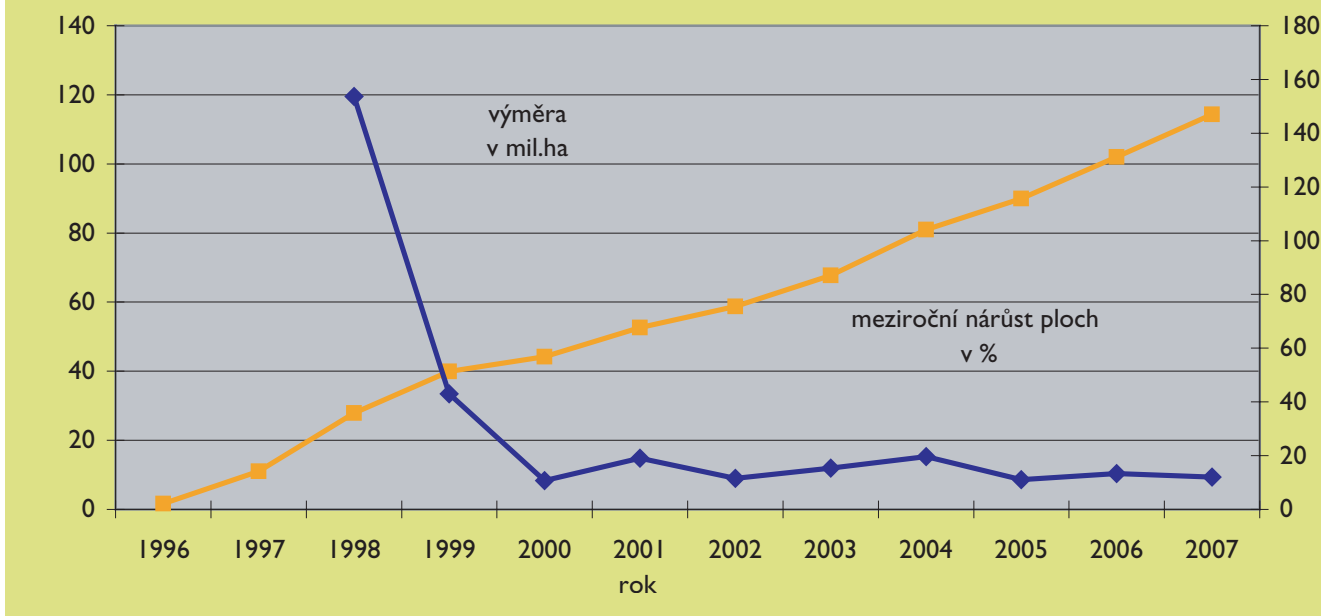
Jedinou geneticky modifikovanou (dále GM) plodinou povolenou k produkčnímu pěstování v ČR zůstala v roce 2007 Bt kukuřice odolná vůči zavíječi kukuřičnému. Její plochy se zvýšily na celkově 5 000 ha, oproti 1 290 ha v roce 2006 a 270 ha v roce 2005, kdy byla Bt kukuřice poprvé v ČR zasetá. Celkově se v EU v roce 2007 pěstovalo cca 111 tis. ha Bt kukuřice v osmi členských státech; Bt kukuřice v EU je však jen zlomkem globálního užívání technologie založené na GM organismech.

Nejčastěji pěstovanými plodinami nadále zůstaly sója (58,6 mil. ha), kukuřice (35,2 mil. ha), bavlník (15 mil. ha) a řepka (5,5 mil. ha). K dalším pěstovaným GM plodinám patřily dýně (USA), papája (USA a Čína), rajčata (Čína), papriky (Čína), vojtěška (USA), topoly (Čína), petúnie (Čína) a karafiáty (Kolumbie).

Dominantní modifikací byla i v roce 2007 tolerance k herbicidům (sója, kukuřice, řepka, bavlník a vojtěška) s plochou 72,2 mil. ha. Na ploše 21,8 mil. ha se pěstovaly GM plodiny s kombinací dvou či tří znaků/modifikací; na zbývajících plochách pak GM plodiny rezistentní vůči hmyzím škůdcům, včetně Bt kukuřice.

Údaje poskytované každoročně neziskovou organizací International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications (www.isaaa.org) deklarují, že v roce 2007 došlo k opětovnému nárůstu ploch s GM plodinami ve světě, kdy bylo evidováno celkem 114,3 mil. ha. Jedná se o 12% nárůst oproti předchozímu roku (102 mil. ha – 2006). Celkový počet pěstitelů vzrostl o cca 19 % na 12 milionů, z čehož přes 90 % (11 mil.) tvořili malí farmáři rozvojových zemí, zejména pěstitelé Bt bavlníku v Číně a Indii.

Vývoj osevních ploch komerčních GM plodin ve světě 1996 – 2007

Pramen: ISAAA

Mezi nové pěstitelské země přibýly v roce 2007 Polsko a Chile; GM plodiny se produkčně pěstovaly celkem ve 23 zemích, s převahou zemí rozvojových. Největšími pěstiteli zůstaly Spojené státy americké (57,7 mil. ha), následovány Argentinou (19,1 mil. ha), Brazílií (15 mil. ha), Kanadou (7 mil. ha), Indií (6,2 mil. ha), Čínou (3,8 mil. ha), Paraguají (2,6 mil. ha), Jižní Afrikou (1,8 mil. ha) a dalšími.

EU nadále zaujímá vůči GM plodinám obezřetný postoj, který je založený na principu předběžné opatrnosti, a nevyužívá tedy GM plodiny v takové míře jako jiné státy, kde technologie nachází stále větší uplatnění. Prvenství v pěstování Bt kukuřice si v EU s velkým odstupem udrželo Španělsko, kde bylo v roce 2007 zaseto 75 tis. ha. Bt kukuřice se pěstovala i v dalších 7 státech, mezi které se řadí také ČR. Dle sestupného pořadí se jednalo o Francii – 23 000 ha, **ČR – 5 000 ha**, Portugalsko – 4 200 ha, Německo – 2 640 ha, Slovensko – 950 ha, Rumunsko – 290 ha a Polsko – 100 ha.

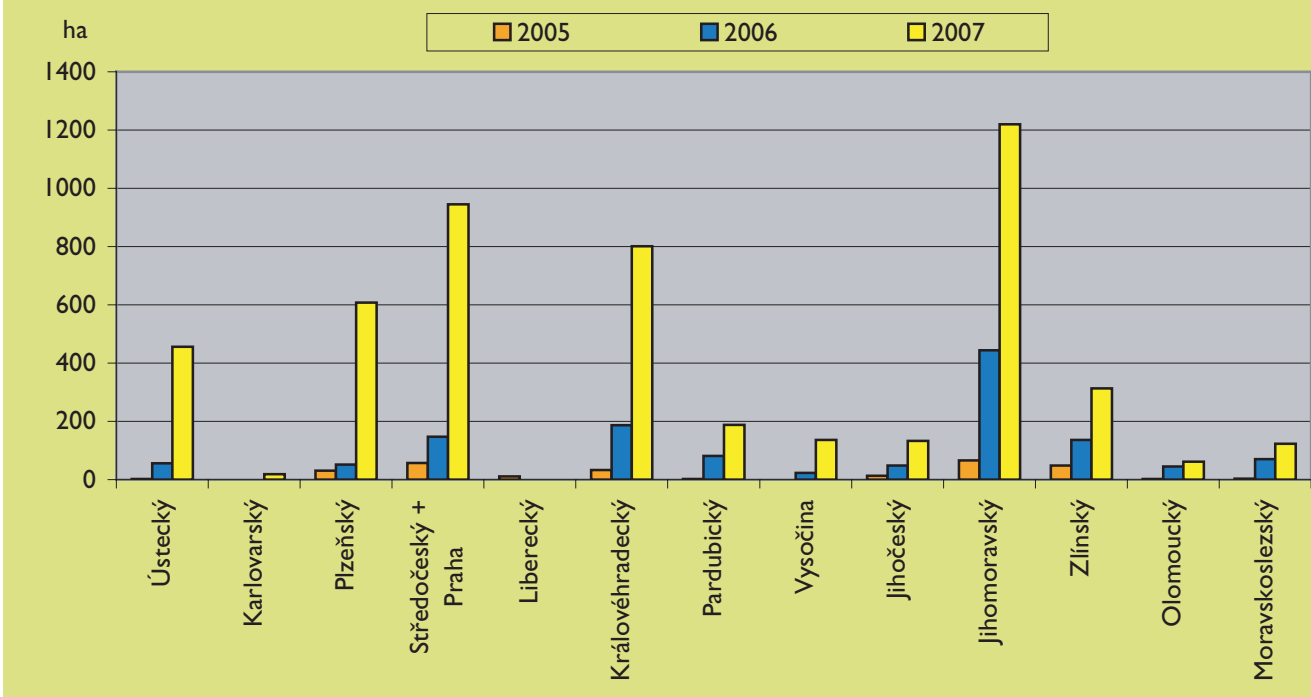
Nepatrná produkce GM plodin v EU, ve srovnání s ostatními světovými producenty, odráží přetrvávající negativní postoj evropských spotřebitelů, kteří vyžadují striktní označování produktů vyrobených z GM organismů (GMO), případně pouze tzv. „GMO-free“ produkty. Výsledkem je mj. rozsáhlá evropská legislativa včetně navazujících kontrol.

ČR má již tříleté praktické zkušenosti s pěstováním Bt kukuřice, která je alternativou k chemickému, případně biologickému ošetření porostů proti zavíječi kukuřičnému (*Ostrinia nubilalis*). V roce 2007 zaseto Bt kukuřicí 131 zemědělských subjektů; pro srovnání v roce 2006 se jednalo o 85 subjektů a v roce 2005 o 52 subjektů.

Bt kukuřice zaujímala v roce 2007 plochu cca 5 000 ha, z čehož, dle evidence zemědělských agentur, připadlo 1 720 ha na moravský region a 3 280 ha se pěstovalo v Čechách.

Již tradičně se nejvíce Bt kukuřice nacházelo v Jihomoravském kraji – téměř 1/4 všech ploch, následoval kraj Středočeský (včetně Prahy) – téměř 1/5 ploch a Královéhradecký (16 %). Na druhou stranu, Liberecký kraj neevidoval žádné plochy s Bt kukuřicí, Karlovarský kraj pouze cca 19 ha a do 100 ha celkové plochy se nacházelo v kraji Olomouckém. Téměř ve všech krajích dochází každoročně k nárůstu ploch s Bt kukuřicí.

Pěstování Bt kukuřice dle krajů ČR 2005 – 2007

Pramen: MZe

V roce 2008 očekáváme další výrazný nárůst pěstitelských ploch. Důvodem narůstajícího zájmu o Bt kukuřici u našich zemědělců jsou převažující pozitivní zkušenosti s odrůdami Bt kukuřice získané během prvních třech let pěstování.

Většina pěstitelů deklaruje zvýšený výnos Bt kukuřice oproti klasickým hybridům, a zejména účinnou ochranu kukuřice proti zavíječi. Důsledkem toho je dobrý zdravotní stav porostu jak po stránce vitality rostlin, tak i kvality produktu; většina pěstitelů zaznamenává výrazně snížené, případně žádné napadení Bt kukuřice fuzáriem. Kromě těchto přímých výhod je třeba zmínit i prospěch pro životní prostředí, kdy pěstování Bt kukuřice je v mnoha případech alternativou ke klasickému pesticidnímu ošetření porostu, a tedy dochází k úspoře chemických prostředků i mechanizace, a tím se i snižuje zatížení životního prostředí.

Jako nevýhody pěstitelé uvádějí především vyšší cenu osiva a zvýšenou administrativu, dále pak složitější odbyt produktu, nutnost oddělené manipulace a zvýšenou pracnost při použití strojů (nutnost čištění).

Zákonné povinnosti pro pěstitele Bt kukuřice se v roce 2007 nezměnily. Nadále platí tzv. pravidla koexistence, která jsou zejména součástí zákona o zemědělství a na evropské úrovni vycházejí z doporučení Evropské komise 2003/556, o metodických pokynech pro vytváření národních strategií a správných postupů k zajištění koexistence GM zemědělských plodin s konvenčním a ekologickým zemědělstvím.

Pěstitelé jsou povinni pravidla koexistence dodržovat jako prevenci před případnými ekonomickými ztrátami okolních pěstitelů, kteří GM plodiny nepěstují a chtějí svůj produkt zpeněžit nebo jinak upotřebit jako konvenční, případně Bio produkt. Ekonomické škody by mohly vzniknout smícháním produkce GM plodin s produkcí klasickou či ekologickou při překročení stanovené míry tolerance náhodných a technicky nevyhnutelných příměsí GMO (0,9 %) a následné nutnosti označení produktu jako GMO, případně sankce nebo ztráty licence u ekologického pěstitele.

Stěžejními právními předpisy v této oblasti jsou:

- zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (zejm. novela č. 441/2005 Sb.) a
- prováděcí vyhláška č. 89/2006 Sb., o bližších podmínkách pěstování geneticky modifikované odrůdy.

Kromě dotčených předpisů jsou pro pěstitele závazná i některá ustanovení zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů (zejm. zákon č. 346/2005 Sb.), a to konkrétně § 11 (označování produktů GM organismů) a § 23 (ohlašování lokalit s pěstovanou GM plodinou).

Problematika dalšího využití GM plodin je řešena zejména předpisy EU, z nichž zásadní jsou následující dokumenty:

- nařízení EP a R č. 1829/2003, o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech;
- nařízení EP a R č. 1830/2003, o zpětné dohledatelnosti a označování geneticky modifikovaných organismů a zpětné dohledatelnosti potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organismů a o změně směrnice 2001/18/ES;
- nařízení EP a R č. 1946/2003, o přeshraničních pohybech geneticky modifikovaných organismů;
- směrnice EP a R č. 2001/18/ES, o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/20/EHS.

GM organismy zůstaly i v roce 2007 jedním z témat Komunikační strategie Ministerstva zemědělství, což se promítá i do osvětové činnosti (semináře, publikace, odborné a informativní články apod.). Další bližší informace k využívání GM organismů v zemědělství je možné také dohledat na internetových stránkách MZe – www.mze.cz:

- z pohledu zemědělství v sekci „Zemědělská výroba“, položka „GMO – Geneticky modifikované organismy v zemědělství“;
- z pohledu potravinářství – bezpečnosti potravin v sekci „Potravinářská výroba“, položka „Bezpečnost potravin“, položka „Geneticky modifikované potraviny a krmiva“.

Poznámky:

Poznámky:

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZEMĚDĚLSTVÍ 2007

Vydalo Ministerstvo zemědělství

Těšnov 17, 117 05 Praha 1

internet: www.mze.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7084-715-2